

॥ तेवो सदा ज्ञानमय प्रदीप ॥

वार्षिक नियतकालिक सन २०२४-२५
शिवामृत

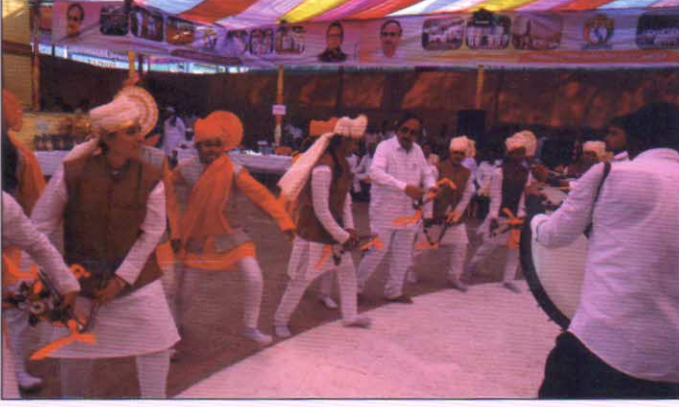
जेथे परंपरांचा सन्मान नित्य आहे । जनशासनातलीचा पायाच 'सत्य' आहे
येथे सदा निनादो, जयगीत जागृताचे । आ-चंद्रसूर्य नांदो, स्वातंत्र्य भारताचे ॥

शिक्षण प्रसारक मंडळ, अकलूज संचलित

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज

२०२४-२५

संग्रामसिंह मोहिते-पाटील मित्र मंडळ व शिक्षण प्रसारक मंडळ, अकलूज यांचे संयुक्त विद्यमाने आयोजित राज्यस्तरीय लेझीम स्पर्धेत महाविद्यालयातील मुले व मुली या दोन्ही संघाला प्रथम क्रमांक प्राप्त झाला. त्याप्रसंगीची प्रेक्षणीय क्षणचित्रे

राज्यस्तरीय लेझीम स्पर्धेत उत्स्फूर्तपणे लेझीम खेळाचा आनंद घेताना स.म.शं.मो.पा.स.सा.का.लि. शंकरनगरचे चेअरमन **मा. श्री. जयसिंह मोहिते-पाटील**

राज्यस्तरीय लेझीम स्पर्धेत स.म.शं.मो.पा.स.सा.का.लि. शंकरनगरचे चेअरमन **मा.श्री. जयसिंह मोहिते-पाटील** यांच्या समवेत महाविद्यालयाचा मुर्लीचा विजेता लेझीम संघ व मान्यवर.

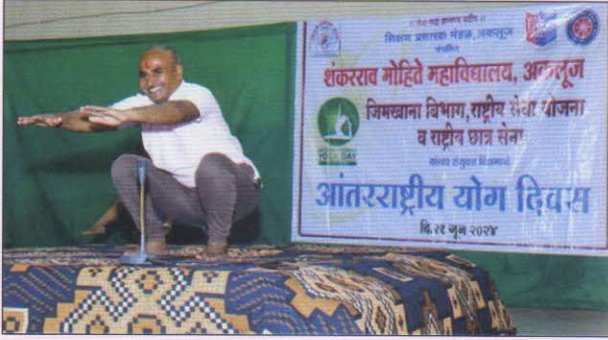
प्रताप क्रीडा मंडळाच्या अध्यक्षा **मा.कु. स्वरूपारानी मोहिते-पाटील** यांच्या शुभहस्ते बक्षीस स्विकारताना महाविद्यालयाचा मुलांचा विजेता लेझीम संघ व मान्यवर.

राज्यस्तरीय लेझीम स्पर्धेतील विलोभनीय दृश्य

राज्यस्तरीय लेझीम स्पर्धेतील विलोभनीय दृश्य

विविध उपक्रम

२१ जून आंतरराष्ट्रीय योग दिन

पर्यावरण जनजागृती वृक्षारोपन कार्यक्रम

वनस्पतीशास्त्र विभाग आयोजित एक दिवसीय आळंबी लागवड प्रशिक्षण कार्यशाळा

मराठी राजभाषा दिन प्रसंगी मार्गदर्शन करताना प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर

भूगोल विषयाचे उच्च शिक्षणातील महत्त्व याविषयी मार्गदर्शन करताना प्राचार्य डॉ. एच. बी. राठोड ग्रामीण आर्टस्, कॉमर्स कॉलेज, वसंतनगर, मुखेड (नांदेड)

मराठी विभाग आयोजित मराठी राजभाषा गौरव दिनी भारूड लोककला सादर करताना शाहीर नागनाथ साळवे व सहकारी

OPERATION SINDHUR

SHIVAMRUT
2024-2025

आमचे श्रद्धास्थान

सहकार महर्षि शंकरराव नारायणराव मोहिते-पाटील

व

श्रीमती रत्नप्रभादेवी शंकरराव मोहिते-पाटील

आमचे स्फूर्तीस्थान

मा.श्री. विजयसिंह मोहिते-पाटील

माजी उप-मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य

मा.श्री. जयसिंह मोहिते-पाटील

मार्गदर्शक संचालक, शिक्षण प्रसारक मंडळ, अकलूज
चेअरमन, सहकार महर्षि शंकरराव मोहिते-पाटील
सहकारी साखर कारखाना मर्या.शंकरनगर

शिक्षण प्रसारक मंडळ, अकलूज कार्यकारी संचालक मंडळ (सन २०२४-२५)

मा.श्री. विजयसिंह मोहिते-पाटील
सदस्य

मा.श्री. जयसिंह मोहिते-पाटील
मार्गदर्शक संचालक

मा.श्री. संग्रामसिंह मोहिते-पाटील
अध्यक्ष

मा.श्री. रणजितसिंह मोहिते-पाटील

॥ सन्माननीय सदस्य ॥

मा.कु.स्वरुपाराणी मोहिते-पाटील

मा.श्री. विनोदकुमार दोशी

मा.श्री. राजाभाऊ लव्हाळे

मा.श्री. सुभाष दळवी

मा.श्री. नारायण फुले

मा.श्री. पांडूरंग एकतपूरे

मा.श्री. बाळासाहेब सणस

मा.सौ.निशा गिरमे

मा.श्री. उत्कर्ष शेते

मा.श्री. रामचंद्र गायकवाड

मा.श्री. वसंत जाधव

मा.श्री. अभिजीत रणवरे
सचिव

मा.श्री. हर्षवर्धन खराडे-पाटील
सह-सचिव

वरिष्ठ महाविद्यालय विकास समिती

मा.श्री. संग्रामसिंह मोहिते-पाटील
अध्यक्ष

मा.सौ. ऋतुजादेवी मोहिते-पाटील
सदस्य

मा.श्री. विनोदकुमार दोशी
सदस्य

मा.श्री. नारायण फुले
सदस्य

मा.श्री. मनोज रेळेकर
सदस्य

मा.श्री. आप्पासो मगर
सदस्य

मा.श्री. रामचंद्र गायकवाड
सदस्य

मा.अॅड.रणजितसिंह माने-देशमुख
सदस्य

मा.डॉ. हनुमंत आवताडे
शिक्षक प्रतिनिधी

मा.डॉ. विश्वनाथ आवड
शिक्षक प्रतिनिधी

मा.डॉ. सतीश देवकर
IOAC समन्वयक

मा.श्री. राजेंद्र बामणे
शिक्षकेत्तर प्रतिनिधी

मा.डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर
प्राचार्य

कनिष्ठ महाविद्यालय सल्लागार समिती

मा.श्री. संग्रामसिंह मोहिते-पाटील
अध्यक्ष

मा.सौ. ऋतुजादेवी मोहिते-पाटील
सदस्य

मा.श्री. विनोदकुमार दोशी
सदस्य

मा.श्री. नारायण फुले
सदस्य

मा.श्री. मनोज रेळेकर
सदस्य

मा.श्री. अरविंद शेंडगे
शिक्षक प्रतिनिधी

मा.श्री. राजेंद्र बामणे
शिक्षकेत्तर प्रतिनिधी

मा.डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर
प्राचार्य

भावपूर्ण श्रध्दांजली.!

सन २०२४-२५ या शैक्षणिक वर्षात भारताच्या व महाराष्ट्राच्या सामाजिक, शैक्षणिक, राजकीय, सांस्कृतिक, वैज्ञानिक, साहित्य, कला, क्रीडा, सहकार व देश सेवेसाठी शहिद झालेले शूर वीर, विविध क्षेत्रातील दिवंगत झालेल्या थोर व्यक्ती, संस्थेतील ज्ञात-अज्ञात व्यक्ती तसेच नैसर्गिक आपत्ती व अपघात इत्यादीमुळे प्राणास्त मुकलेल्या स्त्री, पुरूष, या सर्वांना आम्ही भावपूर्ण श्रध्दांजली अर्पण करीत आहोत.

भावपूर्ण श्रध्दांजली...!

नियतकालिकाच्या स्वामित्वाबद्दल व अन्य तपशिलाबाबत निवेदन

प्रकाशन स्थळ : शिक्षण प्रसारक मंडळाचे शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज
ता. माळशिरस, जि. सोलापूर, पीन-४१३१०१
फोन : (०२१८५) २२२०८८ / २२३७८०, फॅक्स : २२२०८८

प्रकाशन कालावधी : वार्षिक

प्रकाशकाचे नाव : प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर
राष्ट्रीयत्व : भारत
पत्ता : शिक्षण प्रसारक मंडळाचे शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज
ता. माळशिरस, जि. सोलापूर, पीन-४१३१०१
फोन : (०२१८५) २२२०८८ / २२३७८०, फॅक्स : २२२०८८

मुद्रकाचे नाव : अभिजित एन्टरप्रायझेस
राष्ट्रीयत्व : भारत
पत्ता : सदुभाऊ मार्केट, गाळा नं. ९१, सदुभाऊ चौक, अकलूज, ४१३१०१
ता. माळशिरस, जि. सोलापूर मोबा. ९८५००४४०४४

संगणकीय अक्षररचना : अभिजित एन्टरप्रायझेस
राष्ट्रीयत्व : भारत
पत्ता : सदुभाऊ मार्केट, गाळा नं. ९१, सदुभाऊ चौक, अकलूज, ४१३१०१
ता. माळशिरस, जि. सोलापूर मोबा. ९८५००४४०४४

नियतकालिकाची मालकी : शिक्षण प्रसारक मंडळाचे शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज
ता. माळशिरस जि. सोलापूर ४१३१०१,
फोन : (०२१८५) २२२०८८ / २२३७८०, फॅक्स : २२२०८८

खाजगी वितरणासाठी : * या अंकातील सर्व मतांशी संपादक मंडळ सहमत असेलच असे नाही.

शिवामृत वार्षिक नियतकालिक २०२४-२५ संपादक मंडळ

प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर, प्रकाशक

प्रा. विनायक सूर्यवंशी, संपादक

प्रा.डॉ.जनार्दन परकाळे (सह-संपादक, मराठी विभाग)
डॉ. शिरीषकुमार शिंदे (सह-संपादक, इंग्रजी विभाग)
डॉ. आण्णासाहेब नलवडे (सह-संपादक, अहवाल विभाग)
डॉ. आश्विनी रेळेकर (सह-संपादक, टिचर प्रोफाईल)

डॉ.निवृत्ती लोखंडे (सह-संपादक, हिंदी, कलाविष्कार विभाग)
प्रा. जयंत माने (सह-संपादक, किमान कौशल्य विभाग)
डॉ. चंद्रशेखर ताटे-देशमुख (फोटो विभाग)
प्रा. नंदा मिले (सह-संपादक, कनिष्ठ विभाग)

MOTTO

Jewa Sada Dnyanamaya Pradeep
(Let the lamp of knowledge burn forever)

VISION

To become one of the leading institutes of higher education with a view to foster global competencies among students by making use of technology, value system and finally contributing to the National development.

MISSION

To impart quality higher education to the wards of farmers, workers, laborers and rural down trodden masses of the area and disseminate knowledge for academic excellence, moral character and versatile personality development.

GOALS

- * *To impart quality higher education through traditional and innovative teaching learning practices.*
- * *To be self-reliant and self-renewing to meet the changing global challenges.*
- * *To make relentless efforts to provide education to satisfy the needs of the contemporary society.*
- * *To inculcate the spirit of nationalism, social responsibility, awareness for good moral character and cultural values among the learners.*
- * *To provide conducive environment to pursue the research and promote extension activities for the faculty and the students as well.*

अंतरंगा

अ.नं.	तपशील	पृष्ठ क्र.
१	प्राचार्य मनोगत	५
२	संपादकीय	७
	वरिष्ठ विभाग	
३	मराठी विभाग	८
४	हिंदी विभाग	४१
५	इंग्रजी विभाग	५१
६	कला अविष्कार	५७
७	अहवाल विभाग	६१
८	टिचर प्रोफाईल	९७
	कनिष्ठ विभाग	
१०	मराठी विभाग	११८
११	हिंदी विभाग	१३०
१२	इंग्रजी विभाग	१३५
१३	अहवाल विभाग	१४०
१४	किमान कौशल्य विभाग	१५४

प्राचार्य मनोगत

सप्रेम नमस्कार..!

शिवामृत वार्षिक नियतकालिक २०२४-२५ चा अंक आपल्या हाती देताना मला मनस्वी आनंद होत आहे.

सदर नियतकालिकाच्या माध्यमातून महाविद्यालयाच्या शैक्षणिक व भौतिक सुविधा, विविध योजना व उपक्रमांची माहिती विद्यार्थ्यांना व्हावी, विद्यार्थ्यांच्या प्रतिभेस वाव मिळावा तसेच विद्यार्थी व शिक्षकांनी विविध क्षेत्रात केलेल्या कामगिरीबद्दल त्यांचे कौतुक व्हावे या उद्देशाने दरवर्षी शिवामृत नियतकालिक प्रकाशित केले जाते.

स.म. शंकरराव मोहिते-पाटील यांनी माळशिरस तालुक्यातील सर्वसामान्य, शेतकरी, शेतमजूर, कामगारांच्या मुला-मुलींच्या शिक्षणाची सोय व्हावी या हेतूने १९४८ साली शिक्षण प्रसारक मंडळ अकलूजची स्थापना केली. या संस्थेच्या माध्यमातून मा.श्री. विजयसिंह मोहिते-पाटील यांचे मार्गदर्शनाखाली संस्थेचे जेष्ठ संचालक मा.श्री. जयसिंह मोहिते-पाटील यांनी अथक परिश्रमातून दूरदृष्टीने खेड्यापाड्यात प्राथमिक व माध्यमिक शाळा सुरू केल्या तसेच अकलूज येथे कृषी, औषधनिर्माणशास्त्र (पदवी व पदविका) शिक्षणशास्त्र, गृहविज्ञान, कला, वाणिज्य, विज्ञान महाविद्यालयाच्या माध्यमातून उच्चशिक्षणाची सोय ग्रामीण भागात निर्माण केली आहे. संस्थेचे विद्यमान अध्यक्ष मा.श्री. संग्रामसिंह मोहिते-पाटील यांच्या मार्गदर्शनाखाली संस्थेची यशस्वी वाटचाल सुरू आहे.

१९६७ साली सुरू केलेल्या शंकरराव मोहिते महाविद्यालयाचा नावलौकिक सातत्याने वाढत असून पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ सोलापूरमध्ये आपली स्वतंत्र ओळख निर्माण केली आहे.

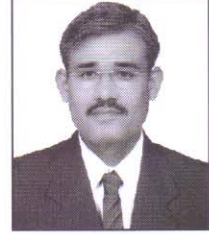
महाविद्यालयात विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक गुणवत्तेबरोबरच त्यांच्या कलागुणांना वाव देणे, त्यांचा सर्वांगीण विकास करून त्यांचे व्यक्तीमत्व संपन्न करणे, त्यांच्यात आत्मविश्वास निर्माण करणे, त्यांना स्वतःच्या पायावर समर्थपणे उभे करणे यासाठी राष्ट्रीय सेवा

योजना, राष्ट्रीय छात्र सेना, क्रीडा, कला या विभागाच्या माध्यमातून नियोजनबद्ध प्रयत्न केले जातात.

महाविद्यालयाने खेळाडूसाठी भव्य क्रीडांगण, इनडोअर स्टेडियम, सर्व प्रकारचे अद्ययावत क्रीडा

साहित्य, खेळाडूंना प्रोत्साहन देण्यासाठी संस्था स्तरावर बक्षीस योजना व महाविद्यालय स्तरावर क्रीडा शिष्यवृत्ती इ. सुविधा उपलब्ध करून दिल्या आहेत. समाजसेवेतील महाविद्यालयाच्या कामगिरीबद्दल महाराष्ट्र शासनाने २००२-०३ व २००६-०७ मध्ये राष्ट्रीय सेवा योजना प्रथम क्रमांकाचा पुरस्कार देऊन महाविद्यालयाचा गौरव केला आहे. महाविद्यालयाने महिलांसाठी निर्माण केलेल्या सुविधा आणि त्यांच्या सुरक्षेसाठी व उन्नतीसाठी राबविलेल्या विविध उपक्रमांचा विचार करून महाराष्ट्र शासनाने २०१२-१३ चा 'जागर जाणीवांचा' सोलापूर जिल्हा स्तरावरील प्रथम पुरस्कार रुपये १ लाख, सन्मानचिन्ह व प्रशस्तीपत्र तसेच पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ स्तरावरील प्रथम पुरस्कार रुपये २ लाख, सन्मानचिन्ह व प्रशस्तीपत्र देऊन महाविद्यालयाच्या कार्याचा गौरव केला आहे. पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठाने २०१८-१९ व २०२२-२३ मध्ये केलेल्या शैक्षणिक व प्रशासकिय लेखा परिक्षण (Academic and Administrative Audit) प्रणाली अंतर्गत झालेल्या मूल्यांकनात महाविद्यालयास 'अ' दर्जा (A Grade - Excellence with Appreciation Letter) प्राप्त झाला आहे. तसेच सोलापूर विद्यापीठाने २०१६ चा ग्रामीण भागातील उत्कृष्ट महाविद्यालय पुरस्कार देऊन महाविद्यालयाचा गौरव केला आहे. महाविद्यालयास २०२१ मध्ये नॅक बेंगलोर यांनी मुल्यांकन करून B++ ग्रेड दिला आहे. पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर यांचा 'उत्कृष्ट शैक्षणिक संस्था पुरस्कार' सन २०२०-२१ मिळाला आहे. यासाठी योगदान देणाऱ्या सर्वांना मनापासून धन्यवाद !

राष्ट्रीय छात्र सेनेच्या (एन.सी.सी.) अनेक छात्र सैनिकांनी दिल्ली येथे होणाऱ्या आर. डी. परेडमध्ये

सहभाग नोंदवून महाविद्यालयाचा झेंडा दिल्ली पर्यंत फडकविण्याचे कौतुकास्पद काम केले आहे. महाविद्यालयातील अनेक विद्यार्थी विविध क्षेत्रामध्ये नोकरी, उद्योग व्यवसायामध्ये भरीव यश संपादन करत आहेत. दर वर्षी विविध विषयातील विद्यार्थी पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठात गुणवत्ता यादीत भरघोस यश संपादन करून महाविद्यालयाच्या नावलौकिकात भर टाकत आहेत.

सांस्कृतिक विभागाच्या कामगिरीचा आलेख सतत वाढतच गेल्याचे दिसते. युवा महोत्सवात महाविद्यालयाने प्रथम, द्वितीय, तृतीय पुरस्कार मिळवताना वैयक्तिक पातळीवर अभिनयाची गोल्डन बॉय, गोल्डन गर्ल असे बहुमान मिळविले आहेत. या क्षेत्रात महाविद्यालयास एका उंचीवर नेण्याचे काम सांस्कृतिक विभागाने केलेले आहे. माळशिरस तालुक्यातील विद्यार्थी स्पर्धा परीक्षेच्या माध्यमातून पुढे जावेत यासाठी महाविद्यालयाने नेट/सेट गायडन्स सेंटर, करिअर अॅण्ड कौन्सिलिंग सेल, विद्यापीठ अनुदान आयोग पुरस्कृत व पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ पुरस्कृत विविध व्यवसायाभिमुख पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रम सुरू केले आहेत. भारताला ज्ञानाधिष्ठित महासत्ता बनविण्याच्या दिशेने आमच्या महाविद्यालयात शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ पासून राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण NEP २०२० धोरणानुसार अभ्यासक्रम राबविण्यात आले आहेत.

महाविद्यालयात आज २३ प्राध्यापक पीएच.डी. आहेत. त्यांच्या संशोधनाचा फायदा या परिसरातील विद्यार्थ्यांना व्हावा म्हणून विद्यापीठाच्या मान्यतेने इलेक्ट्रॉनिक्स, प्राणिशास्त्र, वनस्पतीशास्त्र, पदार्थ विज्ञान, भूगोल, वाणिज्य, अर्थशास्त्र, मराठी, इतिहास व इंग्रजी विषयात पीएच.डी. मार्गदर्शकांची सोय महाविद्यालयाने केली आहे. आजपर्यंत ४३ विद्यार्थ्यांनी पीएच.डी पदवी संपादन केली आहे. अकलूज परिसरातील व माळशिरस तालुक्यातील शिक्षणापासून वंचित असणाऱ्या मुला मुलींसाठी महाविद्यालयामध्ये यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे पदवी

अभ्यासक्रम सुरू करण्यात आले आहेत. महाविद्यालयाचा निसर्गरम्य परिसर, हवेशीर इमारत, भव्य क्रीडांगण, अत्याधुनिक क्रीडा साहित्य, जिम, अद्ययावत प्रयोगशाळा, भव्य व समृद्ध ग्रंथालय, ई-लायब्ररी, महाविद्यालय परिसरात बँक ऑफ इंडियाची शाखा, मुला-मुलींसाठी स्वतंत्र वसतीगृह, भव्य इनडोअर स्टेडियम ही महाविद्यालयाची वैशिष्ट्ये आहेत.

वाड्यावस्त्यावर राहणाऱ्या मुलींची सोय व्हावी म्हणून जवळ जवळ साडेचार कोटी रुपये पेक्षा जास्त खर्च करून मुलींचे अद्ययावत वसतीगृह बांधले आहे. आर्थिक अडचणीमुळे परिसरातील एकही विद्यार्थी शिक्षणापासून वंचित राहू नये म्हणून कमवा आणि शिका योजना, गरीब विद्यार्थी सहाय्य निधी, प्रवेश फीमध्ये सवलत, बुक बँक, बक्षीसे, इत्यादी माध्यमातून गरीब होतकरू विद्यार्थ्यांना मदत केली जाते. दर वर्षी प्रत्येक विद्यार्थ्यांचा रुपये दहा लाखांचा अपघाती विमा उतरण्यात येतो.

आजच्या स्पर्धात्मक युगात गुणवत्ता, कौशल्य आणि मूल्याधिष्ठित शिक्षणाची आवश्यकता अधिक असल्याने विद्यार्थ्यांच्या बौद्धिक आणि नैतिक उन्नतीसाठी आमचे महाविद्यालय प्रयत्नशील असते. शैक्षणिक गुणवत्ते बरोबरच विद्यार्थ्यांनी आपले भविष्य उज्वल करावे यासाठी आमचे महाविद्यालय अविरतपणे प्रयत्न करीत असते. त्याचबरोबर सकारात्मक विकास होण्यासाठी विद्यार्थ्यांना अनेक संधी प्राप्त करून दिल्या जातात. आमचे महाविद्यालयात विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्व विकासाची व नवजीवनाची निश्चितपणे सुरुवात होईल याची मी अपेक्षा करतो आणि आपणा सर्वांना शुभेच्छा देतो.

डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर,

प्राचार्य, शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज

संपादकीय

सप्रेम नमस्कार..!

स्वतंत्र भारताच्या निर्मितीनंतर आपल्या देशाने एक धर्मनिरपेक्ष सुसंस्कृत सामर्थ्यशाली राष्ट्र म्हणून जगात आपली उंच प्रतिमा निर्माण केली आहे. विज्ञान तंत्रज्ञानाच्या प्रगतीबरोबरच हजारो

वर्षांच्या मूल्याधिष्ठित संस्कृतीचा थोर वारसा जपला आहे. या नैतिक अधिष्ठानाच्या बळावरच अनेक अस्मानी सुलतानी संकटाला या देशाने धैर्याने तोंड दिले आहे. नुकतेच पेहलगाम येथे पर्यटकांवर झालेल्या अतिरेकी भ्याड हल्याला भारताने 'ऑपरेशन सिंदूर' द्वारे चोख प्रत्युत्तर दिले आहे. मानवतेच्या संरक्षणासाठी श्रीकृष्णाला सुदर्शनचक्र हाती घ्यावे लागले होते याचेच प्रत्यंतर भारताने पाकिस्तानच्या लष्करी तळावर दहशतवादी अड्ड्यांवर नेमके हल्ले करून आपल्या लष्करी सामर्थ्याची ताकद दाखवून दिली आहे. तसेच विविध भाषा, कला, साहित्य, संस्कृतीने संपन्न अशी समृद्ध भारतीय ज्ञान परंपरा व प्रेम, त्याग, अहिंसा, समर्पण, अविचल निष्ठा, मानवता, स्वातंत्र्य, समता, बंधुता, सामाजिक न्याय या शाश्वत मूल्यांबरोबरच कला, क्रीडा, साहित्य, शिक्षण, विज्ञान, तंत्रज्ञान या सर्वच क्षेत्रात अजोड नैपुण्य प्राप्त केले आहे. म्हणूनच आपल्या भारताच्या समृद्ध ज्ञान परंपरा व अजोड सामर्थ्याचा गौरव करण्यासाठी यावर्षीच्या 'शिवामृत' या वार्षिक नियतकालिकाच्या मुखपृष्ठ व मलपृष्ठासाठी 'समृद्ध भारत सशक्त भारत' हा विषय निवडला आहे.

तारुण्यातील हळूवार भावना व्यक्त होण्याचे व्यासपीठ म्हणजे शिवामृत नियतकालिक मराठी, हिंदी, इंग्रजी या भाषेतील साहित्यिक आविष्कार तसेच पेन्सिलस्केच, व्यंगचित्र, पेन्टींग अशा कलात्मक आविष्कारातून नवोदित साहित्यिक व कलावंतांच्या प्रतिभेचे दर्शन घडते. सन २०२४-२५ या शैक्षणिक वर्षातील महाविद्यालयाच्या विविध शैक्षणिक उपक्रमांचा आढावा अहवाल विभागातून घेण्यात आला आहे.

विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्तावाढीबरोबरच त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा सर्वांगीण विकास व्हावा या हेतूने सृजनरंग महोत्सव, युवा महोत्सव, आविष्कार भिक्तीपत्रक, शिवामृत नियतकालिक, शैक्षणिक सहली, राष्ट्रीय छात्र सेना, राष्ट्रीय सेवा योजना, सांस्कृतिक, क्रीडा विभागातील अशा अनेक उपक्रमांतून संधी देण्याचा प्रयत्न केला आहे तसेच महाविद्यालयातील प्राध्यापकांचा या शैक्षणिक वर्षातील कार्यवृत्तान्ताचा आढावा घेण्यात आला आहे. विद्यार्थी हा केंद्रबिंदू मानून आधुनिक काळाला अनुरूप असा विद्यार्थी घडवत असताना सहकार महर्षी शंकरराव मोहिते-पाटील यांच्या विचारांचा वारसा घेऊन शिक्षण प्रसारक मंडळाचे मार्गदर्शक महाराष्ट्र राज्याचे माजी उपमुख्यमंत्री मा. श्री. विजयसिंह शंकरराव मोहिते-पाटील, संस्थेचे ज्येष्ठ संचालक मा. श्री. जयसिंह शंकरराव मोहिते-पाटील व संस्थेचे विद्यमान अध्यक्ष मा.श्री. संग्रामसिंह जयसिंह मोहिते-पाटील यांच्या मार्गदर्शनाखाली संस्थेच्या ध्येयधोरणानुसार महाविद्यालयाची आश्वासक वाटचाल सुरू आहे.

'शिवामृत' या वार्षिक अंकाचे संपादन कार्य करित असताना अनेक व्यक्तींचे आशीर्वाद व सहकार्य लाभले आहे. या सर्व व्यक्तींचा मी ऋणी आहे तसेच महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर यांचे मार्गदर्शन व शिवामृत संपादक मंडळातील सदस्य डॉ. जनार्दन परकाळे, डॉ. शिरीषकुमार शिंदे, डॉ. निवृत्ती लोखंडे, डॉ. आण्णासाहेब नलवडे, डॉ.सौ. अश्विनी रेळेकर, डॉ. शेखर ताटे-देशमुख, प्रा. जयंत माने, प्रा.सौ. नंदा मिले यांचे मोलाचे सहकार्य लाभले आहे. तसेच हा अंक सुबक आणि कलात्मक होण्यासाठी अभिजित एंटरप्रायझेस अकलूजचे संचालक श्री. अमोल पवार व त्यांचे सहकारी यांनी केलेल्या सहकार्याबद्दल मी त्यांचा मनःपूर्वक आभारी आहे. धन्यवाद...!

प्रा. विनायक सूर्यवंशी

कार्यकारी संपादक

॥ माझा मराठीची बोलु कौतिके ।
यदि अमृतातेहि वैजा जिंके ।
ऐसी अक्षरे रसिके मेळवीन ॥

- संत ज्ञानेश्वर महाराज

मराठी विभाग

प्रा.डॉ. जनार्धन परकाळे

सह-संपादक

कु. प्रियंका धार्डजे

बी.ए. भाग ३

कु. प्रेरणा गायकवाड

बी.कॉम. भाग १

अंतरंग

अ.नं.	तपशील		पृष्ठ क्र.
१	सातत्य आणि धैर्य उत्कृष्टतेचा मंत्र	कु. गौरी विज्ञान लोंढे	१०
२	प्रवास स्त्रीत्वाचा	कु. गौरी विज्ञान लोंढे	११
३	हसणं (कविता)	कु. गौरी विज्ञान लोंढे	११
४	पर्यावरण प्रदूषण	कु. प्रिया शांताराम दुधवडे	१२
५	मी पण एक मुलगीच आहे	कु. प्रेरणा विकास गायकवाड	१३
६	आई-बाबा तुम्ही चुकताय का ?	कु. प्रेरणा विकास गायकवाड	१४
७	असा प्रश्न पडतो (कविता)	कु. पायल शंकर एकतपुरे	१५
८	मी पाहिलेला अविस्मरणीय क्षण (ललित लेख)	कु. गायकवाड प्रेरणा विकास	१६
९	जैव विविधता जीवन (ललित लेख)	कु. क्षितिजा संजय पिसाळ	१७
१०	आयुष्य असेच असते का ? (कविता)	कु. श्रुती कुबेर बनसोडे	१८
११	कोण आहेस तू ? (कविता)	कु. श्रुती कुबेर बनसोडे	१८
१२	पर्यावरण प्रदूषण एक समस्या (पर्यावरणीय लेख)	कु. प्रेरणा विकास गायकवाड	१९
१३	एकांत मुलांना ठरतोय धोकादायक(शिक्षण विषयक लेख)	कु. वैष्णवी चंद्रकांत पिसे	२२
१४	मैत्री / किती विचित्र रे हे मन (कविता)	कु. पायल शंकर एकतपुरे	२३
१५	मराठी भाषा दिन (माहितीपर लेख)	कु. प्रियंका धाईजे	२४
१६	आमचं प्रेरणा स्थान (वैचारीक लेख)	कु. निलोफरत जा. पठाण	२५
१७	जैव विविधता जगण्यासाठी लाभदायक	कु. गायत्री राहुल वाघमारे	२६
१८	कॉलेज लाईफ(कविता)	कु. हलीमा पठाण	२७
१९	अशी मने असे नमुने (पुस्तक परीक्षण)	कु. गौरी विज्ञान लोंढे	२८
२०	समाज वास्तव चित्र - कोल्हाट्याचं पोर	कु. प्रेरणा विकास गायकवाड	३१
२१	अग्निपंख प्रेरणादायी आत्मचरित्र	कु. वैष्णवी मनोज चव्हाण	३३
२२	आध्यात्म्याचे माप ओलंडून एक पाऊल सत कार्याकडे	कु. गौरी सोमनाथ जडे	३५
२३	आई समजून घेताना- पुस्तक परीक्षण	कु. महेक मोहम्मद शेख	३७
२४	कॉलेज गेट : नाण्याची तिसरी बाजू (कादंबरी शिक्षण)	कु. गौरी गणेश कुलधर्मे	३८

सातत्य आणि धैर्य हाच उत्कृष्टतेचा मंत्र (वैचारिक लेख)

सर्वोत्तमता एक अशी गोष्ट आहे की जी आपल्याला इतरांपासून वेगळे स्थान निर्माण करून देऊ शकते. सुप्रसिद्ध विनोदी कलाकार स्टीव मार्टिन यांचा एक अत्यंत मोलाचा सल्ला असा की, “इतके उत्कृष्ट व्हा की लोक तुम्हाला दुर्लक्षित करू शकणार नाहीत.” या विचारात मोठे तत्त्वज्ञान आहे. स्वतःला इतके सक्षम आणि सिद्ध करा की जग तुम्हाला ओळखण्यास भाग पडेल.

हिंदी सुभाषितांमध्येही हा विचार सांगितला गेला आहे. “हर पल पे तेरा नाम होगा, तेरे हर कदम पे दुनिया का सलाम होगा, माना मुश्किले अनेक हैं किंतु उनका सामना हिम्मत से करना हैं देखना एक दिन वक्त भी आपका गुलाम होगा ” महत्त्वाची कार्ये केवळ इच्छा ने सफल होत नाहीत, त्यासाठी कठोर परिश्रम आवश्यक आहे. एखादा कोळी जोखीम घेऊन स्वतःचा जीव धोक्यात घालून पाण्यात मासेमारी करण्यासाठी उतरत नाही, त्याशिवाय त्याला ताटात अन्न मिळत नाही. म्हणजे समुद्राच्या पाण्याची जोखीम घेत कोळी पाण्यात तोपर्यंत थांबतो जोपर्यंत मासा त्याला भेटत नाही. जाळीत मासा अडके पर्यंत कौशल्याच्या जोरावर सातत्य आणि धैर्याने तो मासेमारी करतो. काम कोणतेही असो कठोर परिश्रम आणि सातत्यपूर्ण प्रयत्न केल्याशिवाय यश मिळत नाही.

चांगुलपणा कौशल्य आणि प्राविण्य हे एकदाच साध्य करून थांबण्याचे नसून, ती एक सवय असली पाहिजे. प्रत्येक दिवशी स्वतःला अधिक चांगले बनविण्यासाठी केलेली धडपडच आपल्याला अतुलनीय यश देऊ शकते. कधी कधी खूप जास्त प्रयत्न करूनही त्वरित यश मिळत नाही. निराशा येते, अपयशी वाटू लागते. परंतु प्रत्येक वेळी प्रत्येकाला पहिल्याच प्रयत्नात यश मिळणे ही अत्यंत दुर्मिळ बाब आहे. इतर सर्वांना कष्ट, अपार मेहनत आणि आत्मविश्वास या मार्गानेच पुढे

जावे लागते. तुमचे ध्येय निश्चित करून त्या दिशेने मार्गक्रमण करत ते अचिह्न करणंच यशाची गुरुकिल्ली आहे म्हणूनच असे म्हटले जाते की, “सामान्यतेवर मात करून असामान्य होण्यासाठी थोडेसे अधिक कष्ट घ्यावे लागतात”. एखाद्या कार्यकर्त्यांना निराशा, अपयश आले तर निराश न होता जिद्दीने उभे राहायला हवे. पहिल्या प्रयत्नात जरी अपयश हाती आले, तरी त्यातून मिळालेला अनुभव मात्र मोलाचा असतो आणि हाच अनुभव भविष्यात त्या चुका आपल्याकडून घडू नयेत याची दक्षता घेतो. यश हे रात्रीत सहजासहजी मिळायला जादू नाही. तो सातत्यपूर्ण निरंतर केलेला प्रवास असतो. सचिन तेंडुलकरचे नाव आले की, आपल्याला सर्व भारतीयांना अभिमान वाटतो. त्याची १०० शतकांपर्यंतची वाटचाल पाहिली की, एक गोष्ट प्रकर्षाने

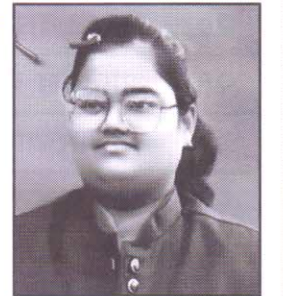

जाणवते ते म्हणजेच सातत्य. उत्कृष्टतेच्या उंचीपर्यंत पोहोचायचे असेल, तर त्यासाठी स्वतःला दररोज विकसित करावे लागेल. नियमित केलेल्या प्रयत्नांमधूनच महानता साध्य होते. झोपलेल्या सिंहाच्या तोंडात हरीण कधीच येत नाही. याचा अर्थ असा की आपण

काही मिळवायचे असल्यास कृती करावी लागेल. यश किंवा अपयश हे अंतिम नाही, तर सातत्य आणि धैर्य हे महत्त्वाचे आहे अशाप्रकारे सातत्य धैर्य आणि उत्कृष्टतेची आस हीच आपापल्या जीवनात अविस्मरणीय बनवू शकते. त्यामुळे फक्त यशाचा पाठलाग करू नका यश मिळवण्यासाठी योग्य मार्ग निवडणे गरजेचे आहे आणि त्या निश्चित मार्गावर चालणे महत्त्वाचे आहे. स्वतःला इतके उत्कृष्ट बनवा की यश स्वतः तुमच्याकडे चालत येईल.

– कु. गौरी विज्ञान लोंढे,

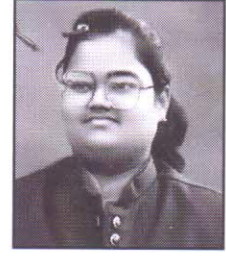
बी.ए. भाग १

हसणं

हसणं विसरू नका
जगणं खूप सुंदर आहे
सतत, सतत रूसू नका ॥

एक फुल उमललं नाही
म्हणून रोपाला तोडू नका ॥

सगळं काही मनासारखं होईलच असं नाही
पण जेव्हा मनासारखं झालं होतं
ते दिवस विसरू नका ॥

सुटतात काही हात नकळत
पण जे हात आहेत सोबत
त्यांना कधी विसरू नका ॥

हसू हे माणसाला मिळालेले वरदान आहे
त्याला कधी गमावू नका ॥

कधी तुमच्या आवडत्या व्यक्तींना आठवून हसा
कधी तुमच्या जुन्या आठवणी आठवूनी हसा
जीवनातील वाईट दिवस नक्की सरतील
तुम्ही मात्र हसणं विसरू नका ॥

- कु. गौरी विज्ञान लोंढे, बी.ए. भाग १

प्रवास स्त्रीत्वाचा..

लक्ष्मीचे पावले उमटवत स्वागत तिचं झालं
शाळेत पहिला नंबर आला म्हणून कौतुक तिचं झालं ॥
सासरी टोमणे ऐकायला लागू नये म्हणून जेवण शिकवलं
आता सगळं जमलं म्हणून कन्यादान तिचं केलं ॥
जबाबदारीने वागून लढणं तिने स्वीकारलं
सर्वांच्या मर्जेत राहून बाई होणं निभावलं ॥
सगळं करता करता आता तिला आई पण आलं
आई होण्यानं तिचं बाईपण सिध्द झालं ॥
छोटीशी चूक होता तिच्या हातून, तिला किती हिणवलं
बाहेर पडायला परवानगी नाही, असं तिने अश्रूंना सुनावलं ॥
वात्सल्य, ममता, त्याग, समर्पण याचं रूप मी पाहिलं
निशब्द झाले आता शब्द माझे, स्त्रीत्वाचे अगणित
वर्णन राहिलं ॥

कु. गौरी विज्ञान लोंढे, बी.ए. भाग १

“शरीराला श्रमाकडे,
बुद्धीला मनाकडे
आणि
हृदयाला भावनेकडे
वळविणे म्हणजे
शिक्षण ”

पर्यावरणीय प्रदूषण (निबंध)

सजीवांना अपायकारक किंवा विषारी असे पदार्थ पर्यावरणात मिसळण्याची प्रक्रिया म्हणजे पर्यावरणातील प्रदूषण. पर्यावरणातील हवा, जल व मृदा अशा घटकांमध्ये अपायकारक पदार्थ मिसळल्याने पर्यावरण दूषित बनते.

प्रदूषणाची तीव्रता वाढल्यास असे पर्यावरण स्थिती सजीवांना अपायकारक बनते. प्रदूषण बऱ्याच वेळा मानवी कृतींमुळे घडून येते.

ऐतिहासिक काळापासून हवेतील प्रदूषण आणि मानवी संस्कृती यांचा परस्परंशी संबंध आहे. पूर्वकाळात मानवाला अग्नीचा शोध लागल्यानंतर त्याने अग्नीचा वापर सुरु केला आणि तेव्हापासून प्रदूषणाला सुरुवात झाली असे म्हणायला हरकत नाही. प्राचीन गुहांच्या छतावर आढळलेले काजळीचे थर याची साध देतात. त्यानंतर मानवाने धातू वितळवण्यास सुरुवात केली आणि त्यामुळे बाहेरील हवेच्या प्रदूषणात लक्षणीय वाढ झाली, तेव्हापासून प्रदूषणात निरंतरपणे वाढ होत राहिली आहे. जगातील मोठमोठ्या शहरांमध्ये लोकसंख्या वाढल्याने लाकूड व दगडी कोळसा यांचा इंधन म्हणून वापर वाढला आहे. तसेच वाहतुकीसाठी गाड्यांचा होत असलेला वापर यामुळे शहरे प्रदूषणमय झाली आहेत. औद्योगिक वाढीमुळे असंख्य रसायने व अपघटके स्थानिक जलप्रवाहात सोडली जाऊ लागली. अणुविज्ञानाच्या विकासानंतर अणुतंत्रज्ञानावर आधारित संयंत्रे विकसित झाली आणि त्याबरोबर किरणोत्सारी प्रदूषके वातावरणात मिसळण्यास सुरुवात झाली. दुसऱ्या महायुद्धानंतर अणुचाचण्या आणि अण्वस्त्रांच्या परिणामांचे अहवाल ज्ञात झाल्यानंतर प्रदूषणाची तीव्रता लोकांना लक्षात येऊ लागली. मागील काही दशकात

आंतरराष्ट्रीय आपत्ती ठरणाऱ्या तेल गळतीच्या व वायुगळतीच्या घटना घडल्यामुळे लोक सजग झाले आहेत.

प्रदूषण मुख्यतः रासायनिक पदार्थांच्या रूपात असते. वातावरणात रसायने आणि धुलीकरण मिसळल्यामुळे हवा

प्रदूषित होते. या रसायनांमध्ये उद्योग आणि मोटारी यांद्वारे निर्माण झालेले कार्बन डाय-ऑक्साइड, सल्फर डाय-ऑक्साइड, क्लोरोफ्लोरो कार्बन, संयुगे, नायट्रोजन वायूंचा समावेश होतो. मृदेमध्ये सोडलेली रसायने किंवा सांडपाणी वाहून नेणाऱ्या वाहिन्यातून झालेले गळती यांमुळे मृदा प्रदूषित होते तसेच हायड्रोकार्बने जड धातू, कीडनाशके, तण नाशके, क्लोरीनयुक्त हायड्रोकार्बने इत्यादींमुळे मृदा प्रदूषित होते. औद्योगिक क्षेत्रातून सोडलेले सांडपाणी कोणतीही प्रक्रिया न करता मोकळ्यावर सोडलेले सांडपाणी प्रक्रिया केल्यानंतर सोडलेले क्लोरीनयुक्त पाणी इत्यादी जल स्तोत्रात मिसळल्याने जल प्रदूषक होते.

पर्यावरणात प्लास्टिक साचून राहिल्यास त्याचा वाईट परिणाम तेथील सजीव त्यांचा अधिवास आणि मानवी जीवनावर परिणाम होतो. मोकळ्या जागेवर फेकलेले अन्न, रसायने, तुटलेल्या वस्तूंचे ढीग, इलेक्ट्रॉनिक कचरा इत्यादी जैविक आणि अजैविक अपशिष्टांमुळे प्रदूषणाच्या जागतिक समस्या निर्माण झाल्या आहेत. अणुऊर्जा निर्मिती व अण्वस्त्राने निर्मित यांच्यासाठी केले जाणारे संशोधन यामुळे पर्यावरणात किरणोत्सारी प्रमाण वाढले आहे. प्रदूषण हे केवळ रासायनिक पदार्थांच्या रूपात नसून ध्वनी, उष्णता किंवा प्रकाश अशा ऊर्जेच्या रूपात देखील असते. या ऊर्जेच्या बाबतीत त्यांचा सामान्य पातळीपेक्षा अतिरिक्त

वाढ झाली तर प्रदूषण होते. रस्त्यांवरील वाहने, आकाशात भरारी घेणारी विमाने, औद्योगिक क्षेत्रे, बांधकाम इत्यादींमुळे ध्वनी प्रदूषण होते. औष्णिक विद्युत केंद्रासाठी जल स्तोत्रांचे पाणी वापरल्यामुळे पाण्याच्या तापमानात बदल होऊन औष्णिक प्रदूषण होते. अतिप्रकाश आणि खगोलीय व्यतीकरणामुळे प्रकाशाचे प्रदूषण होते. एखाद्या परिसरात मोठ्या प्रमाणात असलेल्या विजेच्या टांगत्या तारा, जाहिरातींचे मोठे फलक, ओबडधोबड जमीन इत्यादी बाबी नजरेला खटकतात व परिसराचे सौंदर्य मूल्य घटते. याला दृक प्रदूषण म्हणतात. ज्या पदार्थांमुळे किंवा अतिरिक्त उर्जेमुळे पर्यावरण प्रदूषित होते अशा कारकाला प्रदूषक म्हणतात प्रदूषके पर्यावरणातील प्रक्रियातून निर्माण झालेली असतात व ती स्थायू, द्रव किंवा वायू या अवस्थेत असतात. प्रदूषणाची तीव्रता कमी करणे व त्याचा पर्यावरणातील प्रभाव मर्यादित राखून प्रदूषकांची विल्हेवाट लावली पाहिजे. विज्ञान व तंत्रज्ञानाच्या उपाययोजनेद्वारे प्रदूषण उपशमन करण्यासाठी विविध योजना आखल्या जातात. प्रदूषणाला प्रतिबंध कसा करावा आणि व्यवस्थापन कसे करावे यासंबंधी काही संस्था व संघटना अभ्यास करीत आहेत प्रत्येक नागरिकांनी देखील वैयक्तिक पातळीवर प्रदूषण मुक्त पर्यावरणासाठी प्रयत्नशील असणे महत्त्वाचे आहे.

- कु. प्रिया शांताराम दुधवडे

बी. एस्सी. भाग १

मी पण एक मुलगीच आहे...!

भीती वाटते मुलगी म्हणून जगताना बदलणारा महाराष्ट्र बघताना...
 इथे दिवसाढवळ्या माझ्यावरती हल्ला होत असतो, पण वाचवायला मात्र कोणीच पुढे नसतो...
 पहात राहतात लोक मला तडफडून मरताना, पण दिसत नाही कोणीच मदतीचा हात धरताना...
 कसं जगायचं या महाराष्ट्रामध्ये जर सुरक्षित नसेल मी, याचा कधीच विचार करत नाही कोणी...
 मुलगी म्हणून जन्माला येणं वाटतं तेवढं सोपं नसतं, शेवटी ज्याचं त्यालाच समजतं असतं...
 इथे मला दररोज तोंड बांधून फिरावे लागत, प्रत्येक वेळी त्याच कारण उरूनच नसतं...
 भीती वाटते मला पण या वाईट जगाची, कारण इथे लाज नाही कोणालाच कोणाची...
 दररोज बातमीमध्ये माझं नाव असतं, जग पण नेहमी माझी चूक काढत असतं...
 का विचार करत नाही कोणी माझ्या बाजूने, मी पण एक मुलगीच आहे नाही कोणी वैरी...
 कुटुंबाला सांभाळणारी ही मीच संसार सावरणारी ही मीच, मुलांना घडवणारी ही मीच, प्रत्येकाच्या सुखदुःखाला...
 समजून घेणारी देखील मीच,
 एवढ्या सगळ्या भूमिका पार पडूनही मीच, कुठे तरी कमी पडते...
 मुलगी म्हणून जन्माला आले कदाचित इथेच तर चुकते, सगळ्या संकटांना सावरून शेवटी माझी मलाच उठायचं...
 आहे मुलगी म्हणून जन्माला आले याचा मला नेहमी, अभिमान आहे...!
 कु. प्रेरणा विकास गायकवाड,
 बी.कॉम. १

आई-बाबा तुम्ही चुकताय का ? (वैचारिक)

संस्कार महाराष्ट्रातला हा अतिशय महत्त्वाचा शब्द मानला जातो. एखादं मुल गर्भात असल्यापासूनच त्याला संस्कार दिले जातात. वेगवेगळ्या महापुरुषांची चरित्रे, रामायण, महाभारत अशी पुस्तके आई मूळ गर्भात असतानाच वाचते पण खरंच गर्भात मुलांवरती संस्कार होतात या प्रश्नाचे मला उत्तर तर अजून पर्यंत मिळालं नाही.

मुलं जन्माला आल्यानंतर त्यांच्या कुटुंबामध्ये आई असेल किंवा वडील, आजी-आजोबा हे सर्वजण मुलांना चांगले संस्कार देण्यासाठी प्रयत्न करतात. मुलं थोडी मोठी झाली की, त्यांना शाळेमध्ये टाकले जाते त्यांच्यावरती संस्कार देण्यासाठी पूर्ण जबाबदारी शिक्षकांवरती टाकली जाते. आणि आई वडील मुलांकडे दुर्लक्षित करू लागतात. परंतु मला असं वाटतं की मुलांवरती जर खरं संस्कार कोण करत असेल तर ती म्हणजे आई असते, कारण वडील दिवसभर कामांमध्ये व्यस्त असतात त्यामुळे त्या मुलांचा आणि वडिलांचा काहीसा जास्त संबंध येत नाही. परंतु आई ही एकमेव व्यक्ती आहे जिच्या संस्कारांमध्ये मुलं घडतात. उदाहरण घायचं राहिलं तर जिजाऊंचं घ्या जिजाऊंनी शिवरायांना जे जे संस्कार दिले. त्या सर्व संस्कारांची परतफेड शिवरायांनी मासाहेबांना केली आणि त्यांना एक आदर्श माता बनवलं म्हणजेच आईचे संस्कार मुलांना घडवण्यासाठी खूप महत्त्वाचे असतात.

पण काल सोशल मीडिया वरती मी एक जाहिरात पाहिली आणि आश्चर्याचा धक्काच बसला. ती जाहिरात होती संस्कार क्लासेसची आणि मनामध्ये विचार आला संस्कार ही पैसे देऊन घ्यावे लागतात की काय, ज्या गोष्टी विनामूल्य मिळत होत्या त्या गोष्टींसाठी आता लोकांना मूल्य मोजावे लागणार, कुठे चाललाय आपला महाराष्ट्र कुठे गेले संस्काराची परंपरा, संस्कार हे आता पैसे देवून शिकावे लागणार यापेक्षा वाईट दुर्दैव कोणतं असावं.

आज जर एखादा विद्यार्थी चुकला तर आई-

वडील म्हणतात, शाळेत शिक्षकांनी हेच शिकवलं का आणि शाळेत असताना जर विद्यार्थी चुकला तर शाळेतले शिक्षक म्हणतात घरी आई बापाने हेच शिकवलं का ? आता यामध्ये त्या विद्यार्थ्यांचा काय दोष ?

आज जर एखादा वाईट मार्गाला लागला तर आपण सहजच म्हणून जातो "याला काय संस्कार दिसत नाहीत". पण खरंच सध्याच्या काळामध्ये मुलांना योग्य संस्कार मिळतात ? याचे स्पष्ट उत्तर आहे नाही कारण पहिली गोष्ट आता आई-वडिलांना मुलांसाठी वेळच नाही ते त्यांच्याच आयुष्यात व्यस्त असतात मुलाला जन्म देऊन आपली जबाबदारी पूर्ण झाली असा भास त्यांना होतो खरं तर एक विद्यार्थी असं म्हणतो की, माझे आई-बाबा हरवलेत कारण ते घरात असूनही मला दिसत नाहीत. माझ्या आईने शेवटी मला कधी घास भरवला होता हेही मला आठवत नाही. माझ्या वडिलांनी मला कधी शेवटचं मारलं होतं हे ही मला आठवत नाही कधी आम्ही एकत्र बसून जेवलो होतो. बोललो होतो हेही मला आठवत नाही. माझे आई-वडील कधी शेवटचे माझ्या शाळेमध्ये शिक्षकांना भेटण्यासाठी आले होते. हे ही मला आठवत नाही ते माझ्या आसपासच असतात पण माझ्याजवळ नसतात.

मग मला सांगा अशा परिस्थितीमध्ये कशी घडतील मुलं, कसे मिळतील त्यांना योग्य संस्कार, कारण प्रत्येक वेळी मुलांचा दोष नसतो असं मुळीच नाही कारण नेहमी नाण्याला दोन बाजू असतात. आपल्याला एकच बाजू दिसते पण दुसरी बाजू आपण कधी समजूनच घेत नाही. पैशाच्या मागे धावणारे आजचे आई वडील संस्कारात मात्र मागेच राहिलेत.

मुलं नेहमी मातीचा गोळा असतात त्यांना जसं घडवू तसं ते घडत जातात. संस्कार करण्याचे काही वयोमर्यादा असते त्या वयोमर्यादेमध्ये जर संस्कार मिळाले तर तो मुलगा भविष्यामध्ये संस्कारांचे पालन

करतो. पहा ना आज चार वर्षांच्या मुलाला सांगितलं की खोटं बोलणं वाईट आहे तर तो ऐकून घेईल आणि खोटं बोलणं बंद करेल. पण आज जर वीस वर्षांच्या मुलाला सांगितलं खोटं बोलणं वाईट आहे तर तो आपल्यालाच उलट उत्तर देईल की, तुम्ही तुमच्या आयुष्यात कधीतरी खोटं बोललाच असेल की म्हणजे हा फरक आहे. योग्य वेळी योग्य संस्कार मुलांना मिळालेच पाहिजेत. एकदा का वेळ आणि मुलं हातातून निघून गेली की परत आक्रोश करण्यात काहीच उपयोग नाही.

आज महाराष्ट्रामध्ये वृद्धाश्रमाची संख्या वाढताना दिसते. वृद्धाश्रमामध्ये असणाऱ्या एका वृद्धाच्या मुलाला फोन करून मी विचारलं की, 'का रे बाबा तू तुझ्या आई-वडिलांना वृद्धाश्रमात टाकल' त्यावेळी त्या मुलाने उत्तर दिले, त्यांना देण्यासाठी माझ्याकडे वेळ नाही, मी त्या मुलाला म्हटलं अरे असे किती दिवस आहेत. ते जेवढे दिवस आहेत तोपर्यंत तरी त्यांना सांभाळ तर त्या मुलाने मला उत्तर दिले, ज्यावेळी मला त्यांची गरज होती त्यावेळी त्यांनी मला काहीच आधार दिला नाही. मी शाळेत होतो त्यावेळी मी माझे निकाल पत्र वडिलांना दाखवायचं पण त्यांनी कधी मोबाईल मधून डोकं वर काढलेच नाही. मी जेव्हा आईला शाळेमध्ये बोलवायचं त्यावेळी आईने तिची मालिका कधी चुकवलीच नाही. म्हणजे ज्यावेळी मला गरज होती त्यावेळी त्यांनी मला नीट सांभाळलं नाही. आणि मला वेळही दिला नाही. मग आता मी का त्यांना वेळ देऊ. असा प्रश्न त्या मुलाने विचारताच मी निशब्द झाले. त्या मुलाच्या बाजूने विचार करावा तर तो एका अर्थी बरोबर होता का? बालपणामध्ये तुम्ही तुमच्या मुलांना वेळ देऊ शकत नाही, मुलांना आई-वडिलांची गरज ही त्यांच्या शालेय वयामध्ये असते. शालेय वयामधलं कौतुक त्यांना आई-वडिलांकडूनच खूप हवंस असं वाटतं, एकदा का मुलं मोठी झाली की भरकन उडून जातात. मग नंतर आई-वडिलांना त्यांचा कितीही सहवास हवासा वाटला तरी तो मिळणं आता शक्य नसतो, मग जाणीव होते मुलांच्या प्रेमाची म्हणून...

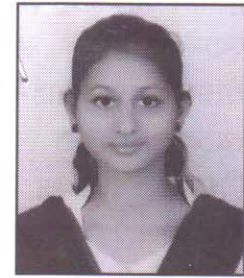
मुलांना योग्य वेळी संस्कार द्या. त्यांना प्रत्येकाचा आदर करायला शिकवा. मोठ्यांशी नीट बोलायला शिकवा. आपला मुलगा योग्य वाटेवरती चाललाय का? याची शहानिशा करा, त्यांना व्यसनापासून दूर ठेवा, पैशाची किंमत कळू द्या. कमवण्याची कला उद्या शून्यातून विश्व निर्माण करण्याचे बळ द्या. आई-बाबा एक वेळ तुम्ही चार पैसे कमी कमवा, पण चार संस्कार मात्र द्यायला विसरू नका, कारण आत्ताच्या पिढीला आतूनच गरज आहे त्यांना तुमचा सहवास लाभू द्या. तुमचे प्रेम लागू द्या.

- कु. प्रेरणा विकास गायकवाड

बी. कॉम. भाग १

असा प्रश्न पडतो

कित्येकदा कोणीतरी आपलं नसून हे आपलं वाटणं,
आणि कोणी आपलं असूनही नसणं,
यावर विचार केला तर,
हे सत्य की स्वप्न,
असा प्रश्न पडतो ।
स्वप्न ज्याला कोणतेही बंधनं नसतं,
मात्र ते आपलं एकट्याच असतं,
त्यात वाटा नसतो कोणाचा,
पण कित्येकदा स्वतःचं वाटेकरी,
स्वतःला बनाव लागतं,
मग सोबत असूनही एकट्या विचारात,
आपण एकटेच असतो,
असा प्रश्न पडतो ।।
जिथे आपलेपणा जाणवतो,
तिथे आपलेपण असतं ना,
आज पडणारा पाऊस पुन्हा,
गोष्ट शिकवून गेला,
कोणाला हसवलं,
तर कोणाला रडवलं,
त्यालाही कोसळावं लागतं,
हा ही प्रश्न त्याचा त्यालाच पडतो.

- पायल शंकर एकतपुरे, बी. कॉम. भाग २

मी पाहिलेला अविस्मरणीय क्षण..! (ललित लेखन)

गेल्या दोन दिवसांपूर्वी गाडीवरून घरी जात असताना रोडच्या कडेला एका मोकळ्या मैदानावरती एक सुंदर असं दृश्य माझ्या नजरेस पडलं. ते इतके आकर्षित होतं की, त्या दृश्याने मला गाडी थांबवायला भाग पाडलं आणि मी थांबले.

ते दृश्य होते एका छोट्याश्या कुटुंबाचे ज्यामध्ये दोन मुले आणि आई वडील होते. सायंकाळची वेळ होती. आई वडील आपल्या मुलांना घेऊन मैदानावरती फिरायला आले असावेत. कदाचित, आता तुम्हाला प्रश्न पडला असेल की, प्रत्येक आई-वडील आपल्या मुलांना सकाळच्या वेळी कमीत कमी सुट्टीच्या दिवशी तरी फिरायला घेऊन येतात. मग त्यात वेगळं असं काय, तोच तर विषय आज मी मांडणार आहे.

त्या कुटुंबामध्ये वडील आपल्या मुलांसोबत क्रिकेट खेळत होते. मुलगा बॅटिंग करत होता. वडील बॉलिंग करत होते. छोटी मुलगी फील्डिंग करत होती. आई आपल्या मुलांना प्रोत्साहन देत होती. ते कुटुंब लहान होते तो क्षणही लहान होता. पण त्यातून घेण्यासारखा मात्र खूप काही होतं. त्याचं कारण असं की, आत्ताच्या काळामध्ये अशी दृश्य खूप दुर्मिळ झालेत. कारण आत्ताचे आई-बाबा मुलांना घेऊन मैदानात किंवा बागेत जातात खरे, पण मुलांसोबत वेळ मात्र कधीच घालवत नाहीत. बागेमध्ये गेले की वडिलांचे फोन चालू होतात. आईच्या मैत्रिणी सोबतच्या गप्पा चालू होतात. आपण आपल्या मुलांसोबत किंवा कुटुंबासोबत आलोय हे मात्र आई-वडील दोघेही विसरून जातात! मुलं मात्र एकमेकांसोबतच खेळतात. बालपणाचा पूर्ण आनंद घेतात, पण आई-वडिलांसोबत जगायचे क्षण मात्र त्यांच्या नशिवात लाभत नाही. एकदा स्वतःलाच प्रश्न विचारून बघा ना आपण आपल्या मुलांसोबत कधी खेळतोय? त्यांच्यासोबतची कोणती आनंदाची अविस्मरणीय अशी आठवण आपल्याकडे आहे ?

सहसा विचार केला तर याचे उत्तर नाही मिळते? मुलं ही देवाघरची फुले समजली जातात. पण

त्यांना तसं जपताही आलं पाहिजे. ते कोमेजून जाऊ नये, याची काळजी घेता आली पाहिजे. कारण त्या फुलांना स्मशानात पाठवायचं की मंदिरात पाठवायचं हे आपल्या हातात असतं. म्हणजेच त्या मुलांना चांगले वळण लावायचे किंवा वाईट लावायचे याची जबाबदारी आपल्यावरती असते.!

मुलांसोबत बालपण जगता आलं पाहिजे. त्यांच्या आनंदात आपला आनंद शोधता आला पाहिजे. कारण मुलं मोठी झाली की ती आपली कधीही राहत नाहीत. स्वतंत्र बुद्धीचा, स्वतंत्र वापर मुलं आपल्या स्वतंत्र आयुष्यासाठी करू लागतात. मग कधी-कधी आपणच त्यांच्या आयुष्यात अडथळे बनतो. आपले विचार त्यांना जुने वाटू लागतात. कारण बदलणारी पिढी, आज घडत आहे, त्यांचे विचार दररोज बदलत असतात फक्त ते समजून घेता आले पाहिजेत. आपली मुलं आपल्या धाकात असावीत असे मी कधीही म्हणत नाही. आपली मुलं आपल्या हातात मात्र नक्की असावीत आज हा विचार मांडण्याचे कारण असे की आजचे बदलते आई वडील मुलांच्या भविष्यासाठी घातक तर ठरत नाही.

आयुष्यामध्ये सगळं काही आपली मुलं असतात आपणही आपल्या मुलांच्या आयुष्यात आपली एखादी अविस्मरणीय अशी आठवण नक्कीच ठेवली पाहिजे, फक्त ती पैसा संपत्ती जमीन गाडी याच्या स्वरूपात नसून आपलं प्रेम आशीर्वाद याच्या स्वरूपात असावेत शेवटी एवढेच म्हणणे आपली मुलं आपली जबाबदारी...!

- कु. प्रेरणा विकास गायकवाड

बी.कॉम. भाग १

राष्ट्रीय छात्र सेना (NCC)

राष्ट्रीय छात्र सेनेचे मानबिंदू : राज्य व राष्ट्रीय पातळीवर विशेष कामगिरी

कंपनी कमांडर

लेफ्टनंट अॅक्टीव्ह एन.सी.सी.
अधिकारी पुरस्कार सन्मानित
प्रा. एन. एस. गायकवाड

JUO प्रसाद शिंदे
बेस्ट अंडर ऑफिसर

JUO निलेश खंडागळे
बेस्ट अंडर ऑफिसर
EBSB

JUO राजनंदिनी बोडरे
बेस्ट अंडर ऑफिसर
आर्मी अटॅचमेंट कॅम्प

JUO मुस्कान दरवेशी
बेस्ट सेक्शन कमांडर

JUO नंदिनी राजगुडे
बेस्ट कॉटर मास्टर
नॅशनल ट्रेकींग कॅम्प उटी,
तामिळनाडू

SGT सिध्दी मगर
बेस्ट कॅडेट (SW)

LCPL ऋषिकेश गायकवाड
भारतीय सैन्य दलात भरती

COT सौरभ राऊत
भारतीय सैन्य दलात भरती

SGT विराज चिंचकर
बेस्ट प्लाटून कमांडर

CPL राजवर्धन केसकर
BLC Camp

SGT अविनाश माने देशमुख
बेस्ट प्लाटून (2/IC)

SGT शिवतेज हेगडे
नॅशनल कॅम्प EBSB

SGT विद्या इंगोले
बेस्ट प्लाटून कमांडर

SGT स्नेहल कोळी
बेस्ट प्लाटून (2/IC)

LCPL सुमित्रा सुर्वे
आर्मी अटॅचमेंट कॅम्प,
पुणे

LCPL महेक शेख
आर्मी अटॅचमेंट कॅम्प
पुणे

CDT ज्ञानेश्वर माने
बेस्ट ऑपस्टॉकल

CDT देवदत्त भोईटे
बेस्ट फायटर

अभिनंदन...!

कु. समिक्षा मानकुमरे

आशियन आंतरराष्ट्रीय पॉवरलिफ्टिंग
स्पर्धेत सुवर्णपदक

कु. सायली मदने

राज्यस्तरीय प्रजासत्ताक दिन संचलन शिबीर-२०२५
सहभाग

कु. प्रेरणा गायकवाड

राष्ट्रीय सेवा योजना, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, महाराष्ट्र शासन
राज्यस्तरीय उत्कर्ष सामाजिक, सांस्कृतिक स्पर्धा २०२४-२५
वक्तृत्व व निबंध स्पर्धेत यश

सत्यजित चव्हाण

रा.से.यो. उत्कृष्ट स्वयंसेवक पुरस्कार,
महाराष्ट्र शासन

संपादक मंडळ...

डॉ. शिवप्रसाद टिलेकर
संपादक

प्रा.विनायक सूर्यवंशी
कार्यकारी संपादक

डॉ. शिरीषकुमार शिंदे
सह-संपादक, इंग्रजी विभाग

डॉ. जर्नाधन परकाले
सह-संपादक, मराठी विभाग

डॉ. आण्णासाहेब नलवडे
सह-संपादक, अहवाल विभाग

डॉ. निवृत्ती लोखंडे
सह-संपादक, हिंदी विभाग,
कलाविष्कार विभाग

डॉ. चंद्रशेखर ताटे-देशमुख
सह-संपादक, फोटो विभाग

डॉ. आश्विनी रेळेकर
सह-संपादक, टीचर प्रोफाईल

प्रा. सौ. नंदा मिले
सह-संपादक, कनिष्ठ विभाग

प्रा. जयंत माने
सह-संपादक, किमान कौशल्य

राष्ट्रीय छात्र सेना (NCC)

राष्ट्रीय छात्र सेनेचे मानबिंदू : राज्य व राष्ट्रीय पातळीवर विशेष कामगिरी

कंपनी कमांडर

लेफ्टनंट अॅक्टीव्ह एन.सी.सी.
अधिकारी पुरस्कार सन्मानित
प्रा. एन. एस. गायकवाड

JUO प्रसाद शिंदे
बेस्ट अंडर ऑफिसर

JUO निलेश खंडागळे
बेस्ट अंडर ऑफिसर
EBSB

JUO राजनंदिनी बोडरे
बेस्ट अंडर ऑफिसर
आर्मी अटॅचमेंट कॅम्प

JUO मुस्कान दरवेशी
बेस्ट सेक्शन कमांडर

JUO नंदिनी राजगुडे
बेस्ट कॉटर मास्टर
नॅशनल ट्रेकींग कॅम्प उटी,
तामिळनाडू

SGT सिध्दी मगर
बेस्ट कॅडेट (SW)

LCPL ऋषिकेश गायकवाड
भारतीय सैन्य दलात भरती

COT सौरभ राऊत
भारतीय सैन्य दलात भरती

SGT विराज चिंचकर
बेस्ट प्लाटून कमांडर

CPL राजवर्धन केसकर
BLC Camp

SGT अविनाश माने देशमुख
बेस्ट प्लाटून (2/IC)

SGT शिवतेज हेगडे
नॅशनल कॅम्प EBSB

SGT विद्या इंगोले
बेस्ट प्लाटून कमांडर

SGT स्नेहल कोळी
बेस्ट प्लाटून (2/IC)

LCPL सुमित्रा सुर्वे
आर्मी अटॅचमेंट कॅम्प,
पुणे

LCPL महेक शेख
आर्मी अटॅचमेंट कॅम्प
पुणे

CDT ज्ञानेश्वर माने
बेस्ट ऑपस्टॉकल

CDT देवदत्त भोईटे
बेस्ट फायटर

वरिष्ठ महाविद्यालय : जिमखाना विभाग महाविद्यालयाचे मानबिंदू

साक्षी घाडगे
वेटलिफ्टिंग ऑल इंडिया पश्चिम विभाग
स्पर्धेत चौथी, खेले इंडिया निवड

शुभम क्षीरसागर
एअर पिस्तूल ऑल इंडिया
आंतर विद्यापीठ सहभाग

पृथ्वीराज चवरे
धनुर्विद्या ऑल इंडिया आंतर
विद्यापीठ स्पर्धेत सहभाग

प्रितम चौगुले
वेटलिफ्टिंग ऑल इंडिया
स्पर्धेत १८ वा क्रमांक

अक्षय कडमनी
वेटलिफ्टिंग
ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग

गणेश मदने
वेटलिफ्टिंग
ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग

यशराज कदम
पॉवर लिफ्टिंग
ऑल इंडिया सहभाग

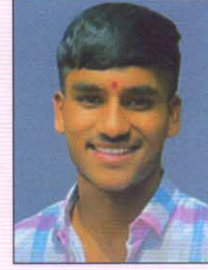
देवदत्त भोईटे
एअर रायफल
ऑल इंडिया सहभाग

चैतन्य मगर
कबड्डी ऑल इंडिया
स्पर्धेत सहभाग

शितल लोकरे
तायकांदो
ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग

शुभम बनसोडे
बॉक्सिंग
ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग

मानव शहा
व्हॉलीबॉल
ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग

धनश्री कामेगावकर
व्हॉलीबॉल
ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग

जयदीप पिसे
शरीरसौष्ठव
ऑल इंडिया स्पर्धेत
सहभाग ७५ किलो

वैष्णवी खवळे
कबड्डी ऑल इंडिया
स्पर्धेत सहभाग

सोनाली पवार
वेटलिफ्टिंग ऑल इंडिया
स्पर्धेत सहभाग

आरती इंगोले
कबड्डी, महाराष्ट्र आंतर विद्यापीठ
स्पर्धेत सहभाग

वरिष्ठ महाविद्यालय : जिमखाना विभाग गौरवास्पद कामगिरी

आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व विद्यापीठ स्पर्धांमध्ये नैपुण्य प्राप्त खेळाडूंचा सन्मान करताना शिक्षण प्रसारक मंडळ, अकलूजचे अध्यक्ष मा. श्री. संग्रामसिंह मोहिते-पाटील

आशियान आंतरराष्ट्रीय पॉवर लिफ्टिंग स्पर्धेत सुवर्णपदक प्राप्त कु. समिक्षा मानकुमरे -खेळाडूंचा सन्मान करताना प्राचार्य, क्रीडा अधिकारी व इतर मान्यवर.

कु. साक्षी घाडगे, आखिल भारतीय पश्चिम विभागीय आंतर विद्यापीठ स्पर्धेत चौथी, खेलो इंडिया स्पर्धेसाठी निवड

पु.अ.हो सोलापूर विद्यापीठ आंतर महाविद्यालयीन वेटलिफ्टिंग स्पर्धा आयोजन प्रसंगी महाविद्यालयाचे प्राचार्य, क्रीडा परिषद सचिव, असोसिएशन सचिव, निवड समिती चेअरमन व पंच प्रमुख

दि. १५ डिसेंबर २०२४ रोजी पु.अ.हो. सोलापूर विद्यापीठ आंतर महाविद्यालयीन शरीर सौष्ठव स्पर्धा आयोजन प्रसंगी....

जैव विविधता जीवन (वैज्ञानिक लेख)

पृथ्वीवर सजीव सृष्टी आहे. या अर्थाने पृथ्वी हा एक अद्वितीय ग्रह आहे. सूक्ष्मजीवांपासून ते क्लिष्ट वनस्पती आणि प्राणी इतक्या जैवविविधतेने पृथ्वी संपन्न आहे. पृथ्वीवर जीवनाची असणारी ही विविधता म्हणजे जैवविविधता होय. जलीय, भूस्थित आणि इतर सर्व परिस्थितींमध्ये सजीवांची असणारी विविधता आणि त्यामध्ये भेट म्हणजे जैवविविधता होय मानवी अस्तित्वासाठी आणि कल्याणासाठी त्यांचे अनन्य साधारण महत्त्व आहे.

जैवविविधता म्हणजे भुस्थित, सागरी व जलीय परिसंस्था, त्यांचा सजीव भाग आहे, अशा सर्व परिसंस्थांमधील जीवनाची असणारी विविधता होय. यामध्ये प्रजाती अंतर्गत प्रजाती प्रजातीमधील आणि परिसंस्था विविधतेचा समावेश होतो.

जैव विविधतेचा अभ्यास या तीन पातळ्यांवर केला जातो.

१. जनुकीय विविधता
२. प्रजाती विविधता
३. परिसंस्था विविधता

१. जनुकीय विविधता :

कोणत्याही जीव प्रजातीच्या सर्व सदस्यांमधील जनुकांच्या एकूण संचयास त्या जे लोकांचा राखून संचयास त्या प्रजातीच्या जनुकीय संचय म्हणतात. कोणत्याही सजीवाची प्रजातीच्या जनुकीय

संचेयातील जनुकांची असणारी ही विविधता म्हणजेच जनुकीय व्यवस्था होय. ही विविधता त्या प्रजातीच्या अनुकूलन क्षमतेचा स्रोत असते.

२. जीव प्रजाती विविधता : यामध्ये विविध अधिवासां मधील जीव प्रजातींच्या विविधतेचा विचार केला जातो.

उदाहरणार्थ उष्णकटिबंधीय सदाहरित वनांमधील वनस्पती, प्राणी, सूक्ष्मजीवांच्या असंख्य प्रजाती, प्रवाळांमधील सजीवांच्या विविध प्रजाती इत्यादी

३. परिसंस्था विविधता : यामध्ये जीवावरणातील परिसंस्थांच्या विविधतेचा समावेश होतो, उदाहरणार्थ दलदली परिसंस्था, प्रवाळे, खारफुटी वने, वाळवंटे इत्यादी.

जैवविविधता संवर्धनाचे महत्त्व : जैवविविधतेच्या महत्त्वाचा विचार दृष्टिकोनातून करता येतो नैतिकदृष्टिकोन मूल्याधिष्ठित तसेच धर्म संस्कृती आणि तत्त्वज्ञानावर आधारलेल्या दृष्टिकोन आणि मानवी हितसंबंध प्रिम्क्स यांच्या मते जैवविविधता महत्त्व बाबतच्या नैतिक दृष्टिकोनात खालील बाबींचा समावेश होईल. प्रत्येक प्रजातीस अस्तित्वाचा अधिकार आहे. सजीवाच्या सर्व प्रजाती परस्परंवर अनेक मार्गाने अवलंबून असतात. कोणत्याही एका प्रजातीच्या न्हासाचा जीवनसमुदायातील इतर प्रजातींवर दूरगामी प्रतिकूल परिणाम होऊ शकतो. इतर सजीव ज्या परिस्थितीत मर्यादा मध्ये जगतात त्याच मर्यादा मध्ये

मानवाने जगावे. निसर्गाचे अध्यात्मिक आणि सौंदर्यात्मक मूल्य हे अतुलनीय आहे. मानवीत संबंध दृष्टिकोन या दृष्टिकोनातून जैव-विविधतेच्या मानवी कल्याणासाठी असणाऱ्या उपयुक्ततेचा विचार होतो.

पर्यावरण संरक्षण :

पर्यावरण हा आपल्या ग्रहाचा सर्वात अमूल्य पैलू आहेत. केवळ पर्यावरणामुळेच जीवसृष्टीची उत्पत्ती झाली आहे पर्यावरणाचे जतन हे मानवतेसाठी महत्त्वाचे आहे. वातावरणात हायड्रोस्किया, लियोस्किया आहे. हाय आणि बायोस्फियर सह जीवनासाठी आवश्यक आहे.

जैवविविधता आणि नैसर्गिक उत्पादने : अगदी अनादी काळा पासून मानव जैविक साधन संपत्ती पासून विविध धागे, वनस्पती तेल, लाख, दुधातील केसिन, प्रथिने इत्यादी अनेक उपयोगी पदार्थांचे उत्पादन करीत आला आहे.

जैवविविधता हॉटस्पॉट्स : १९८८ मध्ये नॉर्मल मायर्स या संशोधकाने सर्वप्रथम ही संकल्पना मांडली त्याने प्रथम दहा उष्ण कटिबंधीय वने हॉटस्पॉट निश्चित केले यासाठी त्याने वापरलेले निकष याप्रमाणे :

१. प्रदेशनिष्ठ प्रजातीच्या संख्या
२. अधिवास न्हास होण्याची पातळी
३. कॉन्व्हेंशन इंटरनॅशनल या आंतरराष्ट्रीय संघटनेने या धोक्याग्रस्त जैवविविधता संपन्न प्रदेशांना जैवविविधता हॉटस्पॉट असे संबोधले.

भारतामध्ये खालील चार जैवविविधता हॉटस्पॉट्स बसलेली आहे.

१. हिमालय : यामध्ये संपूर्ण हिमालय पर्वत प्रदेशाचा समावेश आहे. हा हॉटस्पॉट भारत, पाकिस्तान, तिबेट, नेपाळ, भूतान, चीन व म्यानमार या देशात पसरलेला आहे.

२. इंडो म्यानमार : यामध्ये खालील प्रदेशांचा समावेश होतो **१. संपूर्ण ईशान्य भारतात आसाम वगळून**

२. अंदमान बेट समूह ३. पश्चिम घाट आणि श्रीलंका

४. सुदालँड्सब : या हॉटस्पॉट मध्ये भारतातील निकोबार, द्वीप समूहांचा समावेश होतो. त्याच बरोबर इंडोनेशिया, मलेशिया, सिंगापूर, ब्रोनी इत्यादींचा देखील समावेश होतो.

जैवविविधता न्हास : **१. वन्यजीवन आणि जैवविविधतेचा निर्माण झालेला धोका :** काही भेदांसह वन्यजीवन ही संकल्पना देखील काहीशी जैवविविधता प्रमाणेच आहे. जैवविविधतेप्रमाणे मानव आणि मानवांच्या देखरेखीखाली असणाऱ्या सजीवांचा वन्यजीवनात समावेश होत नाही.

२. प्रजातींचा लोक हे पृथ्वीस नवीन नाही. पृथ्वीवर जीवनास सुरुवात झाल्यापासून लाखो प्रजातींनी पृथ्वीस आपले घर बनवले आणि काळाच्या ओघात उत्क्रांतीच्या

प्रक्रियेच्या प्रजाती लुप्त झाल्या. मात्र मानवामुळे होत असलेल्या प्रजाती पावणाऱ्याचा दर हा इतका जास्त आहे की काही जीवशास्त्रज्ञ यास पृथ्वीवरील सहावा महा जीवन लोक महानिर्वाश असे संबोधले जाते.

जैवविविधता न्हासाची प्रमुख कारणे

१. शिकार आणि प्राणी अवयवांमधील बेकायदेशीर व्यापार : वन्य जीवनाची शिकार खालील कारणांसाठी केली जाते.

व्यापार : लोकर, कातडी, शिंगे, नखे यासारख्या प्राणी अवयवांच्या विक्रीतून नफा कमविण्यासाठी

उपजीविका : अन्न मिळवण्यासाठी अनेक आदिवासी-कडून केली जाणारी शिकार.

क्रीडा शिकार : आनंद मिळवण्यासाठी प्राण्यांची केलेली शिकार, क्रीडा शिकार ही विविध काय कायद्याने बऱ्याचशा देशांमध्ये नियंत्रित केलेली आहे.

व्यापारी शिकार हे वन्यजीवन धोक्यात येण्याचे प्रमुख कारण आहे. जग्वार वाघ, हिमचिता यांसारख्या मांस प्राण्यांची कातड्यांची, हत्तींचे हस्तिदंतासाठी हत्या केली जाते. गेंड्याची शिकार शिंगासाठी केली जाते. व्हेल या माशाची देखील व्यापारी करण्यासाठी मोठ्या प्रमाणावर शिकार होते.

भारतातील जैवविविधता : भारताचे अद्वितीय जैव भौगोलिक स्थान, हवामानातील विविधता, भूविविधता या कारणांमुळे भारत हा जैवविविधता संपन्न आहे. जगातील केवळ २.४% भूभाग असणाऱ्या भारतामध्ये ७.५ टक्के प्राणी प्रजाती आहेत. भारतात ज्ञात असलेल्या ९२,०३७ प्रजातींपैकी ६१,३७५ प्रजाती कीटकांच्या आहेत. सस्तनशील प्राणी - ३९७, उभयचर प्राणी - ३९२, पक्षी - १२३२, मस्यवर्गीय प्राणी - २६४९, सरपटणारे प्राणी - ४६२

- कु. क्षितिजा संजय पिसाळ
बी.एस्सी. भाग ३

आयुष्य असेच का असते

प्रत्येक उजाडलेल्या सोनेरी दिवसानंतर,
अंधाराने भरलेली रात्रच का असते,
आयुष्य असेच का असते ॥

काही क्षणाच्या सुखानंतर,
कायम दुःखाचीच साथ का असते,
आयुष्य असेच का असते ॥

काही क्षण आनंदाने हसण्याची किंमत,
डोळ्यातून अश्रू गाळूनच का चुकवावी लागते,
आयुष्य असेच का असते ॥

सुंदर आणि नाजूक फुलांना नेहमी,
काट्यातूनच का उगवावे लागते,
आयुष्य असेच का असते ॥

जे नेहमी हवेहवेसे वाटते,
तेच का दूर लोटले जाते,
आयुष्य असेच का असते ॥

– श्रुती कुबेर बनसोडे
बी.कॉम. भाग १

कोण आहेस तू ?

तू स्वतः साक्षात परमेश्वर !
तू स्वतः साक्षात सैतान !
तो तुझा घनिष्ट मित्र ।
तूच तुझा क्रूर शत्रू ॥
तू सोसलीस विस्तवाची झळ ।
तर तू धारदार शस्त्र ।
तू काढलीस पळवाट ।
तर तू फक्त धातूचा गोळा ॥
तू पाहिले स्वप्न यशाचे ।
तर तू वेळेलाही मात देऊन पुढे जाशील ।
तू राहिलास अडकून दिवस आणि रात्रीच्या चक्रात ।
तर तू फक्त घड्याळाचा काटा बनवून राहशील ॥
तू कर पण तुझ्या धैर्याचा ।
उठ जागा हो ।
तू झोपलास तर मिटलास ।
तू पेटलास तर झळकलास ॥
तू आहेस तुझ्या जीवनाचा शिल्पकार ।
तू घडव स्वतःला ।
तू पुसून टाक पुढे काय होईल या भीतीला ।
कारण तूच आहेस तुझ्या जीवनाचा शिल्पकार ॥

– श्रुती कुबेर बनसोडे
बी.कॉम. भाग १

पर्यावरण प्रदूषण एक समस्या (पर्यावरणीय लेखन)

॥ वृक्षवल्ली आम्हा सोयरे । वनचरे ॥

संत तुकारामांनी त्यांच्या अभंगातून संपूर्ण महाराष्ट्राला झाडाचे महत्व सांगण्याचा प्रयत्न केला. परंतु आज याच महाराष्ट्रामध्ये पर्यावरणाचे प्रदूषण ही एक महत्त्वाची समस्या बनली आहे. प्रथमतः आपल्याला पर्यावरण म्हणजे काय हे समजून घेणे गरजेचे आहे. आपल्या सभोवतालच्या सजीव जीव यांचा समावेश पर्यावरणामध्ये येतो. पर्यावरण हे मानवाला प्रसन्न ठेवण्याचे काम करते. परंतु याच पर्यावरणामध्ये वेगवेगळ्या प्रकारचे प्रदूषण होताना दिसून येत आहे, मग ते वायू प्रदूषण, जल प्रदूषण, पर्यावरण प्रदूषण, द्रव प्रदूषण हे प्रदूषणाचे प्रकार सांगितले जातात.

पर्यावरण अ दूषित, मन निमळ साजरे ।

म्हणून तुका म्हणे वृक्षवल्ली आम्हा सोयरे ॥

मानवाने आयुष्यामध्ये प्रगती तर केली. परंतु

प्रगती करण्याच्या नादात पर्यावरणाकडे मात्र दुर्लक्ष केले. झाडे तोड, नदी नाले प्रदूषित, गाड्यांचा अतिरेक वापर या सर्व कारणामुळे पर्यावरणाची हानी होण्यास सुरुवात झाली. पर्यावरण प्रदूषण म्हणजे सजीवांना आणि विषारी पदार्थांचा वापर करून पर्यावरणाचा न्हास करणे. या सर्व गोष्टींमुळे अनेक प्राणीमात्रांना आपला जीव गमवावा लागला. मानवाच्या जीवनावरती देखील पर्यावरण मोठा प्रभाव टाकतो. परंतु विशेष गोष्ट म्हणजे या प्रदूषणाचा शोध मानवानेच लावला. विशेषतः वायू प्रदूषणामध्ये अग्नीचा समावेश येतो. अग्नीचा शोध मानवानेच लावला. ऐतिहासिक मतानुसार ज्यावेळी मानव कंदमुळे खात होता त्यावेळी दगडाला दगड घासल्यानंतर अग्नीच्या ठिणग्यांचा शोध लागला. नंतर मानव अग्नीचा वापर करू लागला. तेथून प्रदूषणाला सुरुवात झाली. त्यामुळे प्रदूषण हे मानवनिर्मित कार्य आहे.

पर्यावरण संवर्धनाची हाती घेऊ मशाल, भविष्य घडवू आनंदी आणि खुशाल..

पर्यावरण प्रदूषण ही समस्या निर्माण करणारा जर मानव असेल तर अर्थात ही समस्या दूर करणारा देखील मानवच आहे. आपल्या पर्यावरणाचे संवर्धन आपणच केले पाहिजे. मध्यंतरी मुंबई, दिल्ली या ठिकाणी वायू प्रदूषणांनी अतिक्रमण केले होते. हवेमध्ये सर्वत्र प्रदूषित वातावरण पसरले होते. श्वास घेण्यास देखील भीती वाटावी अशी स्थिती निर्माण झाली होती. पर्यावरण प्रदूषण हे आरोग्यासाठी सर्वात जास्त हानिकारक आहे. आपण महाराष्ट्रामध्ये विविध सण समारंभ साजरे करतो. यापैकी एक म्हणजे गणेशोत्सव. दहा दिवस थाटामाटात गणराया आपल्या घरी असतात. परंतु त्यांच्या विसर्जना वेळी मात्र आपण विसरतो की याच बाप्पाला आपण दहा दिवस आपल्या घरी पूजा आरती करून ठेवलं होतं. गणेश विसर्जनाच्या दुसऱ्या दिवशी सर्वत्र जल प्रदूषण झालेले दिसून येते. गणेशाच्या सर्व मूर्ती नदीच्या किनारी विस्कळीत पडलेल्या असतात. कोणत्या मूर्तीचा हात नसतो तर, कोणत्या मूर्तीचा पाय. दहा दिवस सेवा करून कमावलेलं पुण्य एका दिवसात जल प्रदूषण करून नदीमध्ये विसर्जित करतो, ही गोष्ट आपल्या लक्षात येणं गरजेचं आहे.

“झाडे लावा झाडे जगवा, पाणी आडवा पाणी जिरवा”

हे वाक्य आपण प्रत्येकाने शाळेमध्ये, वर्गामध्ये, गाड्यांवर, फळ्यावर कुठे ना कुठे जरूर वाचले असावेत. परंतु ही वाक्य फक्त वाचण्यासाठी आहेत का? हे वाक्य आचरणात कधी आणणार, ज्यावेळी एखादे मुल बालवयामध्ये असते त्यावेळी त्याला दिलेले संस्कार ते आयुष्यभर आचरणात आणतो अगदी त्याच प्रकारे आपण जर शाळेमध्ये मुलांना पर्यावरणाविषयी माहिती, महत्त्व गरजा सांगितल्या तर अर्थातच भविष्यात जन्माला येणारी पिढी ही पर्यावरण वाचवणारी असेल. आपल्या महाराष्ट्राला निसर्ग सौंदर्य हे अप्रतिम लाभले आहे, परंतु ते जपणं आपल्या पिढीचे काम आहे. पर्यावरण प्रदूषण

जर थांबले नाही तर आपल्या महाराष्ट्राचा वाळवंट व्हायला वेळ लागणार नाही. आज जल प्रदूषणाने सर्व नदी, नाले, तुरुंग झाले आहे. प्लास्टिक मुळे अनेक जनावरांचा मृत्यू झाला आहे. गाड्यांच्या अती वापरामुळे व आपल्या आळशीपणामुळे गाड्यांचा वापर वाढला आहे. त्याचा दुष्परिणाम वायु प्रदूषण होत आहे.

प्रदूषणावर करूयात, आपणच धरू पर्यावरण संवर्धनासाठी एकमेकांचे हात...

प्रत्येकाने जर निर्धार केला तर नक्कीच पर्यावरण एक समस्या दूर होईल. आपला देश प्रदूषण मुक्त होण्यास मदत होईल. पर्यावरण प्रदूषणामुळे पृथ्वीवरील निष्पाप जीव जाण्यापासून आपणच वाचवले पाहिजेत. निसर्ग आहे तर आपण आहे हे लक्षात ठेवून आपले पर्यावरण आपण वाचवले पाहिजे, चला तर मग...!

येड लागलरं, येड लागलरं...

म्हणण्यापेक्षा,

झाड लावलरं, झाड लावलरं...

म्हणा...

मग पहा संपूर्ण महाराष्ट्र,

झिंग झिंग झिंगाट होण्याऐवजी

हिरवा हिरवा गार झाल्याशिवाय राहणार नाही...

– प्रेरणा विकास गायकवाड
बी. कॉम. भाग १

“
चांगला गुरु यशाचे दरवाजे
उघडून देऊ शकतो, पण त्यातून
यशाच्या दिशेने जाण्यासाठी
स्वतःलाच चालावे लागते.
”

एकांत मुलांना ठरतोय धोकादायक ? (शिक्षण विषयक लेख)

सध्या बारावीचे पेपर संपून दहावीचे विद्यार्थी शेवटच्या टप्प्यामध्ये आलेत. काही दिवसांमध्ये तेही निवांत येतील वर्षभर केलेला अभ्यास, रात्रंदिवस केलेलं जागरण या सगळ्यातून मुक्तता मिळेल. आयुष्यामध्ये दहावी आणि बारावी परीक्षा नंतर जो मोकळा वेळ मिळतो तो

कालावधीत सर्वात मोठा असतो. याच कालावधीमध्ये विद्यार्थी मोकळ्या मनाने जगू शकतात. थोडी विश्रांती घेऊ शकतो परंतु विद्यार्थी एकांतामध्ये देखील याच

काळामध्ये पडतो. वर्षभर मित्र मैत्रिणी सोबत, कुटुंबासोबत राहत असताना कधी एकांताची माहितीच नसते. दहावी, बारावीच्या सुट्टीच्या कालावधीमध्ये करण्याजोगी अनेक गोष्टी असतात. पण त्याचा लाभ घेणारे मात्र हातावर मोजके इतके असतात. आधीच्या काळामध्ये सुट्ट्यांच्या दिवसांमध्ये आई-वडील मुलांना घराच्या बाहेर खेळण्यासाठी विहिरीमध्ये पोहण्यासाठी पाठवायचे पण सध्याच्या काळामध्ये विहीर पाहायला सुद्धा मिळत नाही. फिरायला खेळायला जावं तर आई वडील उन्हाचा त्रास होईल म्हणून सोडत नाहीत. कारण पाच पाच तास ऑफिसमध्ये एसी लावून काम करणारे आई-वडील मुलांना तरी कसे घराबाहेर पाठवतील. यामुळे मुलं घरामध्ये एकांतात राहू लागली. सोशल मीडियाचा प्रभावामध्ये वाहत चालली, रिल्स शॉट, व्हिडिओज यामध्येच अडकून राहिली. माणसांसोबतचे संवाद कमी होऊ लागले. मोबाईल मुळे मुलं घरात एकांतात राहू लागली. या एकांताचा काहीसा तिसराच परिणाम दिसून येऊ लागला. एकांतात राहून वाईट विचार मुलांच्या बुद्धिमत्तेवरती प्रभाव झाला. प्रत्येकाची

विचार करण्याची पद्धत वेगवेगळी असते जगातला प्रत्येक मुलगा हा सकारात्मक विचार करेलच असे मुळीच नाही.

मुलं एकांतात बसून एखादा पेपर जर अवघड गेला असेल तर आपला निकाल कमी तर लागणार नाही ना, आपल्याला पुढे योग्य मार्क मिळतील का ? आपण पुढे शिकू शकत शकेल ना आपल्या ला योग्य मार्गदर्शन मिळेल का असे

असंख्य प्रश्न मुलांच्या मनामध्ये येतात. परंतु याची सकारात्मक उत्तर मात्र खूप कमी आहेत. खरंतर असं म्हटलं जाते की भविष्यामध्ये जायचं असेल तर वर्तमान काळातील गोष्टी वर्तमान काळात सोडता आली पाहिजे कारण भूतकाळ घेऊन वर्तमान काळ जगला तर भविष्यकाळ बिघडतो एकांत प्रत्येकाच्या आयुष्यामध्ये असतो परंतु या एकांताला कोणत्या दृष्टिकोनातून पाहायचे हे मात्र आपल्या वरती आहे.

सध्याच्या मुलांच्या मनामध्ये असणारा प्रश्न म्हणजे आता पुढे काय ? अशा प्रश्नांची उत्तरे शोधता शोधता वर्तमान काळातला आनंद घ्यायचा मात्र राहून जातो. आयुष्यामध्ये काही प्रश्न असे असतात, जे भविष्यकाळ बदलण्यासाठी येतात. परंतु या प्रश्नांना आपण कोणत्या दृष्टिकोनातून पाहतोय याच्यावरती त्या प्रश्नाचे उत्तर अपेक्षित असते. प्रत्येकाचे छंद आवड वेगवेगळी असतात. प्रत्येकाला आपल्या आवडी निवडीनुसार क्षेत्र मिळेलच असे मुळीच नाही. पण मिळालेल्या क्षेत्रांमध्ये नाव कमावण्याची संधी मात्र प्रत्येकाकडे असते, त्या संधीचं सोनं करता आलं पाहिजे.

एकांत माणसाला केव्हा मिळतो ?

ज्यावेळी माणूस स्वतःसाठी विचार करतो तोच त्याचा एकांत असतो. एकट्याने एकट्याच्या भविष्याचा विचार करून थोड्या वेळासाठी का होईना एकट्यासाठी जगणं म्हणजे एकांत अशी छोटीशी व्याख्या मला एकांताची वाटते. सध्याच्या मुलाने एकांताला नकारात्मक दृष्ट्या पाहिलं, त्यामुळे आपल्या मुलाला घरी एकट्याला ठेवून जायचं म्हटलं तरी आई वडील घाबरतात, याला कारणीभूत कोण जर मुलांना एकांताचीच भीती वाटत असेल तर यापेक्षा दुर्दैवाची गोष्ट कोणती नसावी. काही वेळ एकांत वाईट विचार करायला भाग पाडतो तर काही वेळा एकांत यशाचे मार्ग दाखवून जातो. म्हणजे थोडक्यात आपण कोणत्या दृष्टिकोनातून विचार करतोय यावरती आपले एकांत अवलंबून असतो.

सुद्ध्याच्या दिवसांमध्ये मुलांना घरातील काम बाहेरील व्यवहारिक ज्ञान, बाजारपेठेतील व्यवसायातील ज्ञान या सगळ्यांची ओळख करून द्या. चार पैसे घालवण्यापेक्षा कमवायला शिकवा. जोपर्यंत मुलांचं आयतं जेवणाचं ताट बंद होणार नाही, तोपर्यंत त्या ताटातल्या अन्नाची किंमतही कळणार नाही. शेवटी दहावी आणि बारावी हे दोन वर्ष अशी आहेत. ज्यामध्ये मुलं मनसोक्त सुट्ट्यांचा आनंद घेऊ शकतात. पुन्हा आपलीच मुलं आपल्या घरी पाहुणे म्हणून येतात.

ज्यावेळी ते बाहेरच्या जगाशी संपर्कात राहतील त्या दिवशी ते एकांत पण सकारात्मक विचार करतील.

शेवटी एकांत हे माणसाला मिळालेला वरदान आहे शाप नाही.

– वैष्णवी चंद्रकांत पिसे

बी. कॉम. भाग १

मैत्री

मैत्री म्हणजे

एक प्रेमळ हृदय जे कधी
तिरस्कार करत नाही
एका गालावरची खळी जी
कधी ही रडू देत नाही
एक भास जो कधीही
दुखवत नाही आणि
एक गोड नातं जे
कधी संपतच नाही

– पायल शंकर एकतपुरे
बी.कॉम. २

किती विचित्र रे हे मना

त्याचं साधस विचार सुत्र असतं
कुठेतरी नकळत लपवलेले एखादं
मन त्यालाही हवं असतं,
पण नजरे आडची आठवण आठवून ते
मनातलं सारं नकळत दूरावून जातं
कारण बरंच त्याला हवं असतं अन्
सोडन भाग असतं

– पायल शंकर एकतपुरे
बी.कॉम. भाग २

27 फेब्रुवारी

माझा मराठाचि बोलु कौतुकें।
परि अमृतातेही पैजां जिंकें।
ऐसीं अक्षरें रसिकें। मेळवीन ॥

मराठी
भाषा
गौरव
दिन!

मराठी भाषा गौरव दिन (माहितीपर लेखन)

मराठी भाषा गौरवदिन हा दरवर्षी २७ फेब्रुवारी रोजी कवी कुसुमाग्रज यांच्या जयंती दिवशी साजरा केला जातो. या दिवशी मराठी भाषा व तिचे महत्व यावर प्रकाश टाकला जातो. महाराष्ट्र ही भूमी मराठी भाषिकांची भूमी आहे. महाराष्ट्र राज्याची निर्मिती भाषावार प्रांत रचनेनुसार एक मे १९६० रोजी झाली तो दिवस मराठी राजभाषा दिन म्हणून साजरा केला जातो.

मराठी भाषा अनेक भाषांचे शास्त्र व व्यवहारांचे नजराने घेऊन स्वतंत्रपणे जिवंत समाजाची भाषा म्हणून प्रचलित आहे. कालमानानुसार ती नव्या विचाराला, जाणिवेला कवेत घेऊन, नदीप्रमाणे ती प्रवाहित आहे. शुद्धतेच्या कर्मकांडात अडकलेली भाषा कशी मृतप्राय होते हे इतिहासाने पाहिले आहे. मराठी भाषेने अनेक शतकांची युग पाहून समर्थपणे टिकून आहे. मराठी भाषा आजही समर्थ आहे.

इ.स. २०२४ रोजी मराठी भाषेला नुकताच अभिजात भाषेचे केंद्र सरकारकडून दर्जा मिळाला मराठी भाषा अभिजात दर्जाची झाली, म्हणून आम्हा मराठी बांधवांची छाती फुगून उंच झाली. आम्हाला अभिमान वाटला, सर्व मराठी बांधवांची आता एकच जबाबदारी

आहे. आपला मराठी भाषेबद्दल शब्दभांडार, व्यवहार भाषा, ज्ञानभाषा करून घेतली पाहिजे. मराठी भाषा संवर्धनाचा व संरक्षणाचा विडा उचलला पाहिजे. भाषा म्हणजे शब्दाचे संकलन नव्हे तर समाजाचं वैचारिक आणि जाणीवात्मक संचित पुढे नेणे होय.

भाषा ही महाशक्ती होण्यासाठी प्रयत्न केले पाहिजे पूर्वी मराठी भाषकांवर अभिजात संस्कृत भाषिकांचे राज्य होते तर आज इंग्रजी भाषा येणाऱ्या लोकांचे राज्य येऊ पाहते. यातून मराठी भाषा वाचवायची असेल तर मातृभाषेतून शिक्षणाचा आग्रह धरला पाहिजे. स्वभाषा रक्षणाचा प्रश्न हा मराठी भाषा बोलणाऱ्या सर्वांचा आहे तेव्हा मराठी भाषा टिकावी यासाठी प्रयत्न केले पाहिजे. अमृताची पैजा जिंकणाऱ्या मराठी भाषेचा आपण गौरव केला पाहिजे २७ फेब्रुवारी हा दिवस आपण मराठी भाषिकांनी मराठी भाषा गौरव दिन म्हणून दरवर्षी साजरा केला पाहिजे

– कु. प्रियंका धार्डजे
बी.ए. भाग ३, मराठी विभाग

आमचं प्रेरणास्थान कोण आहे ? (वैचारिक लेख)

आयुष्यामध्ये प्रत्येक व्यक्तीकडे प्रेरणास्थान नक्की असते. ज्या व्यक्तीचा आपल्याला नेहमी आदर्श घ्यावासा वाटतो, मार्गदर्शन सल्ला घ्यावासा वाटतो, सर्वात महत्त्वाचं म्हणजे त्या व्यक्तीसारखं घडावसं वाटतं, ती व्यक्ती म्हणजे आपल्या आयुष्यातलं आपलं प्रेरणास्थान. प्रत्येक माणूस नवीन स्वप्न नवीन आशा घेऊन जन्माला येत असतो. हे स्वप्न, साकार करत असताना आणि अडचणी संघर्ष मानवाच्या आयुष्यामध्ये येत असतो. प्रेरणास्थान प्रत्येकाकडे असतात पण यामध्येही दोन प्रकार पडतात ते पुढील प्रमाणे...

१ आभासी प्रेरणास्थान

२ आपल्याला घडवणारे प्रेरणास्थान

१ आभासी प्रेरणास्थान :

आभासी प्रेरणास्थान म्हणजे आपल्यासमोरून जर एखादा यशस्वी श्रीमंत व्यक्ती सुटा बुटा मधून जर गेला तर आपण सहजच बोलून जातो. मलाही त्याच्यासारखं बनायचंय मग तो व्यक्ती कोणी का असेना त्याची पार्श्वभूमी जाणून न घेता फक्त त्याच्यासारखा दिसण्यासाठी आणि राहण्यासाठी आपण त्याला आपला आदर्श करून घेतो. संघर्षा शिवाय कोणीही मोठा होत नाही व्यक्तीला श्रीमंत होण्यासाठी ही दोन मार्ग असतात पहिला कष्टाचा आणि दुसरा दुसऱ्याच्या कष्टावर स्वतःचा हक्क गाजवून मोठा होण्याचा. पण असं म्हणतात की, दुसऱ्याच्या कष्टाचा खाल्लेलं कधीच पचत नाही आणि हे सत्यही आहे. आपल्या आयुष्यामध्ये आपण जर कोणत्या दादा प्रेरणास्थान जी व्यक्ती तुम्हाला शिक्षणापासून वंचित करतीय आणि स्वतःच्या हाताखाली राबायला लावतीय तो तुमचा आदर्श आहे अशा व्यक्तीचा तुमच्या भविष्याशी काहीही देणं घेणं नसतं. एखाद्याकडे त्याच्या दिसण्यावरून, वागण्यावरून आणि राहण्यावरून ओढत जाणं आणि खरोखरच एखाद्याचे चांगले गुण घेणे यात खूप मोठा फरक आहे.

२ आपल्याला घडवणारे प्रेरणास्थान :

जो व्यक्ती आयुष्यामध्ये स्वतःच्या कष्टाने आयुष्यामध्ये येणाऱ्या संघर्षावरती मात करून एक

यशस्वी नावलौकिक व्यक्ती घडलेला असतो तो व्यक्ती आपला खरा आदर्श असतो. जो व्यक्ती तुम्हाला घडवण्यासाठी आव्हान करत असतो तुमच्या यशासाठी प्रयत्न करत असतो तोच व्यक्ती तुमचा हितचिंतक असतो.

आज आम्ही मोठे मोठे उद्योजक, अभिनेते प्रसिद्ध व्यक्ती यांना आमचा प्रेरणास्थान म्हणतो, परंतु आयुष्यामध्ये खरं प्रेरणास्थान आपल्यासाठी ज्यांनी खरे कष्ट घेतले स्वतःच्या पोटाला चिमटा घेऊन आपली पोटे भरली, स्वतः अनवाणी राहून आपल्या पायात ब्रॅण्डेड शूज चढवले. स्वतः फाटके कपडे घातले परंतु आपल्याला कधी कपड्यांची कमतरता भासू दिली नाही असे आपले आई-वडील आपल्या आदर्श प्रेरणास्थान का होऊ शकत नाहीत. प्रेरणास्थान नेहमी सुशिक्षित व्यक्तीच असावा असा मुळीच नाही. सगळ्यात मोठा आणि पहिलं प्रेरणास्थान हे आई-वडीलच असतात कारण त्यांच्या शिवाय आपलं अस्तित्व हे शून्य आहे. जन्मल्यानंतर पहिल्यांदा बघितलेला चेहरा आईचा असतो आणि आयुष्यात मरेपर्यंत न विसरणारा चेहरा हा बापाचा असतो. फक्त आई-वडिलांचा फोटो पाकिटात ठेवून त्यांना प्रेरणास्थान करता येत नाही त्यांचे कष्ट डोळ्यासमोर घेऊन अभ्यासही तेवढाच करावा लागतो.

म्हणूनच त्यांच्यापेक्षा मोठं प्रेरणास्थान आयुष्यात कोणीही असू शकत नाही... जे व्यक्ती आज आपलं प्रेरणास्थान आहेत त्या व्यक्तींची देखील काल कोणीतरी प्रेरणास्थान होतीच... योग्य वेळी योग्य निवड केल्यानंतरच योग्य मार्ग मिळतो... स्वतःच प्रेरणास्थान कमीत कमी तुम्हाला प्रेरणा देणारा किंवा घ्यायला भाग पाडणारा तरी असावा... फक्त तुम्हाला यशापासून वंचित करणारा नसावा... **एवढाच आजचा संदेश!**

- निलोफरत जा. पठाण, बी. कॉम. भाग १

जैवविविधता जगण्यासाठी लाभदायक [वैज्ञानिक लेख]

आपल्या पृथ्वीचे पर्यावरण संतुलन ठेवण्यासाठी पृथ्वीवर वनस्पती प्राणी आणि पक्षी यांचे अस्तित्व असणे गरजेचे आहे. जैवविविधता एका विशिष्ट क्षेत्रात एकत्र राहणाऱ्या वनस्पती आणि प्राण्यांचा संदर्भ देत असते. जैव म्हणजेच वेगळेपणा म्हणजेच प्राणी पक्षी वनस्पती हे सर्व प्राणी एकत्र ज्या ठिकाणी राहतात त्यांचे अस्तित्व असते अशा क्षेत्राला जैवविविधता म्हटले जाते.

जैवविविधतेचा सुसंवाद राखण्यासाठी आपल्याला आपल्या पृथ्वीच्या पर्यावरणीय स्थितीशी सुसंगत राहणे महत्त्वाचे आहे. जैवविविधता ज्याला आपण जैविक विविधता देखील म्हणू शकतो. जैवविविधता प्रामुख्याने पृथ्वीवर विविध प्रकारच्या वनस्पती प्राणी आणि पक्षी यांच्या अस्तित्वाशी उच्च पातळी असणे. अत्यंत महत्त्वाचे आहे आणि ही जैवविविधता टिकवण्यासाठी प्रत्येक व्यक्तीने प्रयत्न करायला हवा कारण जैवविविधता आहे म्हणूनच आपल्या पृथ्वीवर पर्यावरण संतुलित आहे.

परंतु अलीकडच्या काही काळामध्ये पृथ्वीवरील ही जैवविविधता धोक्यात आली आहे जैवविविधतेचे प्रमाण देखील कमी होत चालले आहे.

जैवविविधता कमी होण्याची कारणे आपल्याला माहित आहेत. पृथ्वीवरील जैवविविधता दिवसेंदिवस घटत चालली आहे त्यामागे बरीच कारणे आहेत जैवविविधता कमी होत गेली तर पृथ्वीवरील सजीव सृष्टी नष्ट होईल.

जैवविविधता कमी होण्याचे मुख्य कारणे आहेत औद्योगिकीकरण कारखान्यामधून सातत्याने होणारे प्रदूषण हे जैवविविधतेला धोका पोहोचवण्याचे मुख्य कारण आहे.

प्रदूषणामुळे वनस्पती आणि प्राण्यांच्या अनेक प्रजाती नामशेष झाले आहेत आणि अनेक नष्ट होण्याच्या मार्गावर आहेत. सोलापूर जिल्ह्यामध्ये आढळणारा माळढोक हा पक्षी पूर्णतः नामशेष झाला आहे या मागचे एकमेव कारण म्हणजे प्रदूषण आणि औद्योगिकीकरण होय.

जैवविविधता कशाप्रकारे वाढवता येईल विविध

मार्गाचा अवलंब करून आपण जैवविविधता वाढू शकतो तर आपल्या पृथ्वीवरील वातावरण संतुलित राहिल त्यासोबत अनेक समस्यांना देखील आळा बसेल जैवविविधता टिकवण्यासाठी खालील गोष्टी करता येतील.

१. प्रदूषण रोखणे :

सर्वप्रथम जैवविविधता वाढवण्यासाठी आपल्याला प्रदूषण रोखणे खूप गरजेचे आहे प्रदूषणामुळे अनेक औद्योगिकीकरण यामुळे वेळ जैवविविधता कमी होत चालली आहे. त्यामुळे प्रथम आपल्याला प्रदूषण रोखणे अत्यंत गरजेचे आहे. प्रदूषण रोखणे आणि जैवविविधता वाढेल सोबतच आपले पर्यावरण स्वच्छ होईल.

२. वृक्षतोड थांबवणे :

जैवविविधता वाढवण्यासाठी चाललेली वृक्षतोड थांबवून वृक्षारोपण करणे खूप गरजेचे आहे. वृक्षतोड केल्याने वृक्षांची संख्या दर कमी होतो. सोबतच या प्रदेशांमध्ये राहणाऱ्या प्राण्यांची आणि पक्षांची संख्या देखील कमी होते. त्यामुळे जैवविविधता वाढवण्यासाठी वृक्षतोड थांबवणे गरजेचे आहे.

३. संरक्षित क्षेत्र वाढवणे :

जैवविविधता वाढवण्यासाठी संरक्षित क्षेत्र वाढवणे देखील आवश्यक आहे. संरक्षित क्षेत्र जसे की वन्यजीव अभयारण्य आणि प्राणी संग्रहालय इत्यादींद्वारे जैवविविधतेचे संरक्षण होत असते. म्हणजेच प्राणी संग्रहालय आणि वन्यजीव अभयारण्यामध्ये प्राण्याचे व वनस्पतीचे संरक्षण केले जाते. अशा ठिकाणी यामधून जैवविविधता वाढवणे सहज शक्य होते. काही ठिकाणी नामशेष होणारे प्राणी, पक्षांना प्राणी संग्रहालय मध्ये त्यांची संख्या वाढवण्याचा प्रयत्न केला जातो यामधूनच जैवविविधता वाढवण्यास फायदा होतो.

४. जंगले वाढवणे :

जैवविविधता वाढवण्यासाठी आपल्याला जंगले वाढवणे देखील आवश्यक आहे. अलीकडच्या काळामध्ये

औद्योगीकरणामुळे मोठ मोठी जंगले तोडून त्या ठिकाणी इमारती बांधल्या आहेत. त्यामुळे जंगलाची संख्या कमी झाली त्यासोबत त्या क्षेत्रामध्ये राहणाऱ्या प्राणी पक्षी आणि वनस्पती देखील नामशेष झाल्या, त्यामुळे आपल्याला जंगले वाढवणे अत्यंत गरजेचे आहे. जंगलामध्ये प्राण्यांना पक्षांना राहण्यासाठी आसरा मिळतो. झाडे-झुडुपे वेली यादेखील चांगल्या प्रकारे वाढतात त्यामुळे जैवविविधतेचा वाढण्यासाठी जंगले वाढवणे उत्तम पर्याय असू शकतो.

जर पृथ्वीने आपल्याला अनुकूल असे वातावरण दिले नाही तर आपण पृथ्वीवर कुठल्याही प्रकारचे पीक पिकवू शकत नाही आणि याचा परिणाम असा होईल की, पृथ्वी या ग्रहावर कोणताही सजीव राहणे शक्य राहणार नाही.

- गायत्री राहुल वाघमारे
बी.एस.सी. भाग १

ऑर्गॅनिक केमिस्ट्री ची ती रिएक्शन,
होईना डोक्याची काही अॅक्शन,
पण आवडतो मला मायकल जॅक्सन की,
फिजिक्सचा तो न्यूटन पडला त्याच्या डोक्यावर
सफरचंद,
केला आमचं फिरणं बंद झाली गती मन,
परीक्षेवेळी ऐकले चंद्रा,
आणि मार्क आले नुसता १५,

- हलीमा पठाण
बी. एस.स्सी. भाग १

कॉलेज लाईफ

पुस्तक घेता झोप लागली अभ्यासाची खूप गरज वाटली
मनावर दगड घेऊन अभ्यासाची ओढ लागली,
मित्र मंडळ ची आठवण अभ्यास करता करता येईल,
झटकन विचार पुढे काय,
झोप लागतं जाग येईना तर कधी कधी झोप ही लागेना,
धरून स्वप्न डोळ्यासमोर हा तान जाई विसरून येतो
फ्युचरचा प्रेशर दिला,
जरासा अभ्यासाचा प्रेशर होईल ना सहन झाली
डोक्याला मोठी कणकण,
पास होते की नाही याचे टेन्शन,
पण स्वप्न मात्र बांधायचे बिग मेन्शन,
इंग्लिश चे ते मॅम वाटे त्यांचे बोलणे जसा आंब्याचा गोड
गर, करायला.
कॉलेजचे प्रॅक्टिकल असते, खूप काही ते टेक्निकल,
लॅबमध्ये हेही मज्जा मस्ती जेवणानंतर केळी खूप सुस्ती,

“
ध्येय दूर आहे म्हणून
रस्ता सोडू नका,
स्वप्नं मनात धरलेलं
कधीच मोडू नका..
पावलो पावली येतील
कठीण प्रसंग
फक्त ध्येय पूर्ण होईपर्यंत
हार मानू नका.
”

अशी मने असे नमुने (व्यक्तिचित्रण परीक्षण)

'अशी मने असे नमुने' हा शिवाजी सावंत यांच्या लेखणीतून उतरलेला व्यक्तीसंग्रह आहे. व्यक्तीचे बाह्यवर्तन नंतर त्या व्यक्तीशी लेखकाचे आलेले संबंध आणि प्रसंग त्यात त्या व्यक्तीचे वेगळेपण किंवा खास वैशिष्ट्य दर्शवणारा एखादा प्रसंग आणि त्या व्यक्ती बाबतची सद्यपरिस्थिती अशा प्रकारे ही व्यक्तीचित्रे लेखकांनी या पुस्तकाच्या मार्गाने रेखाटली आहेत. लेखकाचे बालमित्र काव्या आणि शंकन्या तर नाटकात शिवाजीची भूमिका करणारा गणपा शाळेत शिपाई असलेला मामू शिकारी असलेला नारायण पाहुणा समाजसेवक असलेले काका गवंडकर अशा अनेक विविधरंगी व्यक्ती या व्यक्तिचित्र संग्रहातून भेटतात तर या व्यक्तींना भेटण्यासाठी वैशिष्ट्यपूर्ण भाषेसाठी हा कथासंग्रह वाचताना वाचकाला उत्सुकता लागून राहते की पुढे काय होईल ?

'कांत्या' हे कथानक वाचताना गावकरी आणि आई-वडील यांनी खुब्या 'कांत्याचे' केलेले व्यक्तिचित्र डोळ्यासमोर हुबेहूब उभे राहते चोर शिपाईच्या खेळात नेहमी चोर झालेल्या कांत्या पटकन सापडायचा नाही. खेळताना मारायला खड्ड्यात कशाला लपला होता असे लेखकाने कांत्याला विचारल्यावर सावलीत झाडाखाली थांबताना चुकून खड्ड्यात पडलो. लपलो नव्हतो हे सांगताना त्याचे निरागस वेडेपण दिसते. नंतर मोठे झाल्यावर हळूहळू अंतर वाढत जाते. परंतु दोघातील मैत्री मात्र कायम असते.

'गणपा' हे व्यक्तिमत्व ही गमतीशीर आहे. नाटकातलं शिवाजी महाराजांची भूमिकेत असलेला गणपा स्वतःचा राजे म्हणून घेत नाटकाच्या दरम्यान त्याची म्हणजे शिवाजी महाराजांची टोप हरवते आणि खूप शोधूनही ते सापडत नाही सापडणार कसे कारण ते टोप दत्ता या नाटकातल्या मराठी सरदाराने घेतली हे सर्व ज्यावेळी गणपा पाहतो. तेव्हा त्याची झालेली चिडचिड आणि मनस्ताप लेखकांनी अशा मजेशीर भाषेत रेखाटले

आहेत, ते वाचताना हसू अनावर होते. नंतर खूप वर्षांनी लेखक ज्यावेळी कोल्हापूर वरून गावी येतात तेव्हा दोघे मित्र भेटून जुन्या आठवणींना चहा घेत उजाळा देतात.

'संतु' या कथानकात संतुचे हॉटेल आणि तिथली त्याने बनवलेली गरमागरम कांदा भजी आणि भजी खाण्यासाठी असलेले गर्दी याचे वर्णन केलेले आहे. नंतर संतु चे लग्नात लेखकांची झालेली अडचण त्यावर झोपल्यानंतर काहीतरी एकसारखं चावत असल्याचे जाणीव सर्व मित्रांना झाली. परंतु डस, ढेकून काहीच दिसत नव्हते, तेव्हा सकाळी उठल्यावर बघितलं तर केसांची काळे शहर बेडशीट पसरलेले हे वाचत वाचताना हसू येते. एखाद्या दिवशी संतुकडून झालेल्या उकळत्या अंड्यांच्या पाण्याचा चहा सर्वांना दिला जातो आणि जशी एग्ज बिर्याणी एग्ज करी असते, तशी एग्ज चहा सर्वांना प्यावा लागला. त्याला त्यातही हे समजेना की चहा गाळताना त्यातून दुधाच्या साई सारखे पांढरे लांब तंतु का येतात हे सर्व चित्र अगदीच हास्यास्पद आहे. गाव सोडल्यानंतर संतु नजरेआड झाला खूप वर्षांनी लेखक गावी जाताना. मोठे उत्सुकतेने गाडीतून उजव्या हाताला पाहत तेव्हा तिथे असलेले हिंदवी रेस्टॉरंट ची पाटी नाही. पाठीवरची केस मोकळे सोडलेली बाई कारण हिंदवी रेस्टॉरंटचे आता हिंदवी बेकरी झाली होती.

'तुकाराम बापू' हा सावळ्या रंगाचा दाट व काळ्या कुरळ्या केसांचा, गडबडीत बोलणारा वाईट वाटेल म्हणून नाहीतर आनंद झाल्यावर ही डोळ्यातून पाणी काढणारा असा तुकाराम बापू सगळ्यांना माहित होता. बापू लेखकाच्या मोठ्या भावाचा वर्गमित्र परंतु तो लेखकाच्या सहवासात अधिक असायचा. कोणाची घागर विहिरीत पडली की घागर काढून घायला. एकदा लग्न मंडपात वर चढला आणि मंडपाचा कळप कुरकुर असा आवाज करत पिचकला आणि खेचला एवढ्या माल भरलेला मोठा ट्रक त्याच्या दिशेने येऊ लागला. खालून पाहणारे सर्व घाबरले तेवढ्यात तो पटकन ट्रकच्या टपाला बिलगुण ट्रकवर गेला असे धाडसी व्यक्तिमत्व

असलेला तुकाराम बापू त्याचे वडील मात्र फार चेंगट माणूस प्रत्येक दसऱ्याला पैसे वाचावे म्हणून रस्सात त्रिफळाचा चूर्ण घालायचे. अति तिखट लागल्यामुळे डोळ्यातून आणि नाकातून पाणी यायचे. बाकी कोणाला नाही पण यावेळी बापू पटकन घरातून लेखकाला पाणी घेऊन यायचा तेव्हा त्याचे मैत्रीचे नाते किती आणि कसे घट्ट होते. ते प्रकर्षाने दिसते नंतर बापूचे लग्न झाले बापू तालुका जनसंघाचा अध्यक्ष झाला. वाटाण्याचे वेल तोडणारा खानाची भूमिका करणारा विहिरीतील घागर काढणारा बापू फाळणी पूर्व बंगाल पुचाट सरकार असे शब्द बोलू लागला की, लेखकांना मात्र याची गंमत वाटायची आणि बापू ने राजकारणात पाऊल टाकल्यापासून त्याची काळजी ही वाटायची. खुदबु हा गावचा हमाल असल्याने धावत्या बस सोबत तोही धावायचा. मुसलमान असूनही नमाजासाठी मशिदीत कधीही न गेलेला. खुदबूला घर नसल्याने लग्नही केलेले नाही. परंतु लग्न करण्याच्या वयात कोणत्याही स्त्रीकडे कधी वाईट नजरेने पाहिले नाही. शांत खुदबुने एकदा मोरू भटजी या गावातील किराणा व्यापाऱ्याला चांगलीच अद्दल घडवली. गावात आलेल्या प्रत्येकाला आपुलकीने विचारणारा क्या दादा इतने दिनां के बाद आये ? कैसे है ? लमान असून बाकी सर्वांना प्यारा असणारा, जात-धर्म खुदबूला मात्र आवडत नव्हते. लोक जसा धर्माचा धंदा करतात. तस खुदबूने धंद्याला धर्म केला होता.

नारायण पावणा शिकारी होता. याला स्वतःने केलेल्या शिकारीचे वर्णन इतरांना सांगायला फार आवडते. राजकारणात जशी लष्करी हुकूमशाही अशी एक मजेदार मनोवृत्ती शिकाऱ्यांत असते. नारायणाचा अंधश्रद्धेवर फार विश्वास. नारायणने एका दिवशी संतू मोहितेच ऐकून एक उतारा केला. काळं जनावर म्हणजे डुक्कर त्यांच्या तोंडात तीन वेळा डावा हात काढ-घाल केल्यानंतर हात अधिक चपळ होईल असे सांगण्यात आले. त्याने तसे केलेही असे एक ना अनेक उपाय त्याने केले. मात्र एक उपाय कामी न आल्यामुळे हे उतारे वगैरे काही नसतं हे त्याला समजले.

‘मामू’ हे या कथासंग्रहातील अगदी कष्टाळू व्यक्तिमत्व मामू जरी शाळेचा शिपाई असता तरी तो शाळेबाहेर इतरांना मदत करायचा. जसे फळांच्या दुकानात बसून कोणाचंतरी दुकान चालवी, मुस्लीम बच्चा बच्चीला उर्दूची शिकवण देई, कुराणाचे कलम वाचत लग्न लावी. खरतर मामू पैलवान संस्थानी राजवट आणि लोकशाही राजवट असे दोन काळात त्याने नोकरी केली. मामुने मोठ्या मुलाचे लग्न काढले होते आणि लेखकांना आवर्जून निमंत्रण होते. लग्नाला मोठे व्यापारी, पुढारी प्राध्यापक सर्वांनी हजेरी लावली. सर्वांचे प्रेम पाहून मामुंचा कंठ दाटून आला लग्नाला मुस्लिम समाजापेक्षा हिंदू समाज जास्त संख्येने होता. या मधून धर्मापेक्षा माणूस मोठा आहे हाच संदेश वाचकांपर्यंत जातो.

लेखकांचा एक जवळचा मित्र त्याचे नाव शंकऱ्या. एकदा उन्हाळ्यात सुट्टीत लेखक आणि शंकऱ्या आंब्याच्या बागेत आंबे चोरण्यासाठी गेले, तेही स्वतःच्याच काकांच्या आंब्याच्या बागेत काकांनी त्यांना पाहिले पण त्यांनी काकांना पाहून घाबरून झाडात जाऊन लपले. काका जवळ येऊन लागला हे पाहून त्यांची घाबरगुंडी उडाली. घाबरून शंकऱ्याने शर्टच्या खिशातले चोरून ठेवलेले आंबे त्यांच्याकडून पडले. फौजदार, करड्या शिस्तीच्या काकाने लेखक आणि शंकराला वेताच्या काठीचे फटके दिले. त्यांची पाठ वेताच्या काठी फुटत होती. काकाच्या भीतीपोटी घाबरत घरी परतले, तापाने अंग गरम झाले की जाताच क्षणी अंधरूण धरावे लागलं. शंकर इतका घाबरला की तो झोपेतही बडबडू लागला. या एका प्रसंगामुळे लेखक आणि शंकऱ्या होते. त्यापेक्षा जास्त जवळ आले. लेखक काहीही खाताना आधी त्यातले अर्धे शंकऱ्याला देऊ लागले. झाडावर हा आवडीचा खेळ खेळताना एकदा शंकऱ्या झाडाखाली असलेल्या ओलसर, लाल चिकणमातीत पडलेला. हे पाहून त्याचे बाकी मित्र हसू लागले. तेव्हा सावंतानी त्याला बाहेर काढले. दिवसेंदिवस त्यांची मैत्री आकार घेऊ लागली. शंकऱ्याला शिक्षण आवडत नसे परंतु लेखकांकडे शिक्षणाशिवाय पर्याय नव्हता. कालांतराने

दोघात अंतर पडू लागले. शिक्षण आवडत नसल्याने त्याने त्याची गोसत्याची पेटी घेऊन फिरू लागला. एके दिवशी त्याने लेखकांचे भांडे चोरल्याचा आळ त्यांच्यावर आला. परंतु तो ते मान्य करत नव्हता. जे की चोरी त्यानेच केली होती. लेखकांनाही माहिती होते की, त्यानेच चोरी केली पण ही गोष्ट त्यांच्या पचनी पडत नव्हती, की त्यांचा मित्र त्यांच्याच घरी चोरी करू शकतो. रागाने लेखकांचा भाऊ शंकऱ्यावर धाऊन आला. आणि शंकरला सुखरूप त्याच्या घरी सोडले. दोघा मित्रांमध्ये खूप फरक आणि अंतर निर्माण झाले होते. शंकऱ्या लेखकांमध्ये त्याच्या जुन्या शिवाला शोधून पाहत होता. दोघांमध्ये पडू लागलेला फरक आणि अंतर शंकऱ्याला दिसू लागले होते. लेखक मात्र या आशेने होते की शंकर पूर्वीसारखा शंकऱ्या होईल.

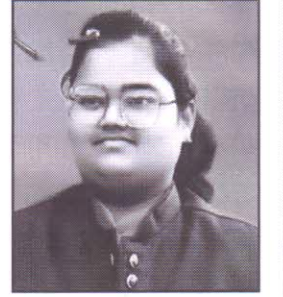
खडकावरची म्हतारी हे व्यक्तिचित्र लेखकाच्या भूतकाळातील म्हतारीचे वर्णन केलेले आहे. तिला सगळे समोर मामी म्हणत होते. निम्म कौलारू, अर्ध गवताळू असं तिचं घर होतं. शिडशिडीत हातांची, कपाळी आडव्या कुंकवाची, साधी साडी नेसणारी असे मामीचे अगदी साधे राहणीमान होते. लेखकांच्या आईचे आणि मामीचे चांगले पटत होते. स्वतःची सुख-दुःख सांगायला मामी लेखकांच्या आईकडे यायची. नंतर फक्त ती तिच्या लहान मुलासाठी, शंकरासाठी स्वतःच जीवन जगू लागली म्हतारीचा नवरा, बाळामामा गेला आणि म्हतारी खचली. मुलांसाठी फक्त ती जगू लागली. लग्न झाल्यावर लेखक पत्नीसह म्हतारीला भेटायला तिच्या अंधाऱ्या घरी गेले. म्हतारी पांघरूणावर पडली होती. लेखक आल्याचे समजताच. त्या दोघांना बघून ती खूश झाली आणि शंकरला तोंड गोड करण्यासाठी साखर आणायला सांगितले. घरी नवी नवरी आली म्हणून सुनांना घरातून कुंकू आणायला सांगितले. स्वतःची गावाकडची काम करून लेखक गावाला जाताना आणि थोड्याच दिवसात त्यांच्या पत्यावर एक पोस्टकार्ड येत त्याच नमूद असते की, तुझी खडकावरची आई गेली. गावाला गेले की लेखक म्हतारीसोबतच्या गोड आठवणीत रमतात.

अशा प्रकारे लेखक शिवाजी सावंत यांनी 'अशी मने' असे नमूने या संग्रहातून त्यांना भेटलेल्या आणि स्मरणात राहिलेले लोकांचे व्यक्तिचित्रण केले आहे. हे वाचताना वाचकाला हे व्यक्ती स्वतः अनुभवल्या सारखे वाटते जसे वर्णन केले तसे चित्र डोळ्यासमोर उभे राहते. मग तो गावाने घोषित केलेला वेडा कांत्या असो वा अगर बूढा, थकलेला मामू किंवा हॉटेल मालक संतू वैशिष्ट्यपूर्ण भाषेसाठी, भावनांची आंदोलने अनुभवण्यासाठी प्रत्येक वाचकाने हा संग्रह एकदातरी नक्की वाचा.

- कु. गौरी विज्ञान लोंढे

बी.ए.भाग १

(अशी मने असे नमूने, लेखक- शिवाजी सावंत)

“

कोणतीही गोष्ट न चिडता, न रागवता सांगणे हे ज्याला जमलं त्याला आयुष्य जगायचं जमलं. कारण समोरच्यावर चिडणं खुप सोपं आहे, पण त्याचं मन न दुखवता त्याला ती गोष्ट सांगणं तेवढंच अवघड.

”

समाज वास्तव चित्र : कोल्हाट्याचं पोर (आत्मकथन परीक्षण)

'कोल्हाट्याचं पोर' हे १९६ पानाचे पुस्तक पण दुःख मात्र इतके दहा हजार पानाचे पुस्तक वाचतोय की काय असा प्रश्न माझ्यासमोर उभा राहतो. या पुस्तकांमध्ये लेखकांनी त्याची आत्मकथा लिहिलेली दिसून येते. कोल्हाट्याच्या पोरापासून ते डॉक्टर पर्यंतचा प्रवास यामध्ये सांगितला आहे. हे पुस्तक वाचण्याआधी असं वाटायचं की आपल्या आयुष्यामध्ये खूप मोठी संकट आहेत. परंतु हे पुस्तक जसं हातामध्ये आलं तसं विचार बदलू लागले आणि वाटू लागलं की लेखकापुढे आपली संकट काडीमोड किमतीची आहेत. या लेखकाचे जन्म कोल्हाटी समाजात झाला. ज्या समाजामध्ये घर खर्च भागवण्यासाठी नाचणारनीचं काम करतात या समाजामध्ये स्त्रियांच्या जीवावर पुरुष मंडळी मौज मजा करतात. आयतं बसून खातात. अशा समाजामध्ये जन्माला येऊन धडपडत, रडत, पडत, मार खाऊन, लोकांची बोलणी सहन करत लेखकाने स्वतःच्या चांगल्या कर्मावर यश मिळवत, शून्यातून विश्व निर्माण करण्याची ताकद प्रत्येकाकडे असते हे दाखवून दिले.

कोल्हाटी समाजामध्ये चिरा नावाची एक प्रथा आहे ज्यात नाचणाऱ्या एखाद्या मुलीला समाजातील मोठी माणसे बायको प्रमाणे ठेवून घेतात. त्या बदल्यात मुलीच्या कुटुंबीयांना जमीन, घर पैसा देतात, पण ते लोक मुलींना जास्त वर्ष साध देत नाहीत. त्यामुळे त्या मुलींना परत नाच गाणे करून उदरनिर्वाह करावा लागतो. असंच काहीतरी लेखकाच्या आईच्या बाबतीत देखील झालं. करमाळ्याचे आमदार लेखकांच्या आईसोबत चिरा करतात. पण लेखकाच्या जन्मानंतर त्यांना नाकारतात. शांताबाईंना परत नाच गाणं सुरू करावं लागतं. इथून सुरुवात होते ते लेखकाच्या खडतर आयुष्याला. पुस्तकात एक एक पान वाचल की अंगावर काटा येतो कधी डोळ्यातून पाणी येतं खरंच एखाद्याच्या आयुष्यात एवढी संकटे येतात यावर विश्वासच बसत नाही. नाचणाऱ्या बायकांच्या आयुष्यात संपूर्ण वर्णन या पुस्तकांमध्ये केले आहे. त्यांना कोणत्या प्रकारे

वेगवेगळ्या ठिकाणी फिरावं लागतं. लोकांचे बोलणे ऐकावी लागली या सगळ्या गोष्टींचे वर्णन लेखकाने या पुस्तकांमध्ये केले आहे.

लेखकाना लहानपणापासून आईच्या प्रेमापासून वंचित राहावं लागलं. अनेक वेळा त्यांना आईची आठवण आली. अगदी घरातल्या स्वयंपाकापासून ते गुरं राखण्या पर्यंतची सर्व कामे लेखक करीत होते. आईची माया आणि बापाच्या प्रेमासाठी लेखक नेहमी तडफडत राहिले. लेखक चार वर्षांचे असल्यापासून त्यांच्या आणि आईने त्यांना स्वतःपासून दूर ठेवलं. आईच्या प्रेमासाठी लेखकांची झालेली तडफड, आईला भेटण्यासाठी लागलेली आतुरता या सगळ्या गोष्टींचे वर्णन लेखकाने या पुस्तकांमध्ये केलेले आहे. अगदी काही प्रसंग डोळ्यातून पाणी आणतात. कोणी स्वप्नातही विचार करणार नाही एवढं खडतर आयुष्य लेखक जगले. परंतु असं म्हणतात या जगात ज्याने पाठवलं आहेत तो देव वरून सगळं काही पाहत असतो संकटात मात करून लेखक डॉक्टर झाले. पैशांची टंचाई प्रत्येकाच्या आयुष्यामध्ये असते. परंतु संकट आलं म्हणून थांबायचं नाही हे लेखकांनी दाखवून दिलं. अनेक स्कॉलरशिप मिळवून स्वतःचे शिक्षण स्वतः पूर्ण केलं. ज्या मुलाला स्वतःच्या बापाचं नाव नाही अशा मुलांना समाजाकडून कोणत्या प्रकारची वागणूक दिली जाते. हे लेखकांनी पुस्तकांमध्ये मांडले आहे. पण या सगळ्या मध्ये लेखकाचा काय दोष, कोणाच्या पोटी जन्माला यायचं कोणत्या जातीत जन्माला यायचं, हे लेखकाच्या हातात नाही. परंतु आलेल्या परिस्थितीशी लढायचं मात्र हातात होतं. तेच लेखकाने केलं. आयुष्यामध्ये छोट्या मोठ्या संकटावर डगमगणाऱ्या व्यक्तीसाठी हे पुस्तक खरंच प्रेरणा देऊन जाणार आहे. लेखकाच्या आईने लेखकांना कधीच जास्त सहवास किंवा प्रेम दिले नाही. परंतु लेखकांनी मात्र आईला कधीच दूर केले नाही. आईसाठी अनेक प्रसंगी ते गप्प बसले, मार खाल्ला, खरंच एखादा मुल असे करत असावं तर ते या लेखकाप्रमाणे असावं.

हे पुस्तक फक्त लेखकावरतीच नाही तर त्यांच्या अनेक मावश्या, लेखकाच्या आई, भाऊ, मामा या सगळ्यांचा समावेश यामध्ये केला आहे. कोल्हाटी समाजात स्त्री वरती जो अत्याचार होतो. त्यांना शिक्षणापासून वंचित करून नाचण्यासाठी पाठवलं जातं. त्यांना वेश्या म्हणून काम करावं लागतं. याच समाजाला जाग यावी म्हणूनच लेखकाने हे पुस्तक लिहिलं. लेखकांसारखी अनेक मुलं या समाजात आहेत. ज्यांना आपल्या वडिलांचा पत्ता नाही. ही सर्व मुलं आपल्याला आई सोबतच तमाशाचा फडावर काम करतात. प्रत्येक जण शिक्षण घेत नाही. क्वचित एखादा व्यक्ती आपला शिक्षण पूर्ण करतो. लेखक सांगतात, त्यांना शिक्षण घेत असताना देखील अनेक अडचणी आल्या, ते शिक्षणासाठी बाहेरगावी असताना त्यांच्या जातीमुळे त्यांना अनेक खोल्या बदलाव्या लागल्या. अनेक मुलं त्यांना वार्ड बोलत दाराची कडी वाजवून पळून जात त्रास देत होते. त्यांच्याशी कोणीच मैत्री करत नसत. अनेक वेळा स्वतःचा जीव द्यावा असा विचार देखील लेखकाच्या मनात आला. पण त्यांच्या मागे त्यांचा लहान भाऊ दीपक व आईला कोण सांभाळणार हा प्रश्न निर्माण झाला. आता या सगळ्या गोष्टींची सवय झाली होती. लोकांची बोलणे ऐकून मार खाणं या गोष्टी आता जुन्या झाल्या होत्या. सर्व काम करत करत लेखकांनी अभ्यासाकडे मात्र कधी दुर्लक्ष केले नाही. ते अभ्यासाला कधीच कंटाळले नाहीत. अनेकानी त्यांना पुस्तक आणण्यासाठी पैशाची मदत केली. लेखकाने कधीच कोणाचा वार्ड व्हावं असा विचार केला नाही. मग देव तरी त्यांचं वार्ड कसं करेल. लेखकाच्या आयुष्यामध्ये खा. रामराव लोणीकर आणि त्यांची पत्नी सौ. नागिन मावशी यांनी लेखकांना महिना पंधराशे रुपये देतो असं सांगितलं. लेखक म्हणतात, "३३ कोटी देव मी खासदार लोणीकर यांच्या रूपात पाहत होतो."

अशा या खडतर प्रवासातून अखेरीस १९९४ मध्ये लेखक एमबीबीएस झाले आणि कोल्हाट्याच्या पोरा पासूनचा प्रवास डॉक्टर किशोर काळे यांच्यापर्यंत येऊन

पोहचला.

या पुस्तकाच्या माध्यमातून लेखकाने आपल्या कोल्हाटी समाजाचे डोळे उघडण्याचा प्रयत्न केला. स्त्री वरती जो अन्याय होतो तो कोठेतरी थांबवायचा प्रयत्न केला आहे. पैसा कमावण्याची अनेक मार्ग आहेत त्यापैकी वेश्या हा मार्ग कधीच होऊ शकत नाही. नाचणाऱ्या प्रत्येक स्त्रीला सन्मान दिला पाहिजे. कारण नाचणं एक कला आहे आणि कलेचा नेहमी सन्मान केला जातो. परंतु कोल्हाटी समाजाचे नाच कामाला कोणताच मान सन्मान दिला जात नाही. हेही लेखकाने यामध्ये नमूद केले आहे. परंतु स्वतः ठरवल्याशिवाय कोणतीच गोष्ट शक्य होत नाही. आणि अशक्य ही काहीच नाही. हे लेखकाने असे अनेक किशोर या समाजात दडले आहेत फक्त त्यांनी स्वतःला ओळखलं पाहिजे...

या पुस्तकांमधील मला आवडलेली काही ओळी

१) नावावर, जातीवर किंवा कोणाच्या पोटी जन्म घेतला याच्यावर आपलं शौर्य अवलंबून नसतं तर आपल्या कृतीवर अवलंबून असतं. २) नऊवारी साडी सर्व शरीर झाकून रात्रभर नाचून देखील २०० रुपये मिळवत नाहीत आणि त्या नाचणारनीला इज्जतही नाही. परंतु सिनेमांमध्ये सर्व उघड्या शरीराने प्रदर्शन करून एका रात्रीत लाख रुपये मिळवतात त्याला मात्र कला आणि फॅशन म्हणतात.

३) चिंता हे माणसाला मेल्यावर जाळते त्यामुळे माणूस जळून कायमचा नाहीसा तरी होतो पण चिंता ही माणसाला जिवंत असताना जाळून मारते.

- कु. प्रेरणा विकास गायकवाड

बी. कॉम. भाग १

कोल्हाट्याचं पोर

(लेखक - किशोर शांताबाई काळे)

कनिष्ठ महाविद्यालय : जिमखाना विभाग, महाविद्यालयाचे मानबिंदू

अस्मिता पताळे
वेटलिफ्टिंग राज्यस्तरीय द्वितीय

स्वरांजली भाकरे
वेटलिफ्टिंग राज्यस्तर निवड

अन्वी लोखंडे
कराटे विभागस्तर तृतीय

धैर्यशील मरठे
रायफल शूटिंग विभागस्तर निवड

सुजल साठे
वेटलिफ्टिंग
विभागस्तर निवड

शिवतेज माने-देशमुख
वेटलिफ्टिंग
जिल्हा द्वितीय

आर्या काटकर
वेटलिफ्टिंग जिल्हा द्वितीय

सुजल दिंडे
सायकलिंग रोड रेस
जिल्हा द्वितीय

ज्ञानेश्वरी महाडिक
ज्युदो विभागस्तर निवड

राधा माने-देशमुख
बुद्धिबळ तालुकास्तर प्रथम

प्रिती एकतपुरे
बुद्धिबळ तालुकास्तर तृतीय

ज्ञानेश्वरी माने-देशमुख
बुद्धिबळ तालुकास्तर पाचवा

तेजस काळे
कुस्ती फ्रीस्टाइल
तालुकास्तर प्रथम

दिपक घाडगे
उंच उडी
तालुकास्तर द्वितीय

राधिका जाधव
हातोडा फेक
जिल्हा सहभाग

राष्ट्रीय छात्र सेना (N.C.C.)

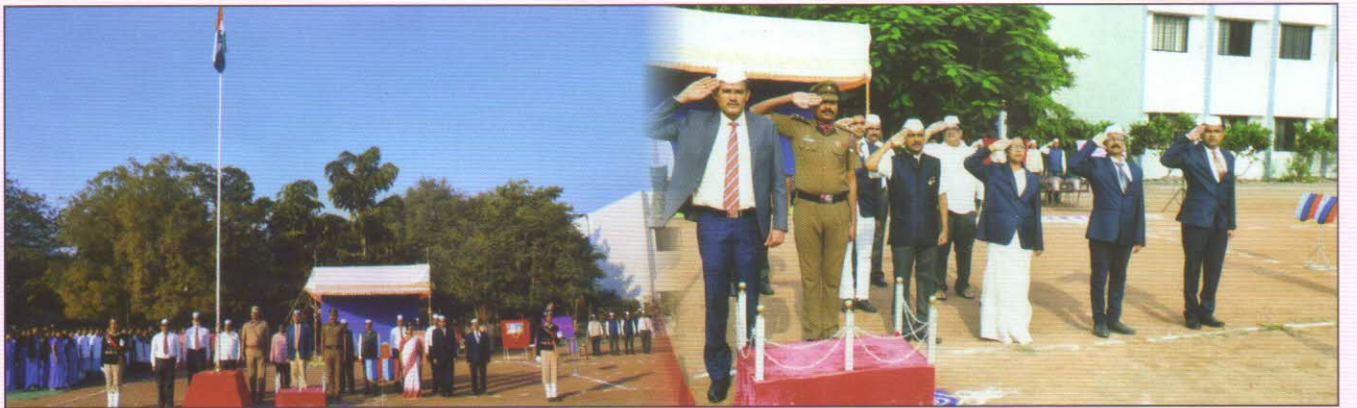
प्रजास्ताकदिनी राष्ट्रीय ध्वजास सलामी देताना प्रमुख पाहुणे एन.सी.सी. छात्र व इतर मान्यवर

प्रजास्ताकदिन संचलन सोहळ्यातील भावपूर्ण क्षण

प्रजासत्ताकदिना निमित्त शिस्तबध्द संचलन करताना एन.सी.सी. छात्र

प्रजासत्ताकदिनी राष्ट्रीय ध्वजास मानवंदना देताना प्रमुख पाहुणे एन.सी.सी. अधिकारी व इतर मान्यवर

राष्ट्रीय सेवा योजना- विशेष श्रमसंस्कार शिबीर मौजे उघडेवाडी

राष्ट्रीय सेवा योजना - नियमित कार्यक्रम

तिरंगा जनजागृती रॅली

मा. कुलगुरुंच्या हस्ते सन्मान स्विकारताना महाराष्ट्र शासन उत्कृष्ट स्वयंसेवक पुरस्कार प्राप्त विद्यार्थी सत्यजित चव्हाण व कार्यक्रम अधिकारी

संतश्रेष्ठ श्री. तुकाराम महाराज पालखी स्वागत प्रसंगी मा.श्री. मदनसिंह मोहिते-पाटील, मा. कुलगुरु डॉ. प्रकाश महानवर व पदाधिकारी

संतश्रेष्ठ श्री. तुकाराम महाराज पालखी स्वागत प्रसंगी विद्यापीठाचे मा. कुलगुरु डॉ. प्रकाश महानवर, पदाधिकारी, प्राचार्य, रा.से.यो. कार्यक्रम अधिकारी

ऑगस्ट क्रांती दिनानिमित्त रक्तदान शिबीर

वृक्षदिंडी, वृक्षारोपण व वृक्षवाटप कार्यक्रम

प्लास्टिक निर्मूलन - घनकचरा व्यवस्थापन

गणेश मूर्तीचे पूनर्विसर्जन उपक्रम

“अग्निपंख” प्रेरणादायी आत्मचरित्र - परिक्षण

जर तुम्ही तुमचे भविष्य बदलू शकत नसाल तर तुमच्या सवयी बदला, बदललेल्या सवयी तुमचे भविष्य नक्की बदलतील...

स्वातंत्र्योत्तर काळात भारतीयांना अशक्य स्वप्न बघायला शिकवणारे प्रयत्नपूर्वक त्याचा पाठपुरावा करून त्यांना प्रत्यक्षात आणणारे तसेच अवकाश क्षेपणास्त्र आणि अणुशक्ती यात भारताला स्वावलंबी बनवून जगात देशाची नवीन ओळख निर्माण करणारे डॉक्टर एपीजे अब्दुल कलाम एक मध्यमवर्गीय कुटुंबात जन्मले.

‘भारतरत्न’ ‘मिसाइल मॅन’ आणि भारताचे लोकप्रिय राष्ट्रपती राहिलेल्या डॉक्टर एपीजे अब्दुल कलाम यांची गोष्ट ‘विंग्स ऑफ फायर’ अर्थात ‘अग्निपंख’.

तमिळनाडूमधील रामेश्वर या छोट्या धर्मक्षेत्रे एका अशिक्षित नावाड्याच्या पोटी १९३१ मध्ये जन्मलेल्या या मुलाची कहाणी. देशातील भारतरत्न हा सर्वोच्च नागरी सन्मान मिळवणारे आजचे डॉ. एपीजे अब्दुल कलाम या आत्मचरित्रात त्यांनी एका बाजूने आपल्या आयुष्यातील व्यक्तिगत आणि व्यवसायिक संघर्ष चितारली आहेत.

अग्नी, आकाश, पृथ्वी, त्रिशूल नाग, या घरोघरी पोहोचलेल्या नावांच्या,

क्षेपणास्त्रांची जडणघडण ही फार, सुंदर पणे वाचकांना सांगितलेली आहे, हे पुस्तक केवळ डॉक्टर अब्दुल कलाम यांचे आत्मचरित्र नसून, स्वतंत्र भारताच्या तंत्रज्ञानाविषयक, लढाईचे एक स्पंदन आहे, जागतिक, शस्त्र स्पर्धेच्या राजकारणाची आणि, विज्ञानाची ती

कहाणी आहे,

तसेच स्वयंपूर्ण ते मनोहारी, खंड काव्यही आहे.

‘विंग्स ऑफ फायर’ हे डॉक्टर अब्दुल कलाम यांचे आत्मचरित्र आहे. या लोकप्रिय आत्मचरित्रात व्यक्तिगत आणि व्यावसायिक आयुष्यातील संघर्ष आणि मिळालेले यश त्यांनी प्रांजळपणे मांडले आहे. प्रत्यक्षात त्यांना दोन पंख असणारे विमान उडवायचे होते, पण नियतिने त्यांना अग्निपंख असणाऱ्या क्षेपणास्त्र प्रणालीचे जनक बनवले. ही पृथ्वी परमेश्वराची आहे.

हे अफाट आकाश आणि अथांग समुद्र ही

त्याच्यात सामावलेले आहेत आणि एका

लहानशा तळ्यातही तोच आहे. डॉक्टर

कलामांच्या आत्मचरित्राचे सुरुवात

अथर्व वेदातील ऋचाने होते. डॉक्टर

कलाम विज्ञाननिष्ठ शास्त्रज्ञ होते,

तितकीच त्यांचे ईश्वरावर नितांत श्रद्धा

होती धार्मिक संस्काराचे बाळकडू

त्यांना त्यांच्या जन्मगावी

रामेश्वरमलाच मिळालं.

त्यांच्यातील धार्मिकता

अभ्यासातून, संशोधनातून

चिंतनातून आलेली होती.

बालपणीच्या अनेक

प्रसंगातून त्यांनी हिंदू,

मुस्लिम समाजातील

सलोख्याचे अनेक प्रसंग

अनुभवले आहेत त्यांच्या

वडिलांचा आणि

रामेश्वरम मंदिरातील

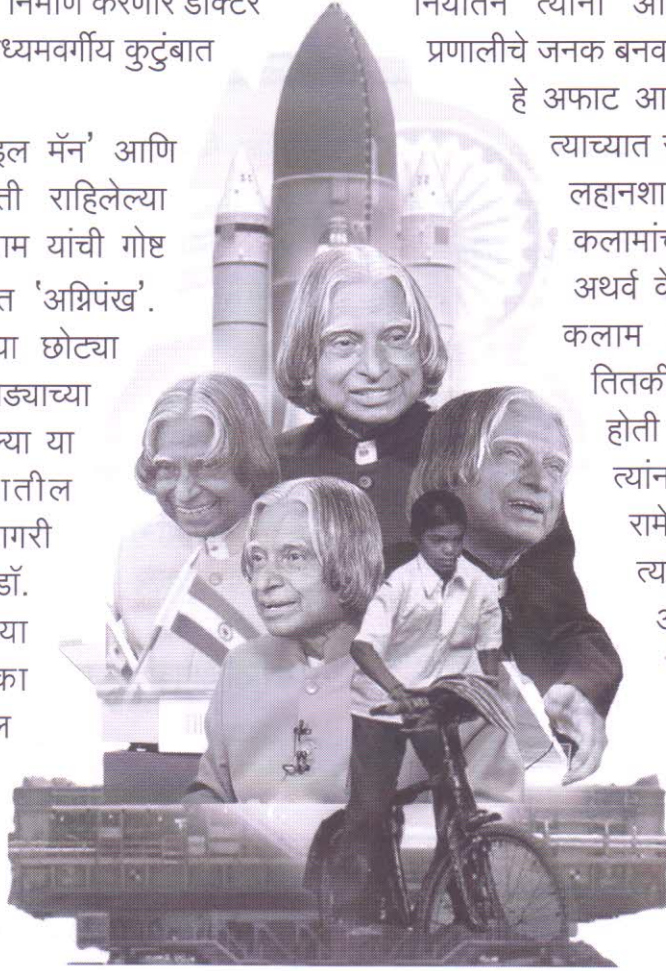
प्रमुख पुजारी यांच्यातील धार्मिक विषयावरील चर्चामधून

कलामांच्या बालमनावर संस्कार होत गेले. तसेच

जलालालुद्दीन आणि शमशुद्दीन सारख्या नातलग आणि

मित्रांच्या सहवासातून त्यांना बाहेरच्या जगाची ओळख

झाली. प्राथमिक शिक्षणानंतर डॉक्टर कलाम पुढील

शिक्षणासाठी रामनाथपूरमध्ये दाखल झाले तेथे त्यांना अय्यर धुराई या शिक्षकाने आयुष्याचा एक गुरु मंत्र दिला.

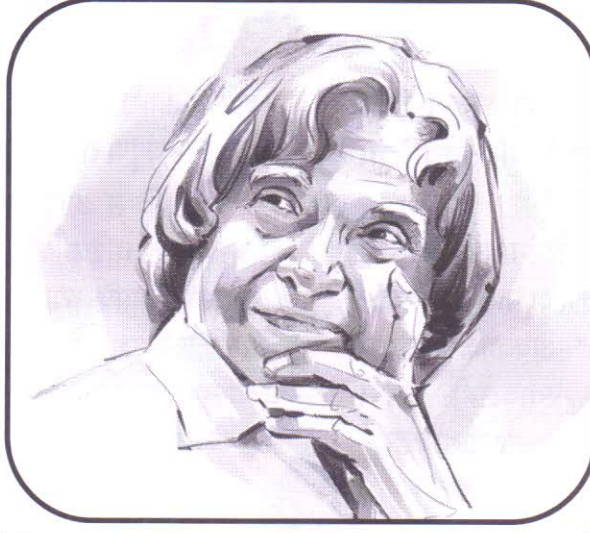
आयुष्यात यशस्वी होण्यासाठी तीन गोष्टी नेहमी लक्षात असाव्यात. तीव्र इच्छाशक्ती, विश्वास आणि आशावादी होऊन प्रयत्नशील राहा.

तेथून पुढे उच्च

शिक्षणासाठी मद्रास युनिव्हर्सिटी ऑफ टेक्नॉलॉजी (एमआयटी) इंजीनियरिंगला अॅडमिशन घेण्यासाठी त्यांची बहीण झोराने स्वतःचे दागिने गहाण ठेवले. एमआयटी इंजीनियरिंग नंतर कलामांना पायलट व्हायचे होते. आवश्यक शैक्षणिक पात्रता असूनही फक्त कमी उंचीमुळे त्यांची तिथे संधी हुकली, निराश कलामने स्वामी शिवानंद यांचे मार्गदर्शन घेतलं.

स्वामी शिवानंदाने सांगितले की, "तुझा जन्म काहीतरी वेगळं करण्यासाठी झाला आहे त्यामुळे त्याचा स्वीकार कर आणि आयुष्यात पुढे जा..."

त्या क्षणापासून कलमाने स्वामी शिवानंद यांना गुरुस्थानी मानले त्यांनी संरक्षण खात्यात अडीचशे रुपये महिन्याची नोकरी स्वीकारली, कालांतराने त्यांना इस्त्रो कडूनही बोलावणं आलं. त्यांची मुलाखत डॉक्टर विक्रम साराभाई यांनी घेतली, आणि कलामांची निवड इस्त्रोसाठी केली. १९६२ साली थुम्बामध्ये रॉकेट लॉन्चिंग स्टेशन बनवले. त्यांचे अद्यायावत प्रशिक्षण घेण्यासाठी अमेरिकेत नासामध्ये गेले. कलामांच्या अथक प्रयत्नातून १९६३ मध्ये भारताचे पहिले रॉकेट अवकाशात झेपावले. डॉक्टर साराभाईंनी त्यांच्यावरील जबाबदारी वाढवली १० वर्षांचा स्पेस रिसर्च प्रोग्राम बनवला गेला. डॉक्टर कलामांच्या मार्गदर्शनाखाली शेकडो अभियंते इंजिनियर काम करत होते. (Satellite

Launch Vehicle) साठी काम करताना भारतात हे तंत्रज्ञान नवीन असल्याने डॉक्टर कलाम आणि त्यांच्या टीमला अनेकदा अपयशाला सामोरे जावे लागले. वर्तमानपत्रातून त्यांच्यावर टीका ही झाली. त्यांच्या मोहिमेची खिल्ली उडवणारी कार्टूनची प्रसिद्ध झाली. डॉक्टर एपीजे कलाम यांना खूप दुःख झाले पण त्यांनी त्यांचे प्रयत्न सोडले

नाहीत. विमानातून आपण जेव्हा जमिनीकडे पाहतो तेव्हा घरे, माणसे, शेती, खडक, झाडे एकाच निसर्ग चित्राचा भाग म्हणून डोळ्यासमोर पसरलेला असते. माझी योग्यता म्हणजे माझ्या शंका आहेत.

माझी भीतीही ही त्यांची देणगी, माझ्या गुणधर्माच्या विरुद्ध जरी भासले तरीही अग्निचे अवतरण होईपर्यंतच्या काळाची ही कथा आहे.

- कु. वैष्णवी मनोज चव्हाण, बी.ए. भाग २
(लेखक डॉक्टर - एपीजे अब्दुल कलाम)
अग्निपंख
(मराठी अनुवाद - माधुरी शानभाग)

**कधी कधी देव तुमची
परिस्थिति बदलत नाही
कारण त्याला तुमची
मनस्थिती बदलायची
असते**

आध्यात्म्याचे माप ओलांडून एक पाऊल सत कर्माकडे (चिंतनपर लेख)

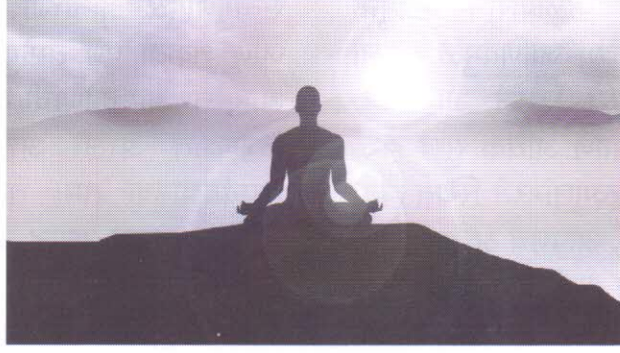
भगवद्गीता अध्याय १४
गुणत्रय विभागयोग

कोण म्हणतं स्वभावाला
औषध नसते. औषध असतं
फक्त ते योग्य व्यक्तीकडून
घ्यायला हवं. श्रीमद
भगवद्गीता हे आहे.

स्वभावावरच औषध फक्त अट
एवढीच की, ती योग्य

व्यक्तीकडून जाणून घेतली पाहिजे. किती जरी पापी किंवा
दुष्कर्मी व्यक्ती असला तरीही तो भगवद्गीतेच्या आधारे
साधवी बनू शकतो. आपण ज्याला फर्स्ट क्लास, मिडल
क्लास आणि थर्ड क्लास असे म्हणतो. ते कर्माच्या दृष्टीने
काय आहे. ते आपण गीतेच्या चौदाव्या अध्यायातून जाणून
घेऊ (गुणत्रय विभाग योग) गीता ही बुद्ध जिवांना जीवन
मरणाच्या चक्रातून बाहेर काढण्याचे काम करते. अर्थात
माणसाने जगायचं कसं, काय कर्म केल्याने भगवंतांना प्राप्त
करता येईल, खरा परमेश्वर कोण ? याची जाणीव करणारे हे
पुस्तक जेव्हा केव्हा तुम्ही दुःखी असाल तुमच्याजवळ उत्तर
किंवा पर्याय नसेल तेव्हा गीतेचे कोणतेही पान उघडून
त्यावरील श्लोक वाचल्यास तुम्हाला उत्तर मिळून जाईल.

श्रीकृष्णाने परम सत्य पुरुषोत्तम भगवंताचे विशद
वर्णन केले आहे. भगवान श्रीकृष्ण स्वतः अर्जुनाला
अधिक प्रबोधन करीत आहेत. मनुष्याने जर हा अध्याय
तात्विक ज्ञान पद्धतीने जाणून घेतला तर त्याला भक्ती
योगाचे ज्ञान होईल. तेराव्या अध्यायात स्पष्टपणे म्हटले
आहे, की विनम्र भावनेने ज्ञानाची जोपासना केल्याने
मनुष्य बहुतेक जंजाळातून मुक्त होऊ शकतो. भौतिक
गुणांच्या संपर्कामुळे जीव या भौतिक प्रकृतीमध्ये बद्ध
होतो. या अध्यायामध्ये ते गुण कोणते आहेत ते कसे
कार्य करतात. कसे बद्ध करतात आणि कशी मुक्ती प्रदान
करतात. याचे भगवंत वर्णन करतात. या अध्यायामध्ये
सांगितलेल्या ज्ञानापेक्षाही श्रेष्ठ असल्याचे भगवंत स्पष्टपणे
सांगतात. हे ज्ञान जाणून घेतल्यामुळे अनेक महान

ऋषीमुनींनी सिद्धी प्राप्त केली.
आणि वैकुंठ लोकात प्रविष्ट
झाले. भगवंत तेच ज्ञान
अतिशय स्पष्ट रूपात सांगत
आहेत. इतर सर्वसामान्य
मार्गापेक्षा हे ज्ञान अतिशय श्रेष्ठ
आहे. आणि हे जाणून
अनेकांनी सिद्धी प्राप्त केली
आहे. जो हा चौदावा अध्याय

जाणतो त्याला सिद्धी प्राप्त होते.

परिपूर्ण दिव्यज्ञानाची प्राप्ती झाल्यावर मनुष्य
गुणात्मक दृष्ट्या भगवंताशी एकरूप होतो. अर्थात तो
जन्म मृत्यूच्या चक्रातून मुक्त होतो. तथापि तो आपले
वैयक्तिक आत्मस्वरूप गमावत नाही. वेदातून कळून येते
की अध्यात्मिक विश्वातील वैकुंठ लोकांची प्राप्ती झालेली
मुक्त जीव भगवंताच्या दिव्यप्रेम सेवेमध्ये संलग्न
झाल्यामुळे सदैव भगवंताच्या चरण कमलाचे दर्शन
घेतात. म्हणून मोक्षप्राप्तीनंतर ही भक्त आपले वैयक्तिक
स्वरूप गमावत नाही.

जीव हा दिव्य असल्यामुळे त्याला या भौतिक
प्रकृतीशी मुळीच कर्तव्य नसते. तरीही भौतिक जगता
द्वारे बद्ध झाल्यामुळे तो त्रिगुणांच्या वर्चस्वाखाली कार्य
करीत असतो. प्रकृतीच्या विविध रूपानुसार जीवांना
निरनिराळ्या प्रकारची शरीरे प्राप्त झाल्यामुळे त्यांना त्या
प्रकृतीला अनुसरूनच कार्य करावे लागते. हेच विविध
प्रकारच्या सुख दुःखाचे कारण आहे.

भौतिक प्रकृतीने बद्ध झालेले जीव विविध
प्रकारचे आहेत. कोणी सुखी, कोणी खूप उद्योगी, तर
कोणी असाध्य असतो. या मानसिक विकार जीविताच्या
प्रकृतीतील बद्धावस्थेला कारणीभूत असतात. प्राकृत
जगामध्ये सत्वगुणाचा विकास केल्याने मनुष्य इतर
प्रकारे बद्ध झालेल्या मनुष्यापेक्षा सुज्ञ किंवा बुद्धिमान
होतो. सत्वगुणी मनुष्य हा भौतिक दुःखाने तितकासा
प्रभावी होत नाही. आणि भौतिक ज्ञानामध्ये प्रगती

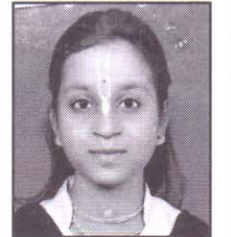
करायची जाणीव त्याला असते. सत्वगुणाचा प्रतिनिधी प्रकार म्हणजे ब्रह्मण होय. कारण तो सत्वगुणात असतो. सत्वगुणी मनुष्य पापकर्माच्या फळांपासून पापमुक्त असतो व या पापाच्या अभावाच्या जाणिवेमुळे त्याला सुखाचा अनुभव येतो. वेदांमध्ये म्हटले आहे की, सत्वगुण म्हणजे अधिक ज्ञान आणि अधिक सुख होय. येथे अडचण अशी की, जेव्हा सत्वगुणांमध्ये स्थित होतो तेव्हा त्याला असा भ्रम होतो की, आपणच अधिक ज्ञानी आहोत व इतरांपेक्षा श्रेष्ठ आहोत आणि या समजूतीमुळे तो बद्ध होतो. बद्ध जीवाला सत्वगुणी कर्म करण्याचे आकर्षण असते आणि जोपर्यंत त्यांना अशा प्रकारे कर्म करण्याचे आकर्षण असते, तोपर्यंत त्यांना प्राकृतिक गुणांना अनुसरून कोणत्या ना कोणत्या प्रकारचे शरीर धारण करावेच लागते. म्हणून त्यांना मोक्ष प्राप्ती किंवा वैकुंठ लोकांची प्राप्ती होण्याची संभावना नसते. पुन्हा पुन्हा सत्वगुणी मनुष्य तत्वतेचा, वैज्ञानिक इत्यादी बनू शकतो. पुन्हा जन्म मृत्यूच्या दष्ट चक्रामध्ये त्याला भटकावे लागते. परंतु माया जाळ मोहामुळे मनुष्याला वाटते की हेच जीवन सुखकारक आहे.

रजगुणाचे लक्षण म्हणजे स्त्री आणि पुरुष यांच्यातील आकर्षण होय. स्त्रीला पुरुषाचे आणि पुरुषाला स्त्रीच्या आकर्षण असते. यालाच रजो गुण म्हटले जाते. आणि या गुणाच्या वृद्धीने मनुष्यामध्ये भौतिक उपभोग घेण्याची तीव्र आकांक्षा उत्पन्न होते इंद्रिय तृप्ती करण्याची इच्छा उत्पन्न होते. रजागुण मनुष्याला इंद्रिय तृप्ती करिता समाज किंवा देशाकडून मान प्रतिष्ठा प्राप्त करण्याची इच्छा असते. आणि त्याला सुंदर पत्नी, घर, गोंडस मुले, इत्यादी गाष्टींची इच्छा असते. हे सर्व रजोगुणामुळे घडते. जोपर्यंत मनुष्य या गोष्टीच्या मागे लागलेला असतो तोपर्यंत त्याला अतिशय कठीण परीश्रम करावे लागतात आणि असा मनुष्य कर्मफलावर अस्त होतो. या कर्मांमुळे तो बद्ध होतो. आपल्या पत्नीला, मुलाबाळांना आणि समाजाला संतुष्ट ठेवण्यासाठी आणि आपली प्रतिष्ठा राखण्यासाठी त्याला कर्म करावे लागते. म्हणूनच सर्वजण रजोगुणित असते. आधुनिक संस्कृती ही रजोगुणात प्रगत झाली आहे. पूर्वीच्या काळी सत्वगुण अवस्था ही प्रगत मानली जात

असे. बद्ध जीवांचे अत्यंत विशिष्ट गुण आहे तर मग तमोगुण हा तत्वगुणांच्या अगदी विपरीत आहे. सत्वगुणामुळे ज्ञानाच्या विकासामुळे मनुष्य सारासार जाणू शकतो पण तमोगुण हा त्याच्या अगदी विपरीत आहे. तर मग कोणाची व्याख्या वेदांमध्ये पुढील प्रमाणे करण्यात आली आहे वस्तुमाथात्म्यज्ञानावरक विपर्ययज्ञानक तमः तमोगुणाच्या प्रभावामुळे मनुष्य वस्तूला यथार्थ रूपात जाणू शकत नाही. उदाहरणार्थ प्रत्येक जण पाहू शकतो की आपल्या आजोबाचा मृत्यू झाला आहे, आणि स्वतःचाही मृत्यू होणार आहे. कारण मनुष्य हा मर्त्य आहे. तसेच तो जन्म देणारी मुले ही मृत्यूपासून जाणार आहेत म्हणून मृत्यू हा निश्चित आहे तरीही लोक मूर्खपणे धनसंचय करीत आहेत आणि सनातन आत्म्याची उपेक्षा करून रात्रंदिवस परिश्रम करत आहे. हाच प्रमाद आहे आपल्या मूर्खपणामुळे ते अध्यात्मिक सत्संगासाठी निमंत्रित केले जाते. तेव्हा त्यांना अशा गोष्टींमध्ये मुळीच स्वारस्य नसते. तमोगुणी मनुष्याचे आणखी एक लक्षण म्हणजे तो आवश्यकतेपेक्षाही अधिक झोपतो, सहा तास झोप पुरेशी असते, परंतु मनुष्य दिवसातून किमान दहा ते बारा तास झोपतो. असा मनुष्य सदैव खिन्न असतो आणि मादक पदार्थ व झोपेच्या आहारी गेलेला असतो.

सत्वगुणी मनुष्य हा आपल्या कर्माने किंवा तात्विक शोधाने संतुष्ट असतो. उदाहरणार्थ तत्वज्ञानी, वैज्ञानिक आणि शिक्षणतज्ञ आपापल्या विशिष्ट ज्ञान क्षेत्रामध्ये संलग्न असतात. त्यातच ते समाधानी असतात रजोगुणी मनुष्य हा कर्मांमध्ये संलग्न असतो. आपणाला शक्य असेल तितकं धनार्जन करतो आणि सत्कार्याकरता त्याच्या उपयोग करतो. कधी कधी तो रुग्णालय बांधतो. धर्मार्थ संस्थांना दान करतो. इत्यादी ही रजोगुणी मनुष्याचे लक्षणे आहेत तर तमोगुणी मनुष्याचे ज्ञान अच्छादित करतो. तमोगुणाच्या प्रभावाखाली मनुष्य जे काही करतो ते त्याच्या किंवा इतरांच्या ही भल्यासाठी नसते.

- कु. गौरी सोमनाथ जडे,
बी.एस्सी. भाग १

आत्मचरित्र परीक्षण - आई समजून घेताना

लेखक - उत्तम कांबळे

सर्वप्रथम मी आपले मनःपूर्वक आभार मानते आहे कारण जर हे उपक्रम राबवले नसते तर ही पुस्तकाचे परीक्षण करण्याची संधी मला लाभली नसती पुन्हा एकदा धन्यवाद...

'आई समजून घेताना' हे पुस्तक वाचनाची जेव्हा मी सुरुवात केली तेव्हा मला वाटलं की ही एक साधारण पुस्तक, ज्यात लेखकाने आपल्या अक्का म्हणजेच आईवर लिहिलेली एक पुस्तक होय, पण जशी मी पुढे वाचत गेली असे वाटत होते की, जणू हे पुस्तक माझ्याच आई आणि आईची आई म्हणजे माझी आजी यांच्यावर लिहिलं आहे.

या पुस्तकात नक्की काय आहे हे पुढील प्रमाणे लेखकाने आपल्या आईला समजावून घेण्याचा एक प्रयत्न आहे. त्यात होत असलेली संभाषण आपल्या व आपल्या आई सोबत झाली आहेत किंवा होत आहेत असं वाटतं. कोणी सोबत नसले तरी आपली आई सोबत आहे. ही जाणीव आपल्याला एक सुख देऊन जाते. परंतु एक मोठा प्रश्न असा की, जशी ती आपल्या सोबत असते आपण तिच्यासोबत असतो का या गोष्टीची जाणीव हे पुस्तक वाचताना होते. लेखकाच्या त्याच्या आई सोबतच्या प्रसंग व संवाद काही लहानपणाचे तर काही लग्नानंतरचे असे बघायला मिळाले. त्याचबरोबर लेखकाच्या आईने किती नात्यांना जोडून ठेवलं होतं व आईच्या काही सासरच्या तर काही माहेरच्या गोष्टी पण

यात आहेत. त्याचबरोबर आईने मुलांना लहानाचे मोठे व शिक्षणासाठी केलेले कष्ट याचेही वर्णन आहे. नंतर त्यांनी केलेले संस्कार आहे व मुले लहान असताना नाहीतर मुलगा पिता झाला तरी त्याला आपल्या संस्काराची जाणीव करून देत असतं. ते नोकरी करत असताना त्याची चूक झाल्यास त्यांना सांगत व लहानपणापासून गरीबी

पाहिली, आईने गरीबीतच संसार केला. मुलांना शिकवले व त्यामुळे काटकसर करून जगण्याची सवय लागणे. परंतु लेखकांना वाटत होतं की आता परिस्थिती सुधारली आहे तर आईने आता चिंतामुक्त व्हावी हे लेखकाचे अपेक्षा होती.

पण लेखकाच्या आईचा संवाद निराशावादी वाटत होता व त्या कायम भावंडांच्या काळजी करत होत्या. कारण त्या एक आई होत्या. सर्वजण त्यांच्यासाठी सर्व मुले समान होते, लेखक जसे मोठे झाले व हे जग बदलत गेले, आई जराकाय लागली व आपल्या ही हट्ट असतो की, आईने तिच्या जुन्या सवयी बदलाव्यात आणि नवीन परिस्थितीनुसार स्वतःला बदलावे. आई तसे वागले नाही, तर आपल्याला तिचे वागणे कळत नाही कधी कधी आपले वादही होतात. नंतर आपण मोठे होतो. आणि वयाच्या एका टप्प्यावर तिला एक स्वतंत्र असे व्यक्ती म्हणून बघायला लागतो. तिचे वागणं तिच्या पूर्वीच्या परिस्थितीनुसार झाले आहे ना असा विचार

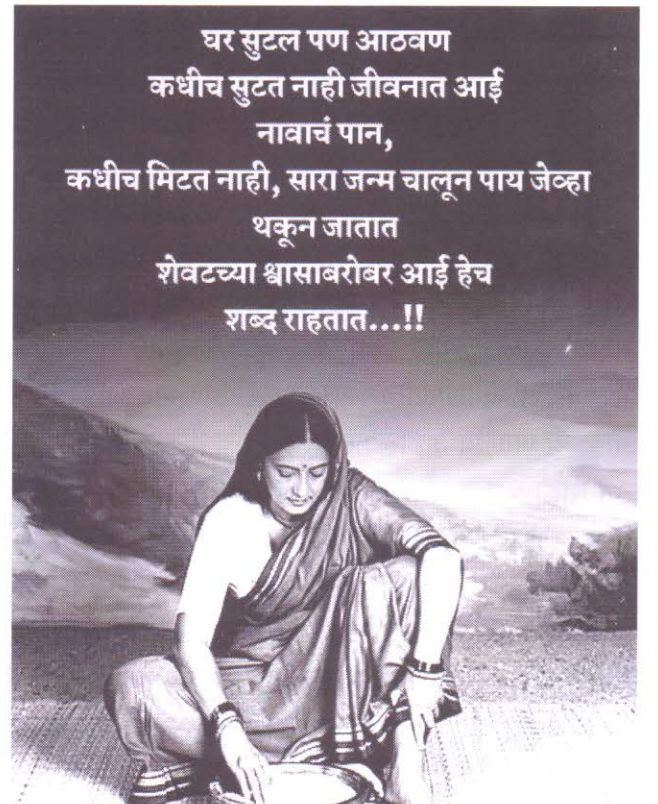
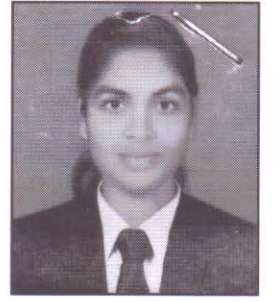
करतो व हे एक आईला समजून घेण्याची प्रयत्न राहतो. कारण आपल्याला कधी आई समजलीच नाही. कधी पूर्णपणे असे बदलत जाणारे विचार व आत्मपरीक्षण या पुस्तकात आहे.

मी जेव्हा हे पुस्तक पूर्ण वाचून काढले तेव्हा मला असे वाटले की, हे पुस्तक एक पुस्तक नसून जणू सत्य आहे, कारण अक्का म्हणजेच लेखकाच्या आई आपल्या सर्वांच्या आईला दर्शवते व मी जेव्हा हे पुस्तक वाचत होती तर काही प्रसंग वाचून मी रडले सुद्धा व हे मला सांगायला काही भीती व लाज नाही की, रडले हे पुस्तक वाचताना पुस्तक खूप ओळखीचं व आपलं आहे असं वाटत होतं. या पुस्तकाचे परीक्षण करत असताना मला हे कळाले की लेखकाने आईचा शोध घेत असताना अत्यंत प्रामाणिकपणे व सहजपणे मांडली आहे. हे पुस्तक माझ्या मनात लेखकाच्या आईचे चित्र रेखाटू शकते व मला असे वाटते की, ही ताकद फक्त काहीच लेखकात असते तर एका मुलाने आपल्या बालपणापासून ते स्वतः एक वडील होण्यापर्यंत आपल्या आईला समजून घेण्याचा प्रयत्न केला आहे. ही गोष्ट या पुस्तकात एक सर्व गुण संपन्न बनवते. मला एक आवडलेले प्रसंग पुढील प्रमाणे मी पुस्तक वाचत असताना मला हे समजले की अक्कांना एक आजार झाला आहे. लेखकाने त्यांना सांगितलं नाही तर मला आवर्जून तो प्रसंग सांगावा वाटत वाटतो व वर्णन करावा वाटत आहे कारण हे प्रसंग वाचताना माझे अश्रू अणावर झाले होते. ते हे की वरील सांगितल्याप्रमाणे लेखक आपल्या आईला टीबी हा आजार झाल्याबद्दल सांगत नव्हते. तिला गोळ्या खा यांने तू बरी होशील असे सांगत होते. त्यावेळेस मला माझ्या आजीची आठवण आली, कारण तिलाही आम्ही तिच्या आजाराबद्दल सांगितलं नव्हतं व त्याचबरोबर गोळ्याने बरी होशील असं सांगत होतो. तिने प्रश्न केले की कसल्या गोळ्या ह्या आम्ही ताकदीच्या असे बोलून घायचं लेखकही असंच करत होते व खोटं बोलत होते. मी पुस्तक वाचताना माझ्या आजीची तुलना आईशी करत होती कारण जेव्हा अक्काला त्यांच्या आजाराबद्दल समजले की, त्यांनी त्यांच्या नातवंडांना सोबत जवळ येण्यास टाळत होत्या.

नातवंड आली तरी त्यांना लांब राहा अशी सांगत होती. तसेच माझ्या आजीला त्यांच्या आजाराबद्दल माहिती नव्हतं. परंतु त्यांच्या मृत्यूच्या एक महिन्या अगोदर त्यांना समजले की, आपल्याला कॅन्सर झाले आहे तिने जसे अक्का वागत होत्या त्याच्या भागात होतील त्यामुळे माझ्यासाठी हे पुस्तक जरा आपलंच आहे असे वाटत होतं. मी थोडीशी भावूक व खुशी झाले की मी पुस्तक परीक्षण करण्याकरिता घेतले व मला माझ्या आईकडे बघण्याचा एक नवीन दृष्टिकोन दिला ज्याची मला खरच गरज होती.

-कु. मेहेक मोहम्मद शेख

बी.कॉम. भाग १

कॉलेज गेट : नाण्याची तिसरी बाजू (कादंबरी - परीक्षण)

मला वाचनाची आवड या महाविद्यालयात आल्यापासून लागली. या दोन वर्षांच्या काळात मी काही कादंबऱ्या वाचल्या. प्रत्येक कादंबरी ही वेगळ्या मांडणीची वेगळ्या धाटणीची असते. लेखकाने एखाद्या प्रसंग कथेच्या रूपात मांडलेला असतो. ती कथा वाचताना वाचक म्हणून आपण हीच या जगात रमून जातो. त्यातील पात्र किंवा कथानक मनाला भावते, तसेच मला भावलेली आणि आवडलेली कॉलेज गेट ही कादंबरी सागर कळसाईत यांनी लिहिली आहे.

'कॉलेज गेट' ही कादंबरी ३२८ पानांची आहे जी मी एका आठवड्यात वाचून पूर्ण केली. या कादंबरीत महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या जीवनातील तरुणाईचे विविध पैलू उलगडत जात असतात. भूतकाळातील आठवणी, भविष्याचा करिअरचा विचार आणि वर्तमानातील मौजमाजा यांचे वर्णन खूप छान पद्धतीने मांडण्यात आले आहे. या कादंबरीत बरीच पात्र ही माझ्या जवळची वाटली ती मला खूप आवडली.

या कादंबरीची कथा थोडक्यात अशी की, कथेची सुरुवात १५ ऑगस्ट २०१०, बॉईज हॉस्टेल, चौथा मजला, रूम नंबर ४०६ पासून झालेली आहे. यात

आदित्य हे पात्र आहे की, जो वाचकांना त्यांच्या दृष्टिकोनातून कथा सांगतो. याआधी त्याचे तीन रूम पार्टनर अमित, फार्मे, ज्ञानेश्वर हे त्याचे तीन मित्र पण नंतर मित्रांच्या संख्येत भर पडत गेली. त्यामुळे त्या दोन वर्षात आदित्य, अमित, फार्मे, ज्ञानेश्वर यांच्याबरोबरच मिलिंद रेणू, स्वराली, प्रशांत, संदीप, अमोल, आर्वी, अंकुर यांची चांगलीच गट्टी जमली. यांच्या या गट्टी मुळे व पात्रांच्या स्वभावामुळे कथा आणखीनच फुलत जाते. कथेच्या सुरुवातीलाच ओळख करून देताना वर्गात आदित्यने मराठी भाषेत स्वतःची ओळख करून दिल्यामुळे वर्गातील शिक्षकाचे आणि खरे तर वाचकाचे मन जिंकून घेतले. आपला वेगळेपणा दाखवून दिला. पण प्रेझेंटेशनच्या वेळी मात्र त्याची चांगलीच फजिती झाली. जी लेखकाने खूप विनोदी पद्धतीने मांडली आहे. या सगळ्यांची मैत्री किती छान फुलत जाते त्याचे वर्णन या पुस्तकात साध्या सोप्यावर रंजक भाषेत केले आहे.

या कादंबरीत सर्वात जास्त आवडलेला किस्सा म्हणजे ज्ञानेश्वर ने एकदा एका मुलीला फोन केला होता. तिची गंमत करण्यासाठी फोन केला होता. आदित्य व आम्ही दोघांनी दिवसभर कष्ट करून त्या मुलीचा नंबर

मिळवतात, आणि ज्ञानेश्वर नको म्हणत असतानाही त्याला बळजबरीने त्या मुलीला फोन करण्यासाठी दोघेही त्याला दटावतात, आणि फोन लावून देतात ज्ञानेश्वर फोन घेतो आणि बोलायचं काय याचा विचार करत असतो कारण तो कधीच मुलीशी बोललेला नसतो त्यामुळे त्याची बोबडी वळते. पलीकडून ती मुलगी दोन वेळा हॅलो हॅलो म्हणत असते पण हा काही बोलत नाही मग ती मुलगी म्हणते बोलायचं नाही तर फोन कशाला केला. त्यावर ज्ञानेश्वर म्हणतो, मी तुमचा रूम मेट बोलतोय. हे कोणती मुलगी चिडते, आणि मग ते रूम मेट कोण मग ज्ञानेश्वर म्हणतो, नाही नाही मला क्लासमेट म्हणायचं होतं फोन लावून स्पीकरवर असल्याने हे तिघेही सर्व ऐकत असतात आणि हसत होते. मग ती मुलगी पुढे म्हणते बर काय करू मी ज्ञानेश्वर म्हणतो मला असाइनमेंट बदल विचारायचं होतं, जर तुमची असाइनमेंट पूर्ण नसेल तर मी मदत करतो. त्यावर ती मुलगी बर ठीक आहे. धन्यवाद ! असं म्हणून फोन बंद करते. तिला हा सर्व प्रकार काही समजत नाही. फोन बंद झाल्यावर तिघेही जोरजोरात हसायला लागतात. एवढ्यावर थांबत नाही हा सगळा प्रकार हॉस्टेलच्या रूममध्ये सुरू असतो. हे तिघेही ज्ञानेश्वर बरोबर झालेल्या फजिती वर हसतात. ज्ञानेश्वर मात्र भीतीने थरथर कापत असतो.

तेवढ्यात अमित ज्ञानेश्वरचे दोन हात धरतो. आदित्य दोन पाय उचलतो आणि डोकं पाठीला लावतो आणि तिघेही मिळून त्याला उचलून घेतात 'हुरेऽऽऽ ज्ञाना तेरा काम हो गया' असं जोर जोरात ओरडतात तेवढ्यात काय गोंधळ चाललाय हा असं कोणीतरी ओरडतं तिघे दरवाजाकडे पाहतात तर तिघे हॉस्टेलचे रेक्टर उभे असतात. जे कडक शिस्तीचे असतात. ते आता त्यांना रागाने पाहत असतात. ज्ञानेश्वर पटकन म्हणतो काही नाही सर फॅन पुसतोय खूप धूळ झाली आहे आणि तो खरच रुमाल घेऊन फॅन पुसायला सुरुवात करतो. हे तिघे त्याच्याकडे बघतच राहतात. ते पाहून आदित्यला हसू येते. त्याच्याकडे पाहता आम्हीच म्हणतो, सर त्याचा

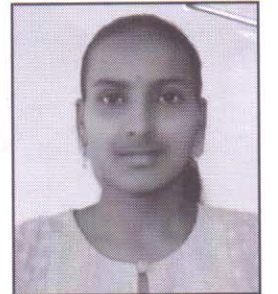
हात पुरत नव्हता. म्हणून आम्ही त्याला उचललेले यामुळे आदित्यला आणखीनच हसू येत, त्या नादात त्याच्याकडून पाय सुटतात आणि अमित कडून हातही सुटतात त्यामुळे दोन सेकंदात ज्ञानेश्वर धाडकन खाली पडतो.

असे एक ना अनेक गमतीदार किस्से या कादंबरीत लिहिले आहेत पण विनोदाचा भाग सोडला तर या कादंबरीतून खूप काही शिकायला मिळतं कादंबरीचं नावच 'कॉलेज गेट' नाण्याची तिसरी बाजू आहे या कादंबरीत नाण्याच्या दोन बाजू व्यतिरिक्त तिसऱ्या बाजूचा विचार केलाय.

तिसरी बाजू म्हणजे यामध्ये एकट्याने यशाच्या पायऱ्या चढणे ही एक बाजू दुसऱ्या व्यक्तीला यशाच्या पायऱ्या चढण्यासाठी पुढे ढकल नाही दुसरी बाजू तर दोघांनी एकमेकांच्या हातात हात घालून यशाच्या पायऱ्या चढणे ही नाण्याची तिसरी बाजू एकमेकांना सोबत घेऊन यश मिळवण्यातच खरी गंमत असते. आणि तो आनंदही मोठा असतो माणुसकीला न डावलता, न पायाखाली तुडवता एकमेकांशी स्पर्धा न करता एकमेकांना मदत करावी असा सकारात्मक विचार या कादंबरीत मांडला आहे मित्र प्रेमाने माणसं जोडा, नाती जपा, मैत्रीमध्ये जाती-पातीला स्थान देऊ नका असा संदेशा कादंबरी दिला आहे.

खरंच ही कादंबरी मला खूप आवडली सागर कळसाईत याचीही पहिलीच कादंबरी असूनही त्यांच्या लेखनाचा दर्जा उत्तम आहे. प्रत्येक दिवस हा आपलाच आणि उद्याची वाट न पाहता तो आनंदाने जगला पाहिजे हे मी या कादंबरीतून शिकली आहे या कादंबरीमुळे आता मला पुढची कादंबरी वाचायची ओढ लागली आहे आणि वाचन हे आपल्यासाठी विचारांसाठी किती महत्त्वाचे आहे. मी हे स्वतः अनुभवले आहे त्यामुळे मी वाचन कधीही बंद करणार नाही हे मी मनाशी पक्क केलं आहे

- कु. गौरी गणेश कुलधर्म
बी. कॉम. भाग २

लिखते तो वह लोग है । जिनके अंदर कुछ दर्द है ।
अनुशासक है, लगन है, विद्या है, जिन्होंने धन और
भोग-विलास को जीवन का लक्ष्य बना लिया, वह क्या लिखेंगे ।

- प्रेमचंद

हिंदी विभाग

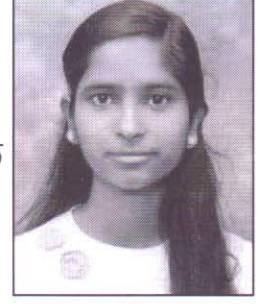
डॉ. निवृत्ती लोखंडे
सह-संपादक

अंतरंगा

अ.क्र.	तपशील	लेखक/कवी	पृष्ठ क्र.
१	सनदी लेखापाल	पायल एकतपुरे	४३
२	पापा	ऋतुजा शिंदे	४४
३	शेरो-शायरी		
४	भला करो सबका		
५	तीन चीजें	ऋतुजा शिंदे	४५
६	सीख		
७	हम कहते हैं	ऋतुजा शिंदे	४६
८	जींदगी		
९	मेरी प्यारी बहन	हलीमा पठाण	४७
१०	कोई नहीं सिर्फ तुम	गौरी लोंढे	
११	गोदान - प्रेमचंद (समीक्षण)	गौरी लोंढे	४८
१२	रावण अभी मरा नहीं	गौरी लोंढे	४९

सनदी लेखापाल (CA)

जो व्यक्ति फाइनेंसियल एकाउंट्स, फाइनेंसियल एक्टिविटीज या उनसे जुड़े अन्य कार्यों को समझ कर बेहतर तरीके से उसको प्रबंधित (मैनेज) करता है उसे हम चार्टर्ड अकाउंटेंट (सी.ए.) कहते हैं। सीए बनने के लिए आपको एक विशेष कोर्स और परिक्षा पास करनी होती है, जिसे इन्स्टिट्यूट ऑफ चार्टर्ड अकाउंट्स ऑफ इंडिया (आयसीएआय) द्वारा प्रबंधित किया जाता है। आयसीएआय भारत का राष्ट्रीय लेखांकन निकाय है, जो भारत में वित्तीय लेखा-परिक्षा और अकाउंटेंसी पेशे को नियंत्रित करता है और लेखांकन मानकों पर सलाह देता है।

सीए बनना आज के युवाओं का सपना होता है, जिसकी वजह से बड़ी संख्या में छात्र इसकी परिक्षा देते हैं। आयसीएआय के दिशा निर्देशों के अनुसार किसी भी क्षेत्र के १२ वीं और ग्रेज्युशन पास छात्र सीए कोर्स के लिए नामांकन कर सकते हैं। सीए कोर्स पास करने के लिए तीन स्तर होते हैं, जो की सीए फाउंडेशन, सीए इंटरमीडिएट और सीए फायनल की परिक्षा होती है। १२ वीं पास करने के बाद छात्र सीए फाउंडेशन की परिक्षा दे सकते हैं। अथवा ग्रेज्युशन पास करने के बाद सीए इंटरमीडिएट की परिक्षा दे सकते हैं। इसे डायरेक्ट एन्ट्री रूट कहा जाता है। इस के साथ ही, २ से ३ साल की प्रैक्टिकल ट्रेनिंग करनी होती है। जिसे 'आर्टिकलशीप' कहते हैं। १२ वीं के बाद सीए कोर्स पूरा करने में लगभग पाच साल का वक्त लगता है। यह परिक्षा हिंदी और अंग्रेजी दो भाषा में दे सकते हैं। सीए बनने के लिए तीनों स्तरों की परिक्षा और ट्रेनिंग पूरी करना जरूरी होती है। सीए के लिए कोई भी सरकारी या प्राइवेट कॉलेज नहीं होता है, आप इस परिक्षा के लिए शहरों में जाकर कोचिंग ले सकते हैं। या फिर घर बैठे ऑनलाइन कोचिंग जॉइन कर सकते हैं अथवा स्वयं अध्ययन कर सकते हैं। इस कोर्स की परिक्षा देने के लिए छात्रों को सिर्फ आयसीएआय की वेबसाइट पर अपना रजिस्ट्रेशन करना होता है और फी भरनी पडती है। उसके बाद स्तरों के पाठ्यक्रम के अनुसार आयसीएआय आपको किताबें उपलब्ध कर देती है। यह एक कठिन परिक्षा होती है,

लेकिन अगर आप लक्ष्य बनाकर और कड़ी मेहनत कर के सफलतापूर्वक सीए बन सकते हैं। इसके लिए लगन और समर्पण की आवश्यकता होती है।

सीए कोर्स में आपको अकाउंटिंग, टैक्सेशन, ऑडिटिंग, कॉर्पोरेट लॉ आदि का गहन ज्ञान मिलेगा। एक चार्टर्ड अकाउंटेंट के पास अच्छा विश्लेषणात्मक कौशल्य स्किल का होना बहुत जरूरी है। सफल सीए में अच्छी वैचारिक समझ होनी चाहिए। अच्छा टीमवर्क स्किल का होना जरूरी है। टेक्निकल स्किल होना चाहिए, कमर्शियल अवेयरनेस होना चाहिए और इसके साथ ही दिन प्रतिदिन लॉ में होने वाले नए बदलाव के बारे में पूर्ण जानकारी होनी चाहिए। जिनकी रूची अकाउंट्स, ऑडिटिंग, कॉर्पोरेट फाइनेंस, टैक्सेशन, प्रोजेक्शन, फाइनेंसियल एनालिसिस आदि में है, वे लोग सीए कोर्स कर सकते हैं। चार्टर्ड अकाउंटेंसी के प्रशिक्षण में उच्च गुणवत्ता और व्यावसायिक मानकों का पालन किया जाता है।

सीए एक प्रतिष्ठित और पेशेवर लेखाकार होता है, जो वित्तीय मामलों में विशेषज्ञता रखता है। सीए एक अच्छा प्रोफेशन है। इसमें खास बात यह भी है, कि सीए खुद का व्यवसाय भी शुरू कर सकते हैं या फिर किसी भी कंपनी में नौकरी कर सकते हैं। सीए देश की सबसे प्रतिष्ठित नौकरियों में से एक है। सीए कोर्स के बाद आप कंपनी में चीफ अकाउंटेंट, चीफ फाइनेंसियल ऑफिसर के पद पर कार्य कर सकते हैं। इस के साथ ही आप विभिन्न कंपनियों में फायनेंस, अकाउंट्स एवं टैक्स डिपार्टमेंट में काम कर सकते हैं, जैसे की फाइनेंस मैनेजर, अकाउंट्स मैनेजर, फाइनेंसियल बिजनेस एनालिस्ट, ऑडिटिंग व इंटरनल डायरेक्टर, सीईओ, फाइनेंस डायरेक्टर, फाइनेंसियल कंट्रोलर, चीफ इंटरनल ऑडिटर जैसे महत्वपूर्ण पदों पर काम कर सकते हैं। सीए कोर्स पूरा करने के बाद आप एक प्रतिष्ठित करियर बना सकते हैं।

– श्रावणी राहुल ढगे, बी.कॉम. भाग २

पापा

पापा बोलना जितना आसान है
उतना ही मुश्किल है उन्हें समझना
खुद के सपनों को त्याग कर
संतानों के सपनों को पूरा करना
यह सिर्फ पापा ही कर सकते हैं।
मैं, कभी बताती नहीं,
पर आप जहाँ, रहें
दूआँ है हमारी, लंबी उम्र हो आपकी
जब कोई बोल दे आपके बारे में उलटा-सीधा
फिक्र तो होती ही है, और क्यों ना हो ?
आप जैसे पिता किस्मत वालों को ही मिला करते हैं।
- पायल शंकर एकतपुरे, बी.कॉम. २

भला कये सबका

भला किसी का ना कर सके तो,
बुरा किसी का मत करना।
फूल नहीं बन सकते तो फिर,
काँटे बनकर मत रहना।
भला कीजिए भला होगा,
बुरा कीजिए, बुरा होगा।
अच्छे नहीं रह सकते तो फिर,
गंदे तो तुम मत रहना।
काँटे जो मार्ग में फैलाए तो,
इनके मार्ग में फुल फैलाना।
अच्छे मार्ग पर चलना सके तो फिर
बुरे मार्ग पर मत चलना।
प्यार की बातें बताकर तुम,
गुरु को तुम खूश रखो।
प्यार के फुल ना बरसा सके तो,
फिर नफरत के काँटे बनकर मत रहना।

- ऋतुजा शिंदे
बी.ए. भाग १

शेरो शायरी

जींदगी में राह कैसी भी हो
गुजर जाएँगे
एक दिन हम भी
छुपके से मर जाएँगे
आज रहते हैं आपके दिल में याद बनकर
कल आँसू बनकर
आँखों से निकल जाएँगे

हर नजर को एक नजर की तलाश है
हर दिल में छुपा एक एहसास है
आपसे दोस्ती हुई नहीं, कि हम
क्या करे...
हमारी पसंद ही कुछ खास है।

- ऋतुजा शिंदे
बी.ए. भाग १

तीन चीजें

तीन चीजें छोटी न समझे,
 शत्रू, कर्जा, बिमारी ।
 तीन चीजे किसी की प्रतिक्षा नहीं करती,
 समय, मृत्यु, ग्राहक ।
 तीन चीजे अपने उद्देश से रोकती हैं,
 बदचलनी, गुस्सा, लालच
 तीन चीजे कोई दूसरा नहीं चूरा सकता,
 अकल, चरित्र, हुनर ।
 तीन चीजे वापस लौटकर नहीं आ सकती
 तीर कमान से, बात जूबान से, प्राण शरीर से ।
 तीन व्यक्ति वक्त आने पर पहचाने जाते हैं ।
 माँ, बाप, जीवन ।
 तीन चीजों में मन लगाने से उन्नति होती है,
 ईश्वर, मेहनत, सेवा ।
 तीन चीजों को कभी नहीं भूलना चाहिए,
 कर्ज, फर्ज, मर्ज ।
 इन तीनों का सन्मान करना चाहिए,
 माता, पिता और गुरु ।
 तीन चीजों को अपने वश में रखो,
 मन, काम, क्रोध ।
 - ऋतुजा शिंदे, बी.ए. भाग १

सीख

फुलों की तरह खिलना सीखो ।
 सितारों की तरह चमकना सीखो ।
 पछियों की तरह उडना सीखो ।
 हवाओ की तरह खुशबू से महकना सीखो ।
 बचपन में हँसना सीखो ।
 जवानी में माँ-बाप का नाम रोशन करना सीखो ।
 बुढापे में खुद का ही सहारा बनना सीखो ।
 मरने के बाद भी याद करे दुनिया ।
 ऐसा इन्सान बनना सीखो ।
 दोस्तों से दोस्ती करना सीखो ।
 पिताजी से प्यार करना सीखो ।
 माँ की तरह हर एक से प्यार, और डाँटना सीखो ।
 नेहरूजी की तरह बच्चों से प्यार करना सीखो ।
 सुभाषजी की तरह कदम बढाना सीखो ।
 आंबेडकरजी की तरह न्याय देना सीखो ।
 क्रांतीकारक की तरह आसमान तक
 तिरंगा लहराना सीखो ।
 - ऋतुजा शिंदे, बी.ए. भाग १

हम कहते हैं

कमान से निकलता है,
 उसे हम तीर कहते हैं ।
 आजादी के लिए जो लड़ते हैं,
 उसे हम वीर कहते हैं ।
 जीसके पास बहुत धन होता है,
 उसे हम अमिर कहते हैं ।
 भाग्य जीस पर लिखा है,
 उसे हम पत्री कहते ।
 भगवान जीसमें रहते हैं,
 उसे हम मंदीर कहते हैं ।
 जो हाथों से नहीं बनती,
 उसे हम तकदीर कहते हैं ।
 दोहे जीसने लिखे हैं,
 उसे हम कबीर कहते हैं ।
 भगवान का जो नंदनवन है,
 उसे हम कश्मिर कहते हैं,
 देश के खातीर सर्वस्व अर्पित करनेवाले को
 हम देशभक्त कहते हैं ।
 देश के नामपर सेवा करनेवाले को,
 हम फौजी कहते हैं ।
 - ऋतुजा शिंदे, बी.ए. भाग १

जिंदगी

कभी किसी से प्यार मत करो
 हो गया तो इनकार मत करो
 हो सके तो इनके राह पर चलो
 मगर किसी का दिल मत तोडो

जिंदगी जीने के लिए है,
 मरने के लिए नहीं ।
 कली खिलने के लिए है,
 बिखरने के लिए नहीं ।
 दिल देने के लिए है,
 जलाने के लिए नहीं ।
 शराब नशे के लिए है,
 गिरने के लिए नहीं ।
 बादल बरसने के लिए है,
 गरजने के लिए नहीं ।
 यारी निभाने के लिए है,
 तोडने के लिए नहीं ।
 - ऋतुजा शिंदे, बी.ए. भाग १

मेरी प्यारी बहना

वो मेरी बहना, आज तुझे कुछ है कहना,
जरा मेरी बात तो सुनना...

बहुत नाजों से पला जिन्होंने,
आज वही माँ-बाप को,
अपने हाथों से बेटियों को
रूखसत करना ही होगा...

वो खुशी का दिन होगा
जिस दिन के दावत के लिए
एक बाप ने अपनी पुरी जिंदगी लगा दी
खुशी-खुशी अपनी अमानत
किसी और को सौंपना होगा...

अपनी खुशियों को पीछे रखकर
जिस माँ ने एक-एक पैय्या जोडा होगा
झुकना पडेगा उस माँ को
दुनिया की इस रसम के आगे
जिस दिन उसके बेटे को उसे
दुल्हन बने देखना होगा...

नाज करती थी जो दादी माँ
अपनी पोतियों पर
बिठा रही है डोली में
आज रो-रो कर...

बिछड जाएंगी वो तीन चिडियाँ
जो एक ही पींजरे मे खिलखिलाई
सुना पड जाएगा वो आँगन
जिस घर की बेटियाँ ससुराल
चली जाएंगी...

- हलीमा पठाण
बी.एस्सी. १

कोई नहीं, सिर्फ तुम...

तुम्हे खुद को संभलना है, कोई नहीं आएगा,
ये काँपते हाथ, थामने कोई नहीं आएगा ।
खालीपन दिल में कुछ ऐसे समाया है,
सन्नाटा भी अब तेरी आवाज बन गया है ॥

तुम्हारे हाथ काँप रहे होंगे, कोई नहीं आएगा,
तुम्हारे डर को समझने कोई नहीं आएगा ।
तुम्हारी आँखों में वो दर्द देखने कोई नहीं आएगा
तुम्हे आसरा देने भी कोई नहीं आएगा ॥

गुजरे लम्हों को जाने की इजाजत दे दी,
खुद के लिए एक नई दुनिया बसा ली ।
तुम्हें खुद को ही संभलना होगा
क्योंकि कोई नहीं आयेगा ॥

तो, जब राह हो तुम तो, क्यों ताके किसी की राहें
जब चाह हो खुद तुम तो, क्यों थामे किसी और
की बाहें,
मुकाम चाहे दूर हो पर ये रास्ता खुद
तुम्हें ही बनाना है ॥

अब कोई सहारा नहीं, तुम्हें अकेले ही चलना है,
यह खामोशी यह दर्द, यह नाराजी सब जायज है,
पर तुमसे ज्यादा जरूरी कोई नहीं
इसलिए तुम्हें खुद से प्यार करना है ॥

- गौरी विज्ञान लोंडे

बी.ए.भाग १

गोदान - प्रेमचंद

गोदान यह भारत के सबसे प्रसिद्ध उपन्यासों में से एक है। गोदान के लेखक मुंशी प्रेमचंदजी हैं। इस रचना को साहित्य की सर्वश्रेष्ठ कृतियों में से एक माना जाता है। इस अद्भुत पुस्तक की समीक्षा लिखना वास्तव में सन्मान की बात है।

गोदान हिंदी के सबसे प्रसिद्ध और प्रतिष्ठित उपन्यासों में से एक माना जाता है। मुंशी प्रेमचंद जी की यह गोदान सर्वश्रेष्ठ रचना है। यह किताब किसान होरी और उसके जीवन के चारों ओर घूमती है। जिसमें उसका परिवार और पेशा शामिल है। अंग्रेजों के अधीन निर्भर भारत में किसानों की स्थिति और दशा के लिए भोजन के लिए पर्याप्त धन कमाने के लिए कितना संघर्ष करना पड़ा। यह सरकार से लेकर गांव के सरपंच तक किसानों द्वारा किसानों के शोषण को दर्शाता है।

गोदान की कहानी भारतीय गांव और शहर के जीवन के बीच एक तीव्र विपरितता भी दिखाती है। एक साधारण किसान जो अपने परिवार को खिलाने और अपने पारिवारिक प्रतिष्ठा को बचाने के हेतु इतनी मेहनत करता है। उसे बहुत स्तर इच्छाओं का त्याग करना पड़ता है।

होरी को जब अपने घर में गाय आने की संभावना का पता लगता है तब उसकी आंखें चमक उठती हैं। वह घर में गाय आने का सौभाग्य मिलेगा तो जीवन खिल उठेगा। इसी आशा में वो जिंदगी जीता है। प्रेमचंद जी ने मनुष्य की आशाओं और चाहतों का वर्णन गोदान में रचा है। वह बिरला भी है और गाय इस उपन्यास में मनुष्य की आशाओं का रूपक भी है। पूरे उपन्यास में एक बार भी ऐसा नहीं लगा के प्रेमचंद जी किसी भी प्रथा, नियम, परिस्थिति, धारणा या सिद्धांत को किसी चष्मे या दृष्टी से

देख रहे हैं। जो जैसा है। उसका विवरण वैसा ही किया है। सोच गलत हो या सही वह पाठकों पर निर्भर करते हैं। वो आज भी वैसा ही है। गरीब आज भी कुछ नहीं जी रहे हैं। किसान मजदूर बन गए हैं। जातिवाद का जहर आज भी समाज में फैला हुआ है। अमीरों के लिए नियम अलग और गरीबों के लिए अलग है बच्चे आज भी कुछ राज्य में पांच साल की उम्र से पहले ही मर जाते हैं। गरीब सारी जिंदगी उधारी और कर्ज से काटता है। साहूकारों के ब्याज आज भी लोगों को बरबाद कर देता है। अहिंदी भाषिक को एक बार जरूर पढ़ना चाहिए।

प्रेमचंद जी ने अपनी कहानी में शोषक समाज के विभिन्न वर्गों की करतूतों का पर्दाफाश किया है। यह किताब साहित्य का बहुमूल्य उपहार है जो कभी पुरानी नहीं हो सकती। गोदान एक उदाहरण है। कि प्रेमचंद जी हिंदी साहित्य के उत्तम रचियता हैं। यह एक ऐसी किताब है। जो

कहानी के प्रति इतनी सच्ची है कि अगर अंत में एक लाइन होती एक सच्ची कहानी पर आधारित तो मुझे आश्चर्य नहीं होता। किताब की जो भावनाएं हैं, पैदा की हैं, वो इस समीक्षा को लिखना मुश्किल बना देती हैं इसमें बहुत से ऐसे हैं। जिसे शब्द के जरिए बयाँ नहीं कर सकती ऐसे किताब के जरिए उन्होंने ऐसी भावनाएँ जगाई हैं। जिन्हें समझाया बयाँ नहीं किया जा सकता है। वाकई गोदान सभी को पढ़नी चाहिए।

— कु. गौरी विज्ञान लॉडे,
बी.ए. भाग १

सृजनरंग महोत्सव

सृजनरंग महोत्सव २०२५ - उद्घाटक मा.श्री. सयाजीराजे संग्रामसिंह मोहिते-पाटील

क्रिकेट स्पर्धा

पेपर प्रेझेंटेशन स्पर्धा

वक्तृत्व स्पर्धा

मेहंदी स्पर्धा

निबंध लेखन स्पर्धा

सृजनरंग महोत्सव बक्षीस समारंभ

सांस्कृतिक विभाग

विद्यापीठ युवा महोत्सव मराठी वस्तुत्व स्पर्धेचे मा. कुलगुरू डॉ. प्रकाश महानवर यांच्या शुभहस्ते पारितोषिक स्विकारताना कु. प्रेरणा गायकवाड

विद्यापीठ युवा महोत्सव शास्त्रीय तालवाद्य स्पर्धेचे मा. कुलगुरू डॉ. प्रकाश महानवर यांच्या शुभहस्ते पारितोषिक स्विकारताना प्रसाद सुळ

विद्यापीठ युवा महोत्सव भजन कला प्रकार सादर करताना महाविद्यालयाचे विद्यार्थी

युवा महोत्सव- निर्मिती चित्र

प्रताप क्रीडा मंडळ, शंकरनगर-अकलूज आयोजित समूह नृत्य स्पर्धा २०२४, महाविद्यालयीन गटात द्वितीय क्रमांकाचे बक्षीस वितरण प्रसंगी सहभागी विद्यार्थी कलाकारांसमवेत प्रताप क्रीडा मंडळाच्या अध्यक्ष मा.कु. स्वरूपाराणी जयसिंह मोहिते-पाटील

विविध उपक्रम

इलेक्ट्रॉनिक्स क्लब आयोजित राष्ट्रीय विज्ञान दिन कार्यक्रम प्रसंगी मार्गदर्शन करताना प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर व उपस्थित प्राध्यापक.

अंतर्गत तक्रार निवारण समिती आणि अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्ष आयोजित महिला विषयक कायदे या विषयावर मार्गदर्शन करताना अॅड. धनश्री रिसवडकर

प्राणीशास्त्र विभाग आयोजित बी.एस्सी. भाग एक व भाग दोन NEP २०२० एक दिवसीय अभ्यासक्रम चर्चासत्र कार्यशाळा

इतिहास विभाग आयोजित ऑगस्ट क्रांती दिनानिमित्त मार्गदर्शन करताना प्रमुख वक्ते प्रा. विनायक सूर्यवंशी व उपस्थित प्राध्यापक.

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर व शिक्षण प्रसारक मंडळ, अकलूज यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित सहकार महर्षी शंकरराव मोहिते-पाटील स्मृती व्याख्यानमाला २०२४-२५ उद्घाटन प्रसंगी मा. कुलगुरु डॉ. प्रकाश महानवर कुलसचिव मा. डॉ. योगिनी घारे, शिक्षण प्रसारक मंडळ, अकलूजचे संचालक मा.श्री. विजयकुमार दोशी, सहसचिव मा.श्री. हर्षवर्धन खराडे-पाटील, प्रमुख अतिथी लेखक मा.श्री. आप्पासाहेब खोत व उपस्थित मान्यवर...

विविध उपक्रम

शिक्षण प्रसारक मंडळाचे मार्गदर्शक संचालक मा.श्री.जयसिंह मोहिते-पाटील यांच्या शुभहस्ते महाविद्यालयाचे नूतन प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर यांचा सत्कार समारंभ, उपस्थित प्राध्यापक व शिक्षकेत्तर सेवक.

महाविद्यालयाचे नूतन प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर यांना शुभेच्छा देताना शिक्षण प्रसारक मंडळाचे मार्गदर्शक संचालक मा. श्री. जयसिंह मोहिते-पाटील, मा.सौ. सुलक्षणादेवी मोहिते-पाटील व संचालिका मा.कु. स्वरूपारणी मोहिते-पाटील

प्रा. विष्णू सुर्वे (इंग्रजी विभाग) यांच्या सेवापूर्ती निमित्त सेवक अकादमीच्या वतीने सहपरिवार सत्कार समारंभ

डॉ. दत्तात्रय बारबोले (मराठी विभाग प्रमुख) यांच्या सेवापूर्ती निमित्त सेवक अकादमीच्या वतीने सहपरिवार सत्कार समारंभ

श्री. उदयसिंह देशमुख (प्रयोगशाळा सहाय्यक) यांच्या सेवापूर्तीनिमित्त सेवक अकादमीच्या वतीने सत्कार समारंभ

श्री. गणपत लोंढे (प्रयोगशाळा परिचर)यांच्या सेवापूर्तीनिमित्त सेवक अकादमीच्या वतीने सहपरिवार सत्कार समारंभ

रावण अभी मरा नहीं

रामलीला मैदान में
रावण, कुंभकर्ण, मेघनाद के,
पुतले तैयार खड़े थे
रावण के पुतलों को देखकर,
अचानक लगा की रावण
पुतले से निकल,
एक साया पास आकर पूछने लगा
क्या सोच रहे हो ?

साया कुटील मुस्कान से मुस्काया
अपना सवाल फिर से दोहराया,
मैंने जल्दी से अपना
पसीना पोंछ हिंमत जुटाई ॥
रावण ने मुझसे इतनाही कहा
कि, तुम लोग सबसे बड़े बेशरम हो,
रावण से भी बड़े रावण हो
हमें हर साल जलाते हो फिर भी नहीं
शर्माते हो ॥

अपने मन के रावण को
पहले क्यों नहीं जलाते हो ?
एक रावण के पीछे इतने रावण मिलकर
पौरुष्य क्यों दिखाते हो ?
मैंने विस्मयता से रावण को देखा
तभी रावण बोला, वत्स! मुझे जलाकर
क्या होगा ?
जलाना ही है तो अपने अंदर के
रावण को जलाओ ॥

रावण बन रावण को
भला कैसे मार पाओगे
बनना ही हैं तो राम बनो
राम न सही तो कम से कम अच्छा इंसान तो बनो ॥
राम का आदर्श अपनाओ
भाग्योदय हो जाएगा,
रावण का पुतला जलें न जले
रावण की फौज का विस्तार रुक जाएगा ॥

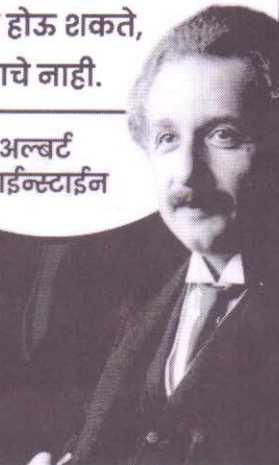
- कु. गौरी विज्ञान लोंडे
बी.ए. भाग १

“

तुम्ही कितीही चांगले रहा. पण
एक गोष्ट लक्षात ठेवा जी व्यक्ती
तुम्हाला चुकीचं समजते, ती
मरेपर्यंत तुम्हाला चुकीचंच
समजणार कारण दृष्टीचे
ऑपरेशन होऊ शकते,
दृष्टिकोनाचे नाही.

- अल्बर्ट
आईन्स्टाईन

अंतरंगा

तपशील	पृष्ठ क्र.
Nature	51
The New Education Policy (NEP) 2020	52
Role of Youth in Nation Building	53
Artificial Intelligence	54
Mahatma Gandhi	55
Importance of Computer Education	56

English Section

Dr. Shirishkumar Shinde

Nature

Nature ! we are surrounded & embraced by her : powerless to separate ourselves from her & powerless to penetrate beyond her.

At its root, conservation is all about nature & the ways people interact with it. From a conservation perspective, some ways, by using nature, are acceptable & some are not. How do we tell which is which ? we can ask this question in other ways. Where is the line between using land & abusing it? or if conservation succeeded, How he would success look like, in terms of nature itself?

Currently, there is no consensus answer to these questions, not among society generally, nor among Conservationists. Indeed, these questions are not asked very often & are not asked in ways that keep these questions separate from the many other questions that conservationists find important

As posed, our questions are designed expressly to focus attention on the core ends or aims of conservation. Having to do with the physical condition of nature, everything else about conservation. In our view is secondary, to the achievement of these ends. Conservation is about living right in relation to land & waters. If we do not get that relation right, judged in terms of our effects on nature itself, conservation has failed. Conservation might also be about other things-about living right with one another for instance, or living right with future generations. But it is First & foremost about the direct human nature link. IF we get that wrong, we can never declare success

The main reason why we do not like the concept of Sustainability because we cannot extract from it, A clear answer to our questions about humans & nature, we cannot find in it a clear test for distinguishing land use from land abuse. A sound answer to our questions necessarily must be phrased in term of nature itself. It can be phrased in terms of how nature

functions Collectively in a given place over time; it could be phrased in terms of the variety of life forms that inhabit the place, it can be phrased in terms of the aesthetic appearance of nature; or it could include all three of these interconnected categories. Any sound goal, through, needs to be phrased in this manner. If it is to focus attention where it needs to be focused on physical nature itself & how well it is holding up under human use

Three further points might clarify our claims **The first** has to do with the ways people live on land & why, in our view, it is not productive Conservation's overall goals in frame of human behavior people around the world. embrace varied ideas abow the good life.

It is not the job of conservation, surely to

tell people precisely how to live. To the extent that alternative modes of living nature's physical Condition in line with the stated goal, then people, can have reasonable Freedom to select among these modes.

Second there are the issues of morality & mental state again, it is tempting to say that conservation ultimately is about embracing to a particular line of ethical reasoning, or a particular world view. It is a temptation that needs resisting, as important as morality is like the attempt to frame a conservation goal in terms of how human live morality & mental state raise intermediate issues that are best set aside at this final stage of which is entirely about the physiccu condition of nature. In the sense that they comfort with the overcall good, they can be free to select their own

moral views & mental State.

Third there are messy questions about diagnoses & remedies for land abuse. Why do we misuse nature, & how do things need to change to rectify our errors?

Nature's Essence & Importance

Nature is not just a backdrop for our daily lives but the very foundation that supports & sustains us. It is a complex, interconnected system. that includes plants, animals, the landscape & other Features & products of the earth as opposed to human or human creations. The importance of nature extends beyond its physical presence to influence our mental health, physical well being & the very air we breathe.

Forest, rivers, oceans & soils provide ascension resources that support life. Trees produce oxygen absorb carbon dioxide & provide habitat for wildlife. Rivers & oceans offer food & routes for transportation, while soil is the cornerstone for growing the food we eat without these natural resources, human life could not exist.

The Impact of Nature of well-being.

Spending time in nature has profound effects on our well-beings. Studies have shown that interacting with nature can lower stress levels. improve mood, enhance cognitive function & even increase lifespan. Walking in a park, hiking through the woods or simply sitting in a garden can help calm the mind & provide a peace sense of peace & tranquility that is often lost in our busy lives.

Nature serves as an inexhaustible source of inspiration & creativity for artists writers & thinkers. Nature in its endless variety offers a wellspring of ideas & emotions that Feed the human spirit.

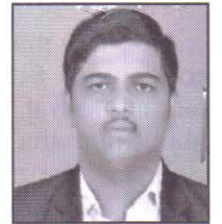
Indalkar Aryan Bibhishan
B.Sc. III

The New Education Policy (NEP) 2020

The New Education Policy (NEP) 2020 National Education Policy, 2020 envisions a massive transformation in education through - "an education System rooted in Indian ethos that Contributes directly to transforming India, that is Bharat, Sustainably into an equitable and vibrant Knowledge Society, by providing high quality education to all thereby making India a global Knowledge Superpower."

The NEP 2020 is Founded on the Five guiding pillars of Access, Equity, Quality, Affordability. and Accountability. It will prepare our youth to meet the diverse national and global challenges of the present and the future.

In School education, the National Education Policy 2020 Stresses on the core values and principle that education must develop not only the Cognitive skills, that is both 'Foundational skills' of literacy and numeracy and higher order' Skills such as Critical thinking and problem solving but also Social and emotional skills also referred to as Soft skills Including Cultural awareness and empathy perseverance and grit, teamwork leadership Communication among other's. The policy aims and aspires to universalize the pre-primary education and provides Special emphasis on the attainment of Foundational literacy/numeracy in Primary School and beyond For all by 2025. It recommends plethora of reforms at all levels of School education which seek to ensure quality of Schools transformation of Curriculum including pedagogy with 5+3+3+4 design Covering children in the age Group 3-18 year's, reform in Current exams and assessment System strengthening of teacher training and restructuring the education regulatory Framework. It Seek to increase public Investment in education, strengthen the use of technology and increase Focus on vocational and adult education among other's. It recommends that the Curriculum load in each Subject should be reduced to its Core essential' Content by making Space for holistic discussion and analysis-based learning.

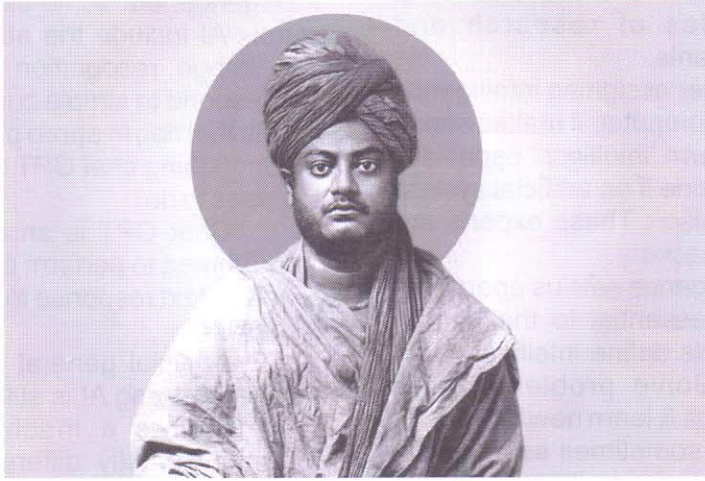

Hitesh Amit Punj
B.Com. III

Role of youths in nation building

Swami Vivekananda once said, "My faith is in the younger generation, the modern generation, out of them will come my workers. They will come to work out the whole problems, like lions." This quote describes the impact the youth can have on society. More than 60% of the youth helped Germany in the first world war. The mission to make the first person on the moon consisted of more than 80% of the youth who helped in planning the whole mission. Likewise, Indian youth also played an important role to make our country free from British rule. It is a well known fact that youth of any country is a great asset. They are indeed the future of our country and represent it at every level. The intelligence and work of the youth will take country on the pathway of success. The youth is important because they will be our future. We cannot do anything without involvement of the youth of country. When the youth is united, we can make the world a better place to live and when we are divided, we also have the power to destroy the world.

Nation building is the process of engaging the citizens that contribute to the Nation's development. There is no doubt when we say that the future and present of a country depends on the youth of Nation. Hence, the way the youth of a country contributes and plays a vital role in structuring nation. The role played by youth in building and shaping a nation is much more vital than what we imagine. Youth is the most dynamic and important segment of the population in any country, Youth intelligence and their work will help a country, move through path of success that is from building blocks of the nation. Due to the noteworthy role of the young generation in building a nation the development of country lies in hands of the upcoming generations. It is believed that today's young minds are tomorrow's

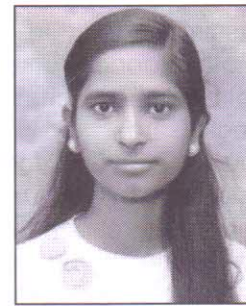

leaders, Creators, builders and innovators. There will be a boost in the economy of the country when the youth is working and earning rather than being dependent on anyone.

Youths are not only knowledgeable and smart but also enthusiastic and energetic. They have special capability of adapting themselves to the environment. Youth always has a willingness to learn new things and apply their knowledge in practical tasks. The youth of our country is also responsible for bringing in social improvements and reforms in our society. We can see how the development of any country requires active participation from the youth. The country is in dire need of participation for achieving all the

goals and for taking the nation through its progress journey. Statistics show that the developing countries which have a huge youth population could be seeing tremendous growth in all sectors of the countries. They invest in young people's education, health, protect and guarantee their rights.

There are several ways in which youths can assist the nation and make them successful reaching at new heights. Youth of our country have immense power of building entire nation and they should be given fair chance to do so. They can be a positive influence in society and can also solve the problem by introducing innovative and impactful ideas that will only help in the betterment of country.

Shravani Rahul Dhage
S.Y.B.com

Artificial Intelligence

What is artificial intelligence?

Here the term artificial intelligence (AI) and you might think of self driving cars, robots chat GPT, or other AI chat bots and artificially created images. But it's also important to look behind the outputs of AI & understand how the technology works & its impacts for this & future generations.

AI is a concept that has been around formally, Since the 1950. When it was defined as a machine's ability to perform a task that would've previously required human intelligence. This is quite a broad definition & one that has been modified over decades of research and technological advancements.

When you consider assigning intelligence to a machine Such as a computer, it makes sense to start by defining the term 'intelligence' especially when you want to determine if an artificial system is truly deserving of it. Also : These experts are racing to protect AI from hackers.

Our level of intelligence sets us apart from other living being & is essential to the human experience. Some experts define intelligence as the ability to adapt Solve problems plan, improvise in new situations & learn new things.

With intelligence sometimes seen as the foundation for human experience it's perhaps no surprise that we'd try and recreate it artificially in scientific endeavors.

And today's AI systems might demonstrate some traits of human intelligence, including learning problem Solving perception & even a limited spectrum of special intelligence.

How can I use AI ?

AI comes in different forms that have become widely available in everyday life. The smart speakers on your mantle with Alexa of goggle voice assistant built in are two great examples of AI other good examples of AI. are popular chat bots, such as chat GPT the new being chat & Google Bard.

When you ask chat GPT for the capital of a county or you ask Alexa to give you an update on the weather, you'll get responses that are the result of machine learning algorithms.

Also : How does chat GPT work ?

Though these systems aren't replacement for human intelligence as social interaction, they

have the ability to use their training to adapt & learn new skills for tasks that they weren't explicitly programmed to perform.

Types of AI :

Artificial intelligence can be divided into three widely accepted subcategories : (1) Narrow AI (2) general AI (3) Super AI

Nonow AI :

Artificial narrow intelligence (ANI) is crucial to voice assistant. This Alexa & Google Assistants. This category includes intelligent systems that have been designed or trained to carry out specific tasks or solve particular problems without being explicitly designed to do so. ANI might often be referred general intelligence, but some examples of the power of narrow AI include the above voice assistants & also image recognition systems, technologies that respond to simple customer service requests & tools that flag in appropriate content online.

Also : 6 things chat GPT can't do (and another 20 it refuses to do)

Chat GPT is an example of ANI as it is programmed to perform a specific task which is to generate text response to the prompts it is given.

General AI :

Artificial general intelligence (AGI), also known as strong AI is still a hypothetical concept as it involves a machine understanding & performing vastly different tasks based on its accumulated experience. This type of intelligence is more on the level of human intellect as AGI Systems would be able to reason & think like a human.

Like human AI would potentially be able to understand any intellectual task, think abstractly, learn from its experience and use that knowledge to solve new problems. Essentially we're talking about a system or machine capable of common sense which is currently not achievable with any form of available AI.

Developing a system with its own consciousness is still, presumably a fair way in the distance, but it is the ultimate goal in AI research.

Super AI

Artificial super intelligence (ASI) is a system that wouldn't only rock humankind to its core, but could also destroy it. If that sounds straight out of a science fiction novel, it's because it kind of is. ASI is a system where the intelligence of a machine suppresses all forms of

human intelligence, in all aspects and out performs humans in every function

Also : How can generative AI improve the customer experience?

An intelligent system that can learn & continuously improve it self is still a hypothetical concept. However it's a system that if applied effectively & ethically, could lead to extra ordinary progress & achievements in medicine technology & more.

Examples of AI :

Deep mind, Robotics self drive car. Chat GPT.

What are large language models?

One of the most renowned types of AI right now are large language models (LLM). These models use unsupervised machine learning & are trained on massive amounts of text to learn how human language works. These texts include articles books websites & more.

In the training process. LLMs process billions of words & phrases to learn patterns & relationships between them making the models able to generate human like answer to prompts.

The most popular LLM is GPT 3.5 on which chat GPT is based & the largest LLM is GPT-4. Bard uses LaMDA, a LLM developed by google which is the Second-largest LLM.

What is deep learning?

Part of the machine - learning family, deep part of learning involves training artificial neural networks with three or more layers to perform different tasks. These neural networks are expanded into sprawling networks with a large number of deep layers that are trained using massive amount's of Data.

Deep learning models tends to have more than three layers & can have hundreds of layers. It can use supervised or unsupervised learning or a Combination of both in the training process.

What company is leading the AI race?

Though generative AI leads the artificial intelligence breakthroughs of 2023, there are other top companies working on their own breakthroughs.

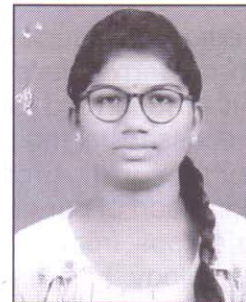

- Hina Khalil Tamboli
M.Sc. I

Mahatma Gandhi

- 1) Mahatma Gandhi was the greatest freedom fighter of India ever born.
- 2) His policy of non-violence made him an instant hit among the Indian masses.
- 3) The policy of non-violence gave people a way to fight for freedom without being subject to violence.
- 4) His Simple living and high thinking made him fondly Called as 'Bapu'
- 5) Though he went for imprisonment for Several times it Couldn't deter him from his freedom struggle.
- 6) Gandhi Ji's last fast was to pressurize India for handing over cash asset to pakistan.
- 7) Kasturbai Makhanji kapadia was 1-year older than Mahatma Gandhi.
- 8 Mahatma Gandhi had four sons - Homilal, Manilal, Ramdas & Devdas.
- 9) Before leaving to Africa. Gandhi promised his mother that he would abstain from liquor and women.
- 10) His birthday on 2nd October is observed worldwide as the international day of non - violence.

- Mane Neha Laxman,
BA. 3

Importance of Computer Education

Computer education has played significant role in modern India's development and progress. With the increasing use of technology in various sectors, computer education has become essential for individuals to succeed in their careers & daily lives.

Computer education has opened up new opportunities for employment, particularly in the IT sector, which has become a major contributor to India's economy. It has also improved the efficiency and productivity of various industries, such as banking, healthcare, and education.

In addition, Computer education has facility to access information and communication, making it easier for people to connect with each other & access resources. This has led to greater social & economic empowerment, particularly for those in rural areas who may have limited access to traditional educational resources.

Furthermore, computer education has also contributed to the development of e-governance, making government services more accessible efficient for citizens. It has also enabled the growth of e-commerce, providing new opportunities for businesses and Consumers alike.

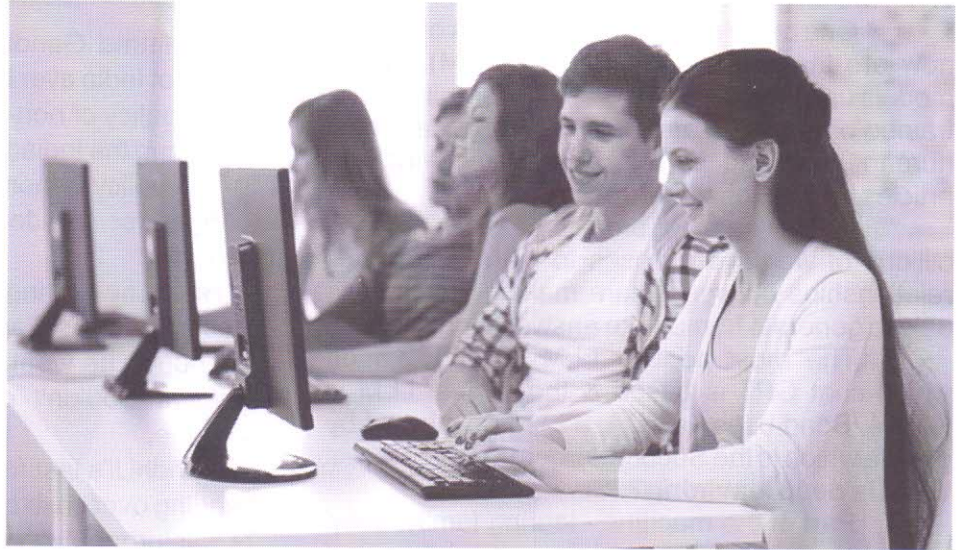
Overall, computer education has played a crucial role in modern india's progress and development. It's continued emphasis and expansion are necessary for India to remain.

In today's world, technology has become an integral part of our daily lives. From smartphones to laptops, from social media to e-commerce, technology has transformed the way we live, work and communicate. The importance of computer and technology can be

seen in various aspects of our lives.

Firstly, technology has revolutionized the way we communicate. With the advent of the Social media platforms like facebook, Twitter and instagram, we can easily connect with conf-erencing tools like skype & zoom have made it possible to conduct business meetings & conferences remotely.

Secondly, technology has improved the efficiency & productivity of various industries for ex. Automation has made manufacturing processes Faster & more efficient, while

electronic, medical records have made healthcare more streamlined and accessible.

Thirdly, technology has opened up new opportunities for education and learning Online courses and e-learning platform have made it possible for people to gain knowledge and skills from anywhere in the world.

Lastly, technology has also contributed to the growth of the economy. E-commerce platforms like Amazon and flipkart have created new job opportunities and made it easier for businesses to reach a wider audience.

- Shinde Amitkumar,
B.Sc. 3

कु. धनश्री चव्हाण
(बी.ए. २)

We Want Justice For Mounmita.

पेन्सिल
स्केच

कु. गौरी जडे
(बी.ए. १)

कु. धनश्री चव्हाण
(बी.ए. २)

कु. हलिमा पठाण
(बी.एस्सी. १)

कु. हलिमा पठाण
(बी.एस्सी. १)

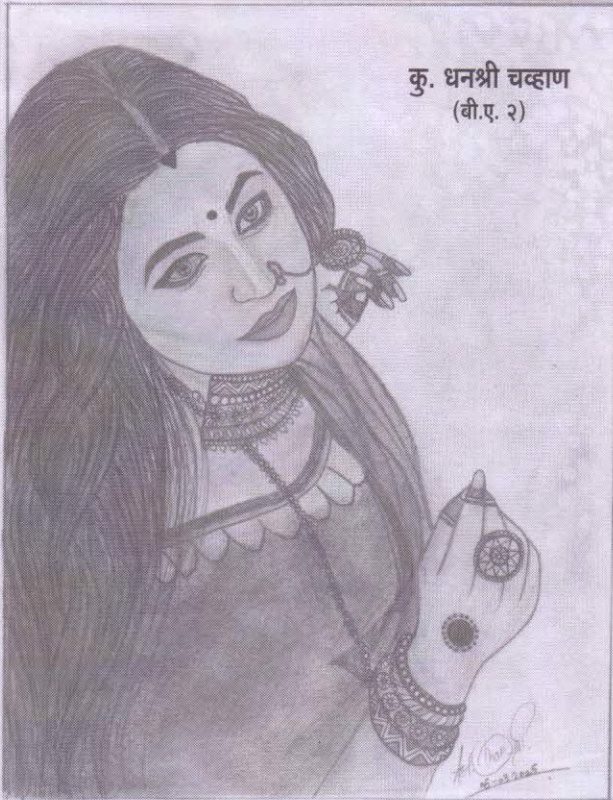
कु. गौरी जडे
(बी.ए. १)

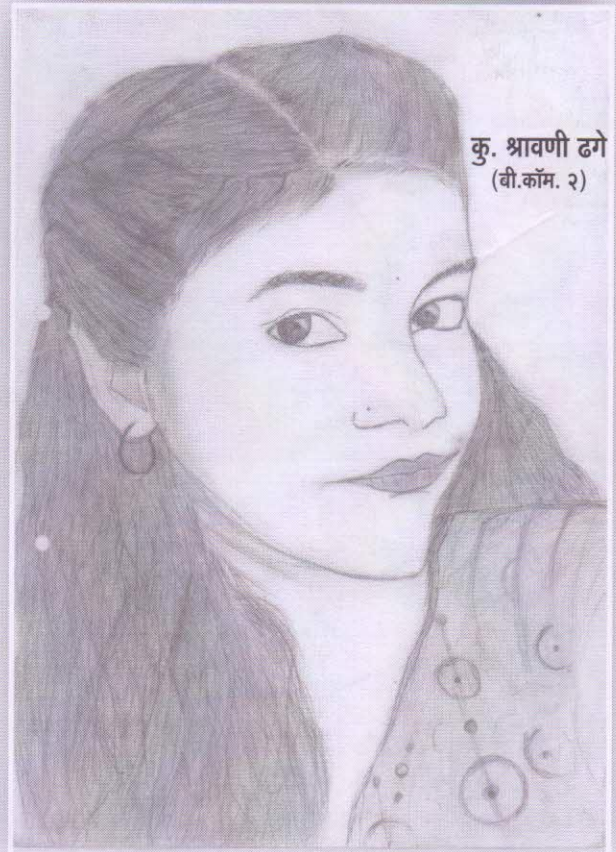
कु. गौरी जडे
(बी.ए. १)

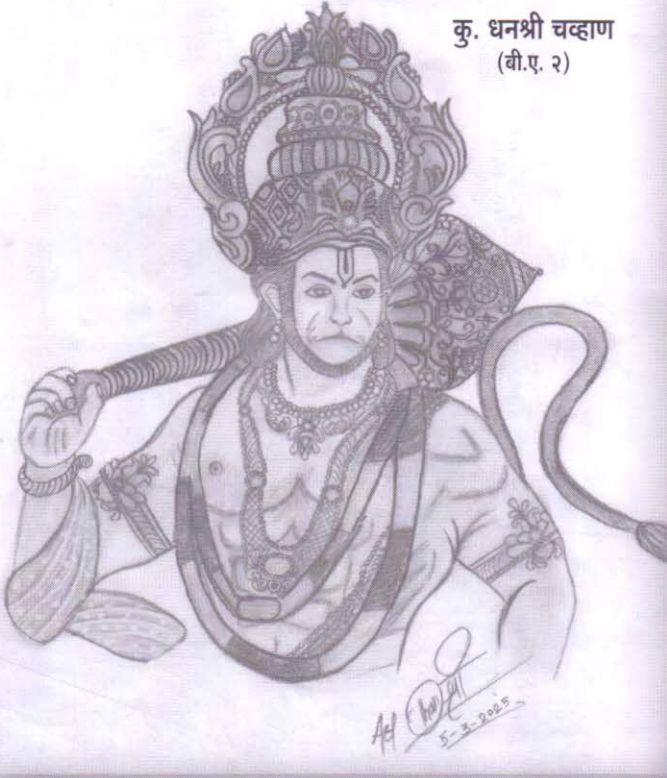
कु. धनश्री चव्हाण
(बी.ए. २)

कु. श्रावणी ढगे
(बी.कॉम. २)

कु. धनश्री चव्हाण
(वी.ए. २)

कु. झट्टी चव्हाण - वी.ए. भाग-२

कु. धनश्री चव्हाण
(वी.ए. २)

कु. हलिमा पठाण
(वी.एस्सी. १)

कु. श्रावणी ढगे
(वी.कॉम. २)

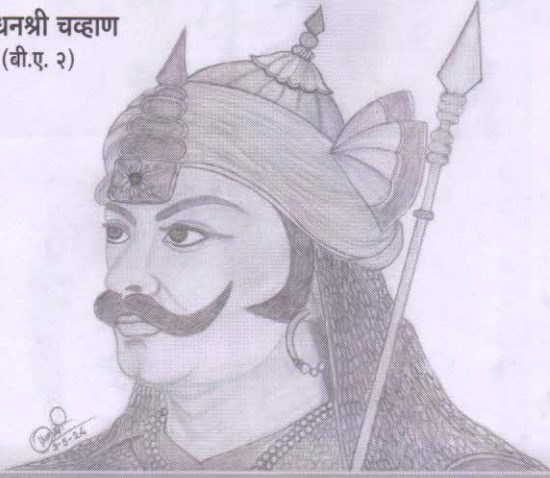

कु. धनश्री चव्हाण
(बी.ए. २)

कु. धनश्री चव्हाण
(बी.ए. २)

कु. धनश्री चव्हाण
(बी.ए. २)

कु. हलिमा पठाण
(बी.एस्सी. १)

कु. धनश्री चव्हाण
(बी.ए. २)

अहवाल विभाग

डॉ. आण्णासाहेब नलवडे
सह-संपादक

वरिष्ठ महाविद्यालय वार्षिक अहवाल २०२४-२५

राष्ट्रीय छात्र सेना विभाग :

महाविद्यालयीन शिक्षणासोबतच तरुणाईच्या व्यक्तिमत्त्वाचा सर्वांगीण विकास होण्याच्या दृष्टीने राष्ट्रीय छात्र सेनेच्या माध्यमातून 'एकता आणि अनुशासन' हे ब्रीदवाक्य केंद्रबिंदू मानून सैनिकीय प्रशिक्षण दिले जाते. राष्ट्रीय छात्र सेना तीन वर्षांच्या प्रशिक्षण कालावधी करता सहभागी झालेल्या छात्र सैनिकास सैनिकी प्रशिक्षण त्याचसोबत स्वयंशिस्त, आत्मविश्वास, एकता आणि बंधूभाव तसेच सामाजिक बांधिलकीच्या भावनेची जपणूक व नेतृत्व गुणांची जोपासना करून त्यांच्या भावी आयुष्यात एक आदर्श नागरिक बनवण्याच्या दृष्टीने बहुमोल कार्य केले जाते. महाविद्यालयात शिकत असलेल्या इयत्ता अकरावी पासून एम.एस्सी. पर्यंतच्या सर्व विद्यार्थी आणि विद्यार्थिनींना राष्ट्रीय छात्र सेनेमध्ये सहभागी होण्याकरिता खुली संधी दिली जाते आणि त्यामधून निवड प्रक्रिया राबवून प्रथम वर्ष द्वितीय वर्ष आणि तृतीय वर्षाकरिता एकूण ५४ मुले आणि ५३ मुली छात्रसैनिक म्हणून निवडले जातात.

गतवर्षात तृतीय वर्षातील १८ मुले आणि १५ मुली सी प्रमाणपत्र परीक्षेत पात्र झाले. तसेच द्वितीय वर्षातील १८ मुले व १८ मुली बी प्रमाणपत्र परीक्षेत पात्र झाले.

प्रत्येक वर्षी प्रमाणेच याही वर्षी ०६ जून २०२४ ते १५ जून २०२४ या कालावधीत सोलापूर विद्यापीठ येथे घेण्यात आलेल्या वार्षिक प्रशिक्षण शिबिरामध्ये मुले आणि मुली सहभागी झाले होते. या शिबिरामध्ये छात्र सैनिकांनी प्रत्येक अक्टिव्हिटी मध्ये सहभागी होऊन विशेष प्राविण्य प्राप्त करून शंकरराव मोहिते महाविद्यालयाचे नाव उंचावले.

तसेच १७ जून २०२४ ते २६ जून २०२४ आणि २८ जून २०२४ ते ०७ जुलै २०२४ या कालावधीत सोलापूर विद्यापीठ येथे घेण्यात आलेल्या वार्षिक प्रशिक्षण शिबिरामध्ये मुले आणि मुली सहभागी झाले होते या शिबिरामध्ये छात्र सैनिकांनी प्रत्येक अक्टिव्हिटी व

विविध क्रियाकलापा सहभागी होऊन विशेष प्राविण्य प्राप्त केले.

त्याचप्रमाणे प्रजासत्ताक दिनानिमित्त दिल्ली येथील कर्तव्यपथावर सादर होणाऱ्या परेड पूर्व निवड चाचणी शिबिर मध्ये महाविद्यालयातील दोन विद्यार्थिनींनी प्रतिनिधित्व करून यश संपादन केले.

- १) JUO. कु. दरवेशी मुस्कान बाबासाहेब
- २) L-CPL. कु. कांबळे अमृता पांडुरंग

एनसीसी मध्ये राष्ट्रीय स्तरावर विविध राष्ट्रीय शिबिरांचे आयोजन केले जाते त्यातीलच थलसेना कॅम्प हा दिल्ली येथे पार पाडला जातो या कॅम्पमध्ये संपूर्ण भारतातील एनसीसी छात्रांची विशिष्ट प्रकारे निवड चाचणी घेऊन सैनिकी प्रशिक्षण दिले जाते व विद्यार्थ्यांच्या कलागुणांना वाव दिला जातो, आत्मविश्वास वाढवला जातो या शिबिराच्या पूर्व निवड चाचणी शिबिर मध्ये महाविद्यालयातील दोन विद्यार्थिनींनी सहभाग नोंदवला व विशेष प्राविण्य प्राप्त केले.

- १) SGT. कु. इंगोले विद्या नागेश
- २) CDT. कु. पवार समृद्धी विजय

छात्रांना विविध प्रकारचे सैनिकीय प्रशिक्षण मिळावे म्हणून एनसीसी विविध महत्त्वपूर्ण शिबिरांचे आयोजन करते त्यातील एक म्हणजे आर्मी अटॅचमेंट कॅम्प हे शिबिर २६ ऑगस्ट २०२४ ते ०५ सप्टेंबर २०२४ रोजी, पुणे येथे पार पडले या शिबिरामध्ये आपल्या महाविद्यालयातील तीन विद्यार्थिनींनी सहभाग नोंदवून विविध क्रियाकलापा मध्ये सहभागी होऊन विशिष्ट प्राविण्य मिळवले.

- १) JUO. कु. बोडरे राजनंदिनी नवनाथ
- २) L-CPL. कु. सुर्वे सुमित्रा गोरक
- ३) L-CPL. कु. शेख महेक मोहम्मद

तसेच एनसीसी राष्ट्रीय स्तरावरील विविध शिबिरांचे आयोजन करते ज्या शिबिरांमध्ये १७ DIRECTORATES एकत्र येऊन आपापल्या राज्यातील विविध संस्कृतीचे सादरीकरण करतात,

तसेच विद्यार्थ्यांमध्ये जागरूकता निर्माण केली जाते व विविध संस्कृतींची माहिती दिली जाते व त्यामुळे व्यक्तिमत्त्व विकासाला चालना मिळते. 'एक भारत, श्रेष्ठ भारत' या शिबिराचे आयोजन केरळमधील कोट्टयम या गावात दिनांक २१ ऑक्टोबर २०२४ ते ०१ नोव्हेंबर २०२४ रोजी केले होते या शिबिरामध्ये आपल्या महाविद्यालयातील दोन विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदवून महाराष्ट्राच्या संस्कृतीचे सादरीकरण केले व विविध क्रियाकलापामध्ये सहभाग नोंदवून विशिष्ट प्राविण्य मिळवले.

१) JUO. खंडागळे नीलेश अशोक

२) SGT. हेगडे शिवतेज रोहिदास

एनसीसी मध्ये छात्रांना व्यायाम योगा याचे महत्त्व कळावे यासाठी जागतिक योग दिन २१ जून २०२४ रोजी साजरा केला योग दिना दिवशी प्रमुख अतिथी योगगुरु श्री. गोरख डांगे सर तसेच महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर सर तसेच एनसीसी विभाग प्रमुख लेफ्टनंट नंदकुमार गायकवाड सर व जिमखाना प्रमुख श्री. अरविंद वाघमोडे सर व इतर शिक्षकेतर कर्मचारी यांच्यासोबत एनसीसी छात्रांनी योगा व सूर्यनमस्कार करून योग दिन अत्यंत आनंदाने साजरा केला.

भारतीय स्वातंत्र्य दिनानिमित्त १५ ऑगस्ट २०२४ रोजी महाविद्यालयाच्या प्रांगणामध्ये ध्वजारोहणाचा कार्यक्रम मोठ्या उत्साहात पार पडला. या कार्यक्रमात प्रमुख अतिथी म्हणून महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर सर उपस्थित होते त्यांच्या हस्ते ध्वजारोहणाचा कार्यक्रम पार पडला. यावेळी राष्ट्रीय छात्र सेनाच्या छात्रांनी संचलना द्वारे राष्ट्रीय ध्वजाला मानवंदना दिली.

२७ नोव्हेंबर २०२४ रोजी एनसीसी (NCC) डे साजरा करण्यात आला. या कार्यक्रमाचे औचित्य साधून छात्रांच्या मनामध्ये वृक्षारोपणाची जागरूकता निर्माण व्हावी यासाठी महाविद्यालयातील खुल्या जागेत मोठ्या प्रमाणात वृक्षारोपण केले. वृक्षारोपण करताना एन.सी.सी. सर्व छात्र व एन.सी.सी. विभाग प्रमुख

लेफ्टनंट नंदकुमार गायकवाड सर यांची उपस्थिती होती.

७ डिसेंबर हा एन.सी.सी. ध्वज दिवस म्हणून संपूर्ण भारतात अत्यंत उत्साहाने साजरा केला जातो. तसेच एनसीसी मधील विद्यार्थी शहीद जवानांसाठी ध्वज निधी गोळा करतात. अगदी अशाच उत्साहात आपल्या महाविद्यालयात ७ डिसेंबर २०२४ रोजी ध्वज दिन आनंदाने साजरा केला.

२६ जानेवारी २०२४ रोजी आपल्या महाविद्यालयाच्या प्रांगणामध्ये प्रजासत्ताक दिन साजरा करण्यात आला या कार्यक्रमात महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर सर, एनसीसी विभागाचे प्रमुख लेफ्टनंट गायकवाड सर तसेच जिमखाना प्रमुख प्रा. अरविंद वाघमोडे सर हे प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित होते. त्यांच्या शुभहस्ते ध्वजारोहणाचा कार्यक्रम संपन्न झाला. एन.सी.सी. छात्रांनी पायलेटिंग, मार्च पास करून राष्ट्रीय ध्वजाला मानवंदना दिली व याप्रकारे प्रजासत्ताक दिन सर्वांनी मिळून अत्यंत आनंदाने साजरा केला.

गत वर्ष २०२४-२५ मध्ये बी, सी प्रमाणपत्र परीक्षेची पूर्वतयारी मोठ्या उत्साहात घेण्यात आली व ही परीक्षा सोलापूर येथे यशस्वीरित्या पार पडली.

अशा प्रकारे वर्ष २०२४-२५ या वर्षात एन.सी.सी. विभाग छात्र सैनिकांसाठी वेगवेगळे शिबिर, तसेच विविध क्रिया कलाप, वेगवेगळे कार्यक्रम घेऊन छात्रांचे मनोबल वाढवण्याचे काम केले.

एन.सी.सी. विभाग प्रमुख
लेफ्टनंट नंदकुमार गायकवाड

**वेळेनं दाखवलं,
काळानं शिकवलं,
नकारांनी वाढवलं,
अपमानांनी घडवलं,
माणसं आली आणि जेली,
अनुभव आले आणि राहिले.
त्यांच्यापेक्षा मोठा गुरु कोणी नाही.**

❖ राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग अहवाल २०२४-२५ ❖

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाचा शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ या वर्षाचा नियमित कार्यक्रम व विशेष श्रमसंस्कार शिबीर उपक्रमांचा वार्षिक अहवाल पुढील प्रमाणे :

शिवराज्याभिषेक दिन :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूजमध्ये राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने दिनांक ६ जून २०२४ रोजी शिवराज्याभिषेक दिन साजरा करण्यात आला. तसेच धर्मवीर सदाशिवराव माने पाटील यांची जयंतीही साजरी करण्यात आली. यावेळी छत्रपती शिवाजी महाराज व धर्मवीर सदाशिवराव माने पाटील यांच्या प्रतिमेचे पूजन महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर यांनी केले.

आंतरराष्ट्रीय योग दिन :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज येथे राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने दिनांक २१ जून २०२४ रोजी उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग महाराष्ट्र राज्य यांच्या आदेशानुसार महिला सक्षमीकरणासाठी योग या थीमवर 'आंतरराष्ट्रीय योग दिन' मोठ्या उत्साहात साजरा करण्यात आला. या कार्यक्रमाचे आयोजन महाविद्यालयाच्या खाशाबा जाधव इनडोअर स्टेडियममध्ये करण्यात आले होते. या कार्यक्रमासाठी प्रमुख पाहुणे म्हणून आर्ट ऑफ लिव्हिंग शाखा अकलूजचे योग प्रशिक्षक मा. श्री. गोरख डांगे यांना आमंत्रित करण्यात आले होते.

जगद्गुरु संतश्रेष्ठ श्री तुकाराम महाराज पालखी स्वागत सोहळा :

सालाबाद प्रमाणे आषाढी वारी निमित्त संतश्रेष्ठ श्री तुकाराम महाराज पालखी पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ कार्यक्षेत्रात सराटी पुलाजवळ प्रवेश करते. या पालखीचे विद्यापीठाच्या वतीने दिनांक १२/०७/२०२४ रोजी स्वागत करताना पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठाचे कुलगुरु मा.डॉ. प्रकाश महानवर, प्र.कुलगुरु

मा.लक्ष्मीकांत दामा, राष्ट्रीय सेवा योजनेचे संचालक मा.डॉ. राजेंद्र वडजे, विद्यार्थी कल्याण मंडळाचे संचालक मा.डॉ. केदारनाथ काळवणे, महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर, शारीरिक संचालक प्रा. अरविंद वाघमोडे, राष्ट्रीय सेवा योजनेचे कार्यक्रम अधिकारी डॉ. दत्तात्रय मगर डॉ. सज्जन पवार, प्रा. स्मिता पाटील, कार्यालयीन प्रबंधक श्री. राजेंद्र बामणे, कार्यालयीन अधीक्षक श्री युवराज मालुसरे महाविद्यालयातील प्राध्यापक, शिक्षकेतर सेवक उपस्थित होते. तसेच या पालखी सोहळ्यामध्ये राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या २८ विद्यार्थ्यांनी पोलीस मित्र म्हणून काम केले.

स्वच्छ वारी - स्वस्थ वारी निर्मल वारी - हरीत वारी राज्यस्तरीय जलसंवर्धन दिंडी स्वागत :

आषाढी वारी २०२४ निमित्त उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, महाराष्ट्र शासन व सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे यांच्या संयुक्त विद्यमाने पुणे ते पंढरपूर (३० जून ते १७ जुलै २०२४) दरम्यान स्वच्छ वारी स्वस्थ वारी - निर्मल वारी हरित - वारी राज्यस्तरीय जलसंवर्धन दिंडीचे आयोजन करण्यात आले होते. ही दिंडी महाविद्यालयात दिनांक १३ ते १५ जुलै २०२४ दरम्यान मुक्कामी होती. या दिंडी सोहळ्यात राष्ट्रीय सेवा योजनेचे राज्यातील ०५ विद्यापीठाच्या विविध महाविद्यालयातील १४० स्वयंसेवक व ०५ संघनायक सहभागी झाले होते. ही दिंडी दिनांक १३ जुलै २०२४ रोजी आमच्या महाविद्यालयात अकलूज या ठिकाणी मुक्कामी आली असता महाविद्यालयामार्फत स्वागत करण्यात आले.

पर्यावरण जनजागृती, वृक्षारोपण व वृक्ष संवर्धन अभियान :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज येथे राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने दिनांक २४ जुलै २०२४ रोजी पर्यावरण जनजागृती, वृक्षारोपण व वृक्ष संवर्धन अभियान कार्यक्रम घेण्यात आला. हे अभियान

विविध उपक्रम

भूगोल विभाग, शिवामृत प्रकल्प भेट विजयसिंह मोहिते-पाटील
दूध उत्पादक सहकारी संघ मर्या, विजयनगर-अकलूज

रसायनशास्त्र विभाग, प्रकल्प भेट
Excel India Ltd; MIDC, Chiplun

पदार्थ विज्ञान विभाग, प्रकल्प भेट
IUCAA, IITM, GMRT, Pune

अँटी रॅगिंग जनजागृती व्याख्यानमालेत मार्गदर्शन करताना
माजी प्राचार्य डॉ. आबासाहेब देशमुख

IQAC एकदिवसीय प्रशिक्षण कार्यशाळा

IQAC एकदिवसीय प्रशिक्षण कार्यशाळा

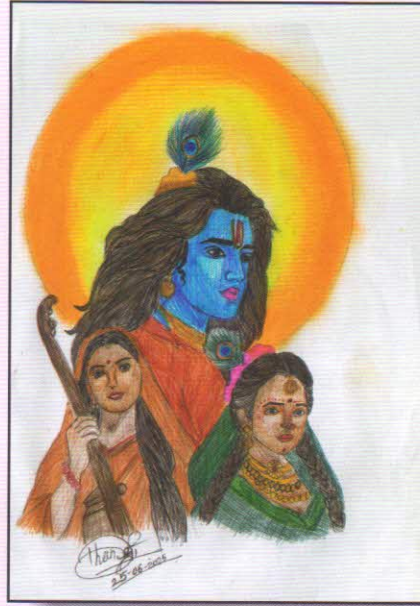

प्राणीशास्त्र विभाग - रक्तगट तपासणी

१५ ऑगस्ट स्वातंत्र्य दिन विशेषांक
'आविष्कार' भिक्तीपत्रक प्रकाशन

पेन्टिंग्ज

कु. धनश्री चव्हाण, बी.ए. २

कु. गौरी जडे, बी.एस्सी. १

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ सोलापूर व श्री विठ्ठल एज्युकेशन एन्ड रिसर्च इन्स्टिट्यूट पंढरपुर, यांच्या संयुक्त विद्यमाने दि. ५ जून ते २ ऑक्टोबर २०२४ या कालावधीमध्ये सोलापूर विद्यापीठातील संलग्न महाविद्यालयात राबवण्यात येत आहे. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्रा. डॉ. भगवान साळुंखे हे होते. प्रमुख व्याख्याते डॉ. मलिक रोकडे यांनी विद्यार्थ्यांना पर्यावरण जनजागृती साठी विविध उदाहरणे देऊन जागृत केले.

महाराष्ट्र शासन - शिष्यवृत्ती योजना Online संवाद कार्यक्रम :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने दिनांक २५ जुलै २०२४ रोजी उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग महाराष्ट्र शासन यांच्या आदेशानुसार महाराष्ट्र शासनाच्या शिष्यवृत्ती योजना वर चर्चेसाठी आयोजित Online संवाद कार्यक्रम संपन्न झाला. हा कार्यक्रम महाराष्ट्र शासन उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या वतीने 'शिक्षण सर्वांसाठी समृद्ध महाराष्ट्रासाठी' या संकल्पनेस अनुसरून विद्यार्थी पालक व शैक्षणिक संस्थांचे प्रतिनिधी यांच्याशी उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री मा. चंद्रकांत पाटील यांनी ऑनलाइन वेबिनारच्या माध्यमातून संवाद साधला. मा. मंत्री महोदयांनी ऑनलाइन संवादातून विद्यार्थ्यांना नवीन शैक्षणिक धोरणाची माहिती दिली. तसेच 'विद्यार्थिनींना मोफत शिक्षण' या योजनेवर आधारित विद्यार्थ्यांनी विचारलेल्या प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे देऊन विद्यार्थिनींच्या मनातील शंकांचे निरसन केले. त्याचबरोबर मा. मंत्री अतुल सावे यांनी विविध शिष्यवृत्ती योजनेची माहिती विद्यार्थ्यांना दिली. हा ऑनलाइन कार्यक्रम महाविद्यालयाच्या सेमिनार हॉलमध्ये प्रक्षेपित करण्यात आला. या आयोजित कार्यक्रमांमध्ये महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर यांनी विद्यार्थ्यांना ऑनलाइन कार्यक्रम झाल्यानंतर शासनाच्या विविध शिष्यवृत्ती योजनांची सविस्तर माहिती दिली.

सोलापूर विद्यापीठाचा वर्धापन दिन, लोकशाहीर अण्णा भाऊ साठे जयंती व लोकमान्य बाळ गंगाधर

टिळक पुण्यतिथी :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने दि. १ ऑगस्ट रोजी महाविद्यालयामध्ये पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठाचा २० वा वर्धापन दिन मोठ्या उत्साहात साजरा करण्यात आला. त्याचबरोबर लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे यांची जयंती व लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक यांची पुण्यतिथी साजरी करण्यात आली. या कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर होते. यावेळी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर यांनी सोलापूर विद्यापीठाच्या प्रगतीचा इतिहास विद्यार्थ्यांसमोर मांडला. त्याचबरोबर लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे व लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक यांच्या कार्याचा आढावा घेतला. तसेच या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक मराठी विभागाचे प्रा. डॉ. जनार्दन परकाळे यांनी केले. या कार्यक्रमाचे आभार राष्ट्रीय सेवा योजनेचे कार्यक्रम अधिकारी डॉ. सज्जन पवार यांनी केले.

ऑगस्ट क्रांती दिनानिमित्त रक्तदान शिबीर :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने १ ऑगस्ट क्रांती दिनानिमित्त आरोग्य तपासणी व रक्तदान शिबिराचे आयोजन करण्यात आले होते. यावेळी २९ रक्तदात्यांनी रक्तदान केले. शिबिराचे उद्घाटन महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर यांच्या उपस्थितीत संपन्न झाले. यावेळी सहकार महर्षी शंकरराव मोहिते पाटील ब्लड बँक अकलूज येथील तांत्रिक सहाय्यक हनुमंत खंडागळे, अनिल लोखंडे, अभिजीत पाटील, सौ. सोनाली कोकाटे सौ. सुमन भेंडे सौ. विद्या काळे आदी मान्यवर उपस्थित होते.

हर घर तिरंगा जनजागृती रॅली :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय अकलूज राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग व राष्ट्रीय छात्रसेना विभागाच्या वतीने भारत सरकार व महाराष्ट्र शासनाच्या निर्देशानुसार मा. पंतप्रधान महोदय यांनी जाहीर केल्याप्रमाणे दिनांक ०९ ते १५ ऑगस्ट, २०२४ या कालावधी मध्ये हर घर

तिरंगा म्हणजे घरोघरी तिरंगा या अभियानाच्या अनुषंगाने महाविद्यालयामध्ये दिनांक १३/०८/२०२४ रोजी तिरंगा जनजागृती रॅलीचे आयोजन करण्यात आले होते. या रॅलीचे उद्घाटन महाविद्यालयाचे प्राचार्य शिवप्रसाद टिळेकर यांनी केले. ही रॅली महाविद्यालयाच्या मुख्य प्रवेशद्वारापासून संत सावता माळी मंदिर माळेवाडी बी.फार्मसी कॉलेज प्रवेशद्वार महाविद्यालय परिसर या मार्गाने काढण्यात आली होती. महाविद्यालय परिसरात आल्यानंतर राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रमाधिकारी डॉ. दत्तात्रय मगर यांनी तिरंगा प्रतिज्ञेचे वाचन केले. तिरंगा प्रतिज्ञा नंतर तिरंगा जनजागृती रॅलीचा समारोप करण्यात आला. या रॅलीमध्ये महाविद्यालयातील विविध विभागाचे प्राध्यापक, शिक्षक, शिक्षकेत्तर कर्मचारी, राष्ट्रीय छात्र सेना व राष्ट्रीय सेवा योजना विभागातील व महाविद्यालयातील सर्व विभागातील सुमारे १२०० विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदवला.

स्वच्छता मोहीम व प्लास्टिक निर्मूलन :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने स्वातंत्र्यदिनाच्या पार्श्वभूमीवर दिनांक १४ ऑगस्ट २०२४ रोजी सकाळी ०९:०० ते १०:३० या वेळेत परिसर स्वच्छता मोहीम व प्लास्टिक निर्मूलन हा उपक्रम संपन्न झाला. या उपक्रमात १५० स्वयंसेवक सहभागी झाले. स्वयंसेवक विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालय परिसराची स्वच्छता करून सुमारे शंभर किलो प्लास्टिक कचरा गोळा करून त्याची विल्हेवाट लावण्यात आली.

एक पेड माँ के नाम :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने १४ ऑगस्टला पंतप्रधान मा. नरेंद्र मोदी यांनी केलेल्या आवाहनानुसार, महाविद्यालयात 'एक पेड माँ के नाम' हा उपक्रम राबविण्यात आला. यामधून मातृत्व आणी पर्यावरण संरक्षण हे दोन्ही उद्देश साध्य करण्याच्या दृष्टिकोनातून हा कार्यक्रम साजरा करण्यात आला. या उपक्रमांतर्गत महाविद्यालय परिसरात २१ रोपे लावण्यात आली. या कार्यक्रमात ११० स्वयंसेवकांनी आपला सहभाग

नोंदवला. राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकारी, डॉ. दत्तात्रय मगर, डॉ. सज्जन पवार, प्रा. स्मिता पाटील यांच्या उपस्थितीत हा कार्यक्रम संपन्न झाला.

रॅगिंग जनजागृती :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालयामध्ये यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक अंतर्गत विभागीय केंद्र, पुणे अभ्यास केंद्र शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज, महाविद्यालयातील अॅटी रॅगिंग समिती व राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने अॅटी रॅगिंग जनजागृती या विषयावर व्याख्यान आयोजित केले होते. व्याख्यानाचे प्रमुख पाहुणे म्हणून महाराष्ट्र राज्य प्राचार्य महासंघाचे अध्यक्ष तथा मुक्त विद्यापीठाच्या पुणे विभागीय केंद्राचे सल्लागार समिती सदस्य डॉ. आबासाहेब देशमुख उपस्थित होते तर या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष म्हणून मुक्त विद्यापीठ पुणे विभागीय केंद्राचे वरिष्ठ सल्लागार डॉ. विश्वासराव गायकवाड उपस्थित होते. या कार्यक्रमासाठी महाविद्यालयातील २८० विद्यार्थी उपस्थित होते. हा कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी राष्ट्रीय सेवा योजना विभागातील कार्यक्रम अधिकारी व राष्ट्रीय सेवा योजना स्वयंसेवक यांनी प्रयत्न केले.

मतदार जनजागृती :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने भारतीय निवडणूक आयोगाच्या निर्देशानुसार महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एस. के. टिळेकर यांच्या मार्गदर्शनाखाली दि. १८/०९/२०२४ रोजी नव मतदार नोंदणी व मतदान जनजागृती कार्यक्रम संपन्न झाला. यावेळी गट-शिक्षणाधिकारी तथा नोडल अधिकारी श्री. प्रदीप करडे यांनी विद्यार्थ्यांना नवीन मतदार नोंदणीचे महत्त्व सांगितले. यशवंतनगर ग्रामपंचायतच्या तलाठी स्वाती काळे मॅडम यांनी विद्यार्थ्यांना मतदान प्रक्रिया समजावून सांगितली व देशाच्या सुदृढ लोकशाहीसाठी ज्या विद्यार्थ्यांची नावे मतदार यादीमध्ये आहेत, त्या नवमतदारांना मतदानाचे महत्त्व स्पष्ट करून सांगितले. तसेच या कार्यक्रमांमध्ये मतदार यादीमध्ये नव मतदार

नोंदणी करण्यासाठी आवश्यक असणारा फॉर्म नंबर- ६ चे वाटप करण्यात आले.

गणेश मूर्तीचे पुनर्विसर्जन उपक्रम :

दिनांक २२ सप्टेंबर २०२४ रोजी राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या स्वयंसेवकांनी गणेश मूर्तीचे पुनर्विसर्जन करण्याचे महत्त्वपूर्ण कार्य केले. अकलूज परिसरातील गणेशभक्तानी सराटी पुलाजवळ निरा नदीपात्रामध्ये भाविकांनी कमी पाण्यामध्ये गणेश मूर्तीचे विसर्जन केल्यामुळे गणेश मूर्तीची विटंबना होत होती. ही बाब महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या स्वयंसेवकांच्या ध्यानात आली. त्यावेळी महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या १६ स्वयंसेवकांनी रविवार सुट्टीच्या दिवशी सराटी पुलाजवळ निरा नदीच्या काठावरील गणेश मूर्तीचे पुनर्विसर्जन केले.

कार्य प्रसिद्धी सप्ताह

(२४/०९/२०२४ ते ०२/१०/२०२४):

राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने महाविद्यालयात दिनांक २४ सप्टेंबर २०२४ ते २ ऑक्टोबर २०२४ या दरम्यान कार्यप्रसिद्धी सप्ताह मोठ्या उत्साहात साजरा करण्यात आला. या सप्ताहामध्ये विविध उपक्रम राबविण्यात आले होते. त्या उपक्रमाचा सविस्तर अहवाल पुढील प्रमाणे.

१. राष्ट्रीय सेवा योजना दिवस. कार्यप्रसिद्धी सप्ताह उद्घाटन व उद्बोधन वर्ग :

महाविद्यालयात राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने राष्ट्रीय सेवा योजना दिवस व कार्यप्रसिद्धी सप्ताह (२४/०९/२०२४ ते ०२/१०/२०२४) उद्घाटन समारंभानिमित्त २४ सप्टेंबर २०२४ रोजी महाविद्यालयात उद्बोधन वर्गाचे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यक्रमात प्रमुख मार्गदर्शक म्हणून प्रा. विक्रमसिंह मगर यांनी मार्गदर्शन केले. या उपक्रमात राष्ट्रीय सेवा योजना विभागातील १७५ विद्यार्थी, विद्यार्थिनी सहभागी झाले होते.

२. निबंध स्पर्धा :

दिनांक २५ सप्टेंबर २०२४ रोजी महाविद्यालयामध्ये विद्यार्थ्यांच्या कलागुणांना वाव

देण्यासाठी महाविद्यालयात निबंध स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. या स्पर्धेत कृषी क्षेत्रातील आव्हाने, मतदान जनजागृती, महिला सबलीकरण काळाची गरज माझ्या स्वप्नातील भारत, लोकशाही समोरील आव्हाने, नवीन शैक्षणिक धोरण आणि युवकांपुढील आव्हाने, सोशल मीडिया व आजची युवा पिढी इत्यादी विषयावर विद्यार्थी स्पर्धकांनी निबंध सादर केले. या निबंध स्पर्धेमध्ये ४५ स्वयंसेवकाने सहभाग घेतला.

३. औषधी वनस्पती कार्यशाळा :

राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने कार्यप्रसिद्धीसप्ताहा अंतर्गत गुरुवार दिनांक २६ सप्टेंबर २०२४ रोजी महाविद्यालयात, औषधी वनस्पती कार्यशाळे'चे आयोजन करण्यात आले होते. वनस्पती शास्त्र विभागाचे सेवानिवृत्त विभाग प्रमुख प्रा. रामलिंग सावळजकर यांनी विद्यार्थ्यांना प्रात्यक्षिकांसह मार्गदर्शन केले.

४. आरोग्य तपासणी शिबिर व मार्गदर्शन :

महाविद्यालयात राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग व उपजिल्हा रुग्णालय अकलूज यांच्या संयुक्त विद्यमाने कार्य प्रसिद्धी सप्ताहा अंतर्गत दिनांक २७ सप्टेंबर २०२४ रोजी आरोग्य तपासणी शिबिर संपन्न झाले. आरोग्य तपासणी शिबिरामध्ये महाविद्यालयातील १०२ विद्यार्थ्यांनी आपल्या आरोग्याची तपासणी केली.

५. स्वच्छता अभियान :

महाविद्यालयात दिनांक २८ सप्टेंबर २०२४ रोजी महाविद्यालयीन परिसरामध्ये स्वच्छता अभियानाचे आयोजन केले होते. महाविद्यालयीन विद्यार्थी-विद्यार्थिनींमध्ये स्वच्छते विषयी जागृती निर्माण करणे व त्यांच्यामध्ये श्रमप्रतिष्ठेची भावना वाढीस लागावी. यासाठी या उपक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. या उपक्रमात राष्ट्रीय सेवा योजना विभागातील १८० विद्यार्थी, विद्यार्थिनी सहभागी झाले होते.

६. प्लास्टिक निर्मूलन :

राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने २९ सप्टेंबर २०२४ रोजी महाविद्यालयीन परिसरामध्ये प्लास्टिक कचरा निर्मूलन उपक्रम राबविण्यात आला.

यावेळी सर्व स्वयंसेवकांनी महाविद्यालयीन परिसरातील प्लास्टिक कचरा गोळा करून खड्डे खोदून त्यामध्ये सर्व कचऱ्याचे निर्मूलन करण्यात आले. या उपक्रमासाठी राष्ट्रीय सेवा योजनेतील १६५ स्वयंसेवकांनी सहभाग नोंदविला.

७. रांगोळी स्पर्धा :

महाविद्यालयामध्ये दिनांक ३० सप्टेंबर २०२४ रोजी विद्यार्थ्यांच्या कलागुणांना वाव देण्यासाठी रांगोळी स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. या रांगोळी स्पर्धेमध्ये पर्यावरण संवर्धन, बेटी बचाओ, रक्तदान सर्वश्रेष्ठ, कृषी संस्कृती आदी विषयांवर आधारित रांगोळी स्पर्धा घेण्यात आल्या. या रांगोळी स्पर्धेमध्ये २० स्वयंसेवकांनी सहभाग नोंदवला.

८. वृक्षदिंडी, वृक्षारोपण व रोपवाटप :

दिनांक ०१ ऑक्टोबर २०२४ रोजी महाविद्यालयाच्या राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग व वनपरिक्षेत्र विभाग, माळशिरस यांच्या संयुक्त विद्यमाने वृक्षदिंडी, वृक्षारोपण व रोपवाटप कार्यक्रम संपन्न झाला. यावेळी महाविद्यालयाच्या प्रशासकीय इमारती पासून वृक्षदिंडीस प्रारंभ करण्यात आला. वृक्षदिंडी नंतर महाविद्यालयाच्या क्रीडांगण व खाशाबा जाधव इनडोअर स्टेडियमच्या परिसरामध्ये वृक्षारोपण करण्यात आले. या कार्यक्रमात २०० स्वयंसेवकांनी सहभाग घेऊन सुमारे २१ रोपांची लागवड करण्यात आली. तसेच यावेळी माळशिरस वनपरिक्षेत्र विभागाचे अधिकारी श्री.धर्मेन्द्र सावंत यांच्या हस्ते महाविद्यालयातील स्वयंसेवकांना १०१ मोफत रोप वाटप करण्यात आली.

९. महात्मा गांधी जयंती, लालबहादूर शास्त्री जयंती व आंतरराष्ट्रीय अहिंसा दिन कार्यक्रम :

राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने कार्यप्रसिद्धीसप्ताहा समारोप प्रसंगी दिनांक ०२ ऑक्टोबर २०२४ रोजी महाविद्यालयात आंतरराष्ट्रीय अहिंसादिन तसेच महात्मा गांधी व लाल बहादूर शास्त्री जयंती साजरी करण्यात आली. या कार्यक्रमासाठी प्रमुख पाहुणे गांधी विचाराचे ज्येष्ठ अभ्यासक प्रा. विष्णू सुर्वे होते. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद

टिळेकर हे होते.

स्वच्छता सेवा उपक्रम (१७ सप्टेंबर ते २ ऑक्टोबर २०२४) :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय अकलूज राष्ट्रीय सेवा योजना विभागामार्फत युवक कल्याण व क्रीडा मंत्रालय भारत सरकार यांच्या निर्देशानुसार दिनांक १७ सप्टेंबर ते २ ऑक्टोबर २०२४ या कालावधीत राबविला जात असणारा स्वच्छता ही सेवा या मोहिमेअंतर्गत 'स्वभाव स्वच्छता संस्कार स्वच्छता' हा उपक्रम राबविण्यात आला. या कालावधीत स्वच्छता हीच सेवा हा उपक्रम विविध कार्यक्रम घेऊन महाविद्यालयामध्ये साजरा करण्यात आला.

राष्ट्रीय मतदार दिन साजरा :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने राज्य निवडणूक निर्णय अधिकारी कार्यालय व जिल्हाधिकारी तथा जिल्हा निवडणूक अधिकारी कार्यालय, सोलापूर यांच्या निर्देशानुसार, दिनांक २४/०१/२०२५ रोजी महाविद्यालयामध्ये राष्ट्रीय मतदार दिन साजरा करण्यात आला. या कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी वाणिज्य विभागाचे प्रा. धीरज गुरव हे उपस्थित होते. या राष्ट्रीय मतदार दिवस कार्यक्रमांमध्ये राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रमाधिकारी डॉ. दत्तात्रय मगर यांनी विद्यार्थ्यांना राष्ट्रीय मतदार दिनाचे महत्त्व सांगून राष्ट्रीय मतदार दिवसाची शपथ दिली.

My Bharat Programme (ELP) :

महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने भारत सरकार युवा व क्रीडा मंत्रालय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग महाराष्ट्र शासन यांच्या निर्देशानुसार पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर आदेशानुसार माय भारत पोर्टल अंतर्गत ELP ची माहिती देण्यासाठी श्री. गौरव धार्डे या स्वयंसेवकाचे दि. १७ फेब्रुवारी २०२५ मार्गदर्शनपर व्याख्यान संपन्न झाले. श्री. गौरव धार्डे यांनी माय भारत पोर्टल अंतर्गत ELP कार्यक्रमाची PPT द्वारे विद्यार्थ्यांना सविस्तर माहिती दिली. त्यांनी विद्यार्थ्यांना ELP

कार्यक्रमाचे भविष्यकालीन महत्त्व सांगितले. तसेच विद्यार्थ्यांनी विचारलेल्या शंकाचे निरसन करून विद्यार्थ्यांना ELP संदर्भात जागृत केले

महाविद्यालयीन परिसर स्वच्छता उपक्रम :

महाविद्यालयात दिनांक ०६ मार्च २०२५ रोजी महाविद्यालयीन परिसरामध्ये स्वच्छता मोहिमचे आयोजन केले होते. महाविद्यालयीन विद्यार्थी-विद्यार्थिनींमध्ये स्वच्छते विषयी जागृती निर्माण करणे व त्यांच्यामध्ये श्रमप्रतिष्ठेची भावना वाढीस लागायी. यासाठी या उपक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. या उपक्रमात राष्ट्रीय सेवा योजना विभागातील सुमारे २३० विद्यार्थी, विद्यार्थिनी सहभागी झाले होते.

विशेष श्रमसंस्कार शिबीर :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज, राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाचे विशेष श्रमसंस्कार शिबीर मौजे उघडेवाडी, तालुका - माळशिरस येथे दिनांक १५ जानेवारी २०२५ ते २९ जानेवारी २०२५ या कालावधीमध्ये संपन्न झाले. 'माय भारत फॉर युथ आणि डिजिटल साक्षरतेसाठी युवक' हे घोषवाक्य घेऊन राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने मौजे उघडेवाडी येथे शिबीर कालावधीमध्ये ग्रामस्वच्छता अभियान, व्यसनमुक्ती कार्यक्रम, वृक्षारोपण, अंधश्रद्धा निर्मूलन, मोफत आरोग्य तपासणी, समाज प्रबोधन व्याख्याने, महिला मेळावा व सांस्कृतिक कार्यक्रम इत्यादींच्या माध्यमातून ग्रामस्थांमध्ये जनजागृतीचे कार्य केले. या विशेष श्रमसंस्कार शिबिरामध्ये १४८ स्वयंसेवकांनी सहभाग नोंदविला. महाविद्यालयाचे प्राचार्य एन.एस.एस. चे सर्व कार्यक्रम अधिकारी, माळखांबी या गावचे सरपंच, उपसरपंच, ग्रामपंचायत सदस्य व ग्रामस्थांनी विशेष परिश्रम घेतले.

शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ या वर्षातील नियमित कार्यक्रम व विशेष श्रमसंस्कार शिबीर यशस्वी करण्यासाठी राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकारी डॉ. दत्तात्रय मगर, डॉ. सज्जन पवार, व प्रा. स्मिता पाटील व स्वयंसेवक स्वयंसेविका यांनी परिश्रम घेतले. वरील सर्व नियमित कार्यक्रम व विशेष श्रमसंस्कार शिबीर

यशस्वीरित्या पार पाडण्यासाठी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर महाविद्यालयीन विकास समितीचे सर्व सदस्य, कार्यालयीन प्रबंधक राजेंद्र बामणे, अधीक्षक युवराज मालुसरे, सर्व प्राध्यापक, शिक्षकेतर कर्मचारी, राष्ट्रीय सेवा योजनेचे माजी विद्यार्थी व राष्ट्रीय सेवा योजनेतील स्वयंसेवक स्वयंसेविका यांचे सहकार्य लाभले.

* कार्यक्रम अधिकारी

- डॉ. दत्तात्रय मगर
- डॉ. सज्जन पवार
- प्रा. स्मिता पाटील

“ जिथे आपण ठेच लागून पडतो, तेथुनच सुरुवात होते, सांभाळून चालायची. मग ती पायाला असो किंवा मनाला. पायाची ठेच शरीर जपायला शिकवते तर मनाची ठेच माणसं ओळखायला शिकवते. ”

सांस्कृतिक विभाग अहवाल २०२४-२५

विद्यापीठ युवा महोत्सव सहभाग :

दि. १ ऑक्टोबर २०२४ ते दि. ४ ऑक्टोबर २०२४ या कालावधीत पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठाचा २० युवा महोत्सव लोकमंगल विज्ञान व उद्योजकता महाविद्यालय, वडाळा ता. उत्तर सोलापूर येथे संपन्न झाला. त्यामध्ये महाविद्यालयाने खालील यश संपादन केले.

१. कु. प्रेरणा विकास गायकवाड मराठी वक्तृत्व तृतीय क्रमांक

२. प्रसाद हिम्मत सुळ शास्त्रीय तालवाद्य तृतीय क्रमांक

समूह नृत्य स्पर्धेतील सहभाग :

कला, क्रीडा, सांस्कृतिक व सामाजिक क्षेत्रात लौकिक प्राप्त केलेल्या शंकरनगर येथील प्रताप क्रीडा मंडळाच्या वतीने दि. २२ डिसेंबर ते २४ डिसेंबर २०२४ या कालावधीत शालेय मुला-मुलींच्या राज्यस्तरीय समूह नृत्य स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. यामध्ये ११ वी ते महाविद्यालय प्रासंगिक नृत्य स्पर्धेत महाविद्यालयाच्या संघाने द्वितीय क्रमांकाचे पारितोषिक प्राप्त केले. महाविद्यालयाच्या संघामध्ये १६ विद्यार्थी विद्यार्थिनी सहभागी झाले होते.

महानाट्यातील सहभाग :

हिंदवी स्वराज्याचे संस्थापक युगप्रवर्तक छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या ३५० व्या राज्याभिषेक वर्षपूर्ती सोहळ्याच्या निमित्ताने मा.श्री. जयसिंह मोहिते पाटील उर्फ बाळदादा यांचे मार्गदर्शनाखाली मा.श्री.संग्रामसिंह मोहिते पाटील व मा.कु. स्वरूपाराणी मोहिते पाटील यांचे नेतृत्वात, मा.श्री. अभिजीत रणवरे व मा.श्री. हर्षवर्धन खराडे पाटील यांचे सहकार्याने लेखक युवराज पाटील, अजय तपकिरे दिग्दर्शित शंतनु मोघे व पल्लवी वैद्य, सूत्रधार डॉ. विश्वनाथ आवड यांच्यासह अकलूजच्या स्थानिक कलाकारांनी भूमिका केलेल्या 'रयतेचा राजा राजा शिवछत्रपती' या महानाट्यात महाविद्यालयातील ६५ कलाकार मुख्य भूमिकेत सहभागी झाले होते. अकलूजच्या विजयसिंह मोहिते

पाटील क्रीडा संकुलात हे महानाट्य संपन्न झाले. दोन दिवस चाललेल्या या महानाट्याने शिवछत्रपतींचा काळ उभा केला. हे महानाट्य सहकार महर्षी शंकरराव मोहिते पाटील जयंती समारंभ समिती व शिक्षण प्रसारक मंडळ, अकलूज यांनी आयोजित केले होते.

संविधान गौरव महोत्सव :

दि. ३ फेब्रुवारी ते २१ फेब्रुवारी २०२५ या कालावधीत भारतीय राज्यघटनेच्या ७५ वर्षपूर्ती निमित्त संविधान गौरव महोत्सव सादर करण्यात आला. यामध्ये विविध स्पर्धा घेण्यात आल्या.

सृजनरंग महोत्सव २०२५- वक्तृत्व व मेहंदी स्पर्धा :

दि. १८ फेब्रुवारी २०२५ रोजी वक्तृत्व व मेहंदी स्पर्धा उत्साहात संपन्न झाल्या. वक्तृत्व स्पर्धेचे परिक्षण प्रा. रोहित देशमुख व प्रा. अनिल लोंढे यांनी केले. तर मेहंदी स्पर्धेचे परीक्षण प्रा. धनश्री हातोळकर व प्रा. चैताली पिसे यांनी केले.

रिल मेकिंग व मोबाईल फोटोग्राफी सादरीकरण स्पर्धा :

दि. १७ फेब्रुवारी २०२५ रोजी रिल मेकिंग व मोबाईल फोटोग्राफी सादरीकरण स्पर्धा उत्साहात संपन्न झाली.

या स्पर्धेसाठी कॉलेज, मैत्री, राष्ट्रीय एकात्मता, निसर्ग, संस्कृती इत्यादी विषय देण्यात आले होते. सध्याच्या काळात महाविद्यालयीन युवक मोबाईल मध्ये जास्त गुंतलेला दिसतो आहे. त्याच मोबाईलचा वापर करून त्याला कल्पकतेने मांडणी करता यावी यासाठी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर यांच्या मार्गदर्शनाखाली सृजनरंग महोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले. मोबाईल फोटोग्राफी स्पर्धेत एकूण ४४ तर रिलमेकिंग स्पर्धेत १९ स्पर्धक सहभागी झाले होते. या दोन्ही स्पर्धेचे परिक्षण फोटोग्राफर केदार लोहकरे व व प्रशांत वाघमारे यांनी केले.

शिवरत्न झिल २०२४-२५ स्पर्धेतील सहभाग :

शिवरत्न शिक्षण संस्था व शिवपार्वती सार्वजनिक विकास व सेवा ट्रस्ट आयोजित राज्यस्तरीय महोत्सवामध्ये महाविद्यालयाने खालील स्पर्धा प्रकारात

यश संपादन केले.

गुणवंत विद्यार्थी : प्रेरणा गायकवाड, हितेश पुंज, ओंकार शहाणे

कथाकथन स्पर्धा : प्रथम क्रमांक प्रेरणा गायकवाड

कविता वाचन स्पर्धा : प्रथम क्रमांक प्रेरणा गायकवाड, द्वितीय क्रमांक गौरी लोंढे

क्रिकेट स्पर्धा मुली : द्वितीय क्रमांक

केस स्टडी : प्रथम क्रमांक गौरी कुलधर्मे, श्रावणी ढगे

विविध वक्तृत्व स्पर्धेतील सहभाग :

दि. २२ डिसेंबर २०२४ निमगाव येथे घेण्यात आलेल्या राज्यस्तरीय वक्तृत्व स्पर्धेमध्ये महाविद्यालयाची विद्यार्थिनी कु. प्रेरणा विकास गायकवाड द्वितीय क्रमांकाची मानकरी ठरली.

दि. २७ मार्च २०२५ रोजी सांगोला महाविद्यालय, सांगोला आयोजित राज्यस्तरीय आंतरमहाविद्यालयीन वाद-विवाद स्पर्धेत सांघिक प्रकारात तृतीय क्रमांकाचे पारितोषिक रूपये तीन हजार सन्मानचिन्ह व प्रमाणपत्र प्राप्त झाले. या स्पर्धेत महाविद्यालयाच्या संघात कु. नेहा माने आणि रोहित देवकर सहभागी झाले होते.

दि. २८ मार्च २०२५ रोजी महाराष्ट्र ग्रामीण साहित्य विकास मंडळ व अर्धनारी नटेश्वर महाविद्यालय, वेळापूर आयोजित कथावाचन स्पर्धेमध्ये महाविद्यालयाची विद्यार्थिनी कु. प्रेरणा विकास गायकवाड द्वितीय क्रमांकाची मानकरी ठरली.

आविष्कार भितीपत्रक :

विद्यार्थ्यांच्या सृजनशीलतेला वाव मिळावा, संस्थेचे संस्थापक सहकार महर्षी शंकरराव मोहिते पाटील, संस्थाचालक यांच्या विषयी कृतज्ञतेची भावना वृद्धिंगत व्हावी, वैज्ञानिक दृष्टिकोन वाढीस लागावा हे उद्दिष्ट डोळ्यासमोर ठेवून महाविद्यालयात प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर यांच्या मार्गदर्शनाखाली आविष्कार भितीपत्रक विभागाच्या वतीने शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ मध्ये खालील प्रमाणे विविध भितीपत्रक अंकाचे प्रकाशन करण्यात आले.

१. दि. १५ ऑगस्ट २०२४ रोजी देशाच्या स्वातंत्र्य दिनाचे औचित्य साधून 'स्वातंत्र्य दिन विशेषांक' या आविष्कार अंकाचे प्रकाशन करण्यात आले.

२. दि. ५ सप्टेंबर २०२४ रोजी भारताचे माजी राष्ट्रपती डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांच्या जयंतीनिमित्त 'शिक्षक दिन विशेषांक' या आविष्कार भितीपत्रक अंकाचे प्रकाशन करण्यात आले.

३. दि. १४ जानेवारी २०२५ रोजी शिक्षण प्रसारक मंडळाचे संस्थापक सहकार महर्षी शंकरराव मोहिते पाटील यांची जयंती, मकर संक्राती व भूगोल दिनाचे औचित्य साधून 'सहकार महर्षी जयंती विशेषांक' या आविष्कार भितीपत्रक अंकाचे प्रकाशन करण्यात आले.

४. दि. २६ जानेवारी २०२५ रोजी भारतीय प्रजासत्ताक दिनाचे औचित्य साधून 'प्रजासत्ताक दिन विशेषांक' या आविष्कार भितीपत्रकाचे प्रकाशन करण्यात आले.

५. ११ फेब्रुवारी २०२५ रोजी सहकार महर्षी शंकरराव मोहिते पाटील यांच्या पुण्यस्मरण दिनानिमित्त 'सहकार महर्षी पुण्यतिथी विशेषांक' या आविष्कार भितीपत्रक अंकाचे प्रकाशन करण्यात आले.

सदर शैक्षणिक वर्षातील आविष्कार भितीपत्रकाचे अंक प्रकाशित करित असताना महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना व्यक्त होण्याची संधी देण्यात आली. त्यासाठी विद्यार्थी विद्यार्थिनींना डॉ. चंद्रशेखर ताटे-देशमुख, प्रा. स्मिता पाटील यांचे मार्गदर्शन व विविध विभागातील विद्यार्थ्यांचे सहकार्य लाभले.

डॉ.सी.व्ही. ताटे

सांस्कृतिक विभाग प्रमुख

नजरे पल्याड पाहू
शकतात तेच खरे

नेत्र

आणि

दूर असुनही दरावत
नाही तेच खरे

प्रेत्र

जिमखाना विभाग अहवाल २०२४-२५

सन २०२४-२५या शैक्षणिक वर्षात महाविद्यालयाच्या खेळाडूंनी पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ आंतर महाविद्यालयीन तसेच अखिल भारतीय आंतरविद्यापीठ / महाराष्ट्र राज्य आंतर विद्यापीठ स्पर्धेत विद्यापीठाचे प्रतिनिधित्व करणारे खेळाडू एकूण ७७ मुले व ३६ मुली विविध क्रीडा प्रकारात सहभाग घेतला असून यावर्षी एशियन पॉवरलिफ्टिंग स्पर्धेत आंतरराष्ट्रीय स्तरावर कु. समीक्षा अजय मानकुमरे हीने सुवर्णपदक प्राप्त केले आहे. तसचे कु. साक्षी सोमनाथ घाडगे हिने अखिल भारतीय पश्चिम विभागीय आंतरविद्यापीठ वेटलिफ्टिंग स्पर्धेत चौथा क्रमांक मिळाला आहे तसेच खेळो इंडिया स्पर्धेत सहभागास पात्र झाली आहे.

यावर्षी राष्ट्रीय स्तरावर २१ खेळाडूंनी व राज्यस्तरावर २ खेळाडूंनी सहभाग घेतला.

आयोजन :

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ आंतरमहाविद्यालयीन वेटलिफ्टिंग / पॉवरलिफ्टिंग / शरीरसौष्ठव स्पर्धा दिनांक २५ ऑक्टोबर २०२४ व १५ डिसेंबर २०२४ रोजी पार पडली.

सराव शिबिर :

अखिल भारतीय आंतरविद्यापीठ पश्चिम विभागीय कबड्डी स्पर्धेसाठी पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ कबड्डी संघाचे सराव शिबिर दिनांक १० ते १५ ऑक्टोबर २०२४ रोजी शंकरराव मोहिते महाविद्यालय येथे पार पडले.

नैपुण्य प्राप्त खेळाडू यादी

अ.क्र.	विद्यार्थ्यांचे नाव	वर्ग	क्रीडा प्रकार	प्राविण्य
१	कु. मानकुमरे समीक्षा अजय	बी.ए.२	पॉवर लिफ्टिंग	आंतरराष्ट्रीय अशियान स्पर्धेत सुवर्ण (७६ कि.), आंतरविद्यापीठ स्पर्धेत निवड
			वेटलिफ्टिंग	आंतरमहाविद्यालयीन प्रथम (८१ कि.)
२	कु. घाडगे साक्षी सोमनाथ	एम.ए.१	वेटलिफ्टिंग	ऑल इंडिया पश्चिम विभागीय स्पर्धेत चौथी, खेळो इंडिया निवड.
३	श्री. क्षीरसागर शुभम प्रकाश	एम.ए.२	एअर पिस्तूल	ऑल इंडिया आंतरविद्यापीठ स्पर्धेत सहभाग
४	श्री. चौरे पृथ्वीराज संजय	बी.ए.१	धनुर्विद्या	ऑल इंडिया आंतरविद्यापीठ स्पर्धेत सहभाग
५	श्री. चौगुले प्रीतम शिवाजी	बी.ए.१	वेटलिफ्टिंग	ऑल इंडिया स्पर्धेत १८ वा. क्रमांक १०२ कि.
			पॉवर वेटलिफ्टिंग	आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत तृतीय १०५ कि.
६	श्री. कट्टमनी अक्षय शांताराम	बी.कॉम.१	वेटलिफ्टिंग पावर वेटलिफ्टिंग	ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग ६९ कि.
७	श्री. मदने गणेश रमेश	बी.ए.१	वेटलिफ्टिंग	ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग १०९ कि. हॅमर थ्रो आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत प्रथम क्रमांक

८	श्री. कदम यशराज सचिन	बी.ए. १	पॉवर लिफ्टिंग	ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग ८३ किलो
			वेटलिफ्टिंग	आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत ६७ किलो द्वितीय क्रमांक
९	श्री. भोईटे देवदत्त राजकुमार	बी.ए. २	एअर रायफल	ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग
१०	श्री. मगर चैतन्य ज्ञानेश्वर	एम.एसस्सी. १	कबड्डी	ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग
११	श्री. शिंदे मल्हारी मारुती	बी.ए. १	कबड्डी	ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग
१२	कु. लोकरे स्नेहल आप्पासाहेब	बी.ए. १	तायक्वांदो	ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग
१३	श्री. बनसोडे शुभम अनिल	बी.ए. २	बॉक्सिंग	ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग
१४	श्री. शहा मानव मनोज	बी.ए. १	व्हॉलीबॉल	ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग
१५	श्री. धुमाळ हर्ष दीपक	बी.ए. १	व्हॉलीबॉल	ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग
१६	श्री. ओहळ यश संजय	बी.ए. १	व्हॉलीबॉल	ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग
१७	कु. कामेगावकर धनश्री दिलीप	बी.कॉम. १	व्हॉलीबॉल	ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग
१८	श्री. पिसे जयदीप सुनिल	बी.एससी. १	शरीरसौष्ठव	ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग ७५ किलो
१९	कु. खवळे वैष्णवी विठ्ठल	बी.कॉम. ३	कबड्डी	ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग
२०	कु. पवार सोनाली प्रभाकर	बी.कॉम. १	वेटलिफ्टिंग	ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग
२१	श्री. ननवरे अभिजीत महादेव	बी.ए. १	कुस्ती	ऑल इंडिया स्पर्धेत सहभाग
२२	कु. इंगोले आरती विजय	बी.कॉम. १	कबड्डी	महाराष्ट्र आंतरविद्यापीठ स्पर्धेत सहभाग
२३	श्री. बाबर विशाल हनुमंत	बी.ए. १	गोळा फेक	महाराष्ट्र आंतरविद्यापीठ स्पर्धेत सहभाग
			थाळीफेक	आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत तृतीय क्रमांक
२४	श्री. लष्करे प्रशांत अनिल	एम.ए. १	डेकेथलॉन	आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत प्रथम
२५	श्री. जमादार अमन शाकीर	बी.ए. १	शरीरसौष्ठव	आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत ९० कि. प्रथम
			पॉवर लिफ्टिंग	आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत ९३ किलो तृतीय
			व्हॉलीबॉल	आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत तृतीय
२६	श्री. मुजावर मोहम्मद	बी.कॉम. १	बॉक्सिंग	आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत द्वितीय ८५ किलो
२७	कु. नागणे ऋतुजा अनिल	बी.ए. २	लांब उडी	आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत द्वितीय
			१५०० मीटर	आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत तृतीय
२८	श्री. कोळी निखिल किरण	बी.ए. २	तिहेरी उडी	आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत द्वितीय
			लांब उडी	आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत तृतीय
२९	कु. दरवेशी मुस्कान बाबासाहेब	बी.कॉम. १	वेटलिफ्टिंग	आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत ७६ कि. द्वितीय
३०	श्री. मेटकरी संतोष लक्ष्मण	बी.ए. १	बांबू उडी	आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत द्वितीय
			व्हॉलीबॉल	आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत तृतीय

३१	श्री. जाधव उत्कर्ष ढालचंद्र	बी.ए.१	पॉवर लिफ्टिंग	आंतरढहाविद्यालयीढ स्पर्थेत १०५ कि. द्वितीय
			गोळा फेक	आंतरढहाविद्यालयीढ स्पर्थेत तृतीय क्रमांक
३२	श्री. सुरवसे आदित्य संजय	बी.एसस्सी.१	वेटलिफ्टिंग	आंतरढहाविद्यालयीढ स्पर्थेत ५५ कि. द्वितीय
३३	श्री. लोंढे रणवीर ढहेश	बी.ए.१	पॉवरलिफ्टिंग	आंतरढहाविद्यालयीढ स्पर्थेत ६६ कि. द्वितीय
३४	श्री. खुडे विक्रढ दत्तात्रेय	बी.कॉढ.१	उंच उडी	आंतरढहाविद्यालयीढ स्पर्थेत द्वितीय
३५	श्री. राऊत श्रेयश ढहादेव	बी.कॉढ.१	उंच उडी	आंतरढहाविद्यालयीढ स्पर्थेत तृतीय
३६	श्री. ढगे आशिष दत्तात्रेय	बी.एसस्सी.१	वेटलिफ्टिंग	आंतरढहाविद्यालयीढ स्पर्थेत ९६ कि.तृतीय
३७	श्री. पवळ शिवढ लालासो	बी.ए.२	१०० ढीटर हर्डस	आंतरढहाविद्यालयीढ स्पर्थेत तृतीय
३ॢ	कु. शेख ढहेक ढहंढद	बी.कॉढ.१	वेटलिफ्टिंग	आंतरढहाविद्यालयीढ स्पर्थेत ७१ किलो तृतीय
३९	श्री. केचे विक्रांत शहाजी	बी.एसस्सी.१	पावरलिफ्टिंग	आंतरढहाविद्यालयीढ स्पर्थेत ६६ किलो तृतीय
४०	श्री. एकतपुरे तुषार कुंडलिक	बी.ए.१	व्हॉलीबॉल	आंतरढहाविद्यालयीढ स्पर्थेत तृतीय
४१	श्री. बिडवे विश्वतेज रढेश	बी.ए.१	व्हॉलीबॉल	आंतरढहाविद्यालयीढ स्पर्थेत तृतीय
४२	श्री. गायकवाड विश्वजीत हनुढंत	बी.ए.१	व्हॉलीबॉल	आंतरढहाविद्यालयीढ स्पर्थेत तृतीय
४३	श्री. सोढवणे पृथ्वीराज सतीश	बी.ए.२	व्हॉलीबॉल	आंतरढहाविद्यालयीढ स्पर्थेत तृतीय
४४	श्री. ढिंढाळकर पृथ्वीराज संजय	बी.कॉढ.१	व्हॉलीबॉल	आंतरढहाविद्यालयीढ स्पर्थेत तृतीय
४५	श्री. राऊत शिवराज अजिढाथ	बी.कॉढ.१	व्हॉलीबॉल	आंतरढहाविद्यालयीढ स्पर्थेत तृतीय
४६	श्री. शेख इढरान चाँद	बी.ए.२	व्हॉलीबॉल	आंतरढहाविद्यालयीढ स्पर्थेत तृतीय

प्रा. अरविंद वाघढोडे
जिढखाना विढाग प्रढुख

बहुतेक लोक यश ढिलवण्याच्या बेतात असतानाच हार ढानतात...
ते एक यार्ड रेपेवर हार ढानतात. ते खेळाच्या शेवटच्या क्षणी
विजयी टचडाऊढपासूढ एक फूट अंतरावर हार ढानतात
रॉस पेरोट

LIBRARY AND INFORMATION CENTRE Annual Report 2024-25

Library is an important role of the college which is major learning resource and e-resource for the students and faculty members. As per the changing scenario, role of library is also being changed. Modern technology has been utilized in the library to provide maximum different types of services for not only common users but researchers, scholars, and others also. The major objectives of education can be fulfilled with the help of library. It collects information, processes and stores important information. From the ancient times, storage and spread of education has been carried out through the Library.

About the Library and Information Centre :

S.M. Mahavidyalaya was established in rural area in 1967 in Akulj, with few departments and the library was in a single room of the main building. Then, there were only 1640 printed books and the cost was 15527.15/.

In 2004, separate library building was constructed and named after Rabindranath Tagore who was an eminent educationist and philosopher. At present, the Library has over nearly 88895 printed books and subscribes over national and international peer reviewed Journals and Periodicals.

College library has a beautiful location, sufficient space and user oriented cupboards, locating attractive arrangement of resources. The library fulfills all the students' requirements with sufficient collection, services, facilities, resources/e-resources supported by well trained staff.

Library Building -

College library has separate building with 9717 sq. ft. area. Ground floor is used for stack section I, II & III, Circulation section, Librarian office, Reference & Periodical section and Processing room, Administrative work & Faculty reading room and first floor is used for common boy's & girl's reading room, Multimedia Centre, Network

Resource Centre/Browsing Centre, Newspaper section, and Circulation section.

Library working Hours -

i) Monday to Saturday	- 8 am. to 5.30 pm.
ii) Study Room hours	- 8 am. to 5.30 pm.
iii) Night Study Room hours	- 7 pm. to 11 p.m.
(During Exam Period)	(Including Sunday & all holidays)

Library Readers -

All the students, faculty members, administrative staff, external students, management representatives and others are entitled to get the library facility.

Circulation Section -

- i) Two books are issued to the all UG students for seven days.
 - ii) Five books are issued to the Ph. D. students after the admission.
 - iii) Ref. book/textbooks are issued on Identity Card for a day to each student after the request.
 - iv) Those students appearing for MPSC, UPSC, NDA, MBA, NET/SET, ICWA, CA and other competitive examinations, the library provides this facility separately after the request.
 - v) Provided open access facility to all students of UG and PG.
 - vi) One Book is issued to the external student for fifteen days after getting membership in the scheme.
- * During this year, Total 13751 (6869+6882) books are circulated by the library. The Ratio of circulation of books is 45-70 per day.
* During this year, Total 17817 (10935+6882) users are visited in the library. The Ratio of library visiting of faculty members and Students are minimum 60-75 per day. (as on 22/05/2025)

Periodical Section -

Library pays regular subscription of national and international research journals, magazines, and peer reviewed journals of various subjects, general magazines & NLIST from various grants of college during this academic

year.

Current journals/periodicals are displayed on racks in periodical section and it is open to all students and faculty members. Back issues of the journals are made available in the library to the faculty members and also students.

Reference Section : Library has various reference collections including Encyclopedias, Dictionaries, Biographical sources, Handbooks, Yearbooks, other yearbooks, Manuals, Directories, Record Books, Gazetteers and Annals etc. These books are made available to the readers during library working hours. The personal assistance as guidance and help is provided, if required to the new readers to make use of the reference book because reference section is an important and an isolated section in the library. Presently, there are 1296 pure reference sources like Encyclopedias, Dictionaries, Gazetteers, Handbooks, Yearbooks, Limca book of records and Gunnies book of world records etc are available in the reference section.

Ebrary :

Subscription to e-resources :

i) NLIST -

Our College library is a member of e-resources programme entitled "National Library and Information Services infrastructure for Scholarly Content (N-LIST)" of Information and Library Network (INFLIBNET), Inter-University Centre (IUC) of University Grants Commission (UGC) and Human Resource Development. It is subscribed Rs. 5900/- by the college on April 2024 for a year. Under this programme, one has access to more than 6000 full text e-resources (including current issues with 5-10 years back PDF files), 1,99,500+ e-books of different national as well as international publishers, world ebook library 30,00,000 and south Asia Archive 4.5 million pages. This facility is made available with remote access to all user users for their research purpose and study work.

National Digital Library :

Ministry of Human Resource Development under its National Mission on Education through Information and Communication Technology has initiated the National Digital Library (NDL) pilot project to develop a framework of virtual repository of learning resources with a single-window search facility. Library has provided access under National Digital Library (NDL) pilot project. Under this programme, one has free access more than 6,00,000 items of e resources of journals and books of different national as well as international publisher and its available free of cost.

C.D. Collection : Library has developed CD collection of different books and journals form last fifteen years. These CDs collection are made available to the all users of college. Presently, there are 413 CDs are available in the library. DVD/VCD materials are also available in the library.

Book Bank Scheme -

This scheme is available for poor and needy students. A set of text books is issued for an academic year under 'Book Bank Scheme'. Total 10 Students have taken the benefit of this scheme.

We also provide set of Textbooks under book bank scheme to disabled students at the free cost.

Total Books as on : 31/03/2025

i) Books :

a) Junior College	:	8465
b) MCVC	:	1331
c) Senior College	:	52855
d) Post-Graduate	:	3829
e) UGC	:	20276
f) Book Bank	:	994
g) Donated	:	1145

Total Books : 88895

ii) Periodicals :

a) Subscribed	:	NLIST
b) Newspapers	:	16

iii) A / V Materials DVD / VCD

Sr.No.	Particulars	Existing 2023-24		2024-25		Total	
		No of DVD / VCD	Price	No of DVD / VCD	Price	No of DVD / VCD	Price
01	DVD, VCD	112	25,289/-	-	-	112	25,289/-
Total		112	25,289/-	-	-	112	25,289/-

iv) Total Books Purchased and its cost in academic year 2024-25

	Books	Total Cost	Net Cost
a) Junior	05	2400/-	1800/-
b) MCVC	0	0	0
c) UGC	0	0	0
d) Senior	527	101165/-	77287/-
e) Senior Non-Grant	0	0	0
f) Post - Graduate	31	19604/-	15093/-
g) Book Bank	0	0	0
h) Donated	21	0	0
Total	584	123169/-	94180/-

Total New Books Purchased (Added) in the Library

Sr.No.	Particulars	No of Books	Total Amt	Net Amt
1	Text Books	533	100683.00	77160.00
2	General & Ref. Books	49	20696.00	15732.00
3	Pure Reference Books	02	1790.00	1288.00
Total			123169	94180.00

A) Senior : Under Graduation Section

Sr.No.	Particulars	No of Books	Total Amt	Net Amt
1	Text Books	518	95304.00	72588.00
2	Reference Books	07	4071.00	3411.00
3	Pure Reference Books	02	1790.00	1288.00
Total		527	101165.00	77287.00

B) Post - Graduation Section

Sr.No.	Particulars	No of Books	Total Amt	Net Amt
1	Text Books	15	5379.00	4572.00
2	Reference Books	16	14225.00	10521.00
Total		31	19604.00	15093.00

C) Junior :

Sr.No.	Particulars	No of Books	Total Amt	Net Amt
1	Reference Books	05	2400.00	1800.00
	Total	05	2400.00	1800.00

D) Donated :

Sr.No.	Particulars	No of Books	Total Amt	Net Amt
1	General & Ref. Books	21	-	-
	Total	05	-	-

Total No. of journals subscribed by the library and its subscription during the year of 2024-25

Sr.No.	Particulars	No of Books	Total Subscription
1	CDF: INFLIBNET (Senior)	e-journals & e-books (N-List)	5900.00
	Total	NLIST	5900/-

Donated Books :

During in this academic year, following Institutes / Persons donated books for the library

Sr.No.	Particulars	Description	Qty.
1	Abhishek Bansode	General Reference Books	08
2	Dr. S.N. Gujar	Geography Reference Book	05
3	Shri. Somnath R. Chavan	Marathi General Books	08
		Total	21

Total New Books Purchased & Journals Subscribed (Subject wise)

Sr. No.	Subject	No. of Books	Total Amount	Net Amount	No. of Jr.s Subscribed	Subscription Amt
01	Marathi General	07	2780	2120		
02	English	07	7800	5616		
03	Hindi	76	18088	14738		
04	Marathi	55	11775	8625		
05	Commerce	128	15885	12871		
06	Chemistry	104	13360	9967		
07	Physics	90	5650	4293		
08	Botany - Agri.Sci.	06	10170	7323		
09	Zoology	04	5040	3629		
10	Mathematics	01	300	300		
11	Electronics	09	8134	6413		
12	Education	27	9192	7245		
13	History	02	3590	2585		
14	Geography	22	2900	2127		

15	Economics	23	6715	5040		
16	Pure Ref. Books	02	1790	1288		
	Donated	21	00	00		
17	N-LIST				6000+	5900
	Total	584	123169	94180	6000+	5900

Library Staff -

For the collection development and routine work of the library, we get help and guidance from our Principal and Chairperson of Library Advisory Committee Dr. S. K. Tilekar and all the members of library committee.

All the staff of the library is as follows:

- i) Shri.D. D. Surve Asst. Librarian
- ii) Shri I. B. Shaikh Library Attendant
- iii) Shri B. V. Chavan Library Attendant
- iv) Shri R.V. Jadhav Library Attendant

They help in carrying out the library routine smoothly.

Multimedia Centre -

Library have developed multimedia centre with attached LCD projector in separate room. College has organize various events i e conferences, seminars, guest lectures, meetings etc. The strength of seating capacity is 60.

Study Room Facility -

In the library, common boys & girls study room and faculty study room facility are available separately. The strength of seating capacity is 170 for boys & girls and 24 for faculty members.

Common Study room is kept open from 8.00 a. m. to 5.30 p. m. In the common study room, text books, competitive exam books, general magazines, syllabus, newspapers and question paper sets etc are made available for a day on identity card after the students' demand.

Night Study Room Facility -

Night Study room facility is available separately in the Seminar hall of the college. At a time approximately 100 to 125 students can take the benefit of this scheme. Study room is kept open from 7.00 p.m. to 11.00 p.m. (Including holidays and during examination).

In the night study room, text books are made available to the college students on identity card after the demand. Night study room is run by earn and learn scheme Students.

Entrance/Competitive/NET-SET Exam/CC&C:

Those students who prepare for competitive exam, MH CET, to get admission for

medical/ engineering and others, the library provides related subject books.

Presently, there are various types of subjects like MPSC, UPSC, NDA, MBA, NET/SLET, Career and Counseling Cell and CA Foundation. Books for competitive exam such as MPSC, UPSC, NDA, MBA, NET/SLET and CA Foundation are issued to the readers for seven days on Library id to each student after the students' request.

MH CET books are also issued to the 12th std. students for seven days on Library borrow card to each student.

OPAC/WebOPAC :

Users can search/view all the books available in our library on the library's OPAC machines (client) and anywhere in the world during library working hours. Also users can view book(s) with their names on a library's OPAC machines. A total of two machines are kept for OPAC to searching the books. Web link for searching books <http://103.127.77.182/webopac/>

Login-Logout :

To save the time of the users, the library has started a user tracking system for the users through the library software SOUL 3.0. The library has created Library ID Card with a barcode from the Software for all students, faculty members and other users. Based on that, users record their library visits through their login and logout. During this year, total 10935 users are visited in the library.

External Readers -

We provide the library facilities to the outside readers from the college/society according to the rules of the library.

Events / Program -

Library has organized following events/program under Vaachan

Sankalp Maharashtra -

- Book Exhibition Marathi Story and Novels on 31/01/2024
- Rare Books Exhibition on 01/01/2025
- Group Reading Activities (Samuhik Vaachan) on

03/01/2025

- Reading Skills Workshop on 06/01/2025
- Users and Writers symposium on 06/01/2025
- Book Reviews and Narrative Contests on 16/01/2025

Other Facilities -

We provide following other facilities to the readers:

- i) Current awareness service through News paper clipping
- ii) New Arrivals
- iii) Book Exhibition, events
- iv) User Orientation Program
- v) Question Bank
- vi) University Syllabus
- vii) Information facility through multimedia i. e. CD'S
- viii) Cold Drinking Water

Shri. Dattatray S. Patil

Librarian

Library and Information Centre

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक अभ्यासकेंद्र : शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज (६५७७अ) वार्षिक अहवाल २०२४-२५

शिक्षण प्रवाहात आल्यानंतर विवाह बंधनात अडकल्यामुळे किंवा आर्थिक परिस्थितीमुळे ज्यांचे शिक्षण अपूर्ण राहिले आहे अशा शिक्षणापासून वंचित असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना पुन्हा शिक्षण प्रवाहात आणण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने ०१ जुलै १९८९ रोजी यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्तविद्यापीठाची नाशिक येथे स्थापना केली. या विद्यापीठाचे कार्यक्षेत्र संपूर्ण महाराष्ट्र असून त्याचे मुख्यालय नाशिक येथे आहे.

शिक्षणापासून वंचित असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना शिक्षण प्रवाहात आणण्याचे व शिक्षण सामाजिक स्तरापर्यंत पोहोचवण्याचे विद्यापीठाचे मुख्य उद्दिष्ट आहे. 'ज्ञानगंगा घरोघरी' हे विद्यापीठाचे ब्रीद वाक्य आहे.

अकलूज परिसरातील शिक्षणापासून वंचित असलेल्या विद्यार्थ्यांना मुक्त विद्यापीठाच्या माध्यमातून उच्च शिक्षण प्रवाहात आणावे या दृष्टीने 'शिक्षण प्रसारक मंडळ, अकलूज' संस्थेने शंकरराव मोहिते महाविद्यालयांमध्ये जानेवारी २००५ साली विद्यापीठाचे

अभ्यासकेंद्र सुरू केले. या अभ्यासकेंद्रामध्ये बी.ए. व बी. कॉम. हे शिक्षणक्रम सुरू आहेत. या मुक्त विद्यापीठाच्या

पदवीने पदव्युत्तर शिक्षण, नोकरी पदोन्नती, पोलीस भरती व इतर शासकीय नोकरी व भविष्यातील वाटचालीसाठी दिशा मिळते.

प्रवेशित विद्यार्थी : शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ मध्ये बी.ए. भाग १ १६७, बी.ए. भाग २ १७३ व बी.ए. भाग ३ १४१, बी.कॉम. भाग १ १४६, बी. कॉम. भाग २- ११८ व बी. कॉम. भाग ३- ८५ अशा एकूण ८३० विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतलेला आहे. या सर्व विद्यार्थ्यांना दर रविवारी वेळापत्रकानुसार तज्ज्ञ समंत्रक मार्गदर्शन करतात. यावर्षी १७/११/२०२४ ते १६/०३/२०२५ या कालावधीत दर रविवारी समंत्रण करण्यात आले.

शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ चा निकाल :

बी.ए. भाग १- ८५.०३%, बी.ए. भाग २-७२.५९%
बी.ए. भाग ३- ८५.१०% बी.कॉम. भाग १-७९.८१% ,
बी. कॉम. भाग २- ७२.७२% बी. कॉम. भाग ३- ८७.६१%.

अभ्यासकेंद्रातील उपक्रम : दि. १७/११/२०२४ रोजी केंद्र संयोजक डॉ. बाळासाहेब मुळीक यांनी अभ्यासकेंद्रातील बी.ए. व बी.कॉम. विद्यार्थ्यांच्या स्वागत

विविध उपक्रम

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर
विद्यापीठ वर्धापन दिन महाविद्यालयात संपन्न

हिंदी दिवस समाहांतर्गत आयोजित विविध
स्पर्धेतील पारितोषिक प्राप्त विद्यार्थी

प्रताप क्रीडा मंडळ, शंकरनगर-अकलूज आयोजित समूह नृत्य स्पर्धा २०२४ सहभागी विद्यार्थी कलाकार
सन्मान सोहळा प्रसंगी उपस्थित महाविद्यालयाचे प्राचार्य व प्राध्यापक वृंद

हिंदी दिवस समारंभ प्रसंगी प्रमुख मार्गदर्शक
डॉ. तायाजी लोंढे, बावडा

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय व के.बी. पाटील कॉलेज
पंढरपूर अर्थशास्त्र विभाग सामंजस्य करार
प्रा. विजय जाधव व डॉ. आण्णासाहेब नलवडे

विविध उपक्रम

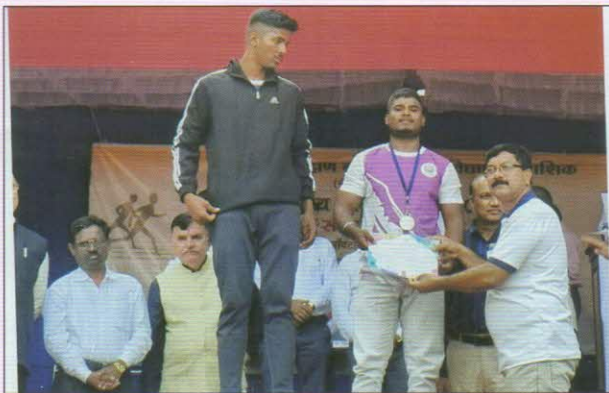
वाचन कौशल्य कार्यशाळेत मार्गदर्शन करताना मा.प्रा. विष्णू सुर्वे व श्री. तानाजी बावळे

वाचन कौशल्य कार्यशाळा

ग्रंथालय पुस्तक प्रदर्शन

य.च.म. मुक्त विद्यापीठ, अकलूज अभ्यासकेंद्राचा विद्यार्थी श्री. महेश जाधव याची भालाफेक व कु. भाग्यश्री काळे या विद्यार्थिनीची खो-खो व १०० मी. धावणे अश्वमेघ स्पर्धेसाठी निवड.

समारंभाच्या कार्यक्रमात विद्यार्थ्यांचे उद्बोधन केले. दि. १४/०१/२०२५ रोजी सहकार महर्षि शंकरराव मोहिते पाटील यांची जयंती व मकर संक्रांतीचे औचित्य साधून 'तिळगुळ वाटप समारंभाचे' आयोजन करण्यात आले. दि. १२/०३/२०२५ रोजी यशवंतराव चव्हाण यांच्या स्मृतिदिनानिमित्त डॉ. रविद्र माने यांनी 'साहित्यप्रेमी यशवंतराव चव्हाण' या विषयावर व्याख्यान दिले.

क्रीडा महोत्सव २०२४-२५

यावर्षीचा मुक्त विद्यापीठाचा विभागीय क्रीडा महोत्सव दिनांक ०३ ऑक्टोबर २०२४ रोजी कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, इंदापूर येथे संपन्न झाला. या विभागीय क्रीडा स्पर्धेमध्ये आपल्या अभ्यासकेंद्रातील खालील खेळाडूंनी सहभाग घेतला.

- १) श्री. पाटील प्रणित राजेंद्र १०० मी. धावणे, खो-खो व गोळाफेक
- २) श्री. कोळी निखील किरण १०० मी. धावणे, खो-खो व लांब उडी
- ३) श्री. थिटे महादेव हनुमंत- गोळा फेक, भाला फेक व ४०० मी. धावणे
- ४) श्री. थिटे लक्ष्मण हनुमंत भाला फेक, १०० व ५००० मी. धावणे
- ५) श्री. आतार अरबाज मुबारक खो-खो, व्हॉलीबॉल संघात निवड
- ६) श्री. तांबोळी रेहमान रियाज १०० मी., २०० मी. धावणे व कबड्डी
- ७) कु. काळे भाग्यश्री विठ्ठल- १०० मी. धावणे, गोळा फेक व खो खो
- ८) श्री. खताळ रणजितसिंह चंद्रकांत १०० मी., २०० मीटर धावणे, व भालाफेक
- ९) श्री. जाधव महेश महादेव गोळा फेक, थाळी फेक व भालाफेक

नाशिक येथे केंद्रीय क्रीडा स्पर्धेसाठी सहभागी झालेले विद्यार्थी

- १) कु. काळे भाग्यश्री विठ्ठल १०० मी. धावणे प्रथम क्रमांक, खो-खो
- २) श्री. जाधव महेश महादेव - भालाफेक प्रथम

३) श्री. पाटील प्रणित राजेंद्र खो-खो

४) श्री. कोळी निखील किरण - खो-खो

५) श्री. आतार अरबाज मुबारक खो-खो, व्हॉलीबॉल

नाशिक येथील स्पर्धेतून श्री. जाधव महेश महादेव भालाफेक मधून तर कु. काळे भाग्यश्री विठ्ठल हिची खो खो या खेळाडूंची गडचिरोली येथील अश्वमेध स्पर्धेसाठी निवड झाली.

२८ मार्च २०२५ रोजी कै. सूर्यकांत माने-देशमुख (माजी सभापती, माजी जिल्हा परिषद उपाध्यक्ष) यांच्या पुण्यतिथीनिमित्त अर्धनारी नटेश्वर महाविद्यालय, वेळापूर व महाराष्ट्र ग्रामीण साहित्य विकास मंडळ यांच्या संयुक्त विद्यमाने कथा वाचन स्पर्धा घेण्यात आली. या स्पर्धेमध्ये कु. काळे शितल वबुशा, कु. जाधव आशाराणी अंकुश व कु. माने स्नेहा दादासाहेब या विद्यार्थिनीना अनुक्रमे प्रथम, तृतीय व उत्तेजनार्थ पुरस्कार मिळाले.

क्रीडा स्पर्धेतील व कथा वाचन स्पर्धेतील यशस्वी विद्यार्थ्यांचे शिक्षण प्रसारक मंडळाचे अध्यक्ष मा.श्री.संग्रामसिंह मोहिते-पाटील, संचालिका मा. कु. स्वरूपाराणी मोहिते-पाटील, सचिव मा.श्री. अभिजीत रणवरे, सहसचिव मा.श्री. हर्षवर्धन खराडे, प्राचार्य डॉ. एस.के. टिळेकर, केंद्र संयोजक डॉ. मुळीक बी. एस. व अभ्यासकेंद्रातील सर्व समंत्रक यांनी अभिनंदन केले.

शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ पासून १०० विद्यार्थ्यांचे युनिट विद्यापीठाने मंजूर केले असून राष्ट्रीय सेवा योजनेतून नियमित कार्यक्रमांतर्गत अनेक उपक्रम राबवले जातात यावर्षी दिनांक १५ जानेवारी २०२५ ते २१ जानेवारी २०२५ या कालावधीत मौजे उघडेवाडी येथे विशेष श्रमसंस्कार शिबीराचे आयोजन केले.

अभ्यासकेंद्राच्या विद्यार्थी संख्या वाढीसाठी केंद्रप्रमुख तथा प्राचार्य डॉ. टिळेकर एस. के., केंद्र संयोजक डॉ. मुळीक बी.एस. व अभ्यासकेंद्रातील सर्व समंत्रक प्रयत्न करतात. विद्यार्थी केंद्रबिंदू मानून अभ्यासकेंद्राची वाटचाल सुरू आहे.

प्रा. डॉ. बाळासाहेब मुळीक
केंद्र संयोजक

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
अभ्यासकेंद्र : शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज (६५७७अ)
राष्ट्रीय सेवा योजना वार्षिक अहवाल २०२४-२५

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाने शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज अभ्यासकेंद्रास २०११-१२ या शैक्षणिक वर्षापासून अभ्यासकेंद्रासाठी राष्ट्रीय सेवा योजनेचे ५० विद्यार्थ्यांचे मंजूर असलेले युनिट शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ पासून १०० विद्यार्थ्यांचे मंजूर केले आहे. त्यानुसार १०० विद्यार्थ्यांची नोंदणी करून प्रत्यक्ष कार्यवाही केली. राष्ट्रीय सेवा योजनेमध्ये सहभागी झालेल्या विद्यार्थ्यांचा व्यक्तिमत्त्व विकास व्हावा तसेच त्यांना श्रमाची लाज वाटू नये व समाजसेवेची आवड निर्माण व्हावी या हेतूने विविध उपक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. राष्ट्रीय सेवा योजने अंतर्गत महाविद्यालय परिसर व दत्तक खेडे मौजे- उघडेवाडी येथे विविध उपक्रमाचे आयोजन दोन विभागात करण्यात आले.

अ) नियमित कार्यक्रम

दि. २१/०६/२०२४ रोजी राष्ट्रीय योगा दिन साजरा करण्यात आला,

दिनांक २४/०९/२०२४ रोजी राष्ट्रीय सेवा योजना दिवस साजरा करण्यात आला. यावेळी डॉ. बाळासाहेब मुळीक यांनी स्वयंसेवकांना उद्बोधनपर मार्गदर्शन केले,

दि. २५/११/२०२४ रोजी यशवंतराव चव्हाण यांच्या जयंतीनिमित्त प्रा. नानासाहेब वरकड यांनी 'महाराष्ट्राच्या जडण-घडणीत यशवंतराव चव्हाण यांचे योगदान' या विषयावर व्याख्यान दिले.

दि. १४/०१/२०२५ रोजी सहकार महर्षि शंकरराव मोहिते पाटील यांची जयंती व मकर संक्रातीचे औचित्य साधून 'तीळगूळ वाटप' समारंभाचे आयोजन करण्यात आले.

दि. १९/०१/२०२५ व दि. १६/०२/२०२५ रोजी महाविद्यालय परिसरामध्ये स्वच्छता करण्यात आली.

दि. १२/०३/२०२५ रोजी यशवंतराव चव्हाण यांच्या स्मृतिदिनानिमित्त डॉ. रविद्र माने यांनी 'साहित्यप्रेमी यशवंतराव चव्हाण' या विषयावर व्याख्यान दिले.

ब) विशेष श्रमसंस्कार शिबीर

विशेष श्रमसंस्कार शिबीर मौजे उघडेवाडी येथे दि. १५ जानेवारी २०२५ ते २१ जानेवारी २०२५ या कालावधीत संपन्न झाले. 'युथ फॉर माय भारत व डिजिटल साक्षरतेसाठी युवक' हे उद्दीष्ट घेऊन स्वयंसेवकांनी मौजे- उघडेवाडी गावात विविध उपक्रम राबविले.

शिबिराचे उद्घाटन मा. श्री. नारायण शिरगांवकर, उपविभागीय पोलीस अधिकारी, अकलूज, ता. माळशिरस यांचे हस्ते संपन्न झाले.

दि. १७/०१/२०२५ रोजी डॉ. सुशांत मोरे आणि डॉ. करिश्मा मुलाणी यांचे सहकार्याने मोफत आरोग्य तपासणी शिबीर आयोजित करण्यात आले.

दि. १८/०१/२०२५ रोजी डॉ. किरण राजमाने यांचे सहकार्याने मोफत पशुचिकित्सा शिबीर आयोजित करण्यात आले.

शिबिरात मंदीर परिसर स्वच्छता, स्मशानभूमी परिसर स्वच्छता व शाळा परिसरात वृक्षारोपण करण्यात आले.

मौजे-उघडेवाडी येथे व्यसनमुक्ती, पर्यावरण, इंधन बचत, डिजिटल साक्षरता इ. विषयावर प्रभातफेरी काढण्यात आली.

दि. २०/०१/२०२५ रोजी मौजे-उघडेवाडी येथे स्त्रियांसाठी हळदी-कुंकू कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले.

शिबिर कालावधीत मौजे उघडेवाडी येथील ग्रामस्थांचे श्री. नामदेव पाटील जादूचे प्रयोग, मास्टर क्रांतीदीप लोंढे- सम्मोहन उपचार पद्धती, ह.भ.प. महादेव महाराज शेंडे यांचे समाज प्रबोधनात्मक भारुड, ह.भ.प. डॉ. किरण महाराज बोधले महाराज यांच्या कीर्तन कार्यक्रमांतून प्रबोधन करण्यात आले.

विशेष श्रमसंस्कार शिबिरात 'उठ युवका जागा व्हो, राष्ट्राचा तू धागा व्हो.. डॉ. लक्ष्मण आसबे, व्यसनमुक्त युवक हाच खरा समाजसुधारक प्रा. धनंजय देशमुख, तूच आहेस तुझ्या जीवनाचा शिल्पकार प्रा. तुकाराम

मस्के, डिजिटल साक्षरता व ग्रामीण भारत प्रा.विक्रमसिंह मगर या वक्त्यांची व्याख्याने आयोजित करण्यात आली. दि. २१/०१/२०२५ रोजी मा. विजया पांगारकर, उपविभागीय अधिकारी, माळशिरस विभाग-अकलूज यांच्या उपस्थितीत समारोप समारंभ संपन्न झाला.

डॉ. विजयकुमार शिंदे
कार्यक्रम अधिकारी

प्रा.डॉ. बाळासाहेब मुळीक
केंद्र संयोजक

Department of Agrochemicals and Pest Management

Annual Report AY 2024-25

Department of Agrochemicals and Pest Management has organized following activities in this academic year.

1. Department of AGPM has organized an educational visit for the students of MSc I and MSc II on 19 October 2024 at Baramati. We visited ICAR National Institute of Abiotic Stress Management Baramati. We also visited Krishi Agriculture Vigyan Kendra (KVK) Baramati. In this institute student got knowledge about Apiculture, Fish farming, Millet process unit, Hydroponics, Poultry farming, Goat farming and live trial plots.

2. A guest lecture of Asst. Prof. Khandu Paval Craft Instructor at Govt. ITI, Pandharpur on topic "Career and Job Opportunities after B.Sc. and M.Sc." on 28 September 2024.

3. Our dept. had organized two day's tour Akulj, Koyanagar, Chiplun, Dapoli Agriculture University, Mahabaleshwar and Akulj on 11 and 12 March 2025.

4. On job training was arranged to various Industries such as Monti Planta India Tissue Culture Lab, Ratnaprabhadevi Mohite Patil Beejo Utpadak Sahakari Sanstha Ltd, Akulj and Trinity Agrotech & Phytochemicals Pvt. Ltd., Velapur In the month of April 2025.

-Dr. Kamble Damyanti, HOD - AGPM

DEPARTMENT OF COMMERCE REPORT 2024-25

The department of commerce of the college has been organizing various activities for the students. The aim to organize these kinds of the activities is to enrich their skills and make the students to cope up with the modern skills.

It would also encourage the students to get practical as well as professional knowledge. If the Students get extra knowledge other than the

regular degree, they will be surely given priority in their job place. Not only this, these students definitely will successful in their life & can do their own business or profession. So, there will be no fear of unemployment in the mind of students.

So, keeping in this mind, the department organized Workshop on Career in Company Secretary on 29th September 2024. The resource person of workshop was Priyanka Das, the Executive Academic Officer, The Institute of Company Secretaries of India. She informed the students about various aspect related to education and career in company secretary. There were 279 students were present for the guest lecture.

The department also organized Banking Placement Drive. It was scheduled on 27th September 2024. There were 80 students participated for placement drive and 13 were selected for sales officers and business development officer in various banks such as Axis Bank, Kotak Mahindra, IDFC First Bank etc.

-Dr. R.L. Gaikwad, HOD - Commerce

Department of Chemistry Annual Report (2024-2025)

Department of Chemistry has organized following activities in this academic year.

1. A guest Lecture of Shri Somnath Dupade, Senior Research Scientist, Aarti Industries Ltd., Mumbai on "Scope of Industrial Research for B.Sc. students on 17th August 2024.

2. Celebration of Teacher's Day on 5th September 2024 by B.Sc.III students. Chief guest Principal Dr. S.K.Tilekar

3. A Guest Lecture of Prof. K.L.Paval, Craft Instructor, Govt. ITI Pandharpur on Career opportunities after B.Sc. and M.Sc on 28th Sept. 2024,

4. LPG Safety Camp and Hands on Training by Shah Dharsi and Co., Akulj on 5th Feb. 2025 for B.Sc. students.

5. A Seminar Competition for B.Sc. III students on 22nd Feb. 2025.

Result - 1. Miss Jadhav Divya Nagnath-First Rank - 2. Miss Chavan Nikita Kisan- Second Rank - 3. Miss Bandapatte Laxmi Suresh and Miss Burkul Ashwini Santosh - Third Rank

6. An Essay Competition on the occasion of National Science Day 28th Feb. 2025 for B.Sc.students.

Subjects - 1. Use of AI in Chemistry 2. Chemistry in Daily Life.

Result - 1. MissZarekari Tanjila Kutubuddin - First Rank - 2. Miss Rathod Sanyogita Damu - Second Rank. 3. Mr. Choughule Aditya Balbhim - Third Rank. 4. Miss BalapureManchari Jaydev-Consolation.

7. Celebration of National Science Day on 28th Feb. 2025. Chief Guest-Prof. Vishnu Surve

8. An Industrial Visit to Excel Industries Ltd. Lote MIDC, Chiplun on 2nd and 3rd March 2025 for B.Sc. III students.

9. Farewell function for B.Sc.III students on 29th April 2025.

-**Dr. Deokar S.S. - HOD Chemistry**

Department Of Botany Year-2024-25

The activities of the Department are given below

1. Lecture on "Environmental awareness and plantation programme"

On 27July 2024, Department of Botany had organized lecture of Dr. Rokade on "Environmental awareness and plantation programme" for B.Sc. students at 11.00 am.

2. Exhibition of wild vegetables, pulses and millets:

On 07 August 2024, Department of Botany had organized "Exhibition of wild vegetables, pulses and millets" for B.Sc. students at 11.00am. The exhibition was inaugurated by Principle Dr. Tilekar S.K. and Dr. Satpute S. M. Participant students exhibited very nicely number of edible wild vegetables, pulses and millets with delicious dishes.

3. Organization of Excursion for B.Sc. III students at Kas plateau

As a part of B.Sc. curriculum, Department of Botany had organized one day excursion at Kas plateau for B.Sc.-III students on 25 Sept.2024.Students studied biodiversity of Kas plateau, Kas Talav, Sajjangad and Thoseghar waterfall. Kas plateau is a biodiversity hot spot

known for various types of seasonal wild flower bloom in the month of August to October. A group of 12 students were accompanied by 3 teachers and 1 peon

4. Competition on Poster presentation

On the occasion of Ozone day, Department of Botany was organized competition on Poster presentation on 18 Sept.2024. The competition was inaugurated by principle Dr. Tilekar S. K. and Dr. Satpute S.M. The theme of competition was Ecosystem, Biodiversity Natural resources and Environmental pollution. About 41 students nicely presented posters. Posters was examined and distributed a prize to winners.

5. Organization of Speech Competition

On the occasion of Ozone day, Department of Botany was organized Speech competition on 18 Sept. 2024. The competition was inaugurated by principle Dr. Tilekar S. K. and Dr. Satpute S.M. The theme of competition was Ecosystem, Biodiversity Natural resources and Environmental pollution. About 12 students participated in this competition. Competition was examined and distributed prizes to winners.

6. Organization of Essay Competition

On the occasion of Ozone day, Department of Botany was organized Essay competition on 18 Sept.2024. The competition was inaugurated by Hon. Principle Dr. Tilekar S. K. and Dr. Satpute S.M. The theme of competition was Ecosystem, Biodiversity Natural resources and Environmental pollution. 41 students participated in this competition. Competition was examined and distributed prizes to winners.

7. Lecture on "Environmental Protection"

On the occasion of Ozone day, Department of Botany was organized lecture on "Environmental Protection" Dt. Balasaheb Salunkhe nicely delivered lecture on 18 Sept. 2024 at12.00am. In his lecture, he told about need of Environmental protection. 100 students were participated in this lecture.

8. Organization of Research Centre visit for B.Sc.III students

As a part of B.Sc curriculum department of botany organized study tour on 17 Jan 2025 at Krushik 2025, Krushi vidgyan Kendra Baramati for B.Sc IIIstudents.

9. Organization of One day workshop on mushroom cultivation

Department of Botany has organized one day workshop on mushroom cultivation for B.Sc student on 13 Feb 2025. Resource person for the programme was Dr. T.S. Rodage, Asst. Professor Baburao Patil Art and Science college, Angar. He extensively illustrated theoretically and completed hands on training in laboratory.

10. Organization of excursion for B.Sc.II and B.Sc.III students

On 16th, 17th and 18th February 2025 department of botany organized long tour for BSc. II and III students at Kolhapur - Radhnagari-Malvan-Sindhudurg-Kunkeshwar for to study biodiversity of marine algae, fungi, bryophytes, pteridophytes and angiospermic plants

11. One day workshop on food processing and preservation of fruit

Department of botany and Shrimati Ratnaprabhadevi Mohite-Patil college of Home Science for Women jointly organized one day workshop on food processing and preservation of fruit on 25 Feb 2025 for B.Sc II Student. Dr. Manohar Madam had taken hands on training of different recipes.

12. Organization of study tour at Malvan

As a part of B.Sc curriculum department of botany organized study tour on 16 Feb-18 Feb 2025 at Kolhapur-Radhanagari-Sindhudurg-Kunkeshwar-Akluj 2025 for B.Sc II and III student.

13. Flower Rangoli, flower arrangement, flower Bouquet and Scientific Rangoli competition-

On 27th Feb 2025, Department of Botany organized a "Flower Rangoli, Flower arrangement, Scientific Rangoli Bouquet competition" for college students. 150 students were participated in this competition. To know the knowledge of floriculture career option and to understand need of employment and job opportunities in floriculture and allied industries after B.Sc. Botany.

14. Organization of excursion for B.Sc. I students

As a part of B.Sc. curriculum department of botany organized local tour for BSc.-1 students at Aklai tempal and nearby locality on 19 April 2025.

Dr.Savita M. Satpute
Head, Department Of Botany

Department Of Electronics

Academic Year 2024-25

Brief Report

At the beginning of academic year 2024-25 in the month of July faculty meeting of the department was conducted in which discussion about time table, syllabus distribution, activities to be conducted during the year 2024-25, students admission and other issues.

Teacher's day was celebrated in the memory and honour of Dr. Sarvpalli Radhakrishnan on 5th September 2024 in the department for which Prin. Shivprasad Tilekar was chief guest All faculty members of the department and UG and PG students were present. On the same day inauguration of Electronics club consisting of students as members and one of the teacher as its coordinator for the ac. year 2024-25 was done.

A guest lecture of our past student of the department Mr. Ram Shendage, Mr. Datta More was arranged by the Electronics club from Bharat Mechanics, Pune and his team members Tukaram Maral Managing Director, Shubham Chavan Desig Head, Yogesh Mohite Plant Head, Bharat Khandal Quality Head, Ashwini Gakwad HR executive and BHaskar Doiwad HOD on 29/9/2024 in the department for the carrier guidance of Electronics and physics students after completion of graduation.

National Science day was celebrated on 26/2/2025 to honour Nobel Prize winner Scientist Prof. C.V. Raman. On the occasion of National Science day electronics club has conducted many programs Inauguration was done by the auspicious hands of Our Prin. S. K. Tilekar. On 4 march at 11.30 am Quiz competition was conducted in the seminar hall with the group of three contestant on the topics Science and technology, Current affairs, Sports, Environmental Science, and Indian Political science. Eight students are participated in the quiz. Poster presentation in the group of two contestants was conducted on the topics AI and Ethics, AI and Health care, AI and agriculture, AI and Education and AI in disaster management in the department at 11.30 am. 11 posters were presented. Group discussion in the group of three contestants was organised in the department on 7/3/2025 for which topic was Is really AI necessary? Teacher's day celebration was ended by short cultural event that contributes Jokes, Poems, Mimicry, short story and unforgettable moment.

International Seminar on Global Trends in Electronics (ISGT E-25) on line model Embedded

System and Power Electronics) was organised on 11th April 2025 at 1.30 PM for which Miss. Varsha Narale from Department of Embedded System and Power Electronics, Technical University Chemnitz, Germany was Resource person. All faculty members of UG, PG and other total 254 participants were participated.

Kumbhar R.H.

Department of Electronics

Department of Physics

In this academic year the department has organized following activities.

1. Department has organized guest lecture of Dr. Ramesh Devkate, Associate professor on opportunities after B.Sc. Physics on 25/03/2025
2. Department has organized Indian Association of Physics Teachers National Standard Examination 2024 for 11th and 12th standard students on 23/11/2024 and 24/11/2025. The students of Shankarrao Mohite Mahavidyalaya, Akulj, Jijamata Kanya prashala and Junior College, Akulj and Sadashivrao Mane Vidyalaya, Akulj are participated for this examination.
3. Department has organized Indian Association of Physics Teachers National Graduate Physics Examination 2025 for Graduate students on 19/01/2025.
4. Department has organized study tour for B.Sc. I, II and III students on 28th and 1st March 2025 to IUCAA Pune, IITM Pune, ozar, lenyadri, Shivneri and GMRT Narayangaon.

Dr. C. S. Pawar

Department of Physics

Department of Zoology

1. Date 5/3/2024 - Study Tour B.Sc.II - At. Baramati Krushi Vidyan Kendra. Concept - Economic Zoology (Apiculture and Fish Culture)
2. Date 20/2/2024 to 23/02/2024 - On the occasion of Diamond Jubilee of Birth Anniversary of Hon. Shri. Jaysinhji Mohite Patil a) Blood group checking camp of students. b) BMI Checking.
3. Date 8/1/2024 - Study Tour B.Sc.I - Bird observation in college campus Shankarrao Mohite Mahavidyalaya, Akulj.
4. Date 20/3/2024 - Sketching Competition on "Birds" on the occasion of international sparrow day.
5. Date 2/10/2024 to 8/10/2024 - World Wildlife Week.
6. Date 5/12/2025 - Workshop on Awareness of Zoology.
7. Date 21/2/2025 - University level workshop on occasion of syllabus of Zoology-NEP 2020 for B.Sc.II
8. Date 22/3/2025 - Study tour of B.Sc. I & III at krushi vidyan kendra Baramati.

Dr. S.G. Bansode
HOD - Zoology

मराठी विभाग २०२४-२५ वार्षिक अहवाल

शंकरराव मोहिते महाविद्यालयामध्ये मराठी विभागाच्या वतीने सन २०२४-२५ मध्ये विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी बी.ए. भाग १, २ व ३ वर्गासाठी वर्षभर विविध उपक्रम राबविण्यात आले. त्यामध्ये वक्तृत्व स्पर्धा निबंध स्पर्धा शुद्धलेखन स्पर्धा काव्यवाचन स्पर्धा ग्रंथ प्रदर्शन ग्रंथ वाचन व परीक्षण स्पर्धा सूत्रसंचालन कसे करावे मुलाखत तंत्र इत्यादी उपक्रम राबविण्यात आले त्याचबरोबर महापुरुषांच्या जयंती व पुण्यतिथी निमित्त त्यांचे जीवन व कार्य याविषयी माहिती देणे, १ जानेवारी ते १५ जानेवारी मराठी भाषा वाचन प्रसिद्धी दिन साजरा करणे, २७ फेब्रुवारी मराठी भाषा गौरव दिन समारंभ मराठी सांस्कृतिक कार्यक्रम भारुड सादरीकरण समारंभ असे विविध कार्यक्रम राबविण्यात आले

१) वाचन प्रेरणा दिन

१५ ऑक्टोबर २०२४ वाचन प्रेरणा दिन दरवर्षी १५ ऑक्टोबर रोजी डॉ. एपीजे अब्दुल कलाम यांच्या जन्मदिनी साजरा केला जातो. मराठी विभाग व ग्रंथालय विभाग यांचे वतीने रवींद्रनाथ टागोर ग्रंथालयामध्ये ग्रंथ प्रदर्शन घेऊन वाचन प्रेरणा दिन साजरा केला. कार्यक्रमासाठी ग्रंथपाल श्री दत्तात्रय पाटील श्री सुर्वे सर व मराठी विभागातील प्राध्यापक डॉ. दत्तात्रय बारबोले प्रा. विनायक सूर्यवंशी व डॉ. जनार्दन परकाळे यांनी नियोजन करून डॉ. एपीजे अब्दुल कलाम यांची जयंती समारंभ साजरा केला

२) दिनांक १४ जानेवारी ते २८ जानेवारी २०२५ मराठी भाषा वाचन व कार्य प्रसिद्धी पंधरवडा -

मराठी भाषा समृद्ध होण्यासाठी मराठी भाषा वाचन व कार्य प्रसिद्धी पंधरवडा दि. १४ जानेवारी ते २८ जानेवारी या काळात साजरा केला जातो याही वर्षी मराठी भाषा संवर्धनासाठी वाचन संस्कृतीला प्रोत्साहन देण्यासाठी ग्रंथ प्रदर्शन, कविता वाचन, चर्चासत्र इत्यादी कार्यक्रम राबविले

३) मराठी भाषा गौरव दिन समारंभ -

दिनांक २७ फेब्रुवारी हा दिवस दरवर्षी मराठी भाषा गौरव दिन व कवी कुसुमाग्रज यांचा जन्मदिवस जयंती समारंभ म्हणून साजरा केला जातो. यावर्षी दिनांक २७ फेब्रुवारी २०२५ रोजी मराठी भाषा गौरव दिन व कवी कुसुमाग्रज यांची जयंती निमित्त लोकशाहीर श्री. नागनाथ साळवे, नवनाथ साठे यांचा भारुडाचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला. कार्यक्रम प्रसंगी श्री नागनाथ साळवे यांनी संत एकनाथ यांच्या भारुडाच्या आधारावर वेडी झाली. दादला नको ग बाई, विंचू चावला इत्यादी भारुडे सादर केले.

वरील सर्व कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी मराठी विभाग प्रमुख डॉ. दत्तात्रय बारबोले, प्रा. सूर्यवंशी व्ही.बी., डॉ. परकाळे जे.डी. व विद्यार्थी विद्यार्थिनी यांचे मोलाचे सहकार्य केले.

प्रा.डॉ. दत्तात्रय बारबोले
मराठी, विभाग प्रमुख

हिंदी विभाग (पदवी एवं पदव्युत्तर) वार्षिक अहवाल २०२४-२५

शै.वर्ष २०२४-२५ मध्ये शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज हिंदी विभागाच्या वतीने विद्यार्थ्यांच्या सर्वगीण विकासासाठी विविध उपक्रमांचे आयोजन करण्यात आले. हिंदी दिवसाचे औचित्य साधून हिंदी विभागाच्यावतीने 'हिंदी दिवस सप्ताहांतर्गत' काव्य-वाचन स्पर्धा, सामान्य ज्ञान प्रश्न-मंजूषा स्पर्धा, निबंध लेखन स्पर्धा आयोजित करण्यात आल्या. या सर्व स्पर्धांमध्ये बीए, बीकॉम, बीएस्सी मधील एकूण १४७ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

हिंदी दिवस सप्ताहांतर्गत आयोजित स्पर्धांचा निकाल पुढील प्रमाणे -

१. काव्य वाचन स्पर्धा : एकूण सहभागी ११ विद्यार्थी (दि.१८-०९-२०२४)

प्रथम क्रमांक - गौरी लोंढे - बीए भाग १

द्वितीय क्रमांक - सना शेख - बीए भाग १

तृतीय क्रमांक - गायत्री पाटील बीएस्सी भाग १
उत्तेजनार्थ - अलकेश गेजगे बीए भाग २, प्रतीक्षा मस्के - बीए भाग २

२. सामान्य ज्ञान प्रश्न मंजूषा स्पर्धा : एकूण सहभागी १०५ विद्यार्थी (दि. १९-०९-२०२४)

प्रथम क्रमांक (विभागून) राज शिंदे बीए भाग ३, श्रावणी ढगे बीकॉम भाग २

द्वितीय क्रमांक (विभागून) मोहिनी तुपे बीए भाग २, आरती साठे बीए भाग १

तृतीय क्रमांक - जान्हवी माने - बीए भाग १

३. निबंध लेखन स्पर्धा : एकूण सहभागी ३१ विद्यार्थी (दि.१९-०९-२०२४)

प्रथम क्रमांक - गौरी गौड बीए भाग २

द्वितीय क्रमांक - गौरी लोंढे - बीए भाग १

तृतीय क्रमांक - हितेष पुंज बीकॉम भाग ३

उत्तेजनार्थ - राजनंदिनी बोडरे बीए भाग १, ज्योती भगत बीएस्सी भाग १

या स्पर्धेमध्ये काव्य वाचन स्पर्धेसाठी

प्रा. विनायक सूर्यवंशी, डॉ. विजय शिंदे, सामान्य ज्ञान स्पर्धेसाठी प्रा.सोमनाथ चव्हाण, डॉ. विजय शिंदे व निबंध लेखन स्पर्धेसाठी डॉ. निवृत्ती लोखंडे, डॉ. विजय शिंदे यांनी परीक्षकाची भूमिका पार पाडली.

हिंदी दिवसाचे औचित्य साधून पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठाच्या मार्च/एप्रिल २०२३ मध्ये घेण्यात आलेल्या एम.ए. हिंदी विषयाच्या गुणवत्ता यादीत हिंदी विभागाची विद्यार्थिनी कु. गिरिजा गायकवाड हिने प्रथम क्रमांक मिळविला. या विद्यार्थिनीस 'विद्यापीठाकडून' सौ. सविता गायकवाड स्मृती सन्मानाने' गौरविण्यात आले होते. याप्रसंगी गिरिजा गायकवाड यांचा विभागाच्यावतीने सन्मान करण्यात आला.

दिनांक २१.०९.२०२४ रोजी सेमिनार हॉल येथे सकाळी १०:०० वा. हिंदी दिवस समारंभाचे आयोजन करण्यात आले. या कार्यक्रमासाठी प्रमुख पाहुणे डॉ. तायाजी लोंढे (श्रीमती रत्नप्रभादेवी पाटील महाविद्यालय, बावडा जि. पुणे) उपस्थित होते. अध्यक्ष स्थानी महाविद्यालयाचे

प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर होते. हिंदी दिवस कार्यक्रमाची सुरुवात सहकार महर्षी शंकरराव मोहिते-पाटील व कै. रत्नप्रभादेवी मोहिते-पाटील यांच्या प्रतिमा पूजनाने झाली. हिंदी दिवसाच्या कार्यक्रमात 'हिंदी दिवस सप्ताहांतर्गत' घेण्यात आलेल्या स्पर्धेतील सर्व विजेत्या स्पर्धकांना सन्मान प्रमुख पाहुण्यांच्या हस्ते सन्मानचिन्ह व प्रमाणपत्र देऊन गौरविण्यात आले तसेच सहभागी सर्व स्पर्धकांना सहभाग प्रमाणपत्र वाटप करण्यात आले. हिंदी दिवसाच्या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक राज शिंदे (बीए भाग ३ हिंदी), प्रमुख पाहुण्यांचा परिचय रोहिणी चव्हाण (बीए भाग ३ हिंदी), मनोगत तमन्ना तिकोटे (बीए भाग १), ऋतूजा शिंदे (बीए भाग १), कार्यक्रमाचे आभार साक्षी भाकरे (बीए भाग ३ हिंदी) तर सूत्रसंचालन गौरी लोंढे (बीए भाग १) या विद्यार्थ्यांनी केले. या प्रसंगी प्रा.दादासाहेब कोकाटे, डॉ.आण्णासाहेब नलवडे, प्रा. रणजीत लवटे इत्यादि शिक्षकवृंद उपस्थित होता. हा कार्यक्रम यशस्वीपणे पार पाडण्यासाठी प्रा. सोमनाथ चव्हाण, डॉ. विजय शिंदे, डॉ. निवृत्ती लोखंडे, श्री. राजेंद्र बामणे, श्री. युवराज मालुसरे व कार्यालयीन कर्मचारी वर्गाने परिश्रम घेतले.

दि. १०/५/२०२५ रोजी पदव्युत्तर विभागातील एम.ए. भाग १ व २ च्या विद्यार्थ्यांची रिसर्च प्रोजेक्ट व लघु शोधप्रबंध मौखिक परीक्षा संपन्न झाली

डॉ. एन.टी. लोखंडे

विभाग प्रमुख, हिंदी विभाग (UG/PG)

Department of English and Linguistics Report 2024-25

The Department of English and Linguistics is one of the leading departments in the college. The Department runs various programmes such as B.A., M.A. and Ph.D. It also offers certificate and value-added courses to improve spoken and written English of the students. The Department always focuses on overall personality development of the students. The Department has an excellent tradition of results both at UG and PG programmes.

B.A. (English): The B.A. (English) programme is

successfully run in the college. The programme focuses on developing literary skills, language skills and critical thinking of the undergraduate students.

M.A. (English): This programme is successfully run to aim at mastering the skills and knowledge of PG students in English language and literature.

Ph.D. Programme in English: The College has a Ph.D. Research Center in English. It is approved by and affiliated to PAH Solapur University, Solapur. This year Ph.D. degree is awarded to Shri. Palake Rahul Bhagwan on 7th December, 2024 and Shri. Payagonde Bilyansiddh Kalppa on 24th February, 2025. In all, four students have been awarded Ph.D. degree and seven students

are pursuing **Ph.D.National Workshop:** The Department of English and Linguistics of the college organized a National Level (online) Workshop on 02nd April, 2025 from 11.00am to 7.00 pm. The workshop was organized under the guidance and leadership of Hon'ble Shri. Sangramsinh Jaysinh Mohite-Patil, President, Shikshan Prasarak Mandal, Akulj and the Principal of the college Hon'ble Professor Shivprasad Tilekar who gave all kind of support needed for the event. The workshop was inaugurated at the hands of Hon'ble Professor Laxmikant Dama, Pro-Vice Chancellor, Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur. The inaugural function was presided over by Hon'ble Professor Dr. Shivprasad Tilekar, the principal of the college. In the first session, Dr. Bilyansidha K. Payagonde, Assistant Professor, Department of English, Arignar Anna Government Arts and Science College, Karaikal, Puducherry (UT) delivered the lecture on how to outline a research project and how it should be elaborated properly. He also focused on how to think originally. The first session was chaired by Dr. Ashok Kadam, Professor, Department of English, Shri. Shivaji College, Barshi Dist. Solapur. The second session was conducted in the afternoon and Dr. Srikant Chavan from Government First Grade College, Basavakalyan, Dist. Bidar (Karnataka) delivered his lecture on components of research papers. It was a very nice lecture for students and researchers. The session was chaired by Dr. Deepak Nanaware, DAV Velankar College of Commerce, Solapur. Both the sessions proved very fruitful to the participants. In all 375 students across the country registered and participated in the event.

Dr. H.K. Awatade

Head, Department of English and Linguistics

इतिहास विभाग

(पदवी, पदव्युत्तर व संशोधन केंद्र)

शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ या वर्षी बी.ए. भाग ३ (स्पेशल) १९, एम.ए. भाग १ ४७ व एम.ए. भाग २ - ११ या विविध वर्गात विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला. या वर्षी इतिहास अभ्यास मंडळाच्या वतीने विविध उपक्रम राबविण्यात आले. ते पुढील प्रमाणे

१) ऑगस्ट क्रांती दिन : ९ ऑगस्ट २०२४ रोजी ऑगस्ट क्रांतीदिनानिमित्त प्रमुख पाहुणे प्रा.विनायक सुर्यवंशी यांचे व्याख्यान पार पडले. व्याख्यानाचा विषय स्वातंत्र्य लढ्यातील क्रांतीकारकांचे योगदान हा होता.

२) स्वागत समारंभ : ११ ऑगस्ट-२०२४ रोजी इतिहास विभागात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी स्वागत समारंभ आयोजित करण्यात आला.

३) इतिहास अभ्यास मंडळाची स्थापना व शिक्षक दिन : ०५ सप्टेंबर २०२४ रोजी इतिहास अभ्यास मंडळाची स्थापना करण्यात आली. बी.ए. भाग ३ च्या विद्यार्थ्यांकडून साजरा करण्यात आला.

४) अभ्यास सहल : ०९ ऑक्टोबर २०२४ रोजी एक दिवसीय अभ्यास सहलीचे आयोजन इतिहास विभागातर्फे करण्यात आले होते. ही सहल अकलूज-सातारा-सज्जनगड-ठोसेघर-चाळकेवाडी-अकलूज या मार्गे यशस्वी रीत्या पूर्ण करण्यात आली. या अभ्यास सहलीचे वैशिष्ट्य असे होते की, इंग्लंडहून आलेल्या छत्रपती शिवाजी महाराजांची वाघनखे सातारा येथील वस्तू संग्रहालयात ठेवण्यात आली होती. ती वाघनखे विद्यार्थ्यांनी पाहिली. सदर सहलीमध्ये एकूण ४७ विद्यार्थी व ४ महाविद्यालयीन शिक्षक सहभागी झाले होते.

५) शिवजयंती : १९ फेब्रुवारी २०२४ रोजी छत्रपती शिवाजी महाराजांची ३९५ वी जयंती साजरी करण्यात आली.

इतिहास संशोधन केंद्र : शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ या वर्षात इतिहास संशोधन केंद्रात एकूण दहा संशोधन विद्यार्थी संशोधनाचे काम करीत आहेत. यावर्षी पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठाच्या वतीने RAC समितीचे विषयतज्ञ डॉ. चंद्रकांत चव्हाण व डॉ. विष्णू वाघमारे यांच्या मार्गदर्शनाखाली संशोधक विद्यार्थ्यांचे सहामाही अहवाल (Six Month Reort) तपासण्यात आले.

डॉ. संजय वाघमारे (इतिहास विभाग प्रमुख)

भूगोल विभाग अहवाल

२०२४-२५

भूगोल विषयांतर्गत चालू शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ मधील विद्यार्थ्यांना विविध भौगोलिक घटकांचे प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष ज्ञान व्हावे यासाठी भूगोल विभागात अभ्यासक्रमाबरोबरच वर्षभरात विविध उपक्रमांचे आयोजन करण्यात येते. शिक्षक दिन, भूगोल दिन व विविध विषयांवर व्याख्याने यांचे आयोजन करण्यात येते. त्याचबरोबर अभ्यासक्रमातील प्रकल्प भेट व शैक्षणिक अभ्यास सहलीचे आयोजन करण्यात येते. शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ मध्ये शैक्षणिक अभ्यास सहल, प्रकल्प भेट अहवाल तसेच भूगोल विभागांतर्गत असणारा प्रवास व पर्यटन कोर्स पूर्ण करण्यात आला याचा थोडक्यात वृत्तांत खालील प्रमाणे...

शैक्षणिक सहलीचे आयोजन :

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर भूगोल विभागामार्फत बी.ए. भाग-३ प्रात्यक्षिक परीक्षेच्या अभ्यासक्रमास अनुसरून प्रत्येक वर्षी निसर्गरम्य ठिकाणी शैक्षणिक अभ्यास सहलीचे आयोजन करण्यात येते. यामध्ये प्राकृतिक रचना, हवामान, जलप्रणाली, मानवी व्यवसाय, उद्योगधंदे, आर्थिक, शैक्षणिक, सामाजिक, सांस्कृतिक बदल याविषयी विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष त्या ठिकाणी जाऊन माहिती दिली जाते. शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ मध्ये दोन दिवसाची शैक्षणिक सहल मंगळवार दि.०४/०३/२०२५ व बुधवार दि.०५/०३/२०२५ रोजी अकलूज शिखर शिंगणापूर गोंदवले सातारा बारामोटेची विहीर अजिंक्यतारा किल्ला- सज्जनगड - प्रतापगड महाबळेश्वर आणि अकलूज या ऐतिहासिक, शैक्षणिक, निसर्गरम्य व पर्यटन स्थळांना भेटी देण्यात आल्या. सदर सहलीमध्ये १७ विद्यार्थी व ०२ प्राध्यापक सहभागी झाले होते. विविध पर्यटन स्थळांची शैक्षणिक, भौगोलिक, आर्थिक, सामाजिक व सांस्कृतिक इत्यादी विषयी माहिती संकलित करण्यात आली.

व्याख्यानांचे आयोजन :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय भूगोल विभाग शैक्षणिक वर्ष सन २०२४-२५ मध्ये विविध विषयांवरती व्याख्यानांचे आयोजन करण्यात आले होते.

१) शिक्षक दिन व भूगोल अभ्यास मंडळ स्थापना :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज भूगोल विभागात दिनांक ५ सप्टेंबर २०२४ रोजी भूगोल अभ्यास मंडळाची स्थापना व डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांचा जन्मदिवस शिक्षक दिन म्हणून मोठ्या उत्साहात साजरा करण्यात आला. प्रमुख पाहुणे प्रा. विष्णू सुर्वे यांनी भारताच्या सर्वोच्च पदी असणाऱ्या डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांची जयंती शिक्षक दिन म्हणून साजरी करण्याचा उद्देश स्पष्ट करून डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांचे शिक्षण प्रणाली संदर्भातील विचार व आधुनिक शिक्षण प्रणाली याबद्दल तुलनात्मक विचार विद्यार्थ्यांसमोर मांडले, त्यांच्या मते आजची शिक्षण व्यवस्था ही विद्यार्थ्यांचा व्यक्तिमत्त्व विकास होण्यासाठी पुरेशी नाही. यासाठी शिक्षण पद्धतीत बदल करून विद्यार्थ्यांनी आपला स्वतःचा विकास विविध माहितीच्या आधारे करून घ्यावा. माहितीचे ज्ञानात रूपांतर करावे व त्याचा उपयोग आपल्या दैनंदिन जीवनात करावा. यासाठी व्यवहारातील विविध उदाहरणांच्या माध्यमातून त्यांनी राधाकृष्णन यांचे विचार विद्यार्थ्यांसमोर मांडले.

कार्यक्रमाचे अध्यक्ष डॉ. संतोष गुजर यांनी आपल्या मनोगतातून महाविद्यालयातील भूगोल विभागाचा आढावा घेतला. तसेच विद्यार्थ्यांनी जी. आय. एस., जी.पी. एस, रिमोट सेंसिंग अशा प्रकारचे छोटे छोटे कोर्स करून आपले उज्वल भवितव्य घडवावे, असे आवाहन केले. या कार्यक्रमा वेळी भूगोल अभ्यास मंडळातील नूतन सदस्यांचा प्रमुख पाहुण्यांच्या हस्ते सत्कार करण्यात आला. या कार्यक्रमांमध्ये भूगोल विभागातील संतोष समिंदर कु. गायत्री सोमवंशी कु. ज्योती डोळस या विद्यार्थ्यांनी तर भूगोल विभागातील प्रा. डॉ. चंद्रशेखर ताटे यांनी डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांच्याबद्दल आपले विचार व्यक्त केले.

या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक डॉ. चंकेश्वर लोंडे यांनी, कार्यक्रमाचे आभार प्रा. रविराज सोनवणे यांनी तर कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन प्रा. सौ. स्मिता पाटील यांनी केले. कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी भूगोल विभागातील विद्यार्थ्यांनी विशेष परिश्रम घेतले.

२) भूगोल दिनाचे आयोजन :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, भूगोल विभागाच्या वतीने दिनांक ०२/०३/२०२५ रोजी 'भूगोल दिनाच्या' कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. यावेळी प्रमुख वक्ते इंग्रजी विभागाचे प्रा. विष्णू सुर्वे यांनी आपल्या मनोगतातून भूगोल दिनाचे महत्त्व विद्यार्थ्यांना सांगितले. भारतातील प्राकृतिक रचनेचा अर्थव्यवस्थेशी संबंध असल्याचे आपणास दिसून येते. या विषयातून पृथ्वीवरील विविध घटकांची माहिती मिळण्यास मदत होते त्यामुळे आपणास पृथ्वीवरील वेगवेगळ्या देशातील हवामान, पर्जन्य, पिके, उद्योग इत्यादी घटका विषयी माहिती मिळते व यातून आपणास जागतिक समस्यांची माहिती मिळते. तसेच या विषयातून प्रवास व पर्यटनाच्या माध्यमातून उत्पन्नाचे मार्ग शोधावेत. अशा प्रकारचे आव्हान करण्यात आले या कार्यक्रमावेळी भूगोल विभाग प्रमुख डॉ. संतोष गुजर तसेच भूगोल विभागातील प्राध्यापक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

३) GIS, उच्च शिक्षण व भूगोल विषयातील करिअरच्या संधी :

दिनांक ४/०३/२०२५ रोजी छत्रपती शिवाजी कॉलेज सातारा येथील प्रा. डॉ. अभिमान निमसे यांच्या व्याख्यानाचे आयोजन भूगोल विभागात करण्यात आले होते. त्यांनी आपल्या व्याख्यानातून उच्च शिक्षण व भूगोल विषयातील करिअरच्या संधी याविषयी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. स्पर्धेच्या युगामध्ये वावरत असताना भूगोल विषयाला अनन्य साधारण असे महत्त्व प्राप्त झालेले आहे. यासाठी विद्यार्थ्यांनी जी. आय. एस. जी.पी. एस., प्रवास व पर्यटन, हॉटेल मॅनेजमेंट अशा विषयातून आपल्या करिअरच्या संधी निर्माण कराव्यात

व आपले जीवन यशस्वी करावे याबद्दलचे मार्गदर्शन केले.

तसेच छत्रपती शिवाजी कॉलेज, सातारा येथील डॉ. कोळेकर यांचे भूगोल विषयात जी. आय. एस जी. पी. एस चे महत्त्व या विषयावर व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते. त्यांनी भूगोल विषयात विविध तंत्रांचा वापर कशा पद्धतीने केला जातो याची सविस्तर माहिती पीपीटीच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना देण्यात आली. यावेळी भूगोल विभाग प्रमुख डॉ. संतोष गुजर, भूगोल विभागातील सर्व प्राध्यापक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

४) भूगोल विषयाचे महत्त्व :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, भूगोल विभागाच्या वतीने दिनांक २१/३/२०२५ रोजी प्राचार्य डॉ. हरिदास राठोड (ग्रामीण आर्ट कॉमर्स कॉलेज वसंत नगर मुखेड) यांचे भूगोल विषयाचे महत्त्व या विषयावर व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते. उच्च शिक्षणात विद्यार्थ्यांनी नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर करून संशोधन वृत्ती वाढवून भूगोल विषयातील संधी प्राप्त कराव्यात तसेच स्पर्धा परीक्षेत भूगोल विषयास अनन्यसाधारण महत्त्व आहे. त्यासाठी सर्वांनी उच्च शिक्षणात विविध विषयातून एम. फिल, पीएच.डी. च्या माध्यमातून संशोधन करून विद्यार्थ्यांनी आपले करिअर निर्माण करण्याचे आवाहन केले. या कार्यक्रमासाठी भूगोल विभाग प्रमुख डॉ. संतोष गुजर, तत्त्वज्ञान विभागाचे प्रमुख डॉ. बाळासाहेब मुळीक, इतिहास विभागाचे डॉ. सज्जन पवार, भूगोल विभागातील सर्व प्राध्यापक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

शिवामृत प्रकल्प भेट :

शंकरराव मोहिते महाविद्यालयातील भूगोल विभागातील विद्यार्थ्यांनी दि.१०/०३/२०२५ रोजी विजयसिंह मोहिते पाटील दूध उत्पादक सहकारी संघ मर्यादित विजयनगर, अकलूज या ठिकाणी प्रकल्प भेट दिली. पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर

विद्यापीठाच्या बी.ए. भाग ३ प्रात्यक्षिक पेपर अंतर्गत भूगोल विभागातील विद्यार्थ्यांसाठी प्रकल्प भेट अंतर्गत या कार्यक्रमाचे नियोजन करण्यात आले होते.

या प्रकल्प भेटीमध्ये विद्यार्थ्यांनी शिवामृत बगीचा, रोपवाटिका, तसेच शिवामृत दूध संघाची पाहणी केली. ग्रामीण भागातील शेतीशी पूरक असणारा व्यवसाय म्हणून या उद्योगाकडे पाहिले जाते माळशिरस तालुक्यातील शेतकऱ्यांना सहकार महर्षी शंकरराव मोहिते पाटील यांनी शेतीशी निगडित हा उद्योग निर्माण करून दिला. या उद्योगाच्या माध्यमातून मोठ्या प्रमाणात आर्थिक चलन प्राप्त होत असून प्रत्येक शेतकरी या उद्योगाकडे अर्थार्जनाचे साधन म्हणून पाहत आहे. कारण या उद्योगामुळे शेतकऱ्यांची आर्थिक परिस्थिती मजबूत होण्यास मदत झाली आहे. महाराष्ट्रात ज्याप्रमाणे हरितक्रांती, औद्योगिक क्रांती झाली त्याचप्रमाणे माळशिरस तालुक्यात धवलक्रांतीचा मोठ्या प्रमाणात विकास झाल्याचे दिसून येते.

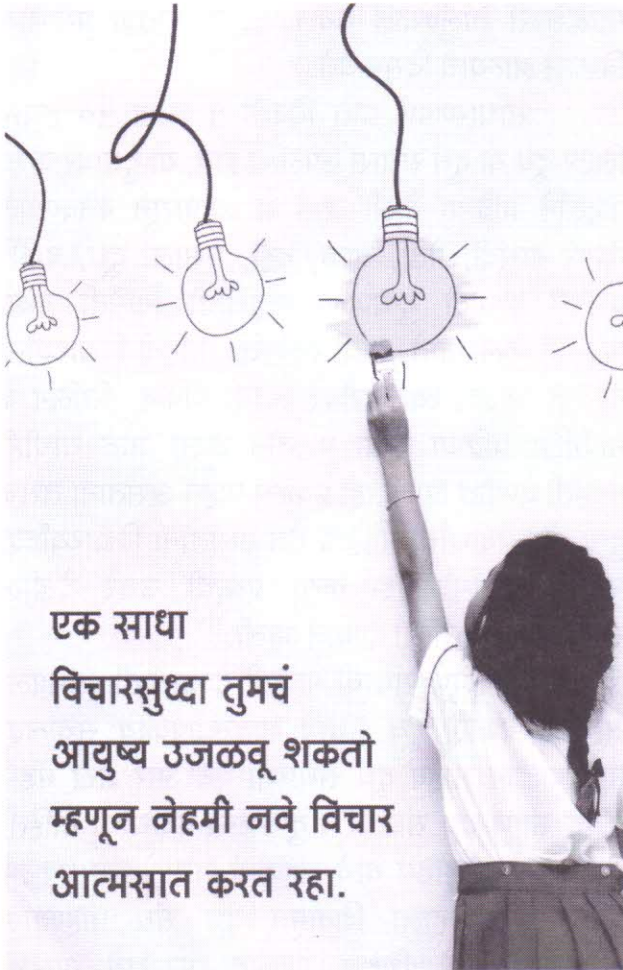
साधारणपणे प्रति दिवशी १ लाख ५० हजार लिटर दूध या दूध संघास उपलब्ध होते. या दुधावर कशा पद्धतीने प्रक्रिया केली जाते व त्यापासून बनवण्यात येणारे बासुंदी, पेढा, ताक, दही, मसाला दूध, बर्फी, कुल्फी इत्यादी दुग्धजन्य पदार्थांची निर्मिती कशा पद्धतीने केली जाते. याची सविस्तर माहिती विद्यार्थ्यांना देण्यात आली. त्याचबरोबर त्याची पॅकिंग, सिलिंग व मार्केटिंग प्रक्रिया कशा पद्धतीने केली जाते याचीही माहिती देण्यात आली. हा प्रकल्प पाहत असताना तसेच दुग्धजन्य पदार्थांची माहिती घेत असताना विद्यार्थ्यांच्या मनामध्ये निर्माण झालेल्या प्रश्नांची उत्तरे देखील समाधानकारकरीत्या देण्यात आली.

या संपूर्ण संघाची माहिती देण्यासाठी आम्हाला सहकार्य केलेले दूध संघाचे व्यवस्थापकीय संचालक माने पाटील साहेब दूध संघाच्या एच आर शेख मॅडम तसेच संपूर्ण दूध संघाची व दुग्धजन्य पदार्थांची माहिती देणाऱ्या घाडगे मॅडम यांचे सहकार्य लाभले. या प्रकल्प भेटीसाठी आम्हाला शिवामृत दूध संघ पाहण्यास परवानगी देणारे शिक्षण प्रसारक मंडळाचे अध्यक्ष

मा.श्री. संग्रामसिंह मोहिते पाटील, संस्थेचे सचिव मा. श्री. अभिजीत रणवरे साहेब, सहसचिव मा.श्री. हर्षवर्धन खराडे साहेब महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एस. के. टिळेकर तसेच भूगोल विभाग प्रमुख डॉ. संतोष गुजर या सर्वांचे मार्गदर्शन मिळाले.

या प्रकल्प भेटी अंतर्गत भूगोल विभागातील २७ विद्यार्थी व २ प्राध्यापक सहभागी झाले होते.

- डॉ.एस.एन. गुजर
भूगोल विभाग प्रमुख

एक साधा
विचारसुद्धा तुमचं
आयुष्य उजळवू शकतो
म्हणून नेहमी नवे विचार
आत्मसात करत रहा.

अर्थशास्त्र विभाग

वार्षिक अहवाल २०२४-२५

अर्थशास्त्र विभागामध्ये सन २०२४-२५ या शैक्षणिक वर्षात १४ विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात आला. अध्यापना बरोबरच विभागामध्ये इतर कार्यक्रमही राबविण्यात आले. दि. २७/०७/२०२४ रोजी कर्मवीर भाऊराव पाटील महाविद्यालय, पंढरपूर यांच्याशी असलेल्या सामंजस्य कराराचे (MOU) नूतनीकरण करण्यात आले. त्याचप्रमाणे दि. २९/०२/२०२४ रोजी सामंजस्य करार (MOU) अंतर्गत 'नवीन आर्थिक धोरण आणि भारतीय अर्थव्यवस्थेपुढील आव्हाने' या विषयावर प्रा. विजय जाधव यांचे मार्गदर्शनपर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले. शैक्षणिक वर्षात बी.ए. भाग ३ मधील सर्व विद्यार्थ्यांना 'Certificate Course in Agri Business' आणि 'Certificate Course on Financial Market' प्रवेश देण्यात आला. तसेच अर्थशास्त्र संशोधन केंद्रामार्फत डॉ. डी.एस. बागडे यांच्या मार्गदर्शनाखाली श्री. नामदेव कोंडीबा डोके यांना दि. १७/०२/२०२५ रोजी पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठाची विद्यावाचस्पती (Ph.D.) प्राप्त झाली. त्याचप्रमाणे अर्थशास्त्र संशोधन केंद्रामार्फत डॉ. डी. एस. बागडे यांच्या मार्गदर्शनाखाली श्री. शिवाजी लक्ष्मण राजगुरु यांनी पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठास विद्यावाचस्पतीसाठी (Ph.D.) दि. २७/१२/२०२४ रोजी शोधप्रबंध सादर केला.

डॉ. अण्णासाहेब नलवडे
विभागप्रमुख
अर्थशास्त्र विभाग

राज्यशास्त्र विभाग

वार्षिक अहवाल २०२४-२५

पार्लमेंट उपक्रमाचे आयोजन

शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित शंकरराव मोहिते महाविद्यालयात, राज्यशास्त्र विभागाच्या वतीने मॉडेल पार्लमेंट उपक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. या उपक्रमाचा उद्देश विद्यार्थ्यांना संसदीय कार्यप्रणालीची माहिती देणे हा होता, कार्यक्रमाची सुरुवात सभापतीच्या निवडीपासून झाली. यानंतर राष्ट्रगीत गायन आणि सदस्यांचा शपथविधी सोहळा पार पडला. प्रश्नोत्तराचा तास, शून्य प्रहर तसेच इतर महत्त्वाचे विषयांवर चर्चा करण्यात आली.

विरोधी पक्षाच्या बाकावरून विद्यार्थ्यांनी विविध मुद्दे उपस्थित केले, ज्यात शेतकरी आत्महत्या, नवीन राष्ट्रीय शिक्षण धोरण, देशाचे संरक्षण, जीएसटी, आणि सीमा प्रश्नांवर विशेष चर्चा झाली. सत्तारूढ पक्षातील विद्यार्थ्यांना यावर उत्तरे देण्यास भाग पाडले गेले, ज्यामुळे विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष संसदीय अनुभव मिळाला.

विद्यार्थ्यांना संसदीय कार्यप्रणालीचा प्रत्यक्ष अनुभव मिळावा आणि त्यांची विचारसरणी व्यापक लोकशाहीवादी व्हावी, हा मॉडेल पार्लमेंट उपक्रमाचा मुख्य उद्देश आहे. अशा उपक्रमांमुळे विद्यार्थ्यांमध्ये राजकीय, सामाजिक आणि आर्थिक मुद्द्यांवर सखोल विचार करण्याची क्षमता विकसित होते, त्या हेतुने हा उपक्रम आयोजित करण्यात आला होता.

या यशस्वी कार्यक्रमाचे आयोजन महाविद्यालयातील राज्यशास्त्र विभागाच्या विद्यार्थ्यांनी केले होते. शिक्षण प्रसारक मंडळाचे मार्गदर्शक संचालक मा.श्री. जयसिंह मोहिते पाटील आणि अध्यक्ष मा. श्री. संग्रामसिंह मोहिते पाटील यांच्या मार्गदर्शनाखाली, तसेच प्राचार्य डॉ.शिवप्रसाद टिळेकर सर यांच्या नेतृत्वाखाली महाविद्यालयाने अनेक उपक्रम राबविले आहेत. या उपक्रमांमुळे विद्यार्थ्यांच्या अंगभूत कलागुणांना चालना देण्याचा सतत प्रयत्न केला जातो.

वाचाल तर वाचाल सोशल मिडीया समुह, अखिल भारतीय साहित्य परिषद शाखा अकलूज, शिवरत्न शिक्षण संस्था व शंकरराव मोहिते महाविद्यालय अकलूज यांचे संयुक्त विद्यमाने

महामहिम राष्ट्रपती अब्दुल कलाम यांचे जयंती निमित्त

* वाचन प्रेरणा दिनानिमित्त आयोजित

ऑनलाइन चर्चा सत्र

* विषय : मला भावलेले पुस्तक

या विषयावर अतिशय चांगली मांडणी सुद्धा वाचकांनी केली, त्यामध्ये प्रा रोहित देशमुख यांनी '३००० टाके' हे सुधा मुर्ती यांचे पुस्तकाचे विवेचन केले. वेश्या व्यवसाय करणाऱ्या महिलांच्या जीवनावर मांडलेली कादंबरी त्यातून त्यांची जीवनाकडे पाहण्याची वृत्ती दिसून येते.

दुसरी मांडणी डॉ रविकांत शिंदे यांनी केली. लेखक संग्राम गायकवाड यांचे 'मन समजावन' जातीभेदाच्या पलीकडे जावून प्रत्येक पात्र आपली गोष्ट सांगत असते हे त्या पुस्तकात मांडले आहे.

प्रा. नवनाथ गोडसे यांनी 'नदिष्ट' या गोदावरीच्या तीरावर आधारलेल्या जीवनाची सुंदर मांडणी केलेल्या पुस्तकाची माहिती दिली. नदी जशी झिरपत जाते तसेच मानवी आयुष्य झिरपत राहते अशी समर्पक मांडणी केली.

डॉ. विश्वनाथ आवड यांनी सर्वोत्कृष्ट शासक ही श्रीकृष्णाची व्यक्तीरेखा नरहर कुरुंदकर यांनी केलेल्या व्याख्यानाची माहिती दिली. कृष्ण कोणकोणत्या स्वरूपात आपणासमोर येतो त्याहून वेगळा कृष्ण आपल्या समोर ठेवण्याचा प्रयत्न कुरुंदकर करतात.

या चर्चा सत्रात सिंधुदुर्ग, हैद्राबाद, दौंड, सोलापूर, बारशी, दहिवडी, कोल्हापूर अकलूज अशा विविध ठिकाणाहून वाचक सहभागी झालेले होते.

भारतीय राज्यघटनेस ७५ वर्षे पूर्ण झालेबद्दल महाविद्यालयात संविधान गौरव महोत्सव अंतर्गत विविध उपक्रम व कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले.

संविधान गौरव महोत्सव अंतर्गत निबंध, वकृत्व व मेहंदी स्पर्धा

शिक्षण प्रसारक मंडळ अकलूज संचलित, शंकरराव मोहिते महाविद्यालय अकलूज भारतीय राज्यघटनेच्या ७५ वर्षपुर्तीनिमित्त आयोजित संविधान गौरव महोत्सवअंतर्गत निबंध, वकृत्व व मेहंदी स्पर्धा दिनांक १८ फेब्रुवारी २०२५ रोजी उत्साहात संपन्न झाल्या स्पर्धेचे उद्घाटन क्रीडा विभागाचे प्रमुख प्रा. अरविंद वाघमोडे यांचे उपस्थितीत झाले. निबंध व वकृत्व स्पर्धेचे परिक्षण प्रा. रोहित देशमुख व प्रा. अनिल लोंढे यांनी केले. तर मेहंदी स्पर्धेचे परीक्षण प्रा. धनश्री हातोळकर व प्रा. चैताली पिसे यांनी केले स्पर्धा यशस्वीपणे पार पाडण्यासाठी स्पर्धा प्रमुख प्रा. विनायक सूर्यवंशी, डॉ. शिरीष शिंदे, डॉ. जनार्दन परकाळे, प्रा. शिंदे, प्रा. संग्राम शिंगाडे, प्रा. स्मिता पाटील, प्रा. पल्लवी मिसाळ, प्रा. विजया बागल, प्रा. अश्विनी रेळेकर यांनी सहकार्य केले.

डॉ. विश्वनाथ आवड
राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख

सृजनरंग महोत्सव २०२५

अकलूज येथे शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित शंकरराव मोहिते महाविद्यालयात 'सृजनरंग महोत्सव २०२५' चे आयोजन करण्यात आले होते. दि. १४ फेब्रुवारी रोजी युवा नेते मा.श्री. सयाजीराजे संग्रामसिंह मोहिते-पाटील यांच्या शुभहस्ते सृजनरंग महोत्सव २०२५ या कार्यक्रमाचे उद्घाटन समारंभ संपन्न झाला.

शिक्षण प्रसारक मंडळाचे मार्गदर्शक संचालक मा.श्री. जयसिंह मोहिते पाटील शिक्षण प्रसारक मंडळाचे अध्यक्ष, मा.श्री. संग्रामसिंह मोहिते पाटील यांचे मार्गदर्शनाखाली महाविद्यालयात शिक्षणाबरोबर विद्यार्थ्यांच्या सुप्त कलागुणांना वाव व प्रोत्साहन देण्यासाठी या महोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले होते.

या सृजनरंग महोत्सवमध्ये बॉक्स विकेट क्रिकेट स्पर्धा (मुले व मुली), व्हिडिओ रिल मेकींग (तयार करणे) स्पर्धा, मोबाईल फोटोग्राफी स्पर्धा, मेहंदी स्पर्धा, वकृत्व स्पर्धा, निबंध स्पर्धा, पेपर प्रेझेंटेशन स्पर्धा, प्रोजेक्ट सादरीकरण स्पर्धांचे आयोजन करण्यात आले. हा महोत्सव दि. १४ फेब्रुवारी ते २१ फेब्रुवारीपर्यंत या कालावधीत संपन्न झाला. यामध्ये एकू ३९७ स्पर्धक सहभागी झालेले होते.

या महोत्सवाचा पारितोषिक वितरण समारंभ महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर महाविद्यालय विकास समितीचे सदस्य डॉ. हनुमंत आवताडे, डॉ. सतीश देवकर यांचे शुभहस्ते संपन्न झाला. पारितोषिक वितरण वाचन समन्वयक डॉ. विश्वनाथ आवड यांनी केले. सदर महोत्सव यशस्वी करण्यासाठी सर्व प्राध्यापक ऑफिस स्टाफ शिक्षकेतर कर्मचारी यांनी सहकार्य केले. या पारितोषिक वितरण समारंभाचे आभार प्रदर्शन डॉ. निवृत्ती लोखंडे यांनी मानले.

समन्वयक - डॉ. विश्वनाथ आवड

Prospectus, Academic Calendar, Teachers Diary and Time Table Committee Report 2024-25

The meeting of the members of the Academic Calendar, Teachers Diary and Time Table Committee was held in July 2024, for preparation of class wise time table for Arts, Commerce & Science faculty, and to finalize Time table for Senior and Junior wing for the academic year 2024-25. Theory time table for all faculties was displayed on the notice board. Academic calendar is mirror of all the activities of the college. It includes all activities, events, programmes of all departments, committees, and support services such as NSS, NCC, Cultural Department, Sports, activities of the library, office, the activities of the Shikshan Prasarak Mandal, Akulj, the University, the planning of internal and university examination etc. The Teacher Diary includes planning of teaching, teaching reports, list of teaching aids and modules used for teaching. It also includes details of teacher's personal information, leaves taken, events, awards, seminars, workshops. Academic Calendar was also finalized after minor changes under supervision of principal. As per discussion, Academic calendar and Teachers Diary were distributed to the heads of the department and teachers of the college.

Dr. R.L. Gaikwad

Member Secretary, Time table, Teachers Diary
and Academic Calendar

Committee for Certificate, Diploma, Add-on and Other Courses Report 2024-25

The aim of committee for Certificate, Diploma, Add-on and Other Courses is to start various courses in the college at various departments to encourage the students to get practical as well as professional knowledge. There are many certificate and add-on courses such as certificate course in Marathi Handwriting, certificate course in Translation Studies, Value added course in skill Development of Elocution etc. The objective of the courses is to give the students professional skill to survive in this competitive life. If the Students get extra knowledge other than the regular degree, they will

be surely given priority in their job place. Not only this, these students definitely will successful in their life & can do their own business or profession. So, there will be no fear of unemployment in the mind of students.

Dr. A.R. Baber

Chairman, Committee for Certificate, Diploma,
Add-on and Other Courses

अँटी रॅगिंग समिती अहवाल

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज आयोजित, यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ विभागीय केंद्र पुणे अँटी रॅगिंग समिती व राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग यांचे संयुक्त विद्यमाने महाविद्यालयात दिनांक १६/०८/ २०२४ रोजी अँटी रॅगिंग जनजागृती व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यक्रमासाठी प्रमुख वक्ते म्हणून यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ विभागीय केंद्र पुणे येथील सल्लागार समितीचे सदस्य डॉ. आबासाहेब देशमुख हे उपस्थित होते. कार्यक्रमाच्या अध्यक्ष स्थानी डॉ. विश्वासराव गायकवाड वरिष्ठ शैक्षणिक सल्लागार यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ विभागीय केंद्र पुणे हे उपस्थित होते.

प्रमुख पाहुण्यांनी आपल्या व्याख्यानातून रॅगिंग संबंधित असणारे नियम कायदे व त्याचे विद्यार्थ्यांचे आयुष्यावर होणारे परिणाम याबद्दलची माहिती विद्यार्थ्यांना सांगितली. तसेच महाविद्यालयीन स्तरावरील घडत असणाऱ्या घटना रोखण्यासाठी व त्याला प्रतिबंध कशा पद्धतीने घालता येईल याबद्दलच्या उपाय योजनांची माहिती दिली. तसेच शिक्षा करण्यापेक्षा रॅगिंगच होणार नाही यासाठी सर्वांनी प्रयत्न करणे गरजेचे आहे असे मत व्यक्त केले.

कार्यक्रमाचे अध्यक्ष यांनी आपल्या भाषणातून अँटी रॅगिंग च्या संदर्भात विशाखा समितीची माहिती दिली तसेच दिवसेंदिवस या रॅगिंगचे कायदे कडक होत असून विद्यार्थ्यांनी भारतीय संस्कृतीचे पालन करण्याच्या दृष्टीने नवीन शैक्षणिक धोरणामध्ये भारतीय ज्ञान प्रणाली आणि मूल्यावर आधारित शिक्षण पद्धती अवलंब केल्याचे सांगितले. सर्व विद्यार्थ्यांनी संस्थेच्या आणि महाविद्यालयीन सूचनांचे पालन करण्याचे आवाहन केले. आपण शोषण करू नये, आणि शोषण होऊ देऊ नये. विद्यार्थ्यांनी या संदर्भात आपल्या तक्रारी

महाविद्यालय प्रशासनासमोर मांडल्या तर नक्कीच यावर प्रशासनामार्फत उपाययोजना करता येतील असे सांगितले.

या कार्यक्रमासाठी श्री. उत्तमराव जाधव प्रशासकीय शैक्षणिक सल्लागार यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ विभागीय केंद्र, पुणे श्री. संतोष बामन विभागीय संचालक यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ विभागीय केंद्र, पुणे. महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर उपस्थित होते.

या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर यांनी सूत्रसंचालन डॉ. चंकेश्वर लोंढे यांनी तर आभार डॉ. सज्जन पवार यांनी मानले.

डॉ. सी.बी. लोंढे, प्रमुख

अ‍ॅन्टी रॅगिंग समिती

अंतर्गत तक्रार निवारण व स्त्री-पुरुष समानता समिती

अंतर्गत तक्रार निवारण व स्त्री पुरुष समानता समितीतर्फे सन २०२४-२५ मध्ये महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांसाठी विविध कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले.

१) दिनांक ३/१/२०२५ रोजी क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांच्या जयंतीचे औचित्य साधून महिला कायदेविषयक सल्ला या विषयावर अॅड. सौ धनश्री रिसवडकर यांचे व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते आपल्या भाषणात त्यांनी सावित्रीबाई फुले यांचे शिक्षणातील योगदान तसेच राज्यघटने मधील महिलांच्या कायदांची माहिती दिली महिलांना कामाच्या ठिकाणी संरक्षण कायदा बालविवाह प्रतिबंध कायदा मिळकतीतील हक्क कायदा हिंदू विवाह कायदा विशेष विवाह कायदा समान वेतन कायदा अशा अनेक कायदाविषयी माहिती दिली कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्राचार्य डॉ. एस. के. टिळेकर विद्यार्थ्यांना म्हणाले की नैतिकतेचे धडे हे घरातून मिळत असतात तसेच निर्भया पथक विशाखा समिती दामिनी पथक अशा समित्यांची माहिती विद्यार्थ्यांना दिली

२) अंतर्गत तक्रार निवारण समिती व IQAC च्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक १५ मार्च २०२५ रोजी जागतिक महिला दिनानिमित्त डॉ. अंजली कदम स्त्री रोग तज्ञ यांचे महिलांचे आरोग्य या विषयावर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले मानसिक आणि शारीरिक दृष्ट्या सक्षम राहून आपल्यामधील कलागुणांचा विकास करण्याचा सल्ला त्यांनी विद्यार्थ्यांना दिला आपल्या अध्यक्षीय भाषणात प्राचार्य डॉ. एस के टिळेकर यांनी विद्यार्थिनींना निर्भय व सक्षम होण्याचा सल्ला दिला कार्यक्रमासाठी सर्व ज्युनिअर व सीनियर च्या सर्व प्राध्यापिका हजर होत्या याप्रसंगी सर्व महिला प्राध्यापकांचा सत्कार डॉ. अंजली कदम यांच्या हस्ते करण्यात आला.

डॉ. दमयंती कांबळे

प्रमुख अंतर्गत तक्रार निवारण समिती

सेवक अकादमी विभाग २०२४-२५

१) दिनांक २० जानेवारी २०२५ रोजी शिक्षण प्रसारक मंडळ अकलूज संस्था अंतर्गत समाज माध्यमे आणि साक्षरता या विषयावर श्री बाळासाहेब डामसे यांचे व्याख्यान झाले सदर कार्यक्रमाला महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर तसेच सर्व शिक्षक शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.

२) दिनांक १ फेब्रुवारी २०२५ रोजी नूतन प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर सर यांचा सन्मान करण्यात आला सदर कार्यक्रमाला सर्व शिक्षक शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते सूत्रसंचालन प्रा. बलभीम काकूळे तर आभार डॉ. संजय वाघमारे यांनी मानले.

३) दिनांक २९ एप्रिल २०२५ रोजी महाविद्यालयातील इंग्रजी विभागाचे ज्येष्ठ प्राध्यापक श्री. विष्णू सुर्वे मराठी विभाग प्रमुख डॉ. दत्तात्रय बारबोले प्रयोगशाळा सहाय्यक श्री. उदयसिंह देशमुख प्रयोगशाळा परिचर श्री गणपत लोंढे यांचा सेवापूर्ती शुभेच्छा समारंभ संपन्न झाला सदर कार्यक्रमाला सर्व शिक्षक शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते सूत्रसंचालन प्रा. बलभीम काकूळे तर आभार डॉ. संजय वाघमारे यांनी मानले.

प्रा.व्ही.बी. सूर्यवंशी

प्रमुख, सेवक अकादमी

Teacher Profile

Dr. Ashwini Suresh Relekar
Section Editor

Prof. Dr. Shivaprasad Krishnakant Tilekar
M.Sc., M.Phil., Ph.D.
Principal & Professor
Head, Department of Electronics

Research Publications :

- 1) Research paper entitled "Measurement of Temperature using Advanced Computing Device", International Journal of Scientific Research in Science, Engineering and Technology, Print ISSN-2395-1990, Online ISSN : 2394-4099, 11 4 (2024) 208-214. doi : <https://doi.org/10.32628/IJSRSET24114121>
- 2) Research paper entitled "Smart Left-Side Indication System of Vehicle Using PSoC CY8CKIT-062-WiFi-BT", International Journal of Advanced and Applied Research, ISSN-2347-7075, 6 35 (2025) 71-74.
- 3) Research paper entitled "Smart Baby Activity Tracking Using PsoC Cy8ckit-062-Wifi-Bt And PIR Sensor", International Journal of Advance and Applied Research, 6 9 (2025) 346-350.

Any Other

- 1) Appointed as Principal, Shankarrao Mohite Mahavidyalaya, Akulj from 01 Feb 2025.
- 2) In PET-9, four Ph.D. students are allocated.

Prof. Dr. Sudha Girjappa Bansode
M Sc. Ph.D. Post. Doctorate, D. Sc. (USA)
Professor and Head
Zoology

BOOK PUBLISHED -

1. Animal Diversity - I

Published a book by Roli Distributors, Kanpur ISBN 978-93-84662-75-2 Journal Editor of International Journal Blood and Lymph

Research Papers Published -

1. Published a research paper entitled "Chemical Analysis of Freshwater Fish Catla catla and Tilapia mussumbica from Ujani Dam Dist. Solapur Maharashtra State. India" in International Journal of Emerging Technologies and Innovative Research (JETIR) ISSN-2349-5162 Vol.11, Issue 1 January 2024.
2. Published a research paper entitled "Comparative Study on Fecundity Rate in Freshwater Fishes Catla catla, Tilapia mussumbica during breeding season" in International Journal of All Research Education and Scientific Methods. (JARESM)ISSN-2455-6211, Vol. 12 Issue 1 January 2024.

3. Published a research paper entitled "Study of Diversity of Butterflies from Shankarrao Mohite Mahavidyalaya, Akulj Campus of Malshiras Tahasil. Dist. Solapur (M.S.) India" in International Journal of Creative Research Thoughts (IJCRT) ISSN-2320-2882 Vol 12, Issue 2, February 2024.
4. Published a research paper entitled "Significance and Advantages of Goat Farming." in International Journal of Science, Technology and Development Journal. ISSN-0950-0707 Vol. XII Issue 4 April 2024.
5. Published a research paper entitled "Protein Analysis of Indian Major Carps from Ujani Dam District. Solapur Maharashtra India" in International Journal of Science, Technology and Development Journal ISSN-0950-0707 Vol XIII Issue IV April 2024
6. Published a research paper entitled "Dairy Animals and their Byproducts and Dairy Technology in Malshiras Tahasil in Solapur District (M.S.) India" in International Journal of Veterinary Sciences and Animal Husbandry ISSN-2456-2912 Vol. 10, Issue 2 March 2025
7. Published a research paper entitled "Study of Physico-Chemical Parameters and Zooplanktons Diversity of Bhima River from Solapur District. (M.S) India" in International Journal of Multidisciplinary Research Updates ISSN-2783-4179 Vol 7, Issue 1 February 2025.
8. Published a research paper entitled "Goat Diversity of Solapur District Maharashtra State India Journal" in International Journal Creative Research Thoughts ISSN No. 2320-2882 Vol. 12. Issue. 2 page 175-180 Feb. 2024
9. Published a research paper entitled "Impact of Spinoram Pesticide on Freshwater fish Labeo rohita" in International Journal of Science Technology and Development ISSN-0950-0707 Vol 12 Issue 4 April 2024
10. Published a research paper entitled "Role of Vitamins in Human Life in International Journal of Multidisciplinary Approach in Research & Literature" ISSN-9978-8197 Vol.9 Issue 2 January 2025

Conference / Workshop/Seminar Attended

1. Attended Work shop on "Aquarium Maintenance" on 4 February 2025 at Karmveer Bhaurao Patil Mahavidyalaya Pandharpur.
2. Attended Work shop on "Hands Training on Apiculture," on 17 December 2024
3. Attended National Conference on Women

Entrepreneurship" 3rd January 2025 at K.N. Bhise College Kurdwadi

Speech Delivered

1. On 11 February 2025 on Occasion of Death Anniversary of Maharshi Shankarrao Narayarao Mohite Patil at Vijaysingh Mohite Patil Vidyalaya Vijori/Vijaynagar.
2. On Occasion of Science Day 2025 Science Exhibition at Maharshi School Shankarnagar Akluj.
3. Guest Lecture on Opportunities in Post-Doctoral Rsearch in Zoology at Karmveer Bhaurao Patil Mahavidyalaya Pandharpur on 27 March 2025
4. Guest Lecture on World Women's Day 8 March 2025 at K. N. Bhise College Kurdwadi.

Distinguished Editorial Board Member

1. International Journal of American Academic Research
2. International Journal of stem Cell Research
3. International Journal of Clinical Case Report

Reviewer

- Book Reviewer
- Research Paper Reviewer
- Academia Edu.
- Research gate

Organizer

1. Organized a workshop on Scope in Zoology on 5th December 2024 in SMM Akluj.
2. Organized a Webinar on Opportunities in Life Science Speaker. Dr. Amar Kamble KBP College Pandharpur on 10 December 2024 Time 2.00 pm
3. Organized a Webinar on Sparrow Day on 20 March 2024 Speaker was Dr. Vidhin Kamble Sangola College Sangola
4. Organized a Workshop on Economic Zoology Chief Guest was Dr. Amar Kamble KBP College Pandharpur.
5. Organized a Workshop on World Sparrow Day Chief Guest was Dr. Vidhin kamle Sangola College Sangola
6. Program organized AIDS AWARENESS DAY on 10 December 2024
7. Organized a function On Occasion of Science Day Competition arranged on" Introduction to Scientists "in the Department of Zoology S.M.M. Akluj.
- 8 Organized Workshop on Syllabus Discussion of Zoology for B.Sc. II NEP-2020 on 21 Feuary 2025

Committee Member International

World Conference Series.com
World Women's Association
Institute of Scholars

National - University Level

1. Worked as a Member of Academic Council Of PAH Solapur University Solapur.
2. Worked as a Member of Grievance and Redressal committee of PAH Solapur University, Solapur.
3. Worked as a Member of Research Advisory Committee.
4. Worked as a Member of CAS Committee.
5. Worked as a Member of University Affiliation Committee.
6. Worked as a Member of LIC committee.
7. Worked as a Member of Syllabus Sub-committee in B.Sc.
8. Worked as a Member of Referee for Ph.D. Thesis.
9. Worked as a College Level committee Member.
10. Worked as a member of B.Sc. III Admission committee.
11. Worked as a Member of Research Committee of College.
12. Worked as a college Presiding Officer of Internal Complaint Committee.
13. Worked as a Member of Criteria VII for NAAC.
14. Worked as a Member of College Perspective Committee.

Awards

1. Bhartiya Gyan Ratan Award 2024
2. Leadership Award 2024
3. Research Award 2025
4. Education Brilliance Award 2025

Prof. Dr. Ratndip Laxman Gaikwad

M.Com.,SET, Ph.D.
Professor & Head
Commerce

Research Papers Published :

- 1) Published a research paper entitled "Utilization of Co-operative Credit: An analysis of the Farmers in Solapur District", 'IDEAL', Peer Reviewed and UGC Listed Journal, Vol.XIII, March-August 2025.
- 2) Published a research paper entitled "Financial Inclusion and Mazi Ladki Bahin Yojana", "IDEAL', Peer Reviewed and UGC Listed Journal, Vol.XIII, March-August 2025.

Seminar/Conference /Workshop :

Attended National Conference on 'The Role of

Humanities, Commerce Management and Science Technology in Contemporary Society'

University level Committees :

Member of BOS - Commerce

College Committees

- 1) Worked as a Chairman of Committee for Certificate, Diploma, Add-on and other Courses
- 2) Worked as a Member of Secretary of Prospectus, Academic Calendar, Teacher Diary and Time Table Committee
- 3) Worked as a Member of IQAC Committee
- 4) Worked as a Member of YCMOU Study Center Advisory Committee
- 5) Worked as a Member of Code of Conduct Monitoring Committee
- 6) Worked as a Member of Environment Science Advisory Committee
- 7) Worked as a Chairman of B.Com. Admission Committee

Shri. Kumbhar Rajshekhar Hanamant

M.Sc

Associate professor & coordinator
Electronics

Seminar/Conference/Workshop attended :

Attended and worked as convenor International Seminar in "Global trends in Electronics ISGTE 2025" organized by Department of Electronics Shankarrao Mohite Mahavidyalaya, Akluj

University level committee :

Worked as Member, Syllabus sub committee
B.Sc - II Electronics (NEP)

College committees :

- I) Worked as a chairman of admission committee
B.Sc.-II
- II) Worked as a chairman of admission committee
B.Sc.-III

Membership :

Life Member SUTA

Shri. Waghmode Arvind pandurang

Director of phy. Edu & Sports

1. Worked as a chairman of P.A. H. Solapur university Kabaddi team (M/W) selection committee.
2. Worked as a member of P.A.H. Solapur University Weightlifting / Powerlifting / Best physique selection committee.
3. Worked as a Organiser secretary of P.A-H.

Solapur university Inter-collegiate weightlifting (M/M) compititon.

4. Worked as a Organiser secretary of P.A H. Solapur university Inter collegiate Weight lifting (M/W) & Best physique (m) competition.

5. Worked as a Coach & maneger All India Inter university Best physique competion P.A.H. Solapur university team.

6. Worked as a Coach All India Inter university West Lone Kabaddi competition P.A.H. Solapur university team (m) Coach.

College committee

1. Worked as a Secretary of Gymkhana Advisory committee.
2. Worked as a Member of N.CC. Advisory committee.
3. Worked as a Member of Discipline & code of conduct monitoring committee.
4. Worked as a Member of Anti-Ragging committee.
5. Worked as a Member of Grievances Redressal committee for Teaching staff non teaching staff & Student.
6. Worked as a Member of committee for perspective planning, Fund raising and E-Governance.
7. Worked as a Member of Committee for Extension activities

Shri. Surywanshi Vinayak Baburao

M.A. SET

Associate Professor
Department of Marathi

Seminar/Conference/Workshop

Attended One Day National Workshop on Understanding the Skills and Techniques of Research Writing in English for Research Projects and Papers organized by Dept. of English and Linguistics, Shankarrao Mohite Mahavidyalaya, Akluj, on dated 2nd April, 2025.

Delivered Lectures

- 1) Delivered a lecture on the occasion of Kranti Din organized by the Department of History, Shankarrao Mohite Mahavidyalaya, Akluj on dated 9th August 2024
- 2) Delivered a lecture on the occasion of मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा organized by College of B. Pharmacy, Akluj on dated 11th January, 2025.

**Position held on various Committees
College**

- 1) Worked as a Chairman of Staff Academy and Faculty Empowerment Committee
- 2) Worked as an Editor of Shivamrut Annual Magazine
- 3) Worked as a Member of IQAC V Criterion
- 4) Worked as a Member of Admission Committee B.A. I
- 5) Worked as a Member of Cultural Committee
- 6) Worked as a Member of Discipline and Code of Conduct Monitoring Committee

Other Work

- 1) Worked as an anchor for the award function Sahakar Maharshi Sahitya Puraskar-2025
- 2) Performed as an anchor role in the inaugural function of Rayatecharaja Raja Shivchhatrapati (Mahanatya)

Membership

- 1) Life member of SUTA
- 2) Member of Akhil Bhartiya Natya Parishad, Akluj Division

Dr. Deokar Satish Shankar

M.Sc. SET, Ph.D.
Associate Professor
Chemistry

Book Published

1. Principles & Concepts in organic chemistry
2. Biochemistry a Practical Guide REST Publishers

Seminars/Conferences/Workshops attended-

1. Attended one day Workshop on 'NEP 2020' organized by KBP Mahavidyalaya, Pandharpur and SUTA solapur on 23/07/2024.
2. Presented a Research Paper entitled 'Polyesters from Bisphenol containing Ether and Amide linkages and their characterization' in the International Conference on "Chemistry for the Future : Pioneering Sustainable Solutions" organized by School of Chemical Sciences, PAH Solapur University Solapur (MS) India under the MERU grants of PM-USHA during 7th and 8th March 2025.

University level committees -

- 1) Worked as a Member of Faculty of Science and Technology, PAH Solapur University, Solapur.
- 2) Worked as a Member of Board of Studies in Chemistry - PAH Solapur University, Solapur.
- 3) Worked as a Member of Board of Studies in Chemistry- K.B.P.Mahavidyalaya, Pandharpur (Autonomous).
- 4) Worked as a Member of Board of Studies in M.Sc. Agrochemicals and Pest Management

- (AGPM) - PAH Solapur University, Solapur.
- 5) Worked as a Member of B.Sc.II Syllabus Sub Committee (NEP 2020), PAH Solapur University, Solapur.
- 6) Worked as a Member of B.Sc.III Syllabus Sub Committee (NEP 2020), at KBP Mahavidyalaya, Pandharpur (Autonomous).

College Committees -

- 1) Worked as a Coordinator of IQAC,
- 2) Worked as a Member of Central Admission Committee (UG - Science Faculty)
- 3) Worked as a Member of Committee for Infrastructure Development and Maintenance.
- 4) Worked as a Member of Chemical Sciences.
- 5) Worked as a member of Committee for Perspective Planning.
- 6) Worked as a Member of Fund raising and E - Governance.
- 7) Worked as a Member of Website Up gradation Committee.
- 8) Worked as a Member of Library Advisory Committee.
- 9) Worked as a Member of Standing Committee.
- 10) Worked as a Member of National Education Policy (NEP-2020) Committee.

Membership

1. Member of Solapur University Teachers Association (SUTA)
2. Member of Solapur University Chemistry Teachers Association.

Prof.Dr.Janardhan Damu Parkale

M.A.,B.Ed, SET,NET,Ph.D.,
Professor Department Of Marathi

Research Paper published in journal :

1. Published a research paper entitled Public Welfare King : Jagatikikaran aani Badalya Gramin Kadambaritil Samaj Darshan in the UGC Care listed Simgal Blind Peer Reviewed & Refereed International Research Journal, AKSHARA MULTIDISCIPLINARY RESEARCH JOURNAL' E-ISSN No.2582-5429, Special issue-18, Page no. 17-20, March-2025.
2. Published a research paper entitled "Dr. Babasaheb Ambedkar Yanche Sheti vishayak Vichar va Karya in the IDEAL Peer reviewed research & UGC Listed Journal (no.47026), Impact Factor 7.537,ISSN No 2319-359X, Volume- XIII, Issue II, Page No.24-26, March.2025.

Position held in College committees :

1. Worked as a Co Ordinator, Shivamrut Annual Magazine
2. Worked as a Member Alumni Engagement Committee
2. Worked as a Member, B.A.II Admission Committee
3. Worked as a Member, Cultural Committee
- 4 Worked as a Member, Publicity Committee.

Membership :

- 1.Life member-Akhil Bharatiy Natya Parishad.
- 2.Life member-Solapur Marathi Sanshodhan Bhasha Mandal, Solapur.
- 3.Life member-SUTA

Prof. Dr. Salunkhe Bhagwan Shankar

M.Com., SET, Ph.D.

Professor

Department of Commerce

Research Papers Published :

- 1) Published a research paper entitled "Critical Analysis of Primary Agricultural Credit Co-operative Societies in Solapur District" Sanshodhan UGC CARE LISTED Journal, Vol. XXV June 2024.
- 2) Published a research paper entitled "Utilization of Co-operative Credit: An analysis of the Farmers in Solapur District, 'IDEAL", Peer Reviewed and UGC Listed Journal, Vol.XIII, March-August 2025.

Seminar/Conference / Workshop :

Attended National Conference on 'The Role of Humanities, Commerce Management and Science Technology in Contemporary Society.

University level Committees :

Worked as a Member of of BOS in Commerce.

College Committees :

- a) Worked as a Member of Central Admission Committee
- b) Worked as a Member of Student Feedback Committee
- c) Worked as a Member of Mentor Mentee Committee
- d) Worked as a Member of Earn and Learn Scheme
- e) Worked as a Member of Library Advisory Committee
- g) Worked as a Member of Placement Cell Committee

Prof. Dr. Gujar Santosh Namdeo

M.A.; B. Ed.; NET, Ph.D.

Professor and HOD

Geography

Research Paper published in Journals :

i) Published a research Paper entitled "The Spatio-Temporal Study of Sugar Industry in Solapur District (M.S.)" In International Research Journal "Sanshodhak" UGC Approved Care List Journal, Special Issue -23, June, 2024, Page No. 210-215.

ii) Published a research Paper entitled "Impact of Global Environment on Sustainable Development in Developing Nations : A Study" In International Research Journal "Research and Development" Peer Reviewed Journal, UGC Listed No.- 64768, ISSN : 2230-9578, Issue-12, Volume-16, September-2024, Page No. 157-160.

iii) Published a research Paper entitled "A Study on Impact of Environment on Agriculture Development in Maharashtra" In International Research Journal "Advance and Applied Research" Peer Reviewed Journal, ISSN: 2347-7075, Issue-30, Volume-05, Sept.-Oct.-2024, Page No. 142-145.

Participation in Refresher / Orientation / Training Courses:

1. Participate of Online Short Term Program Course on "Leadership Development" Organized by UGC HRDC Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur on the duration of 16 Dec. to 21 Dec. 2024.

2. Participate Online Short Term Program Course on "Information & Communication Technology" Organized by UGC Malaviya Mission Teacher Training Centre, Mizoram University, Mizoram from 16 Jan.to 22 Jan.2025.

University level Committee :

Sub-committee member of BOS in Geography

College Level Committee :

- 1) Worked as a Chairman of Admission Committee B.A. III (Geography)
- 2) Worked as a Chairman of the Mentor Mentee and Students Satisfaction Survey Committee
- 3) Worked as a Member of Internal Quality Assurance Cell (IQAC)
- 4) Worked as a Member of the Environmental Consciousness, Waste Management, Green and Other Audits Committee.

Membership :

1. Life member of The Deccan Geographical

- Society, Pune.
2. Life member of S.U.T.A.
3. Life member of Solapur Bhoogol Shikshak Sangh, Solapur

Dr. Annasaheb Sambhaji Nalawade

M.A., Ph.D. SET
Asso. Professor
Department of Economics

Publication

Published a Research Paper entitled "Arthik Vikas Paryavaran Mulyanacha Ras ani Upayyojana" in the Journal of Aksher Vagmay UGC CARE LISTED Journal ISSN 2229-4929 Vol. No. Oct 2024

University Level Committee

- 1) Worked as a BOS Member of Business Economics of Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur.
2. Worked as a Member of Syllabus Sub-Committee B.Com Part II Advanced banking of Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur
3. Worked as a Member of Syllabus Sub - Committee B.Com Part III Advanced Banking of Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur.
4. Life Member of Solapur University Economics Teacher Association.
5. Life Member of Shivaji University, Kolhapur Economics Teacher Association.

College Level Committee

1. Worked as a Member of B.A. I & III Admission Committee.
2. Worked as a Member of Workshop / Seminar / Conference Organizing Committee.
3. Worked as a Member of Use of ICT, E-Content Development SWAYAM/NPTEL Committee.
4. Worked as a Member of Staff Academy and Faculty Empowerment Committee.
5. Worked as a Member of Cultural Committee.
6. Worked as a Member of Students-Teachers Parents Association Committee.
7. Worked as a Member of Committee for Incubation Center Research and Development.
8. Worked as a Member of Discipline and Code of Conduct Monitoring Committee.

Dr. Charudatta Shyamarao Pawar

M.Sc., B.Ed., Ph.D.
Assistant Professor, Physics

University level committees

Worked as a Member of BOS in Physics, P.A.H. Solapur University, Solapur

College Committees

1. Worked as a Member of IQAC
2. Worked as a Member of Prospectus, Academic Calendar, Teacher Diary and Time Table
3. Worked as a Chairman of use of ICT, E-content Development, SWAYAM / NPTEL Committee
4. Worked as a Member of Incubation Centre, Research and Development Cell
5. Worked as a Member of Committee for Infrastructure Development and Maintenance
6. Worked as a Member of Committee for perspective Planning, Fund raising and E-Governance
7. Worked as a Member of National Education Policy (NEP-2020)
8. Worked as a Member of B.Sc.II Admission Committee
9. Worked as a Member of B.Sc.III Admission Committee

Membership

1. Member, IAPT
2. Member, SUTA

Dr. Nivrutti Tanaji Lokhande

M.A., M.Phil. NET, Ph.D.
Head & Associate Professor
Hindi

Research Paper Published

1. Published a research paper entitled 'आधुनिक हिंदी साहित्य में मानवता और सामाजिक चेतना ज्ञान परंपरा' in International One day E-Conference proceeding in E-Book, ISBN no. 978-93-342-1698-1, Vol. II.
2. Published a research paper entitled 'कवि रहीम के नीतिमूलक विचारों की प्रासंगिकता' in UGC care listed Journal' AJANTA'ISSN 2277-5730 issue 1, volume 14, IF-7.428, January-March 2025.

Seminar/Conference/Workshop/Webinar Attended-

1. Presented a research paper in Two days International level Seminar entitled 'हिंदी संत

साहित्य की प्रासंगिकता एवं प्रदेय' Organized by Hindusthani Prachar Sabha, Mumbai and Kanya Mahavidyalaya, Miraj dated-3 and 4 Jan. 2025.

2. Participated in National Workshop (Online Mode) on 'Understanding the Skills and Techniques of Research Writing in English for Research Projects and Papers' organized by Department of English, Shankarrao Mohite Mahavidyalaya, Akulj held on 2nd April 2025.

Participation in Refresher / Orientation / Training Courses :

1. Participated & completed successfully FDP Course on 'दलित साहित्य की वैचारिकी' organized by Kristu Jayanti College, Bengaluru (Autonomous) from 23 / 09 / 2024 to 28 / 09 / 2024.

Resource Person / Lecture Delivered :

1. Delivered two Lectures as a Resource Person in 'Hindi Translation Diploma Organized by Department of Hindi, Savitribai Phule Pune University, Pune dated 18 & 19 January 2025.

2. Delivered a Lecture as a Chief Guest on the Occasion of 'Hindi Diwas Samaroh' organized by Santosh Bhimrao Patil College, Mandrup dated 14/09/2024

Organized :

1. Organized National Hindi Divas Samaroh on 21/09/2023 in SMM Akulj.

2. Organized General Knowledge Test dated 17/09/2024 in SMM Akulj.

3. Kavya Vachan Pratiyogita dated 18/09/2024 in SMM Akulj.

4. Essay Competition dated 19/09/2024 on Occasion of National Hindi Day Dated- 21/09/2024 in SMM Akulj.

Examiner :

1. Worked as Examiner in Hindi Elocution Competition organized by PAHSU, Solapur

University Level Committees :

Worked as a member of B.A. II NEP Hindi Syllabus Sub-Committee

College Committees :

1. Worked as a member of Internal Quality Assurance Cell (IQAC)

2. Worked as a member of Central Admission Committee

3. Worked as a member of ICT, E-Content Development SWAYAM / NPTEL Committee

4. Worked as a Secretary of Workshop / Seminar /

Conference organizing Committee

5. Worked as a member of Committee For Perspective Planning, Fund Raising

6. Worked as a member of Cultural Committee

7. Worked as a Co-Editor of Annual Magazine 'Shivamrut

8. Worked as a Chairman of NAAC Crit. VI

9. Worked as a Chairman of B.A. I Admission Committee

Membership

1. Life Member Maharashtra Hindi Sahitya Parishad

2. Member of SUTA

Dr. Kamble Damayanti Ramchandra

M.Sc.Ph.D.

Assistant professor

Chemistry

Seminar/conference / workshop attended -

1. Attended One Day workshop on "NEP 2020 on 23/7/2024 jointly organized by KBP Mahavidyalay, Pandharpur and SUTA.

2. Attended 3rd International conference on Chemistry for future pioneering sustainable solutions organized by school of chemical sciences, PAH, Solapur university, Solapur.

College committees -

1 Worked as a chairman of Committee for Internal Complaints and Gender equity member.

2. Worked as a chairman of Central Admission Committee (PG Science).

3. Worked as a member of College Internal evaluation and Result Analysis.

4. Worked as a member of Scholarships, Prizes and Awards Committee.

5. Worked as a member of Placement Cell.

6. Worked as a member of NCC Advisory Committee.

7. Worked as a member of Anti Ragging Committee / squad.

8. Worked as a member of Standing Committee.

9. Worked as a member of Grievances Redressal for Teaching, Nonteaching and Students.

10. Worked as a member of Industrial visits, study tours and field projects.

Membership-

SUTA life member

Dr. Shinde Shirish Vitthal

M.A. B.Ed. M.Phil. Ph.D.
Department of English

University Level Committee

1. Worked as a Member of Senate PAH Solapur University, Solapur.
2. Worked as a Member of M.A. Syllabus Formation Committee.
3. Worked as a Member of B.A. III Compulsory English Syllabus Formation Committee

College Level Committee

1. Worked as a Chairman of Feedback Committee.
2. Worked as a Member of B.A. III Admission Committee.
3. Worked as a Member of M.A. I/II Admission Committee.
4. Worked as a Member of Gymkhana Advisory Committee.

Dr. Awatade Hanumant Krishna

M.A.PGDTE, M.Phil. Ph.D.
Head & Associate Professor
Department of English and Linguistics

Research Paper Published

- 1) Published a research paper entitled 'Reflections On The Women Characters In Amitav Ghosh's The Glass Palace' in LangLit An International Peer-Reviewed Open Access Journal ISSN 2349-5189 Impact Factor-5.61 Journal Vol. 11 Issue 1 August, 2024 (Page 127 To 130).
- 2) Published a research paper entitled 'Exploring Colonialial Dimensions In The Select Novels Of Amitav Ghosh' in LangLit An International Peer-Reviewed Open Access Journal ISSN 2349-5189 Impact Factor-5.61 Journal Vol. 10 Issue 4 August, 2024 (Page 236 to 240).
- 3) Published a research paper entitled 'Acquisition of the Land for Creating Haseswater Reservior in Sarah Hall's Haweswater : A Critical Study in Research Journal of English (RJOE) ISSN: 2456-2696 Impact Factor-8.16 (SJIF) Journal Vol. 9 Issue 3 2024 (Page 293 to 297).
- 4) Published a research paper entitled 'Reflections of the Acquisition of Land for Creating Reservoir and Folk's Bonding with Their Native in Jackie French Koller's Someday' in International Journal of English and Studies (IJOES) ISSN:2581-8333 An International Peer-Reviewed and Refereed Journal Impact

Factor:7.5 39(SJIF) SP Publications; Vol-6, Issue 9 (September), 2024 (Page 26 to 31)

Resource Person

- 1) Worked as a Resource Person in 'One Day State Level Faculty Development Workshop' on 'NEP-2020: Challenges and Opportunities' held on 20th March, 2025 organized by Shrimant Bhaiyyasaheb Rajemane Mahavidhyalaya, Mhaswad Tal. Man Dist. Satara.
- 2) Worked as a Resource Person on 'Career Opportunities in English' held on 20th March, 2025 organized by Dept. of English, Shrimant Bhaiyyasaheb Rajemane Mahavidhyalaya, Mhaswad Tal. Man Dist. Satara.
- 3) Worked as a Chairperson for the Session I in 'A One Day National Workshop on Research Methodology and Academic Writing' held on 26th April 2025 organized by Department of English, Shri Shivaji Mahavidyalaya, Barshi Tal. Barshi Dist. Solapur.

Paper Presentation in Seminar :

Presented a Research Paper titled 'Challenges Faced by First Generation Village Students in Learning English Language : An Exploration' in ICSSR Sponsored National Seminar on Indiansing English Studies: Form, Language and Theory held on 22-23 Nov. 2024 at Tagore Government Arts and Science College, Puducherry.

Organization of National Level Workshop

Worked as a Convener of National Workshop (online mode) on 'Understanding the Skills and Techniques of Research Writing in English for Research Projects and Papers' held on 2nd April 2025 organized by Department of English and Linguistics, Shankarrao Mohite Mahavidyalaya, Akluj

Research Guidance

- 1) Awarded Ph.D. degree to Shri Palke Rahul Bhagwan by PAH Solapur University, Solapur on 7th December, 2024 for the thesis entitled 'Exploring the Socio cultural and Historical Aspects in the Select Novels of Amitav Ghosh' under the guidance of Dr. H.K. Awatade. This research work was carried out at the Ph.D. Research Centre, Shankarrao Mohite Mahavidyalaya, Akluj
- 2) Awarded Ph.D. degree to Shri Payagonde Bilyanasidha Kallappa by PAH Solapur University, Solapur on 24th February, 2025 for the thesis entitled 'Reflections of Dammed Lives in the Select Novels: Indian and Western Contexts under the guidance of Dr. H.K. Awatade. This research work was carried out at the Ph.D.

Research Centre, Shankarrao Mohite Mahavidyalaya, Akulj

Position held on various Committees University

- 1) Worked as a member of Academic Council, PAH Solapur University, Solapur
- 2) Worked as a member of Ordinance Committee, PAH Solapur University, Solapur
- 3) Worked as a member of RAC for Six Monthly Reports of Ph.D. Students at K.B.P. College, Pandharpur
- 4) Worked as a member of RAC for Six Monthly Reports of Ph.D. Students at Shri Shivaji College, Barshi
- 5) Worked as a chairman of 'Ahilya Rath Samiti PAH Solapur University, Solapur
- 6) Worked as a member of Central Admission Committee (CAC) for Ph.D. Admissions under PET-9 (English), PAH Solapur University, Solapur
- 7) Worked as a member of N+2 Admission Committee, PAH Solapur University, Solapur

College

- 1) Worked as a member of College Development Committee (CDC)
- 2) Worked as a member of Internal Quality Assurance Cell (IQAC)

Membership

- 1) Working as a president of Trustee Body, Solapur University Teachers' Association (SUTA)
- 2) Working as a life member of, Solapur University English Teachers' Organization (SETO)
- 3) Working as a member of Executive Committee of Maharashtra Federation of University and College Teachers' Organizations (MFUCTO)

Dr. Mulik Balasaheb Sampatrao

M.A. Ph.D.

Head & Assistant Professor

Department of Philosophy

Seminar / Conference / Workshop

- 1) Attended Three Days 40th National Conference on "Indian Council of Philosophical Research New Delhi," sponsored and jointly organized by Maharashtra Tattvadnyan Parishad and Shikshan Prasarak Mandal's Sir Parshuram-bhau College, Pune from 26th December to 28th December 2024.
- 2) Attended One Day International Conference on "Rediscovering Indian Wisdom: Past Insight Future Innovation" organized by Dept. of Philosophy, Mudhoji College, Phaltan and Shivaji University, Kolhapur on 9th April 2025.
- 3) Attended One Day National Workshop on

"Understanding the Skills and Techniques of Research Writing in English for Research Projects and Papers" organized by Dept. of English and Linguistics, Shankarrao Mohite Mahavidyalaya, Akulj, on dated 2nd April, 2025.

4) Attended One Day Workshop on "NEP-2020 Revised Syllabus of B.A. Part. I Philosophy and Scientific Method" organized by Padmbhushan Dr. Krantiveer Nagnathnathanna Naikawadi Kala Mahavidhyalaya, Zare Tal. Atpadi on dated 17th August 2024

5) Attended One Day State Level Online Seminar on "Professional Ethics organized by Dept. of Philosophy," R.S. Mundle Dharpeth Arts and Commerce College, Nagpur on dated 16th April, 2025.

6) Attended the One Day National Level Workshop on IPR organized by Dept. of Philosophy, R.S. Mundle Dharpeth Arts and Commerce College, Nagpur on dated 17th April 2025.

7) Attended the One Day Interdisciplinary International Conference on "Recent Trends and Issues in Humanities, Science, Commerce and Management" organized by Bhausahab N.S. Patil Arts and M.F.M.A. Commerce College, Dhule on dated 18th May, 2025

Short Term Course : Attended the Short Term Course on "Research Methodology in Social Sciences" organized by UGC Malaviya Mission Teacher Training Center, Kuman University, Nainital Uttarakhand from 23th July to 29th July 2024

Resource Person

Worked as Resource Person on Philosophy and Scientific Method at Padmbhushan Dr. Krantiveer Nagnathnathanna Naikawadi Kala Mahavidhyalaya, Zare Tal. Atpadi on dated 17th August 2024

Delivered Lectures

1) Delivered a lecture on 'Importance of Education in YCMOU, Nashik' at Shankarrao Mohite Mahavidyalaya, Akulj on 1st November, 2024.

2) Delivered a lecture on "Personality Development in NSS" organized by Shankarrao Mohite Mahavidyalaya, Akulj on 24 September, 2024.

Position held on various Committees University

1) Worked as a Chairman of BoS in Philosophy, Punyasholk Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur

2) Worked as a Member of BOS in Philosophy, Sathye College, Vile Parle (E) Mumbai (Autonomous)

- 3) Worked as a Member of BOS in Philosophy, T.C. College, Baramati (Autonomous)
- 4) Worked as a Member of BOS in Philosophy, Nowrosjee Wadia College, Pune
- 5) Worked as a Member of syllabus sub-committee, B.A. II Philosophy and Logic, Shivaji University, Kolhapur
- 6) Worked as a Member of Academic Council, Punyasholk Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur
- 7) Worked as a Member of RAC Committee in Philosophy, Punyasholk Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur
- 8) Worked as a Subject Expert, D.G.B. Dayanand Law College, Solapur
- 9) Worked as a Subject Expert, D.B.F. Dayanand Arts and Science College, Solapur
- 10) Worked as a member of Selection Committee of Sahakar Marshi Shankarrao Mohite Patil Sahitya Purskar 2025
- 11) Worked as an LIC Committee Member at Dalit Mitra Kadam Guruji Science College, Mangalwedha on 29th April, 2025.

College :

- 1) Worked as a Co-ordinator of YCMOU Study Center, SMM, Akluj
- 2) Worked as a Chairman of Extension Committee
- 3) Worked as a Member of Committee for Environmental Consciousness Waste Management Green and Other Audit
- 4) Worked as a Member of NSS Advisory Committee
- 5) Worked as a member of Internal Quality Assurance Cell
- 6) Worked as a member of Admission Committee B.A. I
- 7) Worked as a Chairman of IQAC 7th Criteria, Institutional Values and Best Practices
- 8) Worked as a Chairman of Admission Committee B.A., B. Com, YCMOU Study Center, Akluj
- 9) Worked as a Member of Perspective Planning, Fund Raising and E-Governance,
- 10) Worked as a member of National Education Policy (NEP 2020)

Other Work

- 1) Worked as a member of Government of Maharashtra Tattvadnyan and Tarkshashtra Paribhasha Kosh (Modern) Sub Committee at Bhasha Sanchalanaya Building, Mumbai
- 2) Worked as a Counselor at B.A. II & B.A. III (Humanities and Social Science) YCMOU, Study Center, Akluj
- 3) Worked as Examiner of Essay Competition

National Conference at SP College, Pune on 28th December 2024

4) Worked as a President on One Day Workshop on NEP-2020 Revised syllabus of B.A. Part I Philosophy at Padmbhushan Dr. Krantiveer Nagnathnathanna Naikawadi Kala Mahavidhyalaya, Zare Tal. Atpadi on dated 17th August 2024

Membership

- 1) Life member of Maharashtra Tattvdnyan Parishad
- 2) Secretary of Maharashtra Tattvdnyan Parishad
- 3) Member of Akhil Bhartiya Tattvdnyan Parishad
- 4) Secretary of Principal Shivajirao Bhosale Vicharmanch, Phaltan Dist. Satara
- 5) Secretary of Gramshakti Pratishtan, Saskal Dist. Satara
- 6) Life member of SUTA
- 7) Member of Akhil Bhartiya Natya Parishad, Akluj division

Dr. Waghmare Sanjay Tukaram

M.A.B.Ed. Ph.D.

Head & Assistant Professor

Department of History

Research Paper Published

1. Presented a research paper entitled यादवकालीन संताचे संप्रदायातील जडणघडणीतील योगदान : एक अभ्यास (विशेष संदर्भीय संत ज्ञानेश्वर व संत नामदेव) & published in An International Multidisciplinary Half Yearly research Journal IDEAL Volume XIII Issue: II March-August 2025 ISSN 2319-359X

2. Presented a research paper entitled 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे आधुनिक भारतासाठी शिक्षणविषयक विचार and published in डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर एक वैचारिक अधिष्ठान Edition II Volume III ISBN 978-93-18-893-50-5 on dated 14th April, 2025.

Seminar/Conference / Workshop

Attended a One Day National Workshop on "Understanding the Skills and Techniques of Research Writing in English for Research Projects and Papers" organized by Dept. of English and Linguistics, Shankarrao Mohite Mahavidyalaya, Akluj, on dated 2nd April, 2025.

Position held on various Committees

University

Worked as a Member of BOS in History, Punyasholk Ahilyadevi Holkar Solapur University,

Solapur Bas

College

- 1) Worked as a Member of Central Admission Committee (PG)
- 2) Worked as a Member of Prospectus Academic Calendar, Teacher Diary and Time Table
- 3) Worked as a Member of Time Table Committee (UG & PG)
- 4) Worked as a Member of Committee for Industrial Visits Study Tours and Field Project
- 5) Worked as a Member of Committee for Collaboration Linkages and MoU's
- 6) Worked as a Member of Committee for Scholarship, Prizes and Awards for Student
- 7) Worked as a Member of NAAC Crit. V
- 8) Worked as a Member Secretary of Staff Academy and Faculty Empowerment Committee
- 9) Worked as a Chairman of B.A. III History Admission Committee
- 10) Worked as a Chairman M.A. I & II Admission Committee
- 11) Worked as Co-ordinator of Research Center, Department of History

Membership 1) Life Member of SUTA

Dr. Savita Madhukar Satpute

M.Sc., B.Ed. Ph.D.

Head and Assistant Professor Botany

Research Papers Published :

Published a research paper entitled Determination of antioxidant activity of cassia fistula on 20 June 2024 in UGC care listed journal V-R- Rajwade's sanshodhan ISSN no. 2394 - 590 on 20 June 2024.

Seminar / Conference / Workshop attended -

Attended a two days national workshop on chromosome botany in the hotspot of bio diversity implications for plant taxonomy in Department of Botany, Shivaji University, Kolhapur on 23 and 24 December 2024.

Resource person / Lectures Delivered -

Delivered a lecture on "Gender sensitization" at NSS camp held in Nira-Narshighpur on 22 Jan. 2025.

University level Committees : Member of Syllabus Subcommittee, BOS, in Botany.

College Committees

1. Worked of a member of Mentor-mentee & student satisfaction service Committee.
2. Worked of a member of collaboration linkage and MOU'S Committee.
3. Worked of a member of competitive

examination, career counseling Skill enhancement Committee.

4. Worked of a member of perspective planning, fund raising and E-Governance-(Botanical Survey and Life Science) Committee.

5. Worked of a member of Environmental consciousness Waste management, Green and other Audit Committee.

6. Worked a secretary of Internal Complaints (ICC) and Gender Equity Committee.

7. Science Association Committee.

Dr. Vishwanath Mahadev Awad

M.A., Ph. D.

Assistant Professor

Political Science

Research Paper Published in Conference / Seminar / Workshop / Symposium etc.

1. Presented a paper in the peer reviewed International Interdisciplinary Research journal entitled, "India China reflection since pre Independence period to present perspective march 2024"

2. Presented a paper in the peer reviewed international Interdisciplinary Research journal entitled, work of the peasant and workers party on the Marathwada liberation struggle, the United Maharashtra Movement and Goa liberation movement march 2024"

Seminar / Conference / Workshop attended & organized

1. Attended Short - Term Programme in Research Methodology in Social Sciences organized by the UGC-MALAVIYA MISSION TEACHER TRAINING CENTRE, KUMAUN UNIVERSITY, NAINITAL from 23rd July to 29th July, 2024

2. Shankarrao Mohite Mahavidyala & Dept of Political Science organized Model Parliament on 9 July 2023 as a HOD

3. Organized New Start up exam by the shivratna shikshan sanstha as a Co-ordinator

4. Organized Sahakar Maharshi Sahityik Puraskar by the Vijay Ganesh Mandals & Aakhli Bharity Marathi Sahity Parishad Akulj as a Coordinator

5. Organized the "Srujanrang" Mohatsav 2025, in Shankarrao Mohite Mahavidyalaya, Akulj.

6. Organized one day trip at Vijayapura for the students of political science in Shankarrao Mohite Mahavidyalaya Akulj on 4th April 2025.

Solapur Bas

College

- 1) Worked as a Member of Central Admission Committee (PG)
- 2) Worked as a Member of Prospectus Academic Calendar, Teacher Diary and Time Table
- 3) Worked as a Member of Time Table Committee (UG & PG)
- 4) Worked as a Member of Committee for Industrial Visits Study Tours and Field Project
- 5) Worked as a Member of Committee for Collaboration Linkages and MoU's
- 6) Worked as a Member of Committee for Scholarship, Prizes and Awards for Student
- 7) Worked as a Member of NAAC Crit. V
- 8) Worked as a Member Secretary of Staff Academy and Faculty Empowerment Committee
- 9) Worked as a Chairman of B.A. III History Admission Committee
- 10) Worked as a Chairman M.A. I & II Admission Committee
- 11) Worked as Co-ordinator of Research Center, Department of History

Membership 1) Life Member of SUTA

Dr. Savita Madhukar Satpute

M.Sc., B.Ed. Ph.D.

Head and Assistant Professor Botany

Research Papers Published :

Published a research paper entitled Determination of antioxidant activity of cassia fistula on 20 June 2024 in UGC care listed journal V-R- Rajwade's sanshodhan ISSN no. 2394 - 590 on 20 June 2024.

Seminar / Conference / Workshop attended -

Attended a two days national workshop on chromosome botany in the hotspot of bio diversity implications for plant taxonomy in Department of Botany, Shivaji University, Kolhapur on 23 and 24 December 2024.

Resource person / Lectures Delivered -

Delivered a lecture on "Gender sensitization" at NSS camp held in Nira-Narshighpur on 22 Jan. 2025.

University level Committees : Member of Syllabus Subcommittee, BOS, in Botany.

College Committees

1. Worked of a member of Mentor-mentee & student satisfaction service Committee.
2. Worked of a member of collaboration linkage and MOU'S Committee.
3. Worked of a member of competitive

examination, career counseling Skill enhancement Committee.

4. Worked of a member of perspective planning, fund raising and E-Governance-(Botanical Survey and Life Science) Committee.
5. Worked of a member of Environmental consciousness Waste management, Green and other Audit Committee.
6. Worked a secretary of Internal Complaints (ICC) and Gender Equity Committee.
7. Science Association Committee.

Dr. Vishwanath Mahadev Awad

M.A., Ph. D.

Assistant Professor

Political Science

Research Paper Published in Conference / Seminar / Workshop / Symposium etc.

1. Presented a paper in the peer reviewed International Interdisciplinary Research journal entitled, "India China reelection since pre Impendence period to present perspective march 2024"
2. Presented a paper in the peer reviewed international Interdisciplinary Research journal entitled, work of the peasant and workers party on the Marathawada liberation struggle, the United Maharashtra Movement and Goa libration movement march 2024"

Seminar / Conference / Workshop attended & organized

1. Attended Short - Term Programme in Research Methodology in Social Sciences organized by the UGC-MALAVIYA MISSION TEACHER TRAINING CENTRE, KUMAUN UNIVERSITY, NAINITAL from 23rd July to 29th July, 2024
2. Shankarrao Mohite Mahavidyala & Dept of Political Science organized Model Parliament on 9 July 2023 as a HOD
3. Organized New Start up exam by the shivratna shikshan sanstha as a Co-ordinator
4. Organized Sahakar Maharshi Sahityik Purskar by the Vijay Ganesh Mandals & Aakhli Bharity Marathi Sahity Parishad Akluj as a Coordinator
5. Organized the "Srujanrang" Mohatsav 2025, in Shankarrao Mohite Mahavidyalaya, Akluj.
6. Organized one day trip at Vljayapura for the students of political science in Shankarrao Mohite Mahavidyalaya Akluj on 4th April 2025.

7. The new business workshop & start up organized by the shivratna shikshan sanstha worked as a co-ordinator
8. Mahanatya Rayatecha Raja Shiv Chtrapati are organized by shikshan prasarak mandal akulj worked as Sutradhar on 2 & 3 December 2025.
9. Solapur dist. sports and culture mahotsav Organized by Akulj Nagarparishad worked as a co-ordinator
10. Children acting workshop orgnized by Akhil Bharti Marathi Natya Parishad Mumbai Branch, Akulj worked as a co ordinator from 1 May to 7 May 2025

Resource Person / Lectures delivered -

1. Delivered a speech on the occassion of Rajmata Ratnprabhadevi Mohite Patil Gandhi Jayanti organized by jijamata girls school akulj on the topic of kartutvan Mahila 25th July 2024.
2. Delivered a speech on the Marathi Rajbhasha Din organized by Sadashivrao Mane Vidyalaya, Akulj on the topic; marathi bhasha on 27th feb 2025
3. Delivered a speech on the woman day organized by Vijaysinh Mohite Patil School of nursing and research on the topic of woman leadership 28th feb 2025
4. Delivered a speech on the Yuva Prerna State level camp organized by NSS PAHSU Solapur on the topic Netrutv Vikasasathi Kay Karave on 27th Feb 2025.
5. Delived a speech on the 4th std student prize distribution organized by Maharshi pre primary school Shankarnagar on the topic of Balpanicha Kal Sukhacha on 1 April 2025
6. Delivered a speech on the Dr. Babasaheb Ambedkar organized by shri ganpati Pharmacy College Akola on the topic of Dr. Babasaheb aani aamhi on 14 April 2025

University level committees

1. Worked as a Member of Youth Festival Committee Development Student welfare University, Solapur
2. Worked as a Member of BOS in Political Solapur University, Solapur
3. Worked as a Member of humanity committee Solapur University, Solapur
4. Worked as a Member of Youth Festival Rule committee Development Student Welfare University, Solapur
5. Worked as a Member of Indradhanush Actor

- selection Committee Development Student Welfare University, Solapur
6. Worked as a Member of west zone Actor selection Committee Development Student Welfare University, Solapur
7. Worked as a Member of NEP 2020 syllabus Culture co curricular Committee Development Student Welfare University, Solapur
8. Worked as a Member of Sahnakar Mahrshi Vykhyaanamala committee University, Solapur
9. Worked as a Member of Lakkala Mahotsav Committee PAHUS Solapur
10. Worked as a Exminer at Yuva Spandan Development Student welfare PAHSU University, Solapur on 03.04.2025
11. Worked as a Examiner at state level Avishkar Computation Organized by Dr Babasaheb Ambedkar University (BATU) on 10.11.2024

Position held in college committees.

1. Worked as a Member of College Development Committee
2. Worked as a chairman of Admission Committee B.A. II
3. Worked as a member of Discipline Committee

Any other

1. Worked as a CDC Committee member "Green fingers college of computer & technology Akulj
2. Worked as a CDC Committee member "Shivratna Management Studies Akulj"
3. Worked as a Director at Pratap Kirda Mandals Akulj

Shri. Kokate Dadasaheb Abasaheb

M.P.Ed.
Assistant Professor
Physical Education

University Committee

1. Worked as a Member of B.A.I Syllabus Sub-Committee

College Committees

1. Worked as a member of Gymkhana Advisory Committee.
2. Worked as a member of Discipline Committee.
3. Worked as a member of Committee for infrastructure Development & Maintenance .
4. Worked as a member secretary of Committee for extension Activity.
5. Worked as a chairman Earn & Learn Scheme
6. Worked as a member of Health Center Committee

Membership

1. Life Member of SUTA

Dr. Chandrashekhar Vitthal Tate

M.A., M. Ed., NET, Ph. D.
Assistant Professor
Department of Geography.

Research Paper published in conference / Seminar / Workshop / Symposium etc.

1. Published a Research Paper entitled "Osmanabad Jilyatil Harbhara pik prarup eak Bhougolik Abhayas" in Hi-tech Research Analysis UGC Approved Referred & Peer Reviewed Research Journal February 2025 ISSUE-XXIX, Vol. II, Impact Factor- 6.70 (GRIFI) ISSN-2231-6171 Page No. 55-57
2. Published a Research Paper entitled "Wheat Crop Concentration in Osmanabad District: A Geographical Analysis" in Journal of Current Science & Humanities an International Peer Reviewed Research Journal ISSN 2347-7784 e-ISSN 2347-7792.

Resource Person/Lectures Delivered -
Delivered a lecture and chief guest for "Geography Day Function" Organized by Department of Geography Arts, Science and Commerce College, Indapur. Dist. Pune held on 22nd January, 2025.

University level committees -

Member of Geography Syllabus Subcommittee for B.Sc - Part -II in Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur.

Position held in college committees.

1. Worked as a Member of NSS Advisory Committee.
2. Worked as a Member of Infrastructure Development and Maintenance Committee.
3. Worked as a Member of Competitive Examinations, Career Counseling, Skill Enhancement Committee.
4. Worked as a Chairman of Cultural Committee.
5. Worked as a Member of Extension Activities Committee.
6. Worked as a Member of NAAC Criterion-III Research, Innovations & Extension.

Membership :

1. Life Member of SUTA
2. Life Member of Maharashtra Bhugolshatra Sanshodhan Parishad, Punc.
3. Life Member of Solapur Bhoogol Shikshak Sangh, Solapur.
4. Member of Akhil Bhartiya Marathi Natya Parishad, Akluj.
5. Member of Sujaynagar Foundation, Akluj.
6. Member of Pratap Krida Mandal Shankarnagar -Akluj.

Dr. Aappasaheb Ramchandra Babar

M.Sc. Ph.D.
Assistant Professor Physics

Resource person/Chairperson/Subject Expert / lectures delivered

Worked as a subject expert in Physics for the selection of Assistant Professor at Karmaveer Bhaurao Patil Mahavidyalaya on 8th October 2024.

University level committees

- i) Member of Syllabus Subcommittee (B.Sc. II Physics).
- ii) Worked as a Local Enquiry Committee at Shriram Institute of Information Technology, Paniv on 18th March 2025.

College committees

- 1) Worked as a Member of Internal Quality Assurance Cell.
- 2) Worked as a Assistant Coordinator - Internal Quality Assurance Cell.
- 3) Worked as a Member of Central Admission Committee.
- 4) Worked as a Member of B.Sc. I Admission Committee.
- 5) Worked as a Chairman of Committee for Certificate, Diploma, Add-on and other courses.
- 6) Worked as a Member of Perspective Planning, Fund Raising and E-Governance.
- 7) Worked as a Member of Library Advisory Committee.
- 8) Worked as a Member of NCC Advisory Committee.
- 9) Worked as a Member of YCMOU Study Center Advisory Committee
- 10) Worked as a Member of Standing Committee.
- 11) Worked as a Member of Website Upgradation Committee.
- 12) Worked as a Member of Science Association.
- 13) Worked as a Member of National Education Policy Committee (NEP-2020)

Membership

Life Member of SUTA.

Dr. Magar Dattatray Gorakh

M.A. Ph.D.
Assistant Professor
Department of History

Position held on various Committees

College Level

- 1) Worked as a Programme Officer-National Service Scheme (NSS)
- 2) Worked as a Member of Feedback Committee

- 3) Worked as a Member College Internal Evaluation and Result Analysis Committee
- 4) Worked as a Member of Extension Activity
- 5) Worked as a Member of Earn and Learn Committee
- 6) Worked as a Member of Committee for Environmental Consciences Waste Management Green and Other Audit
- 7) Worked as a Member of IQAC 6th Criteria, Institutional Values and Best Practices

Delivered Lectures

- 1) Delivered a lecture on 'Shivaji Maharajanche Kary' Organized by Akulj Nagarparishad ani Madhyavarthi Shivjayanti Utsav Mandal, Akulj on 19th February, 2025
- 2) Delivered a lecture on 'Sahakar Maharshinche Jivan ani Kary' on Death Anniversary of Sahakar Maharshi Shankarrao Mohite Patil organized by Shankarrao Mohite Mahavidyalaya, Akulj on 11th February, 2025
- 3) Delivered a lecture on 'Rashtriya Seva Yojana ani Vidhyrthyancha Vyaktimatva Vikas organized by Audyogik Prashikshan Sanstha, Khandali on 25th March, 2025.

Membership

- 1) Chairman-Deshbhakt Balwantrao Magar Gramvikas Pratisthan, Nimgaon (M)

Dr. Londhe Chankeshwar Baban

M.A.B.Ed, M.Phil. Ph.D.

Assistant Professor Geography

Research Papers Published in Journal

- 1) Paper Entitled "Land use Transformation in Chandwad Tahsil : A Geospatial Analysis of Changes from 1981-2021 Perspective in Social Work UGC Care Listed Journal volume : XXXIX. (NO.1) April 2024 ISSN : 0974-5114
- 2) Paper Entitled Opportunities and Challenges in Indian tourism Sector : A Geographical Study International Journal of advance and applied research A Multidisciplinary International level Referred and Peer Reviewed Journal ISSN-2347-7075 Impact Factor-8.141, Volume 6, Issue-15, Jan-Feb-2025
- 3) Wheat Crop Concentration in Osmanabad District : A Geographical analysis Published in journal of current science & humanities on international reviewed research journal ISSN 23477784 e-ISSN 2347-7792

Seminar/Conference/Workshop attended:

- I) Participated in university Level One day Workshop on NEP 2020 and B. A., B.Sc. Geography Syllabus held on 27/7/2024 Organized by D.B.f. Dayanand College of Arts and Science, Solapur Collaboration with Solapur Geography Association.

- II) Participated in University Level One day Workshop on "Women Security and Scholarship" held on 20/09/2024 Organized by Govt. of Maharashtra, Higher Technical education Department and P.A.H. Solapur University.

University level Committees : B.Sc. I & II NEP Syllabus sub Committee Member

Position held in college committees.

- 1) Worked as a Member of B.A. II Admission Committee.
- 2) Worked as a Member of Health Center Committee.
- 3) Worked as a Chairman of Internal Quality Assurance Cell Criterion no. iv. Infrastructure and Learning Resources.
- 4) Worked as a Member of Competitive Examination Committee
- 5) Worked as a Member of Certificate, Diploma Add-on and Other Courses
- 6) Worked as a Member of Placement Cell Committee
- 7) Worked as a Member of Discipline and Code of Conduct Monitoring Committee.
- 8) Worked as a Member Secretary of Anti - Ragging committee.
- 9) Worked as a Chairman of Teachers- Parents Association.

Membership

- 1) Life Member of SUTA
- 2) Life member of Solapur Bhoogol Shikshak Sangh, Solapur.

Dr. Sajjan Uddhav Pawar

M.A.B.Ed., SET.Ph.D.,

Assistant Professor,
Department Of History

Research Paper published in journal :

1. Published a research paper entitled "Public Welfare King : Rajarshi Chhatrapati Shau Maharaj" in the UGC Care listed Itihascharya V. K. Rajwade Mandal, Dhule institution's Quarterly Magazine 'Sanshodhak'. ISSN No.2394-5990, issue-13, Page no. 135-139, June-2024.
2. Published a research paper entitled "Mohol Taluka Vikasat Krushi Utpanna Bajar Samitiche

Yogdan" in the Sanshodhan Peer reviewed research journal, ISSN No 2278-5914 Issue. XV Page No.329-331, Oct.2024.

3. Published a research paper entitled "Mohol Talukyache lokpratinidhi pra. Luxman Dhobale yanche Karya" in the IDEAL Peer reviewed research & UGC Listed Journal (no. 47026), Impact Factor 7. 537, ISSN No 2319 -359X, Volume-XIII, Issue. II, Page No. 4-6, March 2025.

4. Published a research paper entitled "Mohol Talukyatil Shaikshanik vikas 1949 - 2010; ek drushtikshap" in the Historicity International research Journal, Impact Factor 2. 7825, ISSN No 2393 - 8900, Volume -11, Issue. 7, Page No.70-73, March. 2025.

Position held in College committees :

1. Worked as a Programme Officer of NSS.
2. Worked as a Chairman of Alumni Engagement Committee
3. Worked as a Member of B.A.II Admission Committee
4. Worked as a Member of Cultural Committee
5. Worked as a Member of Publicity Committee.

Membership :

1. Life member-Akhil Maharashtra Itihas Parishad.
2. Life member-Solapur Itihas Sanshodhan Mandal, Solapur.
3. Life member-SUTA
4. Member - N.S.S. Advisory Committee P.A.H. Solapur University.
5. Member - Swarajyarakshak Chh.Sambhaji Maharaj Adyasan Kendra P.A.H. Solapur University.

Shri. Prasad Arjun Lohar

M.Sc. (Electronics), NET
Assistant Professor, Electronics.

Seminar / conference / workshop :

Attended Short term course in AI in Higher Education (18.02.2025 to 24.02.2025)

University level Committees

Member of B.Sc. I Syllabus Sub-committee.

College Committees

1. Worked as a Member Secretary of Use of ICT, E-Content Development, SWYAM / NPTEL Committee.
2. Worked as a Chairman of Website Upgradation Committee.
3. Worked as a Member of Criterion II. NAAC
4. Worked as a Member of Committee for Student

Satisfaction Survey.

5. Worked as a Member of Prospectus, Academic Calendar, Teacher Diary and Time table committee.

6. Worked as a Member of Committee for Industrial visits, study tour and field Projects.

7. Worked as a Member of Committee for Perspective Planning, Fund raising and E-Governance.

8. Worked as a Member of Workshop / Seminar / Conference organizing Committee.

9. Worked as a Member of Standing Committee.

Life member of SUTA

Dr. Relekar Ashwini Suresh

M.Sc., NET, Ph.D.
Assistant Professor Electronics

Seminar/conference/workshop attended-

I) Attended 2nd International Conference on "Innovations in biotechnology for sustainability" on 10th and 11th March-2025 organized by V.G. Shivdare college of Arts, Commerce and Science, Solapur.

ii) Attended National Workshop on "Understanding the Skills and Techniques of Research writing in English for research projects and papers" held on 2nd April 2025.

Research papers published in Conference :

I) Presented a research paper entitled "Edge computing in 5G Networks : Enhancing latency and Bandwidth Efficiency" in 2nd International Conference on Innovations in biotechnology for sustainability on 10th and 11th March-2025 organized by V.G. Shivdare college of Arts, Commerce and Science, Solapur

II) Presented a research paper entitled "Role of Science and Technology in promoting Women-Led startups : A study" in One day National Conference on opportunities and Challenges in Women Entrepreneurship, organized by K.N.Bhise Arts, commerce and Vinayakrao Patil Science College, Vidyanagar Bhosare Kurduwadi, Solapur.

College committees -

- 1) Worked as a Member of NAAC criterion III-Research, Innovation and Extension committee for NAAC accreditation
- 2) Worked as a Member of Feedback Committee.
- 3) Worked as a Member of ICT, E-Content Development, SWAYAM/NPTEL Committee.
- 4) Worked as a Member of College Internal

- Evaluation and Result Analysis committee.
 5) Worked as a Member of Internal Complaints (ICC) and Gender Equity Committee
 6) Worked as a Member of Annual Magazine (Shivamrut) Editorial Board.
 7) Worked as a Member of Students-Teachers-Parents Association Committee
 8) Worked as a Member of Placement Cell.
 9) Worked as a Member of Alumni Engagement Committee.
 10) Worked as a Member of Staff Academy and Faculty Empowerment Committee.
 11) Worked as a Member of Science Association.
Membership : Life Member of SUTA

Miss. Smita Sharadchandra Patil
 M.A. NET
 Assistant Professor Geography

Research Papers Published

Research paper entitled "The water resource management in sugarcane farming a case study of Solapur district (MS)" in international journal of advance and applied research, impact factor 4.3 with ISSN 2347-7075

University level Committees -

BSc I NEP syllabus sub committee member

College Committees -

1. Worked as a member of Committee for student satisfaction survey
2. Worked as a member of Committee for skill enhancement
3. Worked as a member of Alumni engagement committee
4. Worked as a member of Committee for environment consciousness, waste management.
5. Worked as a member of NSS Advisory committee
6. Worked as a member of Gymkhana Advisory committee
7. Worked as a member of Cultural Committee Wall Poster
8. Worked as a member of Committee for internal complaint
9. Worked as a member of Publicity committee
10. Worked as a member of Committee for Health Center
11. Worked as a member of B.A. I Admission Committee.

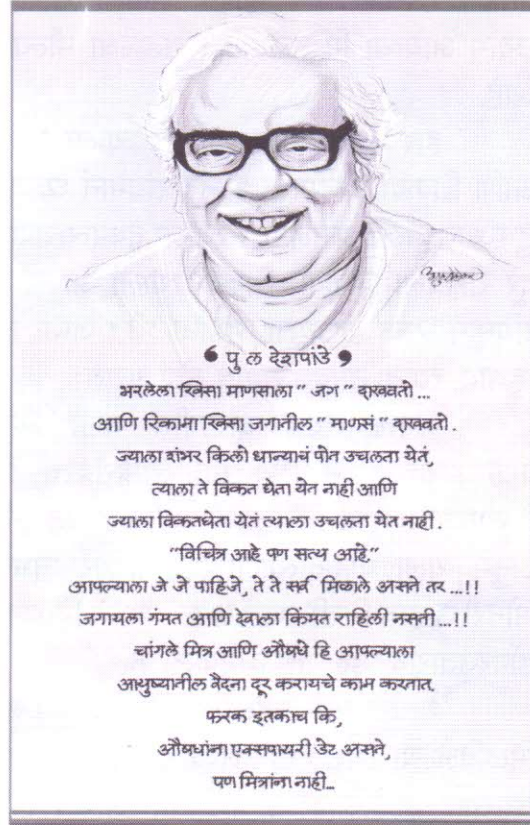
Shri. Raviraj Laxman Sonawane
 M.A. NET.
 Associate professor
 Geography

1) College Committees :

- i) Worked as a Member of Internal Quality Assurance cell (IQAC)
- ii) Worked as a Assisrant Coordinator of IQAC
- iii) Worked as a Coordinator of PAHSU Solapur (External Department) (SMM) Co-ordinator
- iv) Worked as a Liaison officer of SC/ST Cells
- v) Worked as a Member of Perspective Planning Fund Raising and E-Governance - Committee
- vi) Worked as a Member of B.A. I Admission Committee - Coordinator
- vii) Worked as a of AISHE
- viii) Worked as a chairman of Industrial Visits, Study Tours & Field projects
- ix) Worked as a Member of Standing Committee - Member

Membership

- I) Life Member of SUTA
- II) Life Member, Solapur Bhoogol Shikshak Sangh, Solapur

अब्राहम लिंकनचे शिक्षकांस पत्र

प्रिय गुरुजी,
सगळीच माणसे
न्यायप्रिय नसतात,
नसतात सगळीच
सत्यनिष्ठ, हे
शिकेलच माझा
मुलगा कधी ना
कधी. मात्र त्याला हे
देखील शिकवा की
जगात प्रत्येक

बदमाषागणिक असतो एक साधुचरित पुरुषोत्तमही.
स्वार्थी राजकारणी असतात जगात, तसे असतात
अवघं आयुष्य समर्पित करणारे नेतेही. असतात
टपलेले वैरी तसे जपणारे मित्रही.

मला माहीत आहे, सगळ्या गोष्टी झटपट
नाही शिकवता येत.. तरीही जमलं तर त्याच्या
मनावर ठसवा, घाम गाळून कमावलेला एकच
छदाम आयत्या मिळालेल्या घबाडापेक्षा मौल्यवान
आहे.

हार कशी स्वीकारावी ते त्याला शिकवा
आणि शिकवा विजयाचा आनंद संयमानं घ्यायला.
तुमच्यात शक्ती असली तर त्याला द्वेषमत्सरापासून
दूर राहायला शिकवा. शिकवा त्याला आपला हर्ष
संयमानं व्यक्त करायला. गुंडांना भीत जाऊ नको
म्हणावं, त्यांना नमवणं सर्वात सोपं असतं!

जमेल तेवढं दाखवीत चला त्याला
ग्रंथभांडाराचं अद्भुत वैभव, मात्र त्याबरोबरच, मिळू
दे त्याच्या मनाला निवांतपणा सृष्टीचं शाश्वत सौंदर्य
अनुभवायला. पाहू दे त्याला पक्ष्यांची अस्मानभरारी
सोनेरी उन्हात भिरभिरणारे भ्रमर.. आणि हिरव्यागार
डोंगरउतारावर डुलणारी चिमुकली फुलं.

शाळेत त्याला हा धडा मिळू दे – फसवून
मिळविलेल्या यशापेक्षा सरळ आलेलं अपयश
श्रेयस्कर आहे. आपल्या कल्पना, आपले विचार

यांच्यावर दृढ विश्वास ठेवायला हवा त्यानं, बेहेत्तर
आहे सर्वानी त्याला चूक ठरवलं तरी.

त्यानं भल्यांशी भलाईनं वागावं आणि
टग्यांना अद्दल घडवावी.

माझ्या मुलाला हे पटवता आलं तर पहा-
जिकडे सरशी तिकडे धावत सुटणाऱ्या भाऊगर्दीत
सामील न होण्याची ताकद त्यानं कमवायला हवी.
पुढे हेही सांगा त्याला की एकाचं जनांचं, अगदी
सर्वांचं पण गाळून घ्यावं ते सत्याच्या चाळणीतून
आणि फोलपटे टाकून नितळ सत्त्व तेवढं
स्वीकारावं.

त्याला हे पुरेपूर समजावं की करावी कमाई
त्याने, ताकद आणि अक्कल विकून . पण कधीही
विक्रय करू नये हृदयाचा आणि आत्म्याचा ! धिक्कार
करणाऱ्यांच्या झुंडी आल्या तर कानाडोळा करायला
शिकवा त्याला आणि ठसवा त्याच्या मनावर – जे
सत्य आणि न्याय्य वाटतं त्याच्यासाठी पाय रोवून
लढत राहा.

त्याला ममतेनं वागवा पण लाडावून ठेवू
नका. आगीत तावूनसुलाखून निघाल्याशिवाय
लोखंडाचं कणखर पोलाद होत नसतं. त्याच्या अंगी
बाणवा अधीर व्हायचं धैर्य, अन् धरला पाहिजे धीर
त्यानं जर गाजवायचं असेल शौर्य. आणखीही एक
सांगत राहा त्याला- आपला दृढ विश्वास पाहिजे
आपल्यावर, तरच जडेल उदात्त शब्दा
मानवजातीवर.

माफ करा गुरुजी!

मी फार बोलतो आहे, खूप काही मागतो आहे
पण पहा, जमेल तेवढं अवश्य कराच.

माझा मुलगा – भलताच गोड छोकरा आहे हो तो!

– अब्राहम लिंकन

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय, अकलूज
सिनिअर विभाग प्राध्यापकाची माहिती

अ.क्र.	सेवकांचे नाव	हुद्दा
१	प्रो.डॉ. शिवप्रसाद कृष्णकांत टिळेकर	प्राचार्य
२	प्रो.डॉ.सौ. सुधा गिरीजप्पा बनसोडे	प्राध्यापक
३	प्रो.डॉ. रत्नदीप लक्ष्मण गायकवाड	प्राध्यापक
४	प्रो.डॉ. दत्तात्रय नागनाथ बारबोले	प्राध्यापक
५	प्रो.डॉ. भगवान शंकर साळूंखे	प्राध्यापक
६	प्रो.डॉ. जनार्दन दामू परकाळे	प्राध्यापक
७	प्रा.डॉ. संतोष नामदेव गुजर	प्राध्यापक
८	डॉ. संभाजी हिंदूराव भोसले	सहयोगी प्राध्यापक
९	प्रा. राजशेखर हणुमंतराव कुंभार	सहयोगी प्राध्यापक
१०	प्रा. विष्णू रामचंद्र सुर्वे	सहयोगी प्राध्यापक
११	प्रा. विनायक बाबुराव सूर्यवंशी	सहयोगी प्राध्यापक
१२	डॉ. सतिश शंकरराव देवकर	सहयोगी प्राध्यापक
१३	डॉ. आण्णासाहेब संभाजी नलवडे	सहयोगी प्राध्यापक
१४	डॉ. चारुदत्त शामराव पवार	सहयोगी प्राध्यापक
१५	डॉ. हनुमंत कृष्णा आवताडे	सहयोगी प्राध्यापक
१६	डॉ. निवृत्ती तानाजी लोखंडे	सहयोगी प्राध्यापक
१७	डॉ. दत्तात्रय गोरख मगर	सहयोगी प्राध्यापक
१८	डॉ.सौ. दमयंती रामचंद्र कांबळे	सहाय्यक प्राध्यापक
१९	डॉ. शिरीष विठ्ठल शिंदे	सहाय्यक प्राध्यापक
२०	डॉ. बाळासाहेब संपतराव मुळीक	सहाय्यक प्राध्यापक
२१	डॉ. संजय तुकाराम वाघमारे	सहाय्यक प्राध्यापक
२२	डॉ. सविता मधुकर सातपुते	सहाय्यक प्राध्यापक
२३	डॉ. विश्वनाथ महादेव आवड	सहाय्यक प्राध्यापक
२४	प्रा. दादासाहेब आबासाहेब कोकाटे	सहाय्यक प्राध्यापक
२५	डॉ. चंद्रशेखर विठ्ठल ताटे	सहाय्यक प्राध्यापक
२६	डॉ. आप्पासाहेब रामचंद्र बाबर	सहाय्यक प्राध्यापक

अ.क्र.	सेवकांचे नाव	हुद्दा
२७	डॉ. चंकेश्वर बबन लोंढे	सहाय्यक प्राध्यापक
२८	डॉ. सज्जन उध्दव पवार	सहाय्यक प्राध्यापक
२९	प्रा. प्रसाद अर्जुन लोहार	सहाय्यक प्राध्यापक
३०	डॉ. आश्विनी सुरेश रेळेकर	सहाय्यक प्राध्यापक
३१	प्रा. स्मिता शरदचंद्र पाटील	सहाय्यक प्राध्यापक
३२	प्रा. रविराज लक्ष्मण सोनवणे	सहाय्यक प्राध्यापक
३३	प्रा. अरिवंद पांडूरंग वाघमोडे	शारीरिक शिक्षण संचालक
३४	श्री. दत्तात्रय शामराव पाटील	ग्रंथपाल

शिक्षकेत्तर सेवक

अ.क्र.	सेवकांचे नाव	हुद्दा
१	श्री. राजेंद्र आप्पा बामणे	प्रबंधक
२	श्री. युवराज लक्ष्मणराव मालुसरे	अधिक्षक
३	श्री. सतिश रंगराव यादव	मुख्य लिपिक
४	श्री. नानासाहेब एकनाथ साठे	वरिष्ठ लिपिक
५	कु. स्वाती विजयकुमार मिरासदार	लघूलेखक
६	श्री. धनाजी ज्ञानदेव सुर्वे	सहा.ग्रंथालय
७	श्री. उदयसिंह रावसो. माने-देशमुख	प्र. सहाय्यक
८	श्री. महेंद्रसिंग रामचंद्र साठे	प्र. सहाय्यक
९	श्री. नागेश पांडूरंग राजमाने	कनिष्ठ लिपिक
१०	श्री. रतिश राघव नायर	कनिष्ठ लिपिक
११	श्री. महादेव पांडूरंग जाधव	कनिष्ठ लिपिक
१२	श्री. मिलन मधुकर काळे	ग्रंथालय लिपिक
१३	श्री. भारत दत्तात्रय पवार	ग्रंथालय लिपिक
१४	श्री. रणजित दादासाहेब गायकवाड	कनिष्ठ लिपिक
१५	श्री. भारत विठ्ठल लावंड	कनिष्ठ लिपिक
१६	श्री. सागर करणसिंग साळूंखे	कनिष्ठ लिपिक

शिक्षकेत्तर सेवक

अ.क्र.	सेवकांचे नाव	हुद्दा
१७	श्री. अजय हनुमंत पाटील	कनिष्ठ लिपिक
१८	श्री. गणपत संभाजी लोंढे	प्र. परिचर
१९	श्री. विठ्ठल बाबूराव जाधव	प्र. परिचर
२०	श्री. सुरेश मुरलीधर पिसे	प्र. परिचर
२१	श्री. सुर्यकांत वसंत बनपट्टे	प्र. परिचर
२२	श्री. संतोष चंद्रकांत गायकवाड	प्र. परिचर
२३	श्री. खलील बाबू शेख	प्र. परिचर
२४	श्री. अल्लाऊद्दीन रमजान नदाफ	प्र. परिचर
२५	श्री. बापुराव बाळासाहेब कदम	प्र. परिचर
२६	श्री. दत्तात्रय रंगनाथ पोतदार	प्र. परिचर
२७	श्रीमती दिपा सिधाप्पा यंजाडे	प्र. परिचर
२८	श्री. संतोष काशिनाथ साळूंखे	शिपाई
२९	श्री. शब्बीर बादशहा मुंढे	प्र. परिचर
३०	श्री. इनायतहुसेन बाबूमिया शेख	प्र. परिचर
३१	श्री. भारत तुकाराम वरकुटे	ग्रंथा. परिचर
३२	श्री. राहुल विजयकुमार जाधव	ग्रंथा. परिचर
३३	श्री. सुहास माणिक जाधव	ग्रंथा. परिचर
३४	श्री. बापुराव विश्वनाथ चव्हाण	ग्रंथा. परिचर
३५	श्री. हनुमंत बंडू भोसले	ग्रंथा. परिचर
३६	श्री. मारुती लक्ष्मण गायकवाड	शिपाई
३७	श्री. गोरख जालिंधर नरसाळे	शिपाई
३८	श्री. बाळू हिराप्पा काटे	शिपाई
३९	श्री. आप्पासाहेब सदाशिव दुरणे	शिपाई
४०	श्री. रामराजे शिवाजी माने	शिपाई
४१	श्री. जगन्नाथ संभाजी खंडागळे	शिपाई
४२	श्री. युवराज सोपान जगदाळे	शिपाई
४३	श्री. उदयसिंह जयसिंह जाधव	शिपाई
४४	श्री. सलिम अजमुद्दीन खान	शिपाई
४५	श्री. अनिल राजेंद्र फुले	शिपाई
४६	श्री. संजय मोहन शिंदे	वॉचमन

कनिष्ठ विभाग

प्रा.सौ. नंदा ढिले

सह-संपादक

अंतरंगा

तपशील	पृष्ठ क्र.
महिला सक्षमीकरण - काळाची गरज	११६
जागरण स्त्री शक्तीचा संध्याकाळ	११८
मराठी भाषा : अभिजात भाषा म्हणजे काय तो दर्जा कसा मिळतोय	११९
आमचं दैवत चारोळ्या	१२०
शिवराया तुझ्या शिवाय मी	१२१
जिवनाचे सार आयुष्य असचं जगायचं असतं	१२२
बाप संघर्ष	१२३
आई आई	१२४
जीवन तिलाही थोडे समजून घ्या	१२५

महिला सक्षमीकरण - काळाची गरज

नारी आहे अबला नाही.
युगायुगाची शान ती

आहे सक्षम होत सफल
आहे देवी वरदान ती...

असं म्हणत आज महिला सक्षमीकरणासाठी आपल्याला काही ना काही उपाययोजना करण्याची गरज आहे. भारतातील बहुतेक निरक्षर लोकसंख्येमध्ये महिलांचा समावेश आहे महिला सक्षमीकरण म्हणजे स्त्रियांना शिक्षित करणे तसेच त्यांना त्यांच्या देश, समाज आणि कुटुंबाशी संबंधित निर्णय घेण्यास सक्षम बनवणे.

भारतात समाज आणि

कुटुंबाच्या उज्वल
भविष्यासाठी महिला
सक्षमीकरणाची गरज आहे
महिला सक्षमीकरण महिलांना
त्यांच्या वैयक्तिक विकासासाठी
तसेच सामाजिक विकासासाठी
स्वतःचे निर्णय घेण्याचे
अधिकार देते महिला ही
समाजाचा कणा आहे म्हणून
बालपणापासून त्यांचा विकास
होणे आवश्यक आहे
घडविण्यास राष्ट्राचा विकास,
मुलींच्या शिक्षणाचा
हवा ध्यास...

महिलांना जागृत करण्यासाठी आणि त्यांना त्यांच्या हक्काबद्दल जागरूक करण्यासाठी अनेक समाज उपयोगी कार्यक्रम चालवले जातात. त्याच बरोबर समाजात होणाऱ्या अत्याचारापासून स्त्रियांचे संरक्षण करण्यासाठी अनेक कायदे देखील करण्यात आले आहेत. आंतरराष्ट्रीय महिला दिन, मदर्स डे दरवर्षी साजरा केला जातो. महिला सक्षमीकरण खरा अर्थ असा आहे की महिलांना त्यांच्या हक्काची जाणीव करून देण्याबाबत त्यांना त्यांचे सर्व निर्णय स्वतः घेण्यास सक्षम

असणे आवश्यक आहे. त्यांच्यावर होत असलेल्या अत्याचारावर आवाज उठवणे.

पंडित जवाहरलाल नेहरू यांनी म्हटले आहे, की लोकांना जागृत करण्यासाठी महिलांनी जागरूक असणे आवश्यक आहे जेव्हा एखादी स्त्री आपले पाऊल पुढे टाकते तेव्हा तिचे कुटुंब ही प्रगती करते तिचे गावही पुढे येते आणि सर्वांचा विकास होतो.

प्रदीर्घ संघर्षानंतर स्त्रियांना मालमतेचा हक्क, मतदानाचा अधिकार, नागरी हक्क, विवाह आणि नोकरीच्या बाबतीत कायदेशीर संरक्षण मिळाले आहे महिला आणि किशोरवयीन मुलींच्या सुरक्षिततेसाठी बेटी बचाव बेटी पढाव, उज्वल योजना, किशोरी कौशल्य योजना यासारख्या अनेक कल्याणकारी योजना सरकार चालवत आहेत. खरोखरच सक्षमीकरण घडून आणण्यासाठी महिलांना त्यांच्या स्वतःच्या हक्काबद्दल जागरूक असणे आवश्यक आहे महिलांना त्यांच्या आजूबाजूला त्यांच्या समाजात आणि देशात काय घडत आहे याची जाणीव असावी.

'भंगणाऱ्या स्वप्नांची तू एक आस,
तू प्रेरणा, तू करुणा, तूच आहे विश्वास,
प्रत्येक नवजीवनाचा आधार ही तूच,
प्रत्येक दिवसासाठी खास आहेस तू...'

आपल्या देशात प्रतिभावान महिलांची उदाहरणे कमी नाहीत इंदिरा गांधी, कल्पना चावला, झाशीची राणी पी. टी. उषा इत्यादी महिलांची काही उदाहरणे आहेत. ज्यांनी दयाळूपणा आणि शौर्य दाखवून या देशाला अभिमान दिला आहे. महिलांना सामाजिक आणि

कौटुंबिक पातळीवर अनेक अत्याचारांना सामोरे जावे लागते काही कामात अनेक क्षेत्रात समान काम करूनही महिलांना पुरुषांपेक्षा काही कामात कमी मोबदला दिला जातो. या पद्धतीचा विचार समाजातील स्त्री आणि पुरुषांमधील असमानतेची रेषा काढतो.

महिलांच्या प्रगती पुढे असंख्य अडथळे येण्याचे कारण कुठेतरी सामाजिक दृष्ट्या जाणीवपूर्वक किंवा नकळत पुरुष जबाबदार आहेत. अनेक गावांमध्ये अजूनही मुलींना शिक्षणाची सुविधा दिली जात नाही. भारतात महिलांचा शैक्षणिक दर पुरुषांच्या तुलनेत कमी आहे यामागे रूढीवादी समाजाचा विचार आहे जो महिलांना पुढे जाण्यापासून रोखतो.

स्त्री एक व्याख्या कधीही कोणाला न समजणारी
कधीही कोणाला न उमगलेली

आणि कधीही कुणास न जाणवलेली

महिला सक्षमीकरण म्हणजे स्त्रियांना स्वतःचे निर्णय घेण्यात सक्षम बनवणे अनेक शतकांपूर्वी स्त्रियांचे अस्तित्व अस्तित्वात नव्हते पण जस जसा वेळ निघत गेला तसा स्त्रियांना त्यांचे अस्तित्व आणि शक्ती जाणवली तेव्हापासून आजपर्यंत महिलांच्या सामाजिक उन्नतीसाठी चळवळ केल्या जात आहेत पूर्वी स्त्रियांना निर्णय घेण्याची किंवा खुल्या आकाशात उडण्याचे स्वप्न पाहण्याची परवानगी नव्हती आपल्या देशात पुरुष शासित समाजाची परंपरा शतकानुशतके चालू आहे तेथे महिलांना नेहमी त्यांच्यावर अवलंबून राहावे लागत असे याच कारणामुळे आज महिलांना त्यांच्या हक्काची जाणीव करून दिली जात आहे.

महिला सक्षमीकरणाचा खरा अर्थ असा आहे महिलांना त्यांच्या हक्काची जाणीव करून देण्याबरोबरच त्यांना त्यांचे सर्व निर्णय स्वतः घेणे सक्षम असणे आवश्यक आहे त्यांच्यावर होत असलेल्या अत्याचारावर आवाज उठवणे.

स्त्री पुरुष समानतेला प्राधान्य देत भारतात महिला सक्षमीकरणाला सतत प्रोत्साहन दिले जात आहे भारत देशासाठी आवश्यक आहे की, महिला शारीरिक, मानसिक आणि सामाजिक दृष्ट्या सशक्त होतील देशाला

सशक्त बनवण्यासाठी आपण आधी महिलांचा विकास होईल आणि ते देशाच्या विकासात आपली भूमिका बजावू शकतील.

स्त्री निभावते अनेक भूमिका
तरी करत नाही कसलीही अपेक्षा
एकदा राहा पाठीमागे उभे तिच्या
तुम्हाला ती देईल फक्त प्रेम आणि माया...

आज भारत सरकारने बेटी पढाव आणि बेटी बचाओ सारख्या अनेक मोहिमा सुरु केल्या आहेत. जेणेकरून मुलींच्या शिक्षणात कोणतेही अडथळे येऊ नये शहरी भागात महिला अधिक शिक्षित आणि नोकरी करणाऱ्या आहेत. परंतु ग्रामीण भागातील महिलांच्या निरक्षरतेमुळे ते शेती आणि तर क्षेत्रात रोजंदारी करून आपले उदरनिर्वाह करत आहेत अनेक ठिकाणी असे आढळून आले आहे की गुणवत्ता असूनही महिलांना पुरुषांपेक्षा कमी वेतन दिले जाते. पुरुषांना जेवढे अधिकार दिले आहेत, तेवढे अधिकार महिलांनाही दिले पाहिजेत.

स्त्रियांना या अत्याचार आणि समस्यांपासून मुक्त करण्यासाठी आपल्याला खुप पुढे जायचे आहे महिलांना त्यांचे हक्क मिळण्यासाठी सर्वप्रथम समाजातील महिलांप्रती असलेली चुकीची मानसिकता मिटवावी लागेल जर विचार बदलले तरच बदल होईल भारत देशात दिवसेंदिवस घडणाऱ्या हुंडा प्रथेमुळे स्त्रियांच्या हत्या आपल्याला हादरवून सोडतात लैंगिक हिंसा, स्त्रीभ्रूणहत्या ज्यामध्ये आईला तिच्या न जन्मलेल्या मुलीला पोटात मारण्यास भाग पाडले जाते. स्त्रीभ्रूणहत्या हा निंदनीय गुन्हा आहे यामुळे मुलींची संख्या वाढत नाही हे स्त्रिया विरुद्ध एक प्रकारची नकारात्मक मानसिकता दर्शवते.

काळ बदलला तुही बदललीस,
चूल मूल चाकोरीबद्ध दिशा सोडून,
प्रगतीपथावर निघालीस...

असे कोणतेही काम नाही जे स्त्रिया करू शकत नाहीत आजकाल स्त्रिया घर आणि कार्यालयात स्वतंत्रपणे वावरू शकतात असे कोणतेही क्षेत्र नाही जिथे

महिलांनी आपले सामर्थ्य सिद्ध केले नाही. योग्य अर्थाने स्त्रियांचे सक्षमीकरण तेव्हा शक्य आहे जेव्हा आपण महिलांची सुरक्षा आणि शिक्षण सुनिश्चित करू आणि त्याचबरोबर त्यांच्याबरोबर त्यांच्या विचारांनाही तितकेच प्राधान्य देऊ. जसा समाज पुरुषांच्या विचाराला देत आला आहे पुरुषांना जितक्या संधी आणि अधिकार दिले जातात तितकेच स्त्रियांनाही समान संधी मिळायला हव्यात.

भारतात महिला सक्षमीकरणाची सर्वात जास्त गरज आहे भारतातील अनेक भागात महिला अजूनही सुरक्षित नाहीत महिलांना अनेक प्रसंगी उच्च शिक्षण घेण्यासाठी परवानगी नाही.

तिचे लवकरच लग्न करतात आणि पुरुष काही क्षेत्रात महिलांवर वर्चस्व गाजवतात आणि त्यांच्या विचारांना दाबण्यासाठी शक्य ते सर्व प्रयत्न करतात या कारणामुळे अनेक भागातील स्त्रियांना शिक्षण हवे असेल तरी त्यांचे शिक्षण पूर्ण करू शकत नाहीत.

शिवाजी महाराजांच्या यशामागे होती,
त्यांची जिजाऊ आता सगळ्या जिजाऊंना,
गरज आहे शिवाजी सारख्या विचारांची,
जो देईल तिची साथ आणि प्रगती
करण्याची एक संधी...

आज जोपर्यंत समाजाची मानसिकता बदलत नाही तोपर्यंत कायद्याची कठोर अंमलबजावणी केली गेली पाहिजे अगदी त्याच प्रकारे आज सोशल नेटवर्कच्या साईट वरून स्त्रियांचे संरक्षणाचे आणि सुरक्षिततेचे महत्व पटवून दिले गेले पाहिजे सामाजिक क्षेत्रामध्ये स्त्रियांचा जास्तीत जास्त सहभाग करून घेतला पाहिजे आर्थिक सक्षमीकरण घडून आणले पाहिजे स्त्रियांच्या सक्षमीकरणासाठी नवनवीन उपक्रम जाहीर केले जातात. मात्र या राज्यस्तरावर ती उपाययोजना जोपर्यंत सामाजिक समर्थन मिळत नाही तोपर्यंत प्रत्येक स्तरावर तिला तिची लढाई एकटीनेच लढाईची आहे.

नारी तूच आहे तुझ्या नवक्रांतीची निशाणी,
चला उठ हो खंबीर तूच रणरागिनी,
तूच तर मत.....

-कु. खुशी मोहसीन सय्यद, इ : ११ वी. अ

जागरण स्त्री शक्तीचा...

मार्ग कठीण होता परी तू कधी न खचली
उगवत्या सूर्यासम, तु सदा चमकली...
अलंकार शौर्याचे लेवून अशी तू सजली
तुझ्या पराक्रमाला पाहून दुनिया दिपली...
छत्र अनाथासाठी आणि तू झाली माऊली
माया ममता प्रेमाने ओंजळ तू भरली...
अन्यायाची राख करण्या दामिनी गरजली
ग्रीष्मात कधी तू शीतल छायेसम भासली...
पंख घेऊनी गरुडाचे जरी अवकाशी फिरली
संसारात तुझ्या तू तितकीच रमली...
क्षण तुझ्या गौरवाचा तोरणे ही सजली
जागर करण्यात स्त्रीशक्तीचा सृष्टी ही भरली...
- कु. खुशी मोहसीन सय्यद, ११ वी, तुकडी अ

संध्याकाळ

संध्याकाळ सगळ्यांची सारखी नसते.
कोणी आशा घरी घेऊन जातो तर कोणी निराशा.
कोणी कोणाला पहिल्यांदा भेटून येतो तर कोणी
कायमचा
निरोप घेऊन परततो.
कोणाच्या आयुष्याची नवीन सुरुवात होते तर कोणी
जगाला सोडून जातो. कोणाला तरी भरभरून आनंद
होतो तर कुणावर दुःखाचा डोंगर कोसळतो.
संध्याकाळ जरी सगळ्यांची सारखी नसली तरी रात्र
ओलांडून जी सकाळ येते ना ती मात्र सगळ्यांची सारखी
असते.
नव्याने उभा राहण्याची संधी घेऊन येते.
ती आता हे ज्यांचं त्याच्यावर असतं की संधीच सोन
करायचं की नाही बाकी संध्याकाळ तर सगळ्यांची
सारखी नसते!
- कु. स्नेहल बाळू पवार
इयत्ता ११ वी. अ

मराठी भाषा : अभिजात भाषा म्हणजे काय? तो दर्जा कसा मिळतोय

गेली किमान ९ वर्ष मराठीला अभिजात भाषेचा दर्जा देण्यावरून जोरदार मागण्या, चर्चा आणि प्रसंगी वाद होत आहेत. अलीकडे संसदेतही ते पाहायला मिळालं. मोदी सरकारची मराठीला अभिजात भाषेचा दर्जा देण्याबद्दल काय भूमिका आहे हे आपण पाहूच, पण त्याआधी हे सांगा की किती लोकांना माहित आहे की अभिजात भाषा म्हणजे नेमकं काय? तो दर्जा कसा मिळतो आणि तो मिळाल्याने काय फायदा होतो?

मराठीला अभिजात दर्जा देण्याची मागणी करणारे जसे आहेत तसंच त्यात फारसं तथ्य नसल्याचं मांडणारेही आहेत. जवळपास सगळ्याच राजकीय पक्षांनी या मागणीला एकमुखाने पाठिंबा दिला आहे. अभिजात दर्जा कसा दिला जातो आणि तो दिल्यानंतर त्या भाषेसाठी काय विशेष गोष्टी केल्या जातात ते आधी आपण पाहू या.

एखादी भाषा 'अभिजात' कशी ठरते?

कोणत्याही भाषेला अभिजात दर्जा देण्याचे अधिकार हे केंद्रीय सांस्कृतिक मंत्रालयाला आहेत. गृह मंत्रालयाने २००५ साली हे अधिकार सांस्कृतिक मंत्रालयाला दिले. त्याचे काय निकष आहेत?

भाषेचा नोंदवलेला इतिहास हा अतीव प्राचीन स्वरूपाचा म्हणजे १५००-२००० वर्ष जुना हवा.

प्राचीन साहित्य हवं, जे त्या भाषिकांना मौल्यवान वारसा वाटतं.

दुसऱ्या भाषासमूहाकडून उसनी न घेतलेली अस्सल साहित्यिक परंपरा हवी.

'अभिजात' भाषा ही आजच्या भाषेपेक्षा निराळी हवी.

भारतात आताच्या घडीला ६ भाषांना अभिजात दर्जा दिलेला आहे. तामिळ (२००४), संस्कृत (२००५), कन्नड (२००८), तेलुगु (२००८), मल्याळम (२०१३) आणि ओडिया (२०१४) अभिजात दर्जाने काय बदल होतात?

एखाद्या भाषेला अभिजात दर्जा दिल्यानंतर काय लाभ होतात? आणि आतापर्यंत ज्या भाषांना हा दर्जा दिलाय त्यांना यातले कोणते लाभ दिले गेले याबद्दल २०१६ साली सांस्कृतिक मंत्रालयाने सांगितलं होतं की संस्कृत, तामिळ, कन्नड, तेलुगु या भाषांसाठी काही

संस्था उभारल्या गेल्या आहेत. तसंच या भाषांमधल्या प्रकल्पांना पाठबळ देण्यासाठी आर्थिक तरतूदही केली गेली होती, यात प्रत्येक भाषेसाठी दरवर्षी काही कोटी रुपये दिले गेले होते.

महाराष्ट्र शासनाच्या मराठी भाषा विभागाने आपल्या वेबसाईटवर अभिजात दर्जा मिळण्याचे भाषा संवर्धनासाठी काय फायदे सांगितले आहेत मराठीच्या बोलींचा अभ्यास, संशोधन, साहित्यसंग्रह करणं भारतातील सर्व ४५० विद्यापीठांमध्ये मराठी शिकवण्याची सोय करणं, प्राचीन ग्रंथ अनुवादित करणं, महाराष्ट्रातील सर्व १२,००० ग्रंथालयांना सशक्त करणं, मराठीच्या उत्कर्षासाठी काम करणाऱ्या संस्था, व्यक्ती, विद्यार्थी अशा साऱ्यांना भरीव मदत करणं

१. एखाद्या भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा प्राप्त होतो म्हणजे काय हे समजून घेण्याची वेळ आता खरोखरी आली आहे.

२. ज्या भाषेला अभिजात दर्जा प्राप्त झाला आहे त्या भाषेचे विद्यापीठ सुरू करणे आणि त्या ठिकाणी भाषाविषयक संशोधनावर सर्वाधिक भर देणे.

३. मराठी भाषेचे व्याकरण त्यामधील नवे प्रवाह आणि संपूर्ण नव्या जगाची भाषा या दृष्टिकोनातून भाषेचा विकास कसा करता येईल याविषयीचा आराखडा तयार करणे.

४. मराठी भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा दिल्यामुळे अनुवादाची क्षेत्रे विस्तीर्ण होणार आहेत. त्यामध्ये मराठी मधील सर्वोत्तम अशा १०० ग्रंथांचे अन्य १४ भारतीय भाषांमध्ये भाषांतर करून घेणे आवश्यक ठरणार आहे.

५. त्याचप्रमाणे अन्य भारतीय भाषांमधील शंभर पुस्तकांचे मराठीमध्ये अनुवाद करणे आवश्यक ठरणार आहे.

६. आधुनिक युगातील मराठी भाषेची विस्तीर्ण क्षितिजे या विषयावर सविस्तर चर्चा संशोधन आणि अभ्यास घडणे आवश्यक ठरणार आहे.

७. अन्य भाषा विषयक उपक्रमांना संधी मिळणे हेही यामध्ये महत्त्वाचे ठरणार आहे

- कु. सायली अवचट, इ. ११ वी. ब

आमचं दैवत

वान्याच्या वेगाने
घोड्यावर ही बैसुनि
खंडोबाच्या रुपानी
आला माझा देवऽरं ॥१॥

सुरमाच्या तेजाणी
निधड्या छातीनी
दुष्मन गाढूनि
आला माझा वाघऽरं
कसा मी फेडू तुझं उपकार ॥२॥

माझ्या राजाऽर
माझ्या मनामध्ये धनामधी
शिवबाच नावऽरं
शिवबाचं नावऽरं ॥३॥

- कु.सायली नागेश पवार, इयत्ता ११ वी, कला

चारोळ्या

मैत्री अशी करा
जी दिसली नाही तरी चालेल
पण जाणवली पाहिजे...
दुःखातून येणारा आनंद
सुखमय असतो...
मोत्याच्या हारापेक्षा
घामाच्या धारांनी मनुष्य
अधिक शोभून दिसतो...

कुणाचं चुकलं यापेक्षा
काय चुकलं हे शोधणारे
आयुष्यात पुढे जातात...

जो काळानुसार बदलतो
तोच नेहमी प्रगती करतो...

खोटेपणा नसला की
मोठेपणा लवकर मिळतो...

कामात आनंद निर्माण केला की
त्याचं ओझं वाटत नाही...

खरी श्रीमंती शरीराची,
बुद्धीची आणि मनाची...

फक्त जिंकणाराच नाही तर
कुठे हराव हे कळणारा सुद्धा महान असतो...

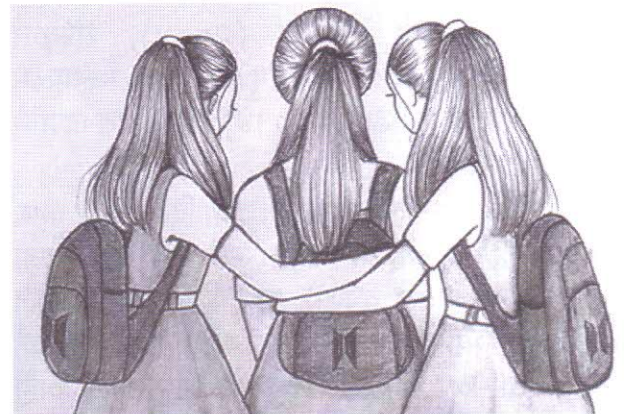
माघार कधीच घेऊ नका
आणखी चांगलं करण्याचा प्रयत्न करा...

विज्ञानाचं तंत्र शिका पण,
जगण्याचा मंत्र हरवू नका...

परीक्षा म्हणजे स्वतःच्या आत
डोकावून पाहण्याची संधी...

आमच्या चुका आम्हाला सांगा कारण
लोकांना सांगू नका
सुधारायचा आम्हाला आहे लोकांना नाही...

- कु.हर्षदा राहुल मोरे, ११ वी, ड, वाणिज्य विभाग

शिवराया

शिवराया पडतो आम्ही तुमच्या पाया,
मूर्तीतही दिसते तुमची छाया,
आठवण आहे गडावर अजूनही तुमची शिवराया,
दिसते डोळ्यात तुमच्या रयतेची माया,
शिवराया हो शिवराया ॥

मनात आहे तुमची आठवण
डोळ्यात आहे तुमच्या कार्याची साठवण
रयत करते तुमचा जय जयकार
आठवण काढते तुमची फार
शिवराया हो शिवराया ॥

गडावरची ही तुमची मूर्ती ती पाहून ही
मिळते आम्हाला स्फूर्ती शिवराया
हो शिवराया ॥

डोंगरदऱ्यांनी नटलेला हा सह्याद्री पर्वत ही
सांगतो महान आमचे शिवराया
हो शिवराया ॥

केला तुम्ही मोठा उभा पर्व
याचा आम्हाला आहे अभिमान आणि गर्व
तुम्हीच आमचे सर्व शिवराया
हो शिवराया ॥

- कु.ज्ञानेश्वरी कृष्णदेव माने-देशमुख

तुझ्या शिवाय मी...

(ही एक कविता माझ्या बाबांसाठी)

सुगंधा शिवाय फुल नाही
चांदण्या शिवाय रात्र नाही
हृदयाशिवाय माणूस नाही
तुझ्याशिवाय मी नाही

देठा शिवाय पान नाही
पंखा शिवाय पक्षी नाही
रंगा शिवाय इंद्रधनुष्य नाही
तुझ्याशिवाय मी नाही

सकाळ नंतर रात्र असते
सावली नंतर ऊन असते
सुखानंतर दुःख असते
तुझ्या नंतर काहीच नसते

प्रयत्ना नंतर यश असते
बिया नंतर रोप असते
माझ्या नंतर तू असतो
तुझ्या नंतर काहीच नसते

काळ बदलत असतो
ऋतू बदलत असतो
बदलत नाही मन
बदलत नाही प्रेम

तू आहेस बाबा
म्हणूनच आज मी आहे
तुझ्या विना
माझे जग अपूर्ण आहे

- कु.स्वाती समीर अवचट, ११ वी, सायन्स

जिवनाचे सार

जन्माला आला आहेस
थोडं जगून बघ
जीवनात दुःख खूप आहे
थोडं सोसून बघ

चिमूटभर दुःखाने कोसळून कोस
दुःखाचे पहाड चढून बघ
यशाची चव चाखून बघ
अपयश येत निरखून बघ

डाव मांडणं सोपं असतं
थोडं खेळून बघ
घरटं बांधणं सोपं असतं
थोडं मेहनत करून बघ

जगणं कठीण मरण सोप्य असतं
दोन्हीतल्या वेदना झेलून बघ
जिन मरणं एक कोडं असतं
जाता जाता एवढं सोडवून बघ...

- कु. ईश्वरी विकास निंबाळकर, ११ वी, तुकडी अ,

आयुष्य असंच जगायचं असतं

जे घडेल ते सहन करायचं असतं
बदलत्या जगाबरोबर बदलायचं असतं
आयुष्य असंच जगायचं असतं...!
कुठून सुरू झालं हे माहित नसलं तरी
कुठे थांबायचं हे ठरवायचं असतं
आयुष्य असंच जगायचं असतं...!
कुणासाठी काहीतरी निस्वार्थपणे करायचं असतं
स्वतःच्या सुखापेक्षा इतरांना सुखवायचं असतं
आयुष्य असंच जगायचं असतं...!
दुःख आणि अश्रूंना मनात कोडून ठेवायचं असतं
हसता नाही आलं तरी हसवायचं असतं
आयुष्य असंच जगायचं असतं...!
पंखामध्ये बळ आल्यावर घरटं सोडायचं असतं
आकाशात झेपावूनही धरतीला विसरायचं नसतं
आयुष्य असंच जगायचं असतं...!
मरणानं समोर येवून जीव जरी मागितला तरी
मागून मागून काय मागितलस असं म्हणायचं असतं
आयुष्य असंच जगायचं असतं...!
इच्छा असो वा नसो जन्मभर वाकायचं असतं
पण जग सोडताना मात्र समाधानाने जायचं असतं
आयुष्यच जगायचं असतं...!

- कु. मयुरी सावंत, ११ वी, वाणिज्य

बाप

जेव्हा चालायला येत नव्हतं
तेव्हा हाताला धरून चालायला शिकवणारा बाप होता.
खेळताना खाली गुडघ्यावर टेकून पाठीवर
बसून घोडा घोडा खेळणारा बाप होता.
छोट्याश्या हातांनी जेव्हा खायला येत नव्हतं
तेव्हा आपल्या मायेच्या हाताने घास भरवणारा बाप होता.
रडत असताना डोळ्यातले अश्रू पुसत
हसवणारा बाप होता.
काही चुकल्यावर ओरडून समजून
सांगणारा बाप होता.
संकट आल्यावर संकटावर मात कशी
करायची हे शिकवणारा बाप होता.
वाईट मार्गाने जाऊ नये म्हणून
आपल्यावर संस्कार करणारा बाप होता.
आपल्याला काही कमी पडू नये म्हणून
कष्ट करणारा बापच होता.
आता बाप म्हातारा झाला त्याला
आधार द्यायला मुल हवी !
काय सांगू या बापाची कहाणी
कितीही सांगितली तरी कमीच आहे.
असा आपला बाप आहे.
खरंच बाप म्हणजे काय ?
हे समजायला खूप अवघड आहे.
- कु. अनुजा तानाजी गुंड
इयत्ता ११ वी, वाणिज्य

संघर्ष

आज हरलो म्हणून
रडायचं नाही.
उगाच चिंता करत
राहायचं नाही.
स्वप्नांना कधी अडवायचं नाही
स्वप्नांना कधी स्वप्नातच ठेवायचं नाही.
पेटवायची मशाल यशाची
जोपर्यंत मिळत नाही.
खचायचं नाही कधी
ते यश मिळेपर्यंत.
संधी कधी सोडायची नाही
संधीचे सोने केल्याविना राहायचे नाही.
संघर्ष कधी सोडायचं नाही
अपयश कधी घेऊन बसायचं नाही.
जिद्द चिकाटी सोडायची नाही
यश मिळाल्याशिवाय राहत नाही.
शेवटी संघर्ष कधी सोडायचा नाही
जोपर्यंत जीवन संघर्ष बनत नाही.
- कु. अनुजा तानाजी गुंड
इयत्ता ११ वी, वाणिज्य

आई

आई एक नाव असते,
जगावेगळा भाव असते...
आई एक जीवन असते,
प्रेमळ मायेचे लक्ष असते...
आई एक श्वास असते,
जिव्हाळ्याची रास असते...
आई एक आठवण असते,
प्रेमाची साठवण असते...
आई एक वाट असते,
आयुष्यातील सर्वात पहिली गाठ असते...
आई एक गोड नाते असते,
बहरणाऱ्या जीवनाची हिरवी
पात असते...
आई एक सुंदर घर असते,
वात्सल्याची सर असते...
आई हृदयाची हाक असते,
निःशब्द जग असते...
आई एक क्षमेची मूर्ती असते,
सतत सोबत राहून मार्ग दाखवत असते...
आई एक परोपकारी असते,
जी स्वतःसाठी न जगता,
इतरांसाठी जगत असते...
- कु. अनुजा तानाजी गुंड,
इयत्ता ११ वी, वाणिज्य

आई

आज म्हणलं स्वतःला जाब विचारावा
आईसाठी आपण काय करतो आढावा घ्यावा
आपण पहाटे उठलो आणि आई दुपारी, असं कधी घडलं
आपण जेवायच्या आधी आईचं ताट आपण कधी
वाढलं...

बरं तुम्ही घरी येताना आईसाठी काय आणता
बर तुम्ही सांगा स्वतःच्या आईचा फेवरेट कलर कोणता
आईला हवं ते मिळू द्या अशी प्रार्थना कधी केली
पाहिल का आई शेवटची कधी ऑनलाईन आली...

तिच्या बर्थडेची पार्टी तिच्या मैत्रिणीला बोलावून देतो
तिने केलेला पसारा आपण कधी आवरतो
तरिही बाळाला कोण बोललं की तिचं मन येतं भरुण
आपण मात्र बोलताना शिव्या आई वरून...

लक्षात ठेऊन बाळासाठी ती सतत हात पसरते
पण स्वतःची मात्र दुपारची बीपीची गोळी विसरते
आईची आई होऊन बाळांनो कधीतरी वागा ना
तिचा खरबरीत हात हातात घेऊन एकदा बघा ना...

किती ही कर्तुत्व गाजवा तुम्ही झेप कमी पडते
आईने कडेवर घेतल्यावरच आपली उंची वाढते
नको कुणाशी स्पर्धा देवा नको कुणाचा हेवा
जग जिंकायचं ना मित्रांनो तर आईच्या पायावर डोकं
ठेवा...

आईची आई होऊन बाळांनो कधीतरी वागा ना
तिचा खरबरीत हात हातात घेऊन एकदा बघा ना...

- कु. अमृता पवार (संकलन)

११ वी, वाणिज्य

जीवन

मीपणा म्हणजे जीवन नव्हे
मी पणा सोडणे म्हणजे जीवन आहे !
फक्त हसणे म्हणजे जीवन नव्हे
कुणालातरी हसवणे म्हणजे जीवन आहे !
रडणे म्हणजे जीवन नव्हे
इतरांनाही हसणे हेच जीवन आहे !
नुसतेच काम करणे म्हणजे जीवन नव्हे
कामातही आनंद शोधणे म्हणजे जीवन आहे !
दुसऱ्यांना शिकवणे म्हणजे जीवन नव्हे
दुसऱ्याकडून शिकणे म्हणजे जीवन आहे !
फक्त यश मिळाले म्हणजे जीवन नव्हे
अपयशाचं यशात रूपांतर करणे हेच जीवन आहे !
दुसऱ्यांच्या संकटावर मात करणे म्हणजेच जीवन आहे !
दुसऱ्यांच्या चुका काढणे म्हणजे जीवन नव्हे
आपल्या चुका सुधारण्यात खरे जीवन आहे !
फक्त जिवंत असणे म्हणजे जीवन नव्हे
जिवंत असून आयुष्याला आकार देणे
म्हणजे जीवन आहे !

- कु. अनुजा तानाजी गुंड
इयत्ता ११ वी, वाणिज्य

तिलाही थोडे समजून घ्या...

तुला कामच काय असतं घरात म्हणणाऱ्यांना
मला फक्त एवढेच विचारायचं आहे
अनियमित राबणाऱ्या त्या लक्ष्मीला
किती पगार ठरवायचा आहे...

अरे तिच्यासारखी कर्तबगारी
तुम्हाला जमणार तरी आहे का
२४ तास राबणारी बाई
तुम्हाला परवडणार तरी आहे का...

उठून आजारपणातही सर्वांसाठी सर्वच करते
स्वतःलाही थोडा आराम हवा हेच ती विसरते
विश्राम घेतलास थोडा तिने तरी
तर म्हणतात दिवसभर लोळतच पडलेली असते...

थकून भागून बिचारी
बसली जरी कोपऱ्याला
देखवत नाही कुणालाच
म्हणून जातात तिला उठवायला...

वस्तू नव्हे भोगेची ती
त्यागाची ही मूर्ती आहे
आई बहिण, बायको म्हणून
साऱ्या जगात तिची कीर्ती आहे...

माया तिच्या मनातली
जोपर्यंत तुम्हाला कळणार नाही
त्या घरच्या चार भिंतींना
स्त्री शिवाय घरपण मिळणार नाही...

विनंती करते अजूनही
तिलाही थोडं समजून घ्या
खूप काही नकोय तिला तुमच्याकडून
केवळ एक स्त्री म्हणून तरी तिला मान द्या...

- कु. खुशी मोहसीन सय्यद,
११ वी, तुकडी अ

तपशील	पृष्ठ क्र.
प्रयास करो तमाशा मत देखो	१२७
सुविचार	१२८
जिंदगी	१२९
दोस्ती	
शेरा-शायरी	

हिंदी विभाग

प्रा. बलभिम काकुळे
प्रमुख

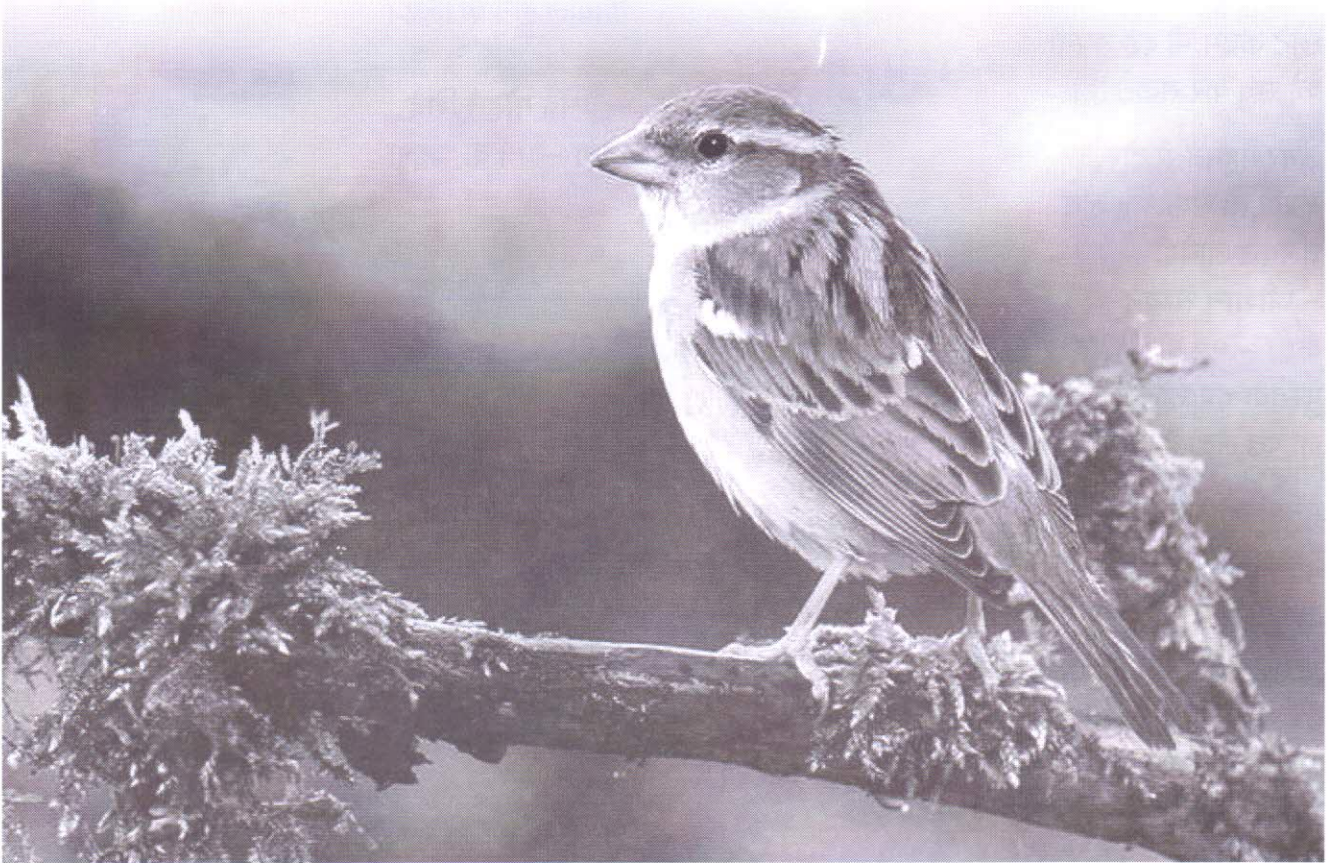
प्रयास करो तमाशा मत देखो

एक गाँव में आग लग गई । आग बढ़ती जा रही थी और गाँव वाले अपनी जान बचाने हेतु इधर-उधर भाग रहे थे । एक चिड़िया ने यह दृश्य देखा और अपनी चोंच में पानी भरकर आग बुझाने का प्रयास करने लगी वह बार-बार अपनी चोंच में पानी लाती और आग पर डालती । जब गाँव वालों ने चिड़िया को आग पर पानी डालते देखा तो उन्हें जोश आ गया बोले की अगर ये चिड़िया प्रयास कर सकती है तो हम क्यों नहीं कर सकते । सबने प्रयास किया और आग बुझ गई । ये सब एक

कौआ देख रहा था । तेरे पानी डालने से कुछ होता तो नहीं, फिर तू यह क्यों कर रही थी? चिड़िया बोली, मेरे पानी डालने से कुछ हुआ या नहीं हुआ लेकिन मुझे गर्व है कि जब भी इस आग की बात होगी तो मेरी गिनती आग बुझाने वालों में होगी तेरी तरह तमाशा देखने वालो मे नहीं ।

- जीशान सय्यद

कक्षा ११ वी, कला

सुविचार

अगर कुछ पाना है
तो शुरु भी करना
पडेगा केवल बातों से
नहीं मिलती सफलता ।

सोच का ही फर्क होता है
वर्ना समस्याएँ आपको
कमजोर नहीं बल्कि
मजबूत बनाने आती है ।

कभी हार ना मानने की
आदत है आपकी
एक दिन जीत का
कारण बनती है ।

सफलता हाथों की
लकीरों मे नहीं,
माथे के पसीने में होती है ।

छोटे कदम भी बडे सपनों
को सच कर सकते हैं ।

अगर मेहनत से दोस्ती
करोगे तो सफलता खुद
चलकर आयेगी ।

– जीशान सय्यद

कक्षा – ११ वी, कला
पुस्तके चुप रहती है ।
जो पढ लेता है । उसे बोलना सिखाती है ।

मन में जो अपने सुख, दुःख अपने
विचार होते हैं उसे एक ही शख्स
सुन लेता है और वो हे मित्र ।

आज तक जो भी महापुरुष हुए हैं ।
वह अच्छाई के लिए लढे हैं ।

– संजय माने, कक्षा : ११ वी, कला

सुविचार

ज्ञान एक ऐसा दीपक है ।
जो आपके जीवन में प्रकाश फैलाता आता है

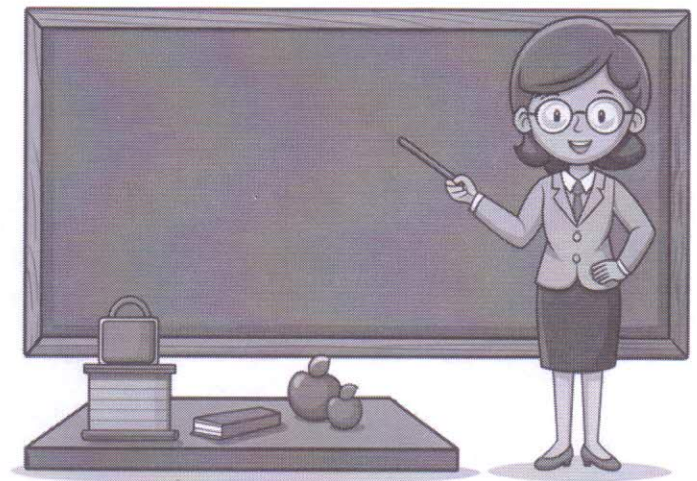
महानता कभी गिरने में नहीं है ।
बल्कि हर बार गिरकर उठ जाने में है ।

जिसकी फितरत हमेशा
बदलने की हो वह कभी किसी
का नहीं हो सकता चाहे वह
समय हो या इंसान ।

हर चीज का समाधान आपके अंदर है ।
बस उसे अच्छे से जानने की जरूरत है ।

पढो जरूर पढो
कामयाब होने के लिए
काबील होने के लिए ।

– वैभव मोहन शिंदे,
कक्षा – ११ वी, कला

जिंदगी

जिंदगी के दो पहलू हैं, दो रास्ते,
एक तरफ झूठ, एक तरफ सच,
एक तरफ अंत, एक तरफ शुरुआत,
एक तरफ अंधेरा, एक तरफ उजाला,
एक तरफ निराशा, एक तरफ खुशियाँ,
एक तरफ नाकामी, एक तरफ उन्नति ।

जिंदगी के दो पहलू हैं, दो रास्ते,
जिंदगी के हर कदम पर होते हैं दो रास्ते,
यह हम पर निर्भर है कि हम क्या चुनें
हम नहीं कोस सकते किस्मत को ।

जब हमारा था चुनाव
उसने तो हमेशा ही हमें दो पसंद दी थी
यह तो हम थे जिसने किस्मत को चुना ।

जिंदगी के दो पहलू हैं, दो रास्ते
यह हम पर निर्भर है की हम क्या चुनें ॥

– वैष्णवी हरीशकुमार घोडके

इयत्ता – ११ वी, कला

दोस्ती

कभी झगडा
कभी मस्ती
कभी आँसू
कभी हँसी
छोटा सा पल
छोटी – छोटी खुशी
एक प्यार की कश्ती और
ढेर सारी मस्ती
बस तो इसी का नाम तो है
दोस्ती... !

– पवार सायली नागेश

इयत्ता – ११ वी, कला

शेरो शायरी

शहीदों की कुर्बानी को याद करेंगे हम
हर साँस में देश का सन्मान रखेंगे हम
जो चले थे वतन के हिफाजत को
उनका लहू अभी है हमारी हिम्मत को
पुलवामा की धरती खून से लाल हो गई
मगर हर शहीद की कुर्बानी अमर हो गई

जो सितारे थे वो शहीद बन गए
भारत माँ के वीर बेटों की पहचान बन गए
हर गली हर चौक पर गुंजे का नाम तेरा
तेरा बलिदान न भुलेगा हिंदुस्तान मेरा
आँसूओं से भरी है शहादत की गलियाँ
तिरंगे में लिपटी है वीरों की बस्तियाँ !

ना भूले हैं ना भूलेंगे ये बलिदान
अब हर साँस में लेंगे वीरो का नाम
तेरा खून रंग लायेगा एक दिन
हर दुश्मन को मिटाएगा एक दिन
जो दिया है तुने वो कर्ज चुकाएँगे
तेरी कुर्बानी को जिंदा रख पाएँगे

पुलवामा की मिट्टी लहुलुहान हुई
हर भारत माँ की शान बुलंद हुई !
ए तिरंगा सलाम करता है इसको
हर हिंदुस्तानी याद करता है तुझको !
तेरी शहादत बेकार नहीं जायेगी
हर दुश्मन की खैर नहीं बाकी !

तेरे खून का हर कतरा बोलेगा
तेरा हिंदुस्तान तुझे याद करेगा
वतन पर मिटने वाले तुझे सलाम
तेरा नाम रहेगा अविराम !

सब बैठे थे दिलरुबा की छाँव में
वो सोते रहे वहाँ गोलियों के घाव मे !
- सोफियाना हुसेन शिकलगार
इयत्ता - ११ वी, कला

लोग तुम्हे बदनाम करने,
की लाख कोशिश करले मगर,
याद रखना इज्जत और जिल्लत,
यह अल्लाह के दस्ते कुदरत में है ।

सुना है आज समंदर,
को बडा गुमान आया है ।
उधर ही ले चलो कश्ती
जहाँ तुफान आया है ।

बडी ही सलन है, इस जिंदगी में
हम भी गिरते पडते जा रहे है ।

बदल जाओ वक्त के साथ
या फिर वक्त बदलना सीखो
मजबूरी को मत कोसो
हर हाल में चलना सीखो

दोस्त उसे बनाओ जो दिल
से सच्चा हो
उसे नहीं जो दिखने में
अच्छा हो।

पेड बूढा ही सही, आँगन में रहने दो
फल ना सही, छाँव तो अवश्य देगा
ठीक उसी प्रकार माता-पिता बुढे ही सही
घर मे रहने दो ।

दौलत तो नहीं कमा सकते लेकिन आपके
बच्चो को संस्कार अवश्य देंगे ।

मेरी माँ कहती थी
वह जो अंधेरे में भी साथ ना छोडे
ऐसा साया बनो किसी का ।

चांद को छूने की ख्वाईश है
आसमान मे उडने की ख्वाईश है
ये सब ख्वाईश ये तो बाद में
पर सबसे पहले तो उस बेटी के मन में अपने
पापा का नाम रोशन करने की ख्वाईश है

इस दुनिया में कोई किसी का नहीं होता
लाख निभाओं रिश्ता कोई अपना नहीं होता
गलत फहमी रहती है थोडे दिन
फिर इन आँखो मे आसुओ के सिवा
कुछ नहीं होता ।

- खुशबू इन्नूस नदाफ

कक्षा - ११ वी, कला

आपण शिकलो म्हणजे सर्वकाही झाले
असे नाही. शिक्षणाचे महत्त्व आहे, यात
शंका नाही, मात्र शिक्षणाबरोबरच माणसाचे
शीलही सुधारले पाहिजे... शीलाशिवाय
शिक्षणाची किंमत केवळ शून्य आहे.

- डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

(मुंबई, 3 जून 1953)

अंतरंग

तपशील	पृष्ठ क्र.
The Story of the Great Scientist Sir Isaac Newton	132
Albert Einstein	133
Save Water & Save the Earth	133
The true friend Nikala Tesla Techers Dare to Dream	134
Balance sheet of life Smile Trees Everyything Mom Smile Difference between Friend & Best friend	135

इंग्रजी विभाग

प्रा. गोरख खराडे
प्रमुख

THE STORY OF THE GREAT SCIENTIST SIR ISAAC NEWTON

Born in 1642 the years of Galileo's death. Newton made the crucial advances needed to complete our understanding of motion. He also made major contributions to optics and Mathematics.

Newton was a thin frail baby and was raised by his grandmother after his Widow mother Remarried when he was 2 year old. His difficult childhood may have contributed to his later psychotic" tendencies. Throughout his brilliant career, he was extremely anxious when work was published and irrationally violent when -evere his ideas were challenged. He suffered at least two nervous break downs.

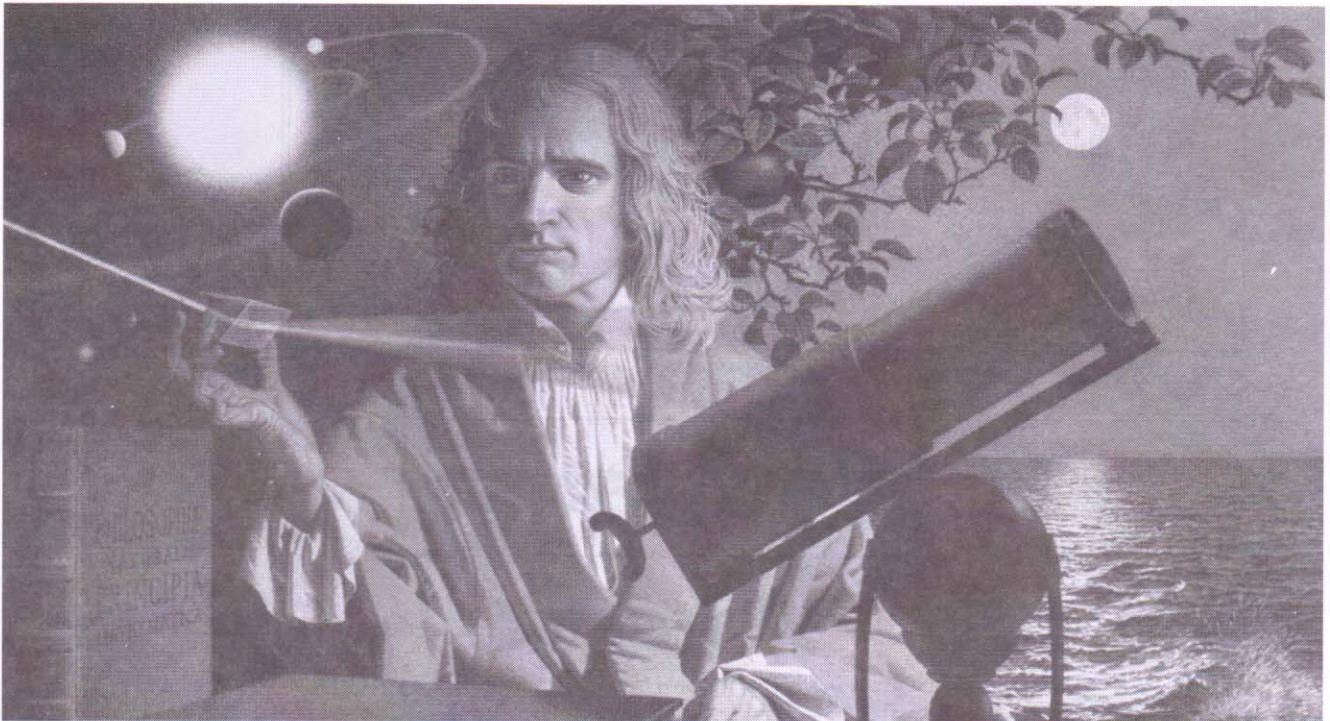
As an undergraduate at cambridge, Newton Soon mastered the literature of Science and Mathematic and began to enter unexplored regions. He formulated the binomial theorem and basic concept of calculus. During this period and years immediately following he also began to do research on optics and on planetary motion. He deduced that the force on a planet due to the sun must vary as $1/r^2$ Some after 20 years later, he

would extend this idea to the Universal law of gravitation.

Although Newton's work was known only to a limited circle because of his reluctance to publish his research, he was appointed as a professor in cambridge. in 1669. He developed the first reflecting telescope in order to circumvent the distortions inherent in lenses. when this telescope received an enthusiastic reception form Royal Society of London, he was encouraged to present his other research in optics to the Society in 1672. Robert Hook, the leading authority on optics, disagreed with Some of Newton's ideas. This led to bitter disputes, with Newton finally with drawing into isolation for some years.

Newton's greatest achievements were his advances in mechanics. Although many of his results were obtain quite early in his career, he did not presed his theory of planetary motion until he was urged to do so in 1684 by Edmond Halley as astronomer who had heard of Newton's work.

- **Khushi Sayyad**, 11 Std, Science

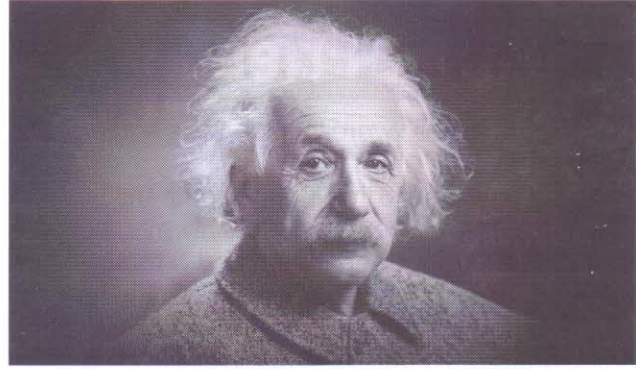

Albert Einstein

Albert Einstein was born on 14th March 1879 in Germany. He is known throughout the world as one of the greatest scientists He was a genius.

We all know him for his great innovation when he was born his head was bigger than the rest of his body. His mother was very frightened because her Son's head was so strangely big As he grew up it become less noticeable Another strange thing about Einstein only started to speak when he was three years old. Einstein was very strange child compared to the most other child.

At age twelve Einstein learned complex Mathematics, on his own He was very bored with the simple work at school. He always wanted to learn more & more. So, beside learning at school,

he loved studying on his own. A lot of people began to think Einstein was very stupid because he did not do well in his school subjects.

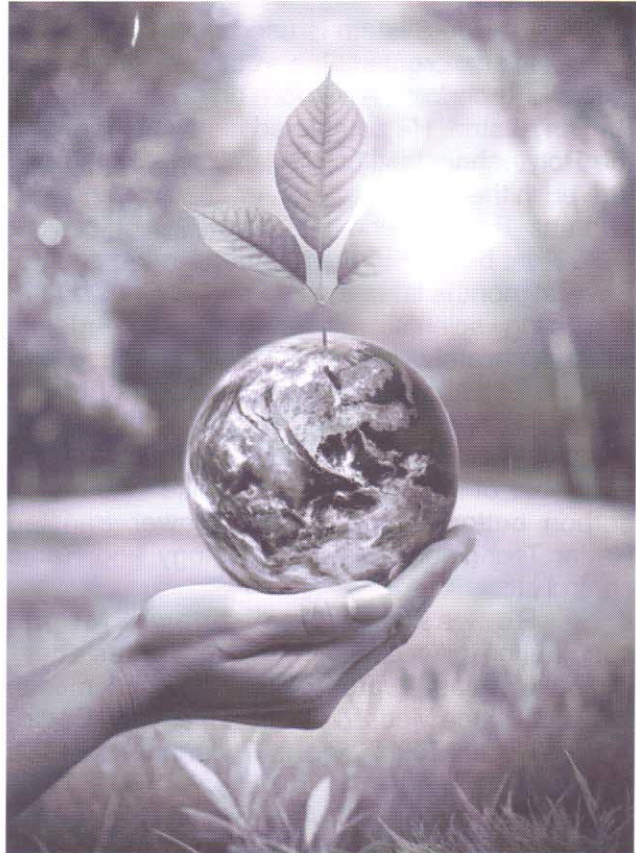
- Radha Vishnudev Mane-Deshmukh.
Std - 11th, Div - A

Save Water & Save the Earth

Everyday we waste a lot of water & food. Water, in particular, is a renewable resource but it's also limited. But We can find, purify and package it, we can't produce it! No life is possible without water. Saving water means Protecting life on earth and gives us the chance to provide food and water and People used to water. People who don't have enough. cleaning cloth, cooking food items.

Almost 71% earth's surface is covered. with water, But only a little amount of pure drinking water. is present on earth a necessity of saving water wastage of water needs to be controlled. There are 100 ways too conserve water. The best way to conserve water is rain water at home. We can save water harvesting too we need to save water from being Polluted.

- Arshiya Nisar Bagwan
11th., E-commerce.

The True Friend

Once there were two friends a squirrel & a Puppy.

They used to live & play together.

The squirrel was very sporty & always won the game. The Puppy used to feel bad & thought that it was of no use. One day, it started raining heavily.

The squirrel was in high spirits. He Started doing antics but suddenly, lost his balance & fell in the rain water. He called his friend, the puppy for help. The puppy came to his rescue. The squirrel climbed on its back & reached a safe place. He thanked his friend for saving his life.

Moral : Always have confidence in your self. Everyone is unique in his own way.

-Arshiya Nisar Bagwan

11th, E-commerce

Nikala Tesla

Nikala Tesla was Engineer and Scientist. He was also famous for designing the Alternating Current (A.C.)

Electric System is used across the world today. He also created "Tesla coil" which still used in Radio Technology. He born on 10 July 1856 in Smijan Austria. He completed his education from the Polytechnic institute in 1870. In 1884, Tesla arrived in the united state of America worked with Thomas Edison' who D.C. bose electric work were Post becoming the standard in the country Several months later, the two parted ways due to conflicting - scientific relationship. Tesla Started to work separately. His luck would changed two years later when He received funding for his new Tesla Electric company. Through out his career, he discovered designed and developed ideas for a number of important inventory like - Ac motor, carbon button lamp, wireless Power transfer, Radar Technology, X-rayTechnology and Radio control etc.

He was most well-known for his contribution in Ac. electricity and for the Tesla coil.

He was Awarded Elliatt cresson medal, Order of Prince Medal & Order of the White Eagle

Nikala Tesla died in 7 January 1943 in New york city U.S.

-Vaibhav Shinde, 11th -A- Science

Teachers

Molders of minds, and shapers of fate
Teachers guide us, through life's intricate State
With patience and kindness, they show the way
And help us discover, a brighter day
Their passion for teaching bright a beacon
Inspires us to learn, and take flight
Through their dedication, we grow and thrive
And reach our potential, and stay alive
Their impact on our lives, forever told
A tribule to teachers, forever to hold...

-Kadumburi Revunsiddh
YalgondeStd

11th, Div -A

Dare to Dream

Close your eyes and let
Your imagination fly away
See a picture of where
You wish to be one day.

Let the colors of your
heart take Command
to paint the picture of your
dream and place it in your hand.

Hold on tightly and nurture it.
but allow it room to grow.
When you reach your dream.
Open your hand and let it go.

Close your eyes and Search for
another, caring for it as before.
Never stop searching achieving and
letting go for that's what dreams are for.

- Sayali Firame
11th, Commerce

Balance sheet of Life

our birth is our opening Balance
our Death is our closing Balance
Brain is our Fixed Deposit
soul is our fired asset
Thinking is our current account
Achievements are our capital
friends are our general reserves
Love is our dividend
character & morals are our stockist trade
The heart is our current asset
Education is brand.
Knowledge is our investment
Experience is our interest on investment
The aim to tally the Balance sheet accurately.

- **Mayuri Sawant**, 11th, Commerce

Smile

Smile Smile smile
It removes the tension of your life.
Let there be even a huge pile,
you can complete them with a smile.
Smile beautiful your face with it,
you win race
Let it be you an unsolved case,
You can solve it with as a smile on face
It is a gift of God, but is very odd!
we do not need money
don't you think it's Funny !!

- **Maguri Sawant**, 11th, Commerce

Everything Mom

How did you find the energy, Mom
To do all the things you did,
To be leacher, nurse and counselor
To me, when I was a kid.

How did you do it all, Mom,
Be a chauffeur, cook & friend,
yet find time to be a Playmate,
I just can't comprehend.

I see how it was love, Mom
That made your come whenever I'd call,
your inexhaustible love, Mom
And I thank you for it all.

- **Joanna Fuchs**
Pocmsource.com

Smile

Guiding lights, in darkest night
Parents' love, a shining light
Selfless care, and gentle hand
Lead us th rough life's uncertain land
Their sacrificies we can't repay
But gratitude, we can show each day
With every step, they pave the way
for us to grow, and seize the day
Their unwavering support, we adore
forever grateful, we'll be forever more

- **Kudambari Revansiddh Yulgonde**
Std 11th, Div : A

Trees

I think that I shall never see
A poem lovely as a tree.
A tree whose hungry mouth is prest,
Against the earth's sweet flowing breast;
A tree that looks at God all day,
And lifts her leafy aims to pray;
A tree that may in Summer wear,
A nest of robins in her hair;
Upon whose bosom snow has lain;
Who intimately lives with rain.
Poems are made by fools like me,
But only God can make a tree.

- **Shreya Ganachari**, 11th, Commerce

Difference between FRIEND & BEST FRIEND

A friend will see that you are smiling,
But only a behind Bestfriend can notice the plan
behind your smile
Never lose your Bestie...

- **Kadambari Revansiddh YalyondeStd**
11th, Div : A

राष्ट्रीय सेवा योजना + २ स्तर नियमित कार्यक्रम व विशेष श्रमसंस्कार शिबीर अहवाल

शैक्षणिक वर्ष २०२४ २५ मध्ये राष्ट्रीय सेवा योजना + २ स्तर च्या वतीने नियमित कार्यक्रमांतर्गत विविधदिन, थोर महापुरुषांच्या जयंती, पुण्यतिथी, विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्व विकासासाठी व्याख्याने, आरोग्य शिबिर, श्रमदान, ग्राम स्वच्छता, इत्यादी अनेक उपक्रम राबविण्यात आले.

त्यापैकी काही उल्लेखनीय उपक्रम खालील प्रमाणे राबविण्यात आले.

१) दिनांक २१ जून २०२४ वार शुक्रवार रोजी महाविद्यालयामध्ये जागतिक योगदिन साजरा करण्यात आला विद्यार्थ्यांना आरोग्याच्या दृष्टीने योगासनाचे महत्त्व समजावे म्हणून योगासने प्रशिक्षण मा. डांगे सरांनी महत्त्व समजावून सांगितले व स्वतः विद्यार्थ्यांना प्रात्यक्षिक करून दाखवून विद्यार्थी व शिक्षक यांच्याकडून प्राणायाम व योगासने करून घेतली सहभाग रा.से योजना + २ स्तर स्वयंसेवक, सेविका

२) दिनांक २८ जून २०२४ वार शुक्रवार कै. रत्नप्रभादेवी मोहिते पाटील यांची पुण्यतिथी मा. प्रा. डॉ. जनार्दन परकाळे यांनी त्यांच्या जीवन कार्यावर प्रकाश टाकला.

३) दिनांक ४ जुलै २०२४ वार गुरुवार रोजी इयत्ता अकरावी मध्ये प्रवेश घेतलेल्या मुलांचे स्वागत माननीय प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर यांच्या हस्ते गुलाब पुष्प व पेढे देऊन केले माननीय प्राचार्य यांनी कॉलेजच्या वैभवात भर घालून स्वतःचा विकास साधावा, शिस्तबद्ध जीवन जगावे असा मोलाचा सल्ला दिला. कार्यक्रम अधिकारी प्रा.काकुळे बि.डी. यांनी कार्यक्रमाचे सूत्र संचालन केले.

४) दिनांक ८ ऑगस्ट २०२४ वार गुरुवार नागपंचमी निमित्त विद्यार्थ्यांच्या सुप्त गुणांना वाव मिळावा म्हणून रा.से योजना + २ स्तरच्या वतीने खाशाबा जाधव स्टेडियम मध्ये मेहंदी स्पर्धा घेण्यात आल्या यामध्ये स्पर्धक मुलींनी हातावर मेहंदी काढली या स्पर्धेसाठी सौ. धारूरकर मॅडम, सौ. रहाटे

मॅडम, सौ. जाधव मॅडम, सर्व महिला शिक्षिका, कार्यक्रम अधिकारी प्रा. काकुळे बि.डी. पर्यवेक्षक प्रा अरविंद शेंडगे यांनी परिश्रम घेतले.

५) दिनांक १२ जुलै २०२४ वार शुक्रवार जगद्गुरु तुकाराम महाराज पालखी सोहळा पालखीचे स्वागत उल्हास नवभारत साक्षरता अभियान कार्यक्रमांतर्गत पालखीमध्ये आलेल्या दिंड्यांपैकी पाच दिंड्यातील निरक्षर वारकरी यांचा सर्वे करण्यात आला. राष्ट्रीय सेवा योजना + २ स्तर स्वयंसेवकांनी दिंड्यांच्या मुक्कामाच्या ठिकाणी जाऊन हा सर्वे केला.

६) दिनांक १३ ऑगस्ट २०२४ मंगळवार स्वातंत्र्य दिनानिमित्त हर घर तिरंगा रॅलीचे आयोजन सकाळी १० वाजता कॉलेज ते माळेवाडी गाव परिसरामध्ये आयोजित करण्यात आले होते. प्रमुख उपस्थिती प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर, प्रा. वाघमोडे कार्यक्रमाधिकारी प्रा. काकुळे बी.डी. सर्व शिक्षक शिक्षिका सेवक वर्ग स्वयंसेवक विद्यार्थी विद्यार्थिनी उपस्थित होते.

७) १४ ऑगस्ट २०२४ वार बुधवार श्रमदान स्वातंत्र्य दिनाचे औचित्य साधून कॉलेजमध्ये मैदान परिसर स्वच्छ करण्यात आला मैदानावरील कागद गवत पालापाचोळा गोळा करण्यात आला.

८) दिनांक १५ ऑगस्ट २०२४ वार गुरुवार स्वातंत्र्य दिन महाविद्यालयात साजरा करण्यात आला. ध्वजारोहण मा. प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर यांच्या हस्ते झाले तसेच भितीपत्रकांचे उद्धाटन सहभाग रा.से. योजना + २ स्तर स्वयंसेवक, सेविका.

९) दिनांक १३ सप्टेंबर २०२४ वार शुक्रवार ओळख परिचय रा.से. योजना + २ स्तर च्या वतीने ओळख परिचय कार्यक्रम घेण्यात आला. स्वयंसेवकांनी आपले नाव, इयत्ता, तुकडी, सुविचार, विनोद, छंद, आवड सांगून आपला परिचय दिला.

१०) दिनांक २० सप्टेंबर २०२४ वार शुक्रवार व्याख्यान मार्गदर्शन ग्रुप लीडर निवड करण्यात आले. कार्यक्रमाचे

राष्ट्रीय सेवा योजना + २ स्तर नियमित कार्यक्रम व विशेष श्रमसंस्कार शिबीर अहवाल

शैक्षणिक वर्ष २०२४ २५ मध्ये राष्ट्रीय सेवा योजना + २ स्तर च्या वतीने नियमित कार्यक्रमांतर्गत विविधदिन, थोर महापुरुषांच्या जयंती, पुण्यतिथी, विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्व विकासासाठी व्याख्याने, आरोग्य शिबिर, श्रमदान, ग्राम स्वच्छता, इत्यादी अनेक उपक्रम राबविण्यात आले.

त्यापैकी काही उल्लेखनीय उपक्रम खालील प्रमाणे राबविण्यात आले.

१) दिनांक २१ जून २०२४ वार शुक्रवार रोजी महाविद्यालयामध्ये जागतिक योगदिन साजरा करण्यात आला विद्यार्थ्यांना आरोग्याच्या दृष्टीने योगासनाचे महत्त्व समजावे म्हणून योगासने प्रशिक्षण मा. डांगे सरांनी महत्त्व समजावून सांगितले व स्वतः विद्यार्थ्यांना प्रात्यक्षिक करून दाखवून विद्यार्थी व शिक्षक यांच्याकडून प्राणायाम व योगासने करून घेतली सहभाग रा.से योजना + २ स्तर स्वयंसेवक, सेविका

२) दिनांक २८ जून २०२४ वार शुक्रवार कै.रत्नप्रभादेवी मोहिते पाटील यांची पुण्यतिथी मा. प्रा. डॉ. जनार्दन परकाळे यांनी त्यांच्या जीवन कार्यावर प्रकाश टाकला.

३) दिनांक ४ जुलै २०२४ वार गुरुवार रोजी इयत्ता अकरावी मध्ये प्रवेश घेतलेल्या मुलांचे स्वागत माननीय प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर यांच्या हस्ते गुलाब पुष्प व पेढे देऊन केले माननीय प्राचार्य यांनी कॉलेजच्या वैभवात भर घालून स्वतःचा विकास साधावा, शिस्तबद्ध जीवन जगावे असा मोलाचा सल्ला दिला. कार्यक्रम अधिकारी प्रा.काकुळे बि.डी. यांनी कार्यक्रमाचे सूत्र संचालन केले.

४) दिनांक ८ ऑगस्ट २०२४ वार गुरुवार नागपंचमी निमित्त विद्यार्थ्यांच्या सुप्त गुणांना वाव मिळावा म्हणून रा.से योजना + २ स्तरच्या वतीने खाशाबा जाधव स्टेडियम मध्ये मेहंदी स्पर्धा घेण्यात आल्या यामध्ये स्पर्धक मुलींनी हातावर मेहंदी काढली या स्पर्धेसाठी सौ. धारूरकर मॅडम, सौ. रहाटे

मॅडम, सौ. जाधव मॅडम, सर्व महिला शिक्षिका, कार्यक्रम अधिकारी प्रा. काकुळे बि.डी. पर्यवेक्षक प्रा अरविंद शेंडगे यांनी परिश्रम घेतले.

५) दिनांक १२ जुलै २०२४ वार शुक्रवार जगद्गुरु तुकाराम महाराज पालखी सोहळा पालखीचे स्वागत उल्हास नवभारत साक्षरता अभियान कार्यक्रमांतर्गत पालखीमध्ये आलेल्या दिंड्यांपैकी पाच दिंड्यातील निरक्षर वारकरी यांचा सर्वे करण्यात आला. राष्ट्रीय सेवा योजना + २ स्तर स्वयंसेवकांनी दिंड्यांच्या मुक्कामाच्या ठिकाणी जाऊन हा सर्वे केला.

६) दिनांक १३ ऑगस्ट २०२४ मंगळवार स्वातंत्र्य दिनानिमित्त हर घर तिरंगा रॅलीचे आयोजन सकाळी १० वाजता कॉलेज ते माळेवाडी गाव परिसरामध्ये आयोजित करण्यात आले होते. प्रमुख उपस्थिती प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर, प्रा. वाघमोडे कार्यक्रमाधिकारी प्रा. काकुळे बी.डी. सर्व शिक्षक शिक्षिका सेवक वर्ग स्वयंसेवक विद्यार्थी विद्यार्थिनी उपस्थित होते.

७) १४ ऑगस्ट २०२४ वार बुधवार श्रमदान स्वातंत्र्य दिनाचे औचित्य साधून कॉलेजमध्ये मैदान परिसर स्वच्छ करण्यात आला मैदानावरील कागद गवत पालापाचोळा गोळा करण्यात आला.

८) दिनांक १५ ऑगस्ट २०२४ वार गुरुवार स्वातंत्र्य दिन महाविद्यालयात साजरा करण्यात आला. ध्वजारोहण मा. प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर यांच्या हस्ते झाले तसेच भितीपत्रकांचे उद्धाटन सहभाग रा.से. योजना + २ स्तर स्वयंसेवक, सेविका.

९) दिनांक १३ सप्टेंबर २०२४ वार शुक्रवार ओळख परिचय रा.से. योजना + २ स्तर च्या वतीने ओळख परिचय कार्यक्रम घेण्यात आला. स्वयंसेवकांनी आपले नाव, इयत्ता, तुकडी, सुविचार, विनोद, छंद, आवड सांगून आपला परिचय दिला.

१०) दिनांक २० सप्टेंबर २०२४ वार शुक्रवार व्याख्यान मार्गदर्शन ग्रुप लीडर निवड करण्यात आले. कार्यक्रमाचे

नियोजन समितीची स्थापना करण्यात आली.

११) दिनांक २१ सप्टेंबर २०२४ वार शनिवार कॉलेज मैदान परिसराची स्वच्छता या कार्यक्रमांमध्ये सहभाग प्रमुख उपस्थिती प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर श्री.बामणे, अधीक्षक युवराज मालुसरे कार्यक्रमाधिकारी प्रा. काकुळे बि.डी. सर्व शिक्षक शिक्षिका स्वयंसेवक, सेविका.

१२) दिनांक २४ सप्टेंबर २०२४ वार मंगळवार राष्ट्रीय सेवा योजना + २ स्तरच्या वतीने राष्ट्रीय सेवा योजना दिवस साजरा करण्यात आला. या कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे रा. से. योजना + २ स्तरचे जिल्हा समन्वयक श्री.एल.टी. राख सर होते. व्यक्तिमत्त्व विकासामध्ये रा. से. योजनेचे महत्त्व या विषयावर त्यांनी व्याख्यान दिले. कार्यक्रमास उपस्थिती प्रा. डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर पर्यवेक्षक प्रा. अरविंद शेंडगे कार्यक्रमाधिकारी प्रा.काकुळे बि.डी. सर्व शिक्षक शिक्षिका स्वयंसेवक, सेविका

१३) दिनांक २५ ऑक्टोबर २०२४ शुक्रवार व्याख्यान फटाके मुक्त दिवाळी कार्यक्रमाधिकारी प्रा. काकुळे बी.डी. यांनी विद्यार्थ्यांना फटाके वाजवण्याचे दुष्परिणाम फटाक्यांमुळे होणारे ध्वनी प्रदूषण हवा प्रदूषण याविषयी माहिती दिली.

१४) दिनांक २ व ३ डिसेंबर सोमवार, मंगळवार रयतेचा राजा राजा शिवछत्रपती महानाट्य मध्ये गोंधळी गीत सहभागी रा. से. योजना + २ स्तर स्वयंसेवक, सेविका.

१५) दिनांक २३, २४ डिसेंबर २०२४ वार बुधवार, गुरुवार कॉलेज परिसर स्वच्छता, कॉलेज मैदान, बी विंग परिसर, सायकल स्टॅन्ड परिसर स्वच्छता, काटेरी झुडपांचे निर्मूलन, उंच गवत काढून सर्व परिसर स्वच्छ केला.

१६) दिनांक १४ जानेवारी २०२५ वार मंगळवार सहकार महर्षी शंकरराव मोहिते पाटील यांची जयंती व तिळगुळ वाटप कार्यक्रम प्रा. विष्णू सुर्वे सर यांनी स. म. शंकरराव मोहिते-पाटील यांच्या जीवन कार्यावर अभ्यासपूर्ण व्याख्यान दिले.

१७) दिनांक २६ जानेवारी २०२५ वार रविवार प्रजासत्ताक दिन ध्वजारोहण प्रमुख पाहुणे पोलीस

निरीक्षक विक्रम साळुंखे अकलूज यांच्या शुभहस्ते झाले सहभाग रा. से. योजना + २ स्तर स्वयंसेवक, सेविका.

१८) दिनांक २८ जानेवारी २०२५ वार मंगळवार श्रमदान वर्ग खोल्या स्वच्छता स्वयंसेवकांनी वर्ग खोल्या स्थापन एन. एन. एस. रूम वर्गाच्या खिडक्या दरवाजे छत ब्लॉकबोर्ड स्वच्छ केले.

१९) दिनांक ११ फेब्रुवारी २०२५ वार मंगळवार स. म. शंकरराव मोहिते पाटील यांची पुण्यतिथी महाविद्यालयात साजरी करण्यात आली कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे इतिहास विभागाचे डॉ. दत्तात्रय मगर होते सरांनी महर्षींच्या सामाजिक कार्यावर व्याख्यान दिले सहभाग रा. से. योजना + २ स्तर स्वयंसेवक, सेविका.

विशेष श्रम संस्कार शिबिर - मौजे उघडेवाडी

दिनांक १५ जानेवारी २०२५ वार बुधवार रोजी शंकरराव मोहिते महाविद्यालय यांच्या राष्ट्रीय सेवा योजना + २ स्तर विभागाच्या विशेष संस्कार शिबिराचे उद्घाटन वेळापूर पोलीस स्टेशनचे पोलीस निरीक्षक श्री. आकाश शेळके यांच्या शुभहस्ते करण्यात आले. या कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर होते. उद्घाटन प्रसंगी आपल्या मनोगतात आकाश शेळके म्हणाले की रा.से. योजना विभागाच्या माध्यमातून स्वयंसेवकांनी स्वतःपेक्षा समाज हिताचा अधिक विचार करावा. अशा शिबिरातून विद्यार्थ्यांमध्ये नेतृत्व गुण विकसित होण्यास मदत होते. अध्यक्षीय मनोगतात प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर म्हणाले की, शिबिरामधून केवळ श्रमाचे नाही, तर त्याचबरोबर विद्यार्थ्यांचे मन संवेदनशील बनविणे समाजाच्या गरजा जाणून घेणे गरजेचे आहे.

यावेळी व्यासपीठावर सरपंच सौ. जिजाबाई गवळी, उपसरपंच सौ. अंजली सस्ते, विविध संस्थेचे पदाधिकारी, ग्रामस्थ, स्वयंसेवक उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक डॉ. दत्तात्रय मगर यांनी केले. सूत्रसंचालन कार्यक्रमाधिकारी श्री. काकुळे बी. डी. यांनी केले आभार, डॉ. सज्जन पवार यांनी मांडले.

विशेष श्रम संस्कार शिबिरामध्ये विविध उपक्रम राबविण्यात आले मशाल फेरी, वृक्षादिंडी, वृक्षारोपण,

स्मशानभूमी स्वच्छता, काटेरी झुडपांचे निर्मूलन, प्राथमिक शाळेतील परिसर बाग उभारणीसाठी पूर्वतयारी, क्रीडांगणावरील झुडपांची निर्मूलन, मैदान सफाई व समाज प्रबोधन कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. त्यामध्ये डॉ. लक्ष्मण आसबे, क्रांतीदीप लोंढे, प्रा. धनंजय देशमुख, जादूगार शालीमार, प्रा. विक्रमसिंह मगर, डॉक्टर किरण महाराज बोधले, प्रा. तुकाराम मस्के, ह.भ.प. महादेव महाराज शेंडे यांचे सोंगी भारुड, व्याख्याने झाली. महिला मेळावा, आरोग्य शिबिर, पशुचिकित्सालय शिबिर, सांस्कृतिक कार्यक्रम इ. उपक्रम झाले.

शिबीर सांगता कार्यक्रमाच्या प्रमुख प्रांताधिकारी विजया पांगारकर होत्या. श्रम संस्कारामुळे विद्यार्थी अनुभव संपन्न होतो चांगला माणूस म्हणून पुढे येण्यासाठी अनुभवात उपयोगी पडतात. आपण समाजात मिसळल्याशिवाय समाजाचे प्रश्न सोडवू शकत नाही असे मत त्यांनी व्यक्त केले.

या कार्यक्रमास प्रमुख उपस्थिती प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर सरपंच सौ. जिजाबाई गवळी, उपसरपंच अंजली सस्ते, अजित सिंह माने देशमुख, तानाजीराव जगदाळे, सयाजीराव उघडे, मोहन कचरे, नितीन चौगुले, ग्रामस्थ, शिक्षक, शिक्षिका, स्वयंसेवक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. प्रास्ताविक डॉ. दत्तात्रय मगर यांनी केले सूत्रसंचालन डॉ. विजयकुमार शिंदे यांनी केले. आभार डॉ. सज्जन पवार यांनी मांडले हे शिबिर यशस्वी करण्यासाठी कार्यक्रमाधिकारी श्री. बलभीम काकूळे, श्री. मल्हारी भजनावळे, प्रा. गोरख खराडे, सौ. शीतल जाधव यांनी विशेष परिश्रम घेतले.

- प्रा. श्री. काकूळे बी.डी.

अधिकारी, राष्ट्रीय सेवा योजना

यु डायस विभाग

शालेय शिक्षण विभाग, महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्फत इ. ११ वी ते १२ वी पर्यंतच्या विद्यार्थ्यांची ऑनलाईन माहिती संकलित केली आहे. यामध्ये विद्यार्थी ट्रान्सफर, डाटा कलेक्शन, कॅटलॉग तयार करणे, शाळा, सिध्दी, सरल, बोर्ड प्रोफाईल इ. कामे केली जातात. यु-डायसमुळे विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक माहिती एका पोर्टलवर उपलब्ध होती.

- श्री. गोरे सचिन जयकुमार

प्रमुख, यु डायस विभाग

माहिती संकलन विभाग

माहिती संकलन विभागामार्फत शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ मध्ये इ. ११ वी व १२ वी कला, वाणिज्य व विज्ञान या वर्गाची माहिती संकलित केली.

यामध्ये मुले व मुली संख्या, जातिनिहाय विद्यार्थी संख्या, आधारकार्ड माहिती इ. माहिती संकलित केली. तसेच इ. ११ वी १२ वी निकालामध्ये गुणवत्तेनुसार विद्यार्थी संख्या विषयनिहाय निकाल, मुले व मुली संख्येनुसार निकाल इ. संकलित करून ठेवण्यात आली.

- श्री. गोरे सचिन जयकुमार

प्रमुख, माहिती संकलन विभाग

वेळापत्रक समिती

महाविद्यालयातील ज्युनिअर विभागाचे कला, वाणिज्य व विज्ञान विभागाचे वेळापत्रक त्यातील दुरुस्ती मा. पर्यवेक्षकांचे आदेशान्वये करून देण्यात आल्या. तसेच काही शिक्षक एकापेक्षा जास्त ठिकाणी कार्यरत असल्याने त्यांच्या अडचणी मा. पर्यवेक्षक यांच्या पूर्व परवानगीने दूर करण्यात आल्या.

- श्री. चव्हाण एस.पी.

प्रमुख, वेळापत्रक समिती

शिक्षक पालक संघ

विद्यार्थी हा केंद्रबिंदू असल्याने विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी शिक्षक-पालक संघाचे कार्य महत्त्वाचे आहे. प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर सर यांच्या अध्यक्षतेखाली शिक्षक-पालक संघाची स्थापना करण्यात आली. शिक्षक-पालक आणि विद्यार्थी यांच्यामध्ये समन्वय साधण्यासाठी या संघाची भूमिका महत्त्वाची आहे. पालक आणि शिक्षक यांची सभा घेऊन कार्यकारिणीची निवड करण्यात आली. पर्यवेक्षक शेंडगे सर यांनी शिक्षक पालक संघाचा उद्देश स्पष्ट केला. शिक्षक आणि पालक यांच्यामध्ये सकारात्मक चर्चा झाली. मा. प्राचार्य यांनी आपल्या मनोगतातून शिक्षक-पालक संघाची भूमिका स्पष्ट केली.

- कु. शिंदे ज्योती

प्रमुख, शिक्षक पालक संघ

परीक्षा समिती

शिक्षण प्रसारक मंडळ, अकलूज परीक्षा समन्वय समिती मार्फत इयत्ता ११ वी, १२ वी साठी एकूण चार परीक्षा सन २०२४-२०२५ मध्ये घेण्यात आल्या. परीक्षा समन्वय समितीच्या नियमानुसार व वेळापत्रकानुसार सर्व परीक्षा सुरळीतपणे पार पाडण्यात आल्या. इ. ११ कला, वाणिज्य, विज्ञान व व्यवसाय अभ्यासक्रम या विभागाच्या दोन घटक चाचणी व दोन सत्र परीक्षा तसेच इ. १२ वी ची कला, वाणिज्य, विज्ञान व व्यवसाय अभ्यासक्रम विभागाच्या दोन सराव परीक्षा, एक घटक चाचणी व एक सत्र परीक्षा व्यवस्थितपणे पार पाडण्यासाठी शैक्षणिक वर्ष २०२४-२०२५ च्या सुरुवातीला मा. प्राचार्यसाहेब व मा. पर्यवेक्षकसाहेब यांच्या समवेत बैठक व चर्चा करून नियोजन करण्यात आले होते. त्याप्रमाणे सर्व परीक्षा सर्वशिक्षक व शिक्षकेतर यांच्या सहकार्याने यशस्वीरित्या पार पाडण्यात आल्या.

- श्री. जाधवर बी.बी.

प्रमुख, परीक्षा समिती

सांस्कृतिक विभाग

शंकरराव मोहिते महाविद्यालय अकलूज ज्युनिअर विभागात सांस्कृतिक विभागाच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास साधण्यासाठी वेगवेगळे उपक्रम राबविले जातात. तसेच थोर नेत्यांच्या, सामाजिक कार्याची जाणीव व्हावी म्हणून त्यांची जयंती व पुण्यतिथी महाविद्यालयात साजरी केली जाते. वक्तृत्व स्पर्धा, निबंध स्पर्धा यासाठी विद्यार्थ्यांना वाव दिला जातो.

सांस्कृतिक विभागाच्या माध्यमातून मुलींना आपल्या जुन्या परंपरा, सण, पारंपारिक खेळ या सर्वांची माहिती होण्यासाठी नागपंचमी निमित्त, पारंपारिक खेळ व स्पर्धा, श्रावणी सोहळा तसेच नवरात्री मध्ये भोंडला या कार्यक्रमाचे आयोजन महाविद्यालयामध्ये केले जाते.

सांस्कृतिक विभागाच्या माध्यमातून खुल्या गटातून प्रताप क्रीडा मंडळ समुह नृत्य स्पर्धामध्ये धुवां धुवां या प्रदूषणावर आधारीत थिम डान्समध्ये सहभाग नोंदविला व या स्पर्धेमध्ये महाविद्यालयाने द्वितीय क्रमांक पटकावला. सांस्कृतिक विभागा अंतर्गत संस्थेला देण्यात येणाऱ्या मासिक अहवालामध्ये दर्जेदार अहवाल सादर करून महाविद्यालयाने उत्कृष्ट गुणदान प्राप्त केले.

सांस्कृतिक विभागाचे कामकाज वर्षभर सुरळीत होण्यासाठी मा.प्रा.डॉ. टिळेकर साहेबांचे वेळोवेळी मार्गदर्शन मिळाले. तसेच या विभागातील सर्व शिक्षकांचे योग्य ते सहकार्य मिळाले.

- प्रा. धारूरकर ए.व्ही.

प्रमुख, सांस्कृतिक विभाग

शिस्त विभाग

सन २०२४-२५ या शैक्षणिक वर्षात महाविद्यालयात शिस्त रहावी यासाठी एक सदस्य समिती तयार करण्यात आली. विद्यार्थी गणवेशात यावेत वेळेवर यावेत तसेच विद्यार्थी मोबाईल बाळगणार नाहीत याची दक्षता सर्व सदस्य शिक्षकांनी घेतली. जर गंभीर स्वरूपातील तक्रार असेल तर पर्यवेक्षक व प्राचार्य यांच्याशी संपर्क करून तक्रारीचे निवारण करण्यात आले.

- डॉ. भोसले बी.एस.

प्रमुख, शिस्त विभाग

बक्षिस वितरण विभाग

आपल्या महाविद्यालयातील कनिष्ठ विभागात सालाबादप्रमाणे कला, वाणिज्य, विज्ञान शाखेतील एस.एस.सी. फेब्रुवारी / मार्च २०२५ मध्ये प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांची डिजीटल बॅनर करून महाविद्यालयाच्या कार्यालया शेजारी लावण्यात आले. तसेच १ मे २०२५ रोजी इ. ११ वी मध्ये शिक्षण प्रसारक मंडळ अकलूज या संस्थेमार्फत प्रथम, द्वितीय, तृतीय व विषयात प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांना आलेली रोख स्वरूपातील बक्षिस वितरण करण्यात आली. त्याचबरोबर महाविद्यालयात प्रथम, द्वितीय, तृतीय येणाऱ्या विद्यार्थ्यांना कंपास बॉक्स, पेनसेट, दप्तर बॅग इ. साहित्य व बक्षिसे देण्यात आली.

– श्री. गोरे एस.जे.

प्रमुख, बक्षिस वितरण विभाग

SOF-OLYMPIAD अहवाल २०२४-२५

Science Olympiad foundation (Sof), Delhi मार्फत विविध विषयांच्या Olympiad Exam घेतल्या जातात. शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ मध्ये आपल्या महाविद्यालयात इ. ११ वी, इ. १२ वी च्या वर्गासाठी इंग्रजी, विज्ञान, गणित तसेच कॉमर्स olympiad परीक्षेचे आयोजन केले होते.

सदर परीक्षेस एकूण २४३ विद्यार्थी बसले होते. त्यातील २ विद्यार्थ्यांची 2nd level Exam साठी निवड झाली होती एकूण ८० जणांना गोल्ड मेडल या परीक्षेत मिळाले.

- 1) IEO - International English olympiad = २३ विद्यार्थी.
- 2) NSO - National Science olympiad = १३५ विद्यार्थी.
- 3) IMO - International Mathematic olympiad = ६० विद्यार्थी.
- 4) ICO - International Commerce olympiad = २५ विद्यार्थी.

असे एकूण २४३ विद्यार्थी परीक्षेस बसले होते.

– सौ. मचाले पी.एस.

प्रमुख, SOF Olympiad परीक्षा

विज्ञान मंडळ अहवाल

महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांमध्ये वैज्ञानिक दृष्टीकोन निर्माण होऊन तो वाढावा तसेच विज्ञान व तंत्रज्ञान या क्षेत्रामध्ये झालेली प्रगती त्यांचा दैनंदिन जीवनामध्ये होणारा उपयोग विज्ञान विषयक गोडी विद्यार्थ्यांमध्ये वाढावी म्हणून विज्ञान मंडळाच्या वतीने सतत प्रयत्न केले जातात.

सहकार महर्षि शंकरराव मोहिते पाटील इन्स्टिट्यूट ऑफ टॅक्नॉलॉजी अँड रिसर्च या ठिकाणी टेक महर्षि शंकरनगरमध्ये पोस्टर प्रेझेंटेशन आणि प्रश्नमंजूषा स्पर्धा २०२५ चे आयोजन करण्यात आले होते. महाविद्यालयातील १२ वी च्या बहुसंख्य विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदविला होता. यामध्ये खालील विद्यार्थ्यांनी यश संपादन केले.

पोस्टर प्रेझेंटेशन

- १) कु. श्रेया रितल राऊत – प्रथम क्रमांक
कु. प्रिया पंढरी चव्हाण – प्रथम क्रमांक
- २) कु. वैष्णवी गणेश काटे – द्वितीय क्रमांक
कु. मृणाली महेश सूर्यवंशी – द्वितीय क्रमांक
- ३) कु. दिव्या अनिल गुजर – तृतीय क्रमांक

प्रश्नमंजूषा स्पर्धा

- १) कु. कीर्ती आनंद जाधव – प्रथम क्रमांक
- २) कु. संस्कार समाधान सुरवसे – द्वितीय क्रमांक
- ३) कु. स्नेहल अंकुश गोडसे – तृतीय क्रमांक

तसेच महाविद्यालयामध्ये विज्ञान दिनाचे औचित्य साधून ११ वी व १२ वी च्या इलेक्ट्रॉनिक्स विषयाच्या विद्यार्थ्यांसाठी वेगवेगळी उपकरणे तयार केली व त्यांचे प्रदर्शन सर्व मुलांना दाखवण्यात आले.

दिनांक २८ फेब्रुवारी १९२८ रोजी डॉ.सी.वी. रमन या भारतीय भौतिकशास्त्रज्ञांनी रमन इफेक्टचा शोध लावला म्हणून २८ फेब्रुवारी हा राष्ट्रीय विज्ञान दिवस म्हणून साजरा केले जातो.

– प्रा. गोर एस.जे.

– कु. क्षीरसागर जी.एन.

प्रमुख, विज्ञान मंडळ अहवाल

प्रसिध्दी विभाग

कनिष्ठ विभागातील विद्यार्थ्यांना कॉलेजच्या पहिल्या दिवशी गुलाबपुष्प देऊन त्यांचे स्वागत केले. तसेच विविध कार्यक्रमांचे वर्तमानपत्रामधून बातमी प्रसिध्दीस दिली जाते. तसेच छोटे मोठे कार्यक्रम घेतले जातात. महाविद्यालयात शैक्षणिक गुणवत्तेचे तसेच क्रीडा क्षेत्रात नैपुण्य मिळविणाऱ्या विद्यार्थ्यांची माहिती वर्तमानपत्रातून प्रसिध्द केली जाते. इ. १२ वी वार्षिक परीक्षेचा निकाल इत्यादी वर्तमान पत्रांच्या माध्यमातून प्रसिध्द केले जातात.

- श्री. भजनावळे एम.एस. - प्रमुख, प्रसिध्दी विभाग

वक्तृत्व स्पर्धा

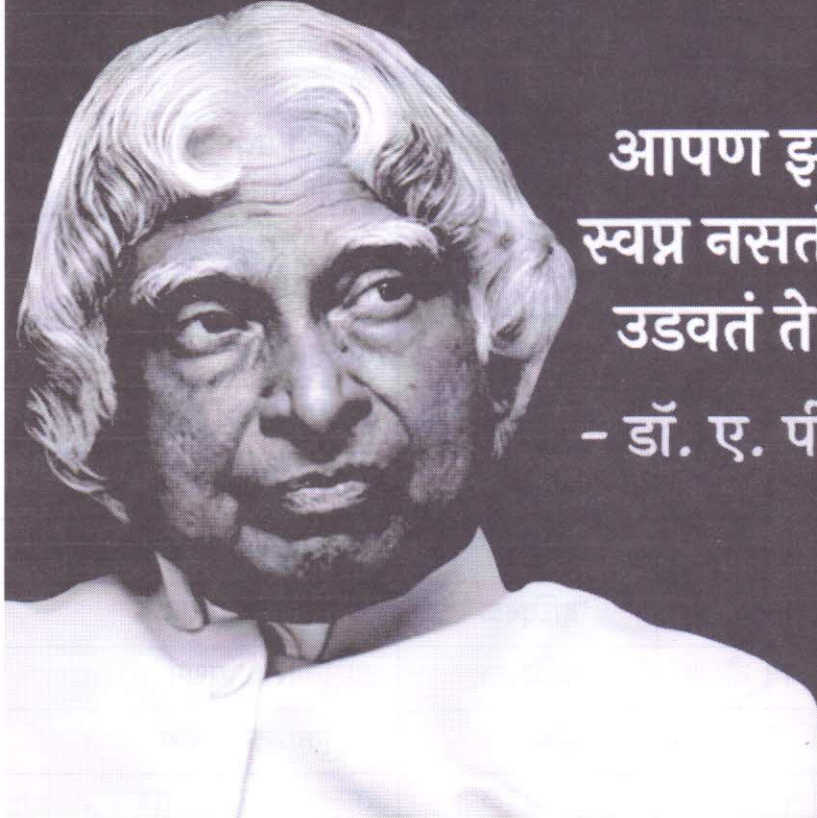
विद्यार्थ्यांच्या कला गुणांना वाव मिळावा या दृष्टीकोनातून विद्यार्थ्यांना वक्तृत्व करत असताना वाचन, श्रवण व इतिहासाची जाणीव यांना व्हावी. विद्यार्थ्यांनी आत्मविश्वास पूर्वक शब्दांचा खेळ मोडण्यासाठी त्यांना विविध स्पर्धेत सहभागी होण्यासाठी प्रोत्साहन केले.

- प्रा. ए.पी. शिंदे
प्रमुख, वक्तृत्व स्पर्धा

क्रीडा अहवाल २०२४-२५

अ.क्र.	सेवकांचे नाव	वर्ग	खेळ	प्राविण्य
१	अस्मिता अजित पताळे	१२ वी. ड	वेटलिफ्टिंग	जिल्हा प्रथम, विभाग प्रथम, राज्य द्वितीय
२	स्वरांजली संभाजी भाकरे	१२ वी. ई	वेटलिफ्टिंग	जिल्हा प्रथम, विभाग प्रथम, राज्य सहभाग
३	अन्वी गणेश लोखंडे	११ वी. ब	कराटे	तालुका प्रथम, जिल्हा प्रथम विभाग तृतीय
४	धैर्यशील सिध्देश्वर मरळे	१२ वी. ब	शूटींग पीप साइट एअर रायफल	तालुका प्रथम, जिल्हा प्रथम विभाग तृतीय
५	सुजल अमोल साठे	११ वी.	वेटलिफ्टिंग	जिल्हा प्रथम, विभाग सहभाग
६	शिवतेज उमेश माने-देशमुख	११ वी.	वेटलिफ्टिंग	जिल्हा द्वितीय
७	आर्या अर्जुन काटकर	१२ वी.	वेटलिफ्टिंग	जिल्हा द्वितीय
८	सुजल गणेश दौंडे	११ वी.	सायकलिंग रोड रेस	जिल्हा द्वितीय
९	ज्ञानेश्वरी संतोष महाडिक	१२ वी.	ज्युदो	जिल्हा प्रथम विभाग सहभाग
१०	नवनाथ बलभीम चौगुले	११ वी.	बुद्धिबळ	तालुकास्तर पाचवा
११	राधा विष्णूदेव माने-देशमुख	११ वी. ब	बुद्धिबळ	तालुकास्तर प्रथम
१२	प्रीती अंकुश एकतपुरे	११ वी.	बुद्धिबळ	तालुकास्तर तृतीय
१३	ज्ञानेश्वर कृष्णदेव माने-देशमुख	११ वी. ब	बुद्धिबळ	तालुकास्तर पाचवा

अ.क्र.	सेवकांचे नाव	वर्ग	खेळ	प्राविण्य
१४	स्वप्निल नवनाथ जाधव	११ वी.	कुस्ती ग्रीको	तालुकास्तर प्रथम
१५	तेजस दत्तात्रय काळे	११ वी.	कुस्ती फ्रीस्टाइल	तालुकास्तर प्रथम
१६	अन्वी गणेश लोखंडे	११ वी.	तायक्कांदो	तालुकास्तर प्रथम, जिल्ह्या सहभाग
१७	शिवतेज उमेश माने-देशमुख	११ वी.	३००० मी. धावणे	तालुकास्तर प्रथम
१८	दीपक पप्पू घाडगे	१२ वी.	उंच उडी	तालुकास्तर द्वितीय
१९	राधिका औदंबर जाधव	१२ वी.	हातोडा फेक	तालुकास्तर प्रथम, जिल्हा सहभाग

आपण झोपेत पाहतो ते खरं
स्वप्न नसतं, तर आपली झोप
उडवतं ते खरं स्वप्न असतं.

- डॉ. ए. पी. जे. अब्दुल कलाम

शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ गेध्ये इ. ११ वी व १२ वी (कला, वाणिज्य, विज्ञान व व्यवसाय विभागाच्या) घेण्यात आलेल्या परीक्षांचे वार्षिक निकाल खालीलप्रमाणे

१) महाविद्यालयाचा शाखानिहाय निकाल
(प्रथम सत्र, द्वितीय सत्र व चाचणी १ व २ चे गुणांची सरासरी वरून)

शाखा	बसले	उत्तीर्ण	अनुत्तीर्ण	शेकडा निकाल	विशेष प्राविण्य	प्रथम श्रेणी	द्वितीय श्रेणी	द्वितीय श्रेणी	एकूण
कला	८९	८९	०	१००.००	२	११	३७	३९	८९
वाणिज्य	११२	११२	०	१००.००	६	२५	४०	४१	११२
विज्ञान	१७८	१७८	०	१००.००	१३	४९	१०९	७	१७८
व्यवसाय	१८	१८	०	१००.००	०	१	१५	२	१८
एकूण	३९७	३९७	०	१००.००	२१	८६	२०१	८९	३९७

२) संस्थेचे मानकरी (अ) सर्व शाखेमधून संस्थेत द्वितीय व विज्ञान विभागामधून संस्थेत द्वितीय
(प्रथम सत्र व द्वितीय सत्र गुणांची सरासरी वरून)

गुणानुक्रम	विद्यार्थ्याचे नाव	शाखा	इ. तु.	प्राप्त गुण	पैकी	शेकडा गुण
द्वितीय	कु. इनामदार कृष्णप्रिया जगदीश	विज्ञान	११ अ	९४५	१०००	९४.५०

३) संस्थेचे मानकरी (ब) कला शाखेमधून संस्थेत प्रथम (प्रथम सत्र व द्वितीय सत्र गुणांची सरासरी वरून)

गुणानुक्रम	विद्यार्थ्याचे नाव	शाखा	इ. तु.	प्राप्त गुण	पैकी	शेकडा गुण
प्रथम	कु. पवार सायली नागेश	कला	११ क	७५८	९००	८४.२२
तृतीय	कु. साळुंखे ऋतुजा जितेंद्र	कला	११ क	७०८	९००	७८.६७

४) संस्थेचे मानकरी (क) विषयात संस्थेतील प्रथम क्रमांक (प्रथम सत्र व द्वितीय सत्र गुणांची सरासरी वरून)

गुणानुक्रम	विद्यार्थ्याचे नाव	शाखा	इ. तु.	प्राप्त गुण	पैकी	शेकडा गुण
कृषी विज्ञान व तंत्रज्ञान	कु. महाडिक ज्ञानेश्वरी कैलास	विज्ञान	११ अ	१५०	१५०	श्री. ए.व्ही. शेंडगे श्री. ए.ए. पाटील
गणित	कु. इनामदार तनिष्का संभाजी कु. भाकरे समृद्धी अजिनाथ	विज्ञान	११ अ ११ ब	१५०	१५०	श्री.एस.एच. कानगुडे कु.पी.ए.जाधव
रसायनशास्त्र	कु. अवचट सावली समीर	विज्ञान	११ ब	१४७	१५०	श्री.एस.जे. गोरे श्री.एस.पी. चव्हाण
पुस्तपालन व लेखाकार्म	चि. चौधुले नवनाथ बलभीम	संयुक्त	११ ड	१४९	१५०	सौ. एस.एस. जाधव
मानसशास्त्र	कु. पवार सायली नागेश	कला	११ क	१३०	१५०	श्री.बी.व्ही.सालविठ्ठल

५) महाविद्यालयाचा सर्व शाखामधून गुणानुक्रमे प्रथम तीन क्रमांक (प्रथम सत्र, द्वितीय सत्र व चाचणी १ व २ चे गुणांची सरासरी वरून)

गुणानुक्रम	विद्यार्थ्याचे नाव	शाखा	इ. तु.	प्राप्त गुण	पैकी	शेकडा गुण
१	कु. इनामदार कृष्णप्रिया जगदीश	विज्ञान	११ अ	५६७	६००	९४.५०
२	कु. इनामदार तनिष्का संभाजी	विज्ञान	११ अ	५६०	६००	९३.३३
३	कु. माने प्रतिभा संतोष	विज्ञान	११ ब	५५१	६००	९१.८३

६) महाविद्यालयाचा कला शाखामधून गुणानुक्रमे प्रथम तीन क्रमांक (प्रथम सत्र, द्वितीय सत्र व चाचणी १ व २ चे गुणांची सरासरी वरून)

गुणानुक्रम	विद्यार्थ्याचे नाव	शाखा	इ. तु.	प्राप्त गुण	पैकी	शेकडा गुण
१	कु. पवार सायली नागेश	कला	११ क	५२९	६००	८८.१७
२	कु. साळुंखे ऋतुजा जितेंद्र	कला	११ क	२९९	६००	८३.१७
३	कु. घोडके वैष्णवी हरीशकुमार	कला	११ क	४४३	६००	७३.८३

७) महाविद्यालयाचा वाणिज्य शाखामधून गुणानुक्रमे प्रथम तीन क्रमांक (प्रथम सत्र, द्वितीय सत्र व चाचणी १ व २ चे गुणांची सरासरी वरून)

गुणानुक्रम	विद्यार्थ्याचे नाव	शाखा	इ. तु.	प्राप्त गुण	पैकी	शेकडा गुण
१	कु. महाडिक राजनंदिनी सोमनाथ	वाणिज्य	११ ड	५४५	६००	९०.८३
२	कु. कदम ज्ञानेश्वरी रघुनाथ	वाणिज्य	११ ड	५३२	६००	८८.६७
३	कु. फिरमे सायली दिपक	वाणिज्य	११ ड	५२४	६००	८७.३३

८) महाविद्यालयाचा विज्ञान शाखामधून गुणानुक्रमे प्रथम तीन क्रमांक (प्रथम सत्र, द्वितीय सत्र व चाचणी १ व २ चे गुणांची सरासरी वरून)

गुणानुक्रम	विद्यार्थ्याचे नाव	शाखा	इ. तु.	प्राप्त गुण	पैकी	शेकडा गुण
१	कु. इनामदार कृष्णप्रिया जगदीश	विज्ञान	११ अ	५६७	६००	९४.५०
२	कु. इनामदार तनिष्का संभाजी	विज्ञान	११ अ	५६०	६००	९३.३३
३	कु. माने प्रतिभा संतोष	विज्ञान	११ ब	५५१	६००	९१.८३

९) महाविद्यालयाचा व्यवसाय शाखामधून गुणानुक्रमे प्रथम तीन क्रमांक (प्रथम सत्र, द्वितीय सत्र व चाचणी १ व २ चे गुणांची सरासरी वरून)

गुणानुक्रम	विद्यार्थ्याचे नाव	शाखा	इ. तु.	प्राप्त गुण	पैकी	शेकडा गुण
१	चि. गोसावी यश शिवाजी	व्यवसाय	११ वी	३६४	६००	६०.६७
२	चि. कांबळे राजरत्न रमेश	व्यवसाय	११ वी	३५०	६००	५८.३३
३	चि. कांबळे कुणाल संजय	व्यवसाय	११ वी	३३४	६००	५५.६७

१०) महाविद्यालयातील मुलीमध्ये गुणानुक्रमे प्रथम तीन क्रमांक
(प्रथम सत्र, द्वितीय सत्र व चाचणी १ व २ चे गुणांची सरासरी वरून)

गुणानुक्रम	विद्यार्थ्यांचे नाव	शाखा	इ. तु.	प्राप्त गुण	पैकी	शेकडा गुण
१	कु. इनामदार कृष्णप्रिया जगदीश	विज्ञान	११ अ	५६७	६००	९४.५०
२	कु. इनामदार तनिष्का संभाजी	विज्ञान	११ अ	५६०	६००	९३.३३
३	कु. माने प्रतिक्षा संतोष	विज्ञान	११ ब	५५१	६००	९१.८३

परीक्षा प्रमुख

पर्यवेक्षक

प्राचार्य

११) वार्षिक सरासरी गुणानुसार महाविद्यालयातील विषयातील प्रथम क्रमांक

गुणानुक्रम	विद्यार्थ्यांचे नाव	शाखा	इ. तु.	प्रा.गुण	पैकी	शेकडा गुण
मराठी	कु. येलगोंडे कादंबरी रेवणसिध्द	विज्ञान	११ अ	९३	१००	कु. मिले एन.पी.
इंग्रजी	कु. येलगोंडे कादंबरी रेवणसिध्द	विज्ञान	११ अ	९१	१००	श्री. खराडे जी.जे.
	कु. महाडिक राजनंदिनी सोमनाथ	वाणिज्य	११ ड	९१	१००	
हिंदी	कु. घोडके वैष्णवी हरीशकुमार	कला	११ क	६९	१००	श्री. काकुळे बी.डी.
इतिहास	कु. पवार सायली नागेश	कला	११ क	९०	१००	श्री. जाधव एस.एस.
भूगोल	कु. साळुंखे ऋतुजा जितेंद्र	कला	११ क	९३	१००	श्री. वाघमोडे एस.जे.
मानसशास्त्र	कु. पवार सायली नागेश	कला	११ क	९०	१००	श्री.सालविठ्ठल बी.
अर्थशास्त्र	कु. महाडिक राजनंदिनी सोमनाथ	कला	११ ड	९४	१००	सौ. जाधव बी.बी.
बी.के.	चि. चौधुले नवनाथ बलभिम	वाणिज्य	११ ड	१००	१००	सौ. जाधव एस.एस.
एस.पी.	कु. महाडिक राजनंदिनी सोमनाथ	वाणिज्य	११ ड	९०	१००	सौ. जाधव एस.एस.
ओ.सी.	कु. महाडिक राजनंदिनी सोमनाथ	वाणिज्य	११ ड	९१	१००	श्री. खाटमोडे एन.ए.
भौतिकशास्त्र	कु. भाकरे समृद्धी अजिनाथ	विज्ञान	११ ब	९४	१००	कु.शिंदे/श्री.आवताडे
रसायनशास्त्र	कु. अवचट सावली समीर	विज्ञान	११ ब	९८	१००	श्री.गोरे/श्री.चव्हाण
जीवनशास्त्र	कु. येलगोंडे कादंबरी रेवणसिध्द	विज्ञान	११ अ	९२	१००	कु.क्षीरसागर/कु.नलवडे
गणित	कु. इनामदार तनिष्का संभाजी	विज्ञान	११ अ	१००	१००	श्री.कानगुडे एस.एच.
	कु. भाकरे समृद्धी अजिनाथ	विज्ञान	११ ब	१००	१००	श्री.जाधव.पी.ए.
कृषी वि.तंत्रज्ञान	कु. महाडिक ज्ञानेश्वरी कैलास	विज्ञान	११ अ	१००	१००	श्री.शेंडगे/श्री.पाटील
इलेक्ट्रॉनिक्स	कु. माने प्रतिभा संतोष	विज्ञान	११ ब	२००	२००	श्री. जाधव आर.बी. श्री. गुरव डी.एन.
	कु. पवार प्रगती किरण	विज्ञान	११ ब	२००	२००	
	कु. सबसगी वर्षा बसवराज	विज्ञान	११ ब	२००	२००	
प.दु.व्यवसाय	चि. मुळे विजय संतोष	विज्ञान	११ ब	२००	२००	श्री.झिरपे/श्री.ठवरे
पयाभूत अभ्यास	चि. कांबळे कुणाल संजय	व्यवसाय	इ.टेक्नाॅ.	६४	१००	श्री. रेवंडे ए.व्ही.

शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ मध्ये इ. १२ वी (कला, वाणिज्य, विज्ञान व व्यवसाय विभागाच्या) घेण्यात आलेल्या परीक्षांचे वार्षिक निकाल खालीलप्रमाणे

१) महाविद्यालयाचा शाखानिहाय निकाल

शाखा	बसले	उत्तीर्ण	अनुत्तीर्ण	शेकडा निकाल	विशेष प्राविण्य	प्रथम श्रेणी	द्वितीय श्रेणी	द्वितीय श्रेणी	एकूण
कला	७५	६३	१२	८४.००	०	६	३६	२१	६३
वाणिज्य	१९१	१८९	२	९८.९५	१	३७	१२७	२४	१८९
विज्ञान	१०७	१०७	०	१००	५	१९	६५	१८	१०७
व्यवसाय	२१	१९	२	९०.४८	०	३	११	५	१९
एकूण	३९४	३७८	१६	९५.९४	६	६५	२३९	६८	३७८

२) महाविद्यालयातील सर्व शाखामधून गुणानुक्रमे प्रथम तीन क्रमांक

गुणानुक्रम	विद्यार्थ्याचे नाव	शाखा	इ. तु.	प्राप्त गुण	पैकी	शेकडा गुण
१	कु. दुधभाते अनुष्का लक्ष्मण	वाणिज्य	१२ ई	५०७	६००	८४.५०
२	कु. कट्टेमणी श्रुती शांताराम	वाणिज्य	१२ ड	४८४	६००	८०.६७
३	कु. शिंदे आर्या धनाजी	वाणिज्य	१२ ड	४७४	६००	७९.००

३) महाविद्यालयातील कला शाखेतील गुणानुक्रमे प्रथम तीन क्रमांक

गुणानुक्रम	विद्यार्थ्याचे नाव	शाखा	इ. तु.	प्राप्त गुण	पैकी	शेकडा गुण
१	कु. शिंदे सानिया राजू	कला	१२ क	४०९	६००	६८.१७
२	कु. बागल श्रध्दा संताजी	कला	१२ क	३९६	६००	६६.००
३	कु. मांडवे प्रणाली उमेश	कला	१२ क	३८७	६००	६४.५०

४) महाविद्यालयातील वाणिज्य शाखेतील गुणानुक्रमे प्रथम तीन क्रमांक

गुणानुक्रम	विद्यार्थ्याचे नाव	शाखा	इ. तु.	प्राप्त गुण	पैकी	शेकडा गुण
१	कु. दुधभाते अनुष्का लक्ष्मण	वाणिज्य	१२ ई	५०७	६००	८४.५०
२	कु. कट्टेमणी श्रुती शांताराम	वाणिज्य	१२ ड	४८४	६००	८०.६७
३	कु. शिंदे आर्या धनाजी	वाणिज्य	१२ ड	४७४	६००	७९.००

५) महाविद्यालयातील विज्ञान शाखेतील गुणानुक्रमे प्रथम तीन क्रमांक

गुणानुक्रम	विद्यार्थ्याचे नाव	शाखा	इ. तु.	प्राप्त गुण	पैकी	शेकडा गुण
१	कु. गोडसे स्नेहल अंकुश	विज्ञान	१२ अ	४६९	६००	७८.१७
२	चि. दोशी सिध्दार्थ मंगेश	विज्ञान	१२ अ	४४८	६००	७४.६७
३	चि. फुले सार्थक सुखदेव	विज्ञान	१२ ब	४४५	६००	७४.१७

६) महाविद्यालयातील व्यवसाय शाखेतील गुणानुक्रमे प्रथम तीन क्रमांक

गुणानुक्रम	विद्यार्थ्याचे नाव	शाखा	इ. तु.	प्राप्त गुण	पैकी	शेकडा गुण
१	चि. ढेंबरे साईराज बंडू	व्यवसाय	१२	३८१	६००	६३.५०
२	चि. कदम तुषार जोतीराम	व्यवसाय	१२	३७६	६००	६२.६७
३	चि. पिसे नानासाहेब शंकर	व्यवसाय	१२	३६०	६००	६०.००

परीक्षा प्रमुख

पर्यवेक्षक

प्राचार्य

११) वार्षिक सरासरी गुणानुसार महाविद्यालयातील विषयातील प्रथम क्रमांक

गुणानुक्रम	विद्यार्थ्याचे नाव	शाखा	इ. तु.	प्रा.गुण	पैकी	शेकडा गुण
मराठी	कु. चव्हाण साक्षी शंकर	विज्ञान	१२ अ	९०	१००	कु. मिले एन.पी.
इंग्रजी	कु. कट्टेमणी श्रुती शांताराम	वाणिज्य	१२ ड	७४	१००	श्री. खराडे जी.जे.
हिंदी	कु. बागल श्रध्दा संताजी	कला	१२ क	८३	१००	श्री. काकुळे बी.डी.
इतिहास	चि. शिंदे सिध्दार्थ निलेश	कला	१२ क	६८	१००	श्री. जाधव एस.एस.
भूगोल	चि. मगर गणेश हनुमंत	कला	१२ क	६४	१००	श्री. वाघमोडे एस.जे.
मानसशास्त्र	चि. तांबिले अजित सर्जेराव	कला	१२ क	६५	१००	श्री.सालविठ्ठल बी.
अर्थशास्त्र	कु. दुधभाते अनुष्का लक्ष्मण	वाणिज्य	१२ ई	९५	१००	सौ. शेंडगे यु.एस.
बी.के.	चि. रणवरे सोमनाथ शंकर	वाणिज्य	१२ ड	९७	१००	सौ. जाधव एस.एस.
एस.पी.	कु. दुधभाते अनुष्का लक्ष्मण	वाणिज्य	१२ ड	९२	१००	सौ.जाधव एस./श्री.खाटमोडे
ओ.सी.	कु. दुधभाते अनुष्का लक्ष्मण	वाणिज्य	१२ ई	९०	१००	श्री. खाटमोडे एन.ए.
	कु. शिंदे आर्या धनाजी		१२ ड	९०	१००	
भौतिकशास्त्र	कु. शिंदे सानिया सोमनाथ	विज्ञान	१२ ब	७५	१००	कु.शिंदे/श्री.आवताडे
रसायनशास्त्र	चि. बोरावके आदित्य दिपक	विज्ञान	१२ ब	७९	१००	श्री.गोरे/श्री.चव्हाण
जीवनशास्त्र	कु. गोडसे स्नेहल अंकुश	विज्ञान	१२ अ	९१	१००	क्षीरसागर/नलवडे/रहाटे
गणित	चि. बोरावके आदित्य दिपक	विज्ञान	१२ ब	८६	१००	श्री.कानगुडे/श्री.जाधव पी.
कृषी वि.व. तंत्रज्ञान	कु. चव्हाण साक्षी शंकर	विज्ञान	१२ अ	९९	१००	श्री.शेंडगे ए.व्ही.
						श्री. पाटील ए.ए.
इलेक्ट्रॉनिक्स	चि. फुले सार्थक सुखदेव	विज्ञान	१२ अ	१७९	२००	श्री.जाधव आर./गुरव
पशुविज्ञान व दुग्धव्यवसाय	कु. जाधव राधिका औदुंबर	विज्ञान	१२ ब	१८८	२००	श्री. झिरपे एस.डी. श्री. ठवरे एस.एस.
पयाभूत अभ्यास	चि. लाटे विकास केशव	व्यवसाय	इ.टेक्नॉ.	६१	१००	श्री. रेवंडे ए.व्ही.

परीक्षा प्रमुख

पर्यवेक्षक

प्राचार्य

शिक्षक वर्ग कनिष्ठ विभाग २०२४-२०२५

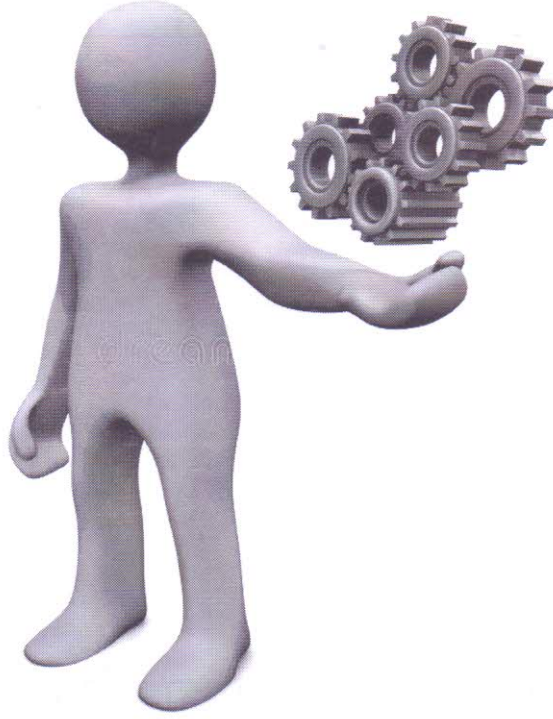
अ.क्र.	सेवकांचे नाव	शैक्षणिक पात्रता	विषय	हुद्दा
१	श्री. शेंडगे अरविंद विठ्ठल	एम.एस्सी. बी.एड्.	कृषी विज्ञान व तंत्रज्ञान	पर्यवेक्षक
२	श्री. जाधवर भारत भिवा	एम.ए. बी.एड्.	अर्थशास्त्र	सहशिक्षक
३	श्री. जाधव संजय सिताराम	एम.ए. बी.एड्.	इतिहास	सहशिक्षक
४	सौ. मायभटे प्रतिभा शामराव	एम.ए. बी.एड्.	इंग्रजी	सहशिक्षिका
५	कु. क्षीरसागर गौरी नागेश	एम.एस्सी. बी.एड्.	जीवशास्त्र	सहशिक्षिका
६	श्री. भजनावळे मल्हारी सदाशिव	एम.एस्सी. बी.एड्.	भौतिकशास्त्र	सहशिक्षक
७	श्री. काकुळे बलभिम ज्ञानेश्वर	एम.ए. बी.एड्.	हिंदी	सहशिक्षक
८	सौ. मिले नंदा पांडूरंग	एम.ए. बी.एड्.	मराठी	सहशिक्षिका
९	श्री. खराडे गोरख जयाप्पा	एम.ए. बी.एड्.	इंग्रजी	सहशिक्षक
१०	सौ. जाधव शितल संजय	एम.कॉम. बी.एड्.	अकॉंटंसी	सहशिक्षिका
११	श्री. गोरे सचिन जयकुमार	एम.एस्सी. बी.एड्.	रसायनशास्त्र	सहशिक्षक
१२	कु. धारुरकर अर्चना विजयकुमार	एम.एस्सी. बी.एड्.	रसायनशास्त्र	सहशिक्षिका
१३	श्री. कानगुडे शरद हनुमंत	एम.एस्सी. बी.एड्.	गणित	सहशिक्षक
१४	कु. शिंदे ज्योती उमाकांत	एम.एस्सी. बी.एड्.	भौतिकशास्त्र	सहशिक्षिका
१५	सौ. मचाले पद्मा संतोष	एम.एस्सी. बी.एड्.	जीवशास्त्र	सहशिक्षिका
१६	श्री. सालविठ्ठल बिभिषण वसंत	एम.ए. बी.एड्.	मानसशास्त्र	सहशिक्षक
१७	श्री. भोसले बाळासाहेब शिवाजी	एम.ए. बी.एड्.	शा. शिक्षण	सहशिक्षक
१८	श्री. खाटमोडे नाना अंकुश	एम.कॉम. बी.एड्.	अकॉंटंसी/चिटणीस कार्यपध्दती	सहशिक्षक
१९	श्री. वाघमोडे शहाजी जयवंत	एम.ए. बी.एड्.	भूगोल	सहशिक्षक
२०	श्री. एकतपुरे लहु शंकर	एम.ए. बी.एड्.	मराठी	सहशिक्षक
२१	श्री. पाटील अमोल अंकुश	एम.एस्सी. बी.एड्.	कृषी व तंत्रज्ञान	सहशिक्षक
२२	श्री. शिंदे अनिल पोपट	एम.ए. बी.एड्.	इंग्रजी	सहशिक्षक
२३	श्री. चव्हाण सोमनाथ पांडूरंग	एम.एस्सी. बी.एड्.	रसायनशास्त्र	सहशिक्षक
२४	कु. जाधव प्राजक्ता आत्माराम	एम.एस्सी. बी.एड्.	गणित	सहशिक्षिका
२५	सौ. शेंडगे उर्मिला सुभाष	एम.ए. बी.एड्.	अर्थशास्त्र	सहशिक्षिका
२६	श्री. वायचळ रामहरी अशोक	एम.ए. बी.एड्.	मराठी	सहशिक्षक
२७	कु. सुरवसे माधुरी रमेश	एम.एस्सी. बी.एड्.	रसायन शास्त्र	सहशिक्षक
२८	कु. शिंदे रोहिणी बळीराम	एम.एस्सी. बी.एड्.	भौतिकशास्त्र	सहशिक्षक
२९	श्री. मेटकरी हरिसाहेब भिमराव	एम.ए. बी.एड्.	मराठी	सहशिक्षक
३०	कु. नलवडे प्रतिभा हनुमंत	एम.एस्सी. बी.एड्.	जीवनशास्त्र	सहशिक्षिका
३१	सौ. पाटील पूनम संजय	एम.एस्सी. बी.एड्.	रसायनशास्त्र	सहशिक्षिका
३२	श्री. आवताडे शिवराज प्रताप	एम.एस्सी. बी.एड्.	भौतिकशास्त्र	सहशिक्षक

द्विलक्षी विभाग

अ.क्र.	सेवकांचे नाव	शैक्षणिक पात्रता	विषय	हुद्दा
१	श्री. झिरपे संजय ज्ञानेश्वर	बी.एस्सी.(कृषी)	पशू विज्ञान व दु.व्य.	निवेदक
२	श्री. जाधव राजेंद्र बाबुराव	डी.आय.ई.	इलेक्ट्रॉनिक्स	सहशिक्षक
३	श्री. ठवरे सतीश शिवानी	एम.एस्सी.(कृषी)बी.एड	पशू विज्ञान व दु.व्य.	सहशिक्षक
४	श्री. गुरव दिग्विजय नागनाथ	एम.एस्सी. (इले.)	इलेक्ट्रॉनिक्स	सहशिक्षक

आम्हा घरी धन शब्दाची च रत्ने ।
 शब्दाची च शस्त्रे यत्न करू ॥ १ ॥
 शब्द चि आमुच्या जीवाचे जीवन ।
 शब्दें वाटू धन जनलोकां ॥२॥
 तुका म्हणे पाहा शब्द चि हा देव ।
 शब्दें चि गौरव पूजा करू ॥३॥

किमान कौशल्य विभाग

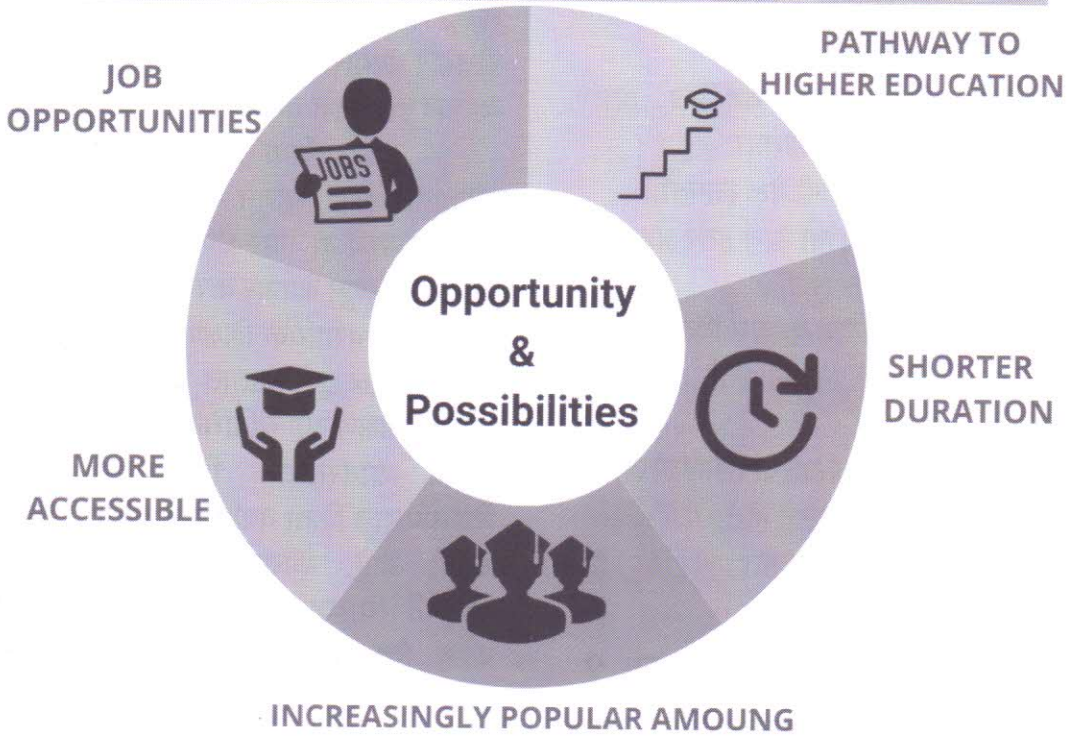
प्रा. जयंत माने
सह-संपादक

अंतरंग

तपशील	पृष्ठ क्र.
व्यवसायिक शिक्षण महत्त्वाचे का आहे ?	१५२
व्यावसायिक शिक्षण म्हणजे काय ?	१५२
मानवी शरीर आणि विद्युत धारा	१५३

Vocational Education

व्यावसायिक शिक्षण महत्वाचे का आहे ?

व्यावसायिक शिक्षण महत्वाचे आहे कारण ते विद्यार्थ्यांला तुलनेने कमी वेळेत विक्रीयोग्य कौशल्ये प्रदान करते. काही व्यावसायिक कार्यक्रम काही महिनेच टिकतात आणि त्या काळात विद्यार्थी केवळ त्यांच्या अभ्यासक्रमातूनच शिकत नाहीत तर ते एक कुशल मार्गदर्शक व्यक्ती असलेल्या प्रत्यक्ष नोकऱ्यांवरही काम करत असतात. हे त्यांना फायदेशीर व्यावसायिक कनेक्शन विकसित करण्यास अनुमती देते आणि प्रमाणित विद्यापीठाच्या विद्यार्थ्यांपेक्षा जास्त वेगाने रोजगार मिळवण्याची संधी देते.

- साईराज ठेंबरे

व्यावसायिक शिक्षण हे देखील महत्वाचे आहे कारण व्यापार कौशल्ये आश्चर्यकारकपणे मौल्यवान आहेत आणि लोकांना नेहमी एखाद्या व्यापारी व्यक्तीच्या कौशल्याची आवश्यकता असते.

व्यावसायिक शिक्षणाचे फायदे

१. हे शालेय शिक्षण नसून यामध्ये तुम्हाला प्रॅक्टिकल स्किल वरती भर दिला जातो.
 २. हे असे व्यावसायिक शिक्षण आहे जे विद्यार्थ्यांना जागतिक स्तरासाठी तयार करते.
 - ३) व्यावसायिक शिक्षणामुळे वर्गमित्र आणि प्राध्यापकांशी चांगले संबंध निर्माण होतात.
 - ४) नोकरी शोधण्यात अनेकदा कमी वेळ लागतो.
 - ५) व्यावसायिक क्षेत्रातील शाळांचा खर्च इतर प्रकारच्या शिक्षण संस्थांपेक्षा कमी असतो.
 - ६) अनुभवी प्रशिक्षकांकडून वैयक्तिक लक्ष दिले जाते.
 - ७) मजबूत रोजगार पात्रता नियुक्त त्यांना आकर्षण करते.
 - ८) व्यावसायिक शिक्षण यशस्वी करिअरचा सोपा मार्ग आहे.
 - ९) तुमच्या करिअरची सुरुवात जलद होते.
 - १०) पैसे कमवायचे मार्ग सापडू लागतात
- ठेंबरे साईराज बंडू

व्यावसायिक शिक्षण म्हणजे काय ?

नवीन कौशल्ये शिकू पाहणाऱ्या आणि जलद नोकरी मिळवू पाहणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी व्यावसायिक

शिक्षण ही एक फायदेशीर संधी असू शकते. हे प्रोग्राम आश्चर्यकारकपणे वैविध्यपूर्ण आहेत आणि तुम्हाला वेल्डिंग किंवा ग्राफिक डिझायनिंग सारख्या विशिष्ट क्षेत्रात तज्ञ बनण्यास मदत करू शकतात.

या शैक्षणिक संधींबद्दल जाणून घेतल्याने तुमची करिअरची उद्दिष्टे आणि प्रयत्नांशी जुळणारी व्यावसायिक नोकरी शोधण्यासाठी आणि त्याचा पाठपुरावा करण्यास तुम्हाला तयार करता येईल. या लेखात आम्ही 'व्यावसायिक शिक्षण म्हणजे काय? (What is Vocational Education)' हे जाणून घेणार आहोत, आणि ते महत्वाचे का आहे याचे पुनरावलोकन करणार आहोत.

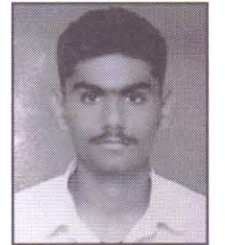
व्यावसायिक शिक्षण हे महाविद्यालय आणि विद्यापीठांच्या शिक्षणापेक्षा वेगळे शिकण्याचा पर्याय आहे. व्यावसायिक शिक्षणामध्ये तुम्हाला पुस्तकी ज्ञान दिले जात नाही तर प्रॅक्टिकल आणि व्यवसायात काम करण्यासाठी आवश्यक कौशल्ये प्रदान केले जातात. हे ज्ञान श्रमिक बाजाराच्या आवश्यकतांशी सुसंगत असते. व्यावसायिक शिक्षण हे असे शिक्षण आहे जे लोकांना तंत्रज्ञ म्हणून काम करण्यास किंवा कुशल हस्तकलेमध्ये रोजगार घेण्यासाठी किंवा व्यापारी किंवा कारागीर म्हणून व्यापार करण्यास तयार करते.

व्यावसायिक शिक्षण हे असे शिक्षण आहे जे लोकांना तंत्रज्ञ म्हणून काम करण्यास किंवा कुशल हस्तकलेमध्ये रोजगार घेण्यासाठी किंवा व्यापारी किंवा कारागीर म्हणून व्यापार करण्यास तयार करते.

व्यावसायिक शिक्षण हे वेगवेगळ्या देशात विविध नावांनी ओळखले जातात कारण की हे करियर आणि तांत्रिक शिक्षणासह संबिधित आहे.

व्यावसायिक शिक्षण ही संकल्पना खूप दिवसापासून किंवा वर्षापासून चालत आली आहे, कारण की यामध्ये विद्यार्थी त्यांच्या आवडीच्या क्षेत्रात प्रवेश घेत असतो आणि आपली कौशल्ये प्राप्त करत असतात.

- कदम तुषार जोतीराम

मानवी शरीर आणि विद्युत धारा

(Human Body & Electric Current)

विद्युत अभियांत्रिकी

दूरदर्शन संच, संगणक, विद्युत धुलाई यंत्र, घरगुती प्रेक्षागृह (Home theatre) इत्यादी विविध गृहोपयोगी उपकरणांना मानवाच्या दैनंदिन जीवनामध्ये महत्त्वाचे स्थान आहे. ही उपकरणे विद्युत उर्जेवर कार्यरत असतात. या विद्युत यंत्रणेची असुरक्षित हाताळणी केली किंवा उपकरणात काही बिघाड झाला असताना त्याची हाताळणी केली, तर प्रसंगी ते जीवावर बेतू शकते. तेव्हा योग्य ती सुरक्षा विषयक काळजी नेहमीच घ्यावी लागते. नित्य वापराच्या उपकरणांची संकल्पना (Design) आणि सुरक्षा संहिता (Safety code) तयार करणे तसेच विद्युत निर्मिती आणि उपकेंद्रातील भूसंपर्क पद्धती (Earthing system) आखणे इत्यादी कामांमध्ये विद्युत धारेच्या भिन्न भिन्न मात्रेचा मानवावर काय परिणाम होतो या माहितीचा उपयोग होतो. तसेच विद्युत धक्क्याने जखमी झालेल्या व्यक्तीवर उपचार करणे यासाठी देखील ही माहिती वैद्यकीय व्यावसायिकांना उपयुक्त होऊ शकते. अजाणतेपणाने वा जाणतेपणाने विद्युत धारा मानवी शरीरातून प्रवाहित झाल्यास त्याचा मानवी शरीरावर परिणाम होतो.

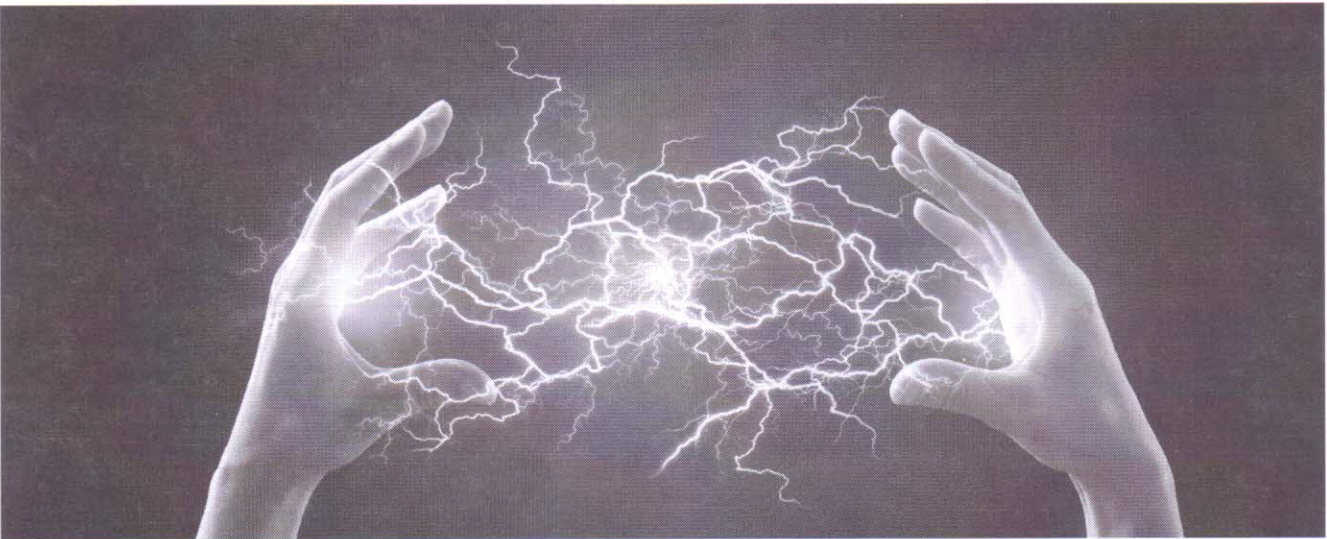
- विकास काटे

मानवा शरीरावरील परिणाम : मानवा शरीरातून विद्युत धारा प्रवाहित झाल्यास त्याचे परिणाम पुढील बाबींवर अवलंबून असतात :

- (१) ज्या अवयवामार्फत विद्युत धारा संक्रमित झाली, तो अवयव,
- (२) विद्युत धारेची मात्रा,
- (३) संक्रमणाचा कालावधी आणि
- (४) विद्युत धारेची वारंवारता (Frequency)

शरीरातून धारा संक्रमित होत असलेल्या मार्गामध्ये हृदय असल्यास निलयी विकंपन (Ventricular fibrillation) सारखा प्राणघातक प्रकार होऊ शकतो. निलयी विकंपनात हृदयाचे स्नायूंचे जलद आणि अनियमित आकुंचन होते. भारतात व जगभरातील बऱ्याच देशांत निर्धारित वारंवारता ५० हर्ट्स (चक्र प्रति सेकंद Cycles per second) आहे. या वारंवारतेची १०० मिलिअॅंपिअर (मिअॅं) धारासुद्धा मानवी शरीरास अपायकारक ठरू शकते.

मात्र २५ हर्ट्स किंवा ३,००० ते १०,००० हर्ट्स या श्रेणीतील धारा मानवी शरीर अधिक प्रमाणांत सहज पेलवू शकते. तसेच प्रत्यावर्ती धारेपेक्षा (Alternating Current - AC) दिष्ट धारा (Direct Current - DC),

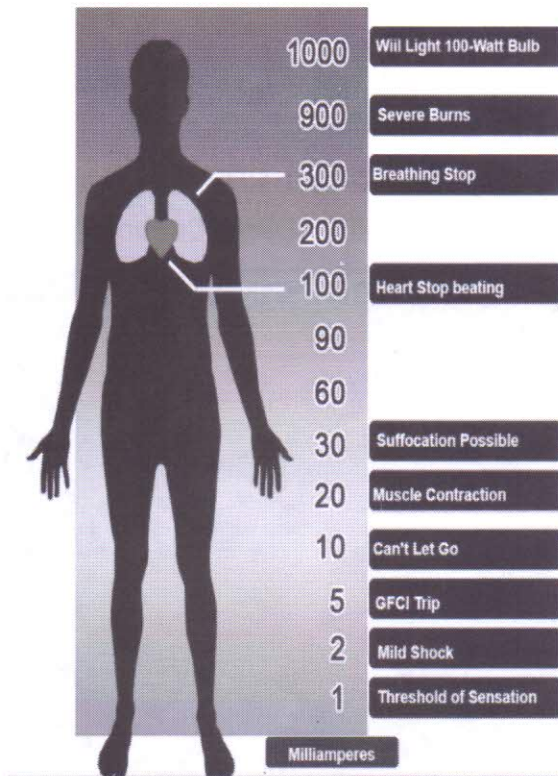
शरीर सुमारे पाचपट पेलवू शकते. प्रा. डाल्झील (Prof. Dalziel) यांनी प्राणी आणि मानवांवर यांबाबतीत प्रयोग केले आहेत. तसेच संशोधनपर अनेक लेख प्रसिद्ध केले आहेत.

नेहमीचा विद्युत पुरवठा ५० हर्ट्झ वारंवारता असलेला असता. या विद्युत धारेची मात्रा जसजशी वाढत जाईल तसे शरीरावर धारेची जाणीव, स्नायूंचे आकुंचन, शुद्ध हरपणे, निलयी विकंपन, श्वसनात अडथळा येणे आणि शरीरास भाजणे असे क्रमाने परिणाम दिसतात (आ.२.). धारा १ मि. पेक्षा कमी असताना शरीरास त्याची सहसा जाणीव होत नाही. मात्र १ मि.ला कमी प्रमाणात मुंग्या आल्याची जाणीव होते. १ ते ६ मि. पर्यंतची धारा (Let-go - विनाधोका) काही अंशी अस्वस्थता निर्माण करते, परंतु संबंधित व्यक्तीच्या स्नायूंमधील क्षमतेवर परिणाम करत नाही.

प्रा. डाल्झील यांनी १३४ पुरुष आणि २८ स्त्रियांवर केलेल्या प्रयोगावरून असे दिसून आले आहे की, विना-धोका धारा ही पुरुषांकरिता १६ मि. तर

स्त्रियांकरिता १०.५ मि. इतकी आहे. त्यावरून विना-धोका धारेची मर्यादा पुरुषांसाठी ९ मि. आणि स्त्रियांसाठी ६ मि. ठरविण्यात आली आहे. विद्युत धारा ९ ते २५ मि.अ. यादरम्यान असते, तेव्हा व्यक्तीस विद्युत भारित वस्तू सोडणे अवघड किंवा अशक्य होते. याहून अधिक मात्रेची धारा असल्यास स्नायू आकुंचित होऊन श्वासोच्छ्वासास अडथळा येऊ शकतो. हे परिणाम कायमस्वरूपी नसतात, तर अशा प्रसंगी विद्युत पुरवठा त्वरेने बंद केल्यास परिस्थिती मूळ पदावर येऊ शकते. ५० ते १५० मि.अ. या श्रेणीतील धारेमुळे प्रचंड वेदना, श्वसनास अटकाव असे गंभीर परिणाम होऊन प्रसंगी मृत्यू होऊ शकतो. १ अँपिअरपेक्षा अधिक धारा असल्यास हृदयाची नियमित हालचाल थांबून मृत्यू होऊ शकतो. १० अँपिअर वा अधिक धारेमुळे गंभीर स्वरूपाच्या भाजण्याच्या जखमा होऊन मृत्यू होण्याची शक्यता असते.

- विकास केशव लाटे

Effect of Electric Current

S. No.	Intensity of Current	Effect
1.	0 - 1 mA	The person will feel a sensation of a mild tickle in the body part touching the electric wire.
2.	1 - 5 mA	For this current level, the person feels the sensation akin to pins and needles in the body part touching the wire.

शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ मध्ये इ. ११ वी
व्यवसाय विभागाचा घेण्यात आलेल्या
परीक्षांचे वार्षिक निकाल खालीलप्रमाणे

१) इ. ११ वी व्यवसाय अभ्यासक्रम निकाल

विभाग	बसलेले विद्यार्थी	उत्तीर्ण विद्यार्थी	अनुत्तीर्ण विद्यार्थी	शेकडा निकाल	विशेष श्रेणी	प्रथम श्रेणी	द्वितीय श्रेणी	पास श्रेणी
व्यवसाय	१८	१८	-	१००	-	-	-	००

वर्गातील प्रथम तीन क्रमांकाच्या विद्यार्थ्यांची नावे

अ.क्र.	विद्यार्थ्यांचे नाव	इयत्ता, तुकडी	एकूण गुण	प्राप्त गुण	शेकडा निकाल
१	कांबळे राजरत्न रमेश	११ वी, ई.एम.आर	१४००	८१४	५८.१४%
२	गोसावी यश शिवाजी	११ वी, ई.एम.आर	१४००	८०९	५७.०७%
३	कांबळे कुणाल संजय	११ वी, ई.टी.आर	१४००	८०७	५७.०६%

वर्गातील प्रथम तीन क्रमांकाच्या विद्यार्थ्यांची नावे

अ.क्र.	विद्यार्थ्यांचे नाव	विभाग	विषयाचे नाव	एकूण गुण	प्राप्त गुण	विषय शिक्षक नाव
१	कांबळे राजरत्न रमेश	व्यवसाय	इंग्रजी	१००	६६	पाटील एस.एस.
२	कांबळे राजरत्न रमेश	व्यवसाय	मराठी	१००	६५	एकतपुरे एल.एस.
३	कांबळे राजरत्न रमेश	व्यवसाय	पयाभूत	१००	११५	रेवंडे ए.व्ही.
४	गोसावी यश शिवाजी	व्यवसाय	पेपर १	१००	२१०	माने जे.के
५	गोसावी यश शिवाजी	व्यवसाय	पेपर २	१००	१९९	माने जे.के
६	कांबळे राजरत्न रमेश	व्यवसाय	पेपर ३	१००	१९५	माने जे.के

शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ मध्ये इ. १२ वी
व्यवसाय विभागाचा घेण्यात आलेल्या परीक्षांचे वार्षिक निकाल खातीलप्रमाणे

१) इ. १२ वी व्यवसाय अभ्यासक्रम निकाल

विभाग	बसलेले विद्यार्थी	उत्तीर्ण विद्यार्थी	अनुत्तीर्ण विद्यार्थी	शेकडा निकाल	विशेष श्रेणी	प्रथम श्रेणी	द्वितीय श्रेणी	पास श्रेणी
व्यवसाय	२१	१९	०२	९०.५	-	०३	११	०५

वर्गातील प्रथम तीन क्रमांकाच्या विद्यार्थ्यांची नावे

गुणानुक्रम	विद्यार्थ्यांचे नाव	विभाग	एकूण गुण	प्राप्त गुण	शेकडा निकाल
१	ढेंबरे साईराज बंडू	ई.एम.आर	६००	३८१	६३.५०
२	कदम तुषार जोतीराम	ई.एम.आर	६००	३७६	६२.६७
३	पिसे नानासाहेब शंकर	ई.एम.आर	६००	३६०	६०.००

वर्गातील प्रथम तीन क्रमांकाच्या विद्यार्थ्यांची नावे

अ.क्र.	विद्यार्थ्यांचे नाव	विभाग	विषयाचे नाव	एकूण गुण	प्राप्त गुण	विषय शिक्षक नाव
१	ढेंबरे साईराज बंडू	व्यवसाय	इंग्रजी	१००	४७	पाटील एस.एस.
२	ढेंबरे साईराज बंडू	व्यवसाय	मराठी	१००	६८	एकतपुरे एल.एस.
३	लाटे विकास केशव	व्यवसाय	पयाभूत	१००	६१	रेवंडे ए.व्ही.
४	कदम तुषार जोतीराम	व्यवसाय	पेपर १	१००	६८	माने जे.के
५	ढेंबरे साईराज बंडू	व्यवसाय	पेपर २	१००	७५	माने जे.के
६	पिसे नानासाहेब शंकर	व्यवसाय	पेपर ३	१००	६९	माने जे.के

व्यवसाय अभ्यासक्रम शिक्षक व शिक्षकेतर यादी

अ.क्र.	सेवकांचे नाव	शैक्षणिक पात्रता	हुद्दा
१	श्री. मोटे धनंजय खंडेराव	डी.आय.ई.	पूर्णवेळ शिक्षक
२	श्री. साठे रविकांत कोंडीबा	डी.आय.ई.	पूर्णवेळ शिक्षक (प्राचार्य)
३	श्री. माने जयंत अर्जुनराव	डी.आय.ई.	पूर्णवेळ शिक्षक (प्रात्यक्षिक)
४	श्री. पाटील संजय सर्जेराव	एम.ए. बी.एड्.	सहशिक्षक
५	श्री. रेवंडे अजित विठ्ठल	एम. कॉम. बी.एड्.	सहशिक्षक
६	श्री. साठे अविनाश मधुकर	एम.ए. बी.एड्.	सहशिक्षक
७	श्री. भोसले बाळासाहेब शिवाजी	एम.ए. बी.एड्.	सहशिक्षक
८	श्री. जगदाळे युवराज सोपान	एस.एस.सी.	शिपाई

विविध उपक्रम

२१ जून आंतरराष्ट्रीय योग दिन

पर्यावरण जनजागृती वृक्षारोपन कार्यक्रम

वनस्पतीशास्त्र विभाग आयोजित एक दिवसीय आळंबी लागवड प्रशिक्षण कार्यशाळा

मराठी राजभाषा दिन प्रसंगी मार्गदर्शन करताना प्राचार्य डॉ. शिवप्रसाद टिळेकर

भूगोल विषयाचे उच्च शिक्षणातील महत्त्व याविषयी मार्गदर्शन करताना प्राचार्य डॉ. एच. बी. राटोड ग्रामीण आर्ट्स, कॉमर्स कॉलेज, वसंतनगर, मुखेड (नांदेड)

मराठी विभाग आयोजित मराठी राजभाषा गौरव दिनी भारूड लोककला सादर करताना शाहीर नागनाथ साळवे व सहकारी

OPERATION SINDOOR

SHIVAMRUT
2024-2025

